

CERCUL DE LA RÂMNIC

« ROMÂNIA GRĂDINA MAICII DOMNULUI »

BULETIN- 2025

BULETIN-2025/ Cercul de la Râmnic „România: Grădina Maicii Domnului” (se dedică Reginei Maria a României, la aniversarea a 150 de ani de la naștere)

Redacția :

Redactori: Sporiș Mihai/coordonator, Sorin Dumitrescu, Valentin Smedescu

Foto: Mihai, Mihai Marian, Elena Alina, Gheorghe/Sporiș (*buletin, postări și... arhiva„cercului”!*)

Video:/arhive: Gheorghe Sporiș, Petre Simion Cichirdan, Mihai Sporiș

Media/ culturală:

- Petre Simion Cichirdan, Bogdan Cichirdan, prin reviste. INTOL PRESS/și *culturaarsmundi.ro*

-Valentin Smedescu, prin *Istorielocala.ro*

-Ion Nălbitoru, prin Rev. „Memoria Slovelor”- Constantin Geantă, prin Rev. „Mirajul Oltului” și Rev. „Cozia literar-artistică”

-Gheorghe Păun, prin Rev. „Curtea de la Argeș”-Monica Condan, prin Rev. „Coloana Infinitului”

Cuprins:

Raport...introdutiv și jurnal al acțiunilor și evenimentelor.....	p.3
Pe cumpăna anilor 2024/2025.....	p.13
Anul 2025, unul despre Johan Strauss, cu o Dunăre mai albastră.....	p.17
Concurs „Vâlcea Colț de Rai!/Remember și laureați/2024.....	p.18
Țara Crișurilor la Centenar/faptele vorbesc ...!.....	p.32
Raiurile omului globalizat.....	p.35
Seniorii la raport.../motivație pentru Adunarea Generală.....	p.39
Lume, lume... Sorano! Nume! (a mai plecat un brăcușofil remarcabil!).....	p.41
Dimitrie Gusti , candidatul lui 2025, în Academia de sub Pământ!.....	p.44
buna Vestire (!) a Adunării Generale a Seniorilor, în 2025!.....	p.48
Înariparea Gândului... nocturn!.....	p.49
Exodul biblic, ca o mare trecere... dincolo de ficțiunea parabolei.....	p.57
Daruri de ziua Victoriei.....	p.65
Cu... Nașul cel Mare, Mircea cel Bătrân, la Cozia.....	p.67
Dincolo de cale, Aureliu Goci.....	p.69
Virgiliu Constantinescu în misiunea cer(c)ului.....	p.71
„Seniorii” vâlceni la LIRA LITORALULUI ediția a XXVII-a.....	p.74
Semne din... <i>Ceruri</i> atenționează!.....	p.75
Am sărbătorit... Ziua Imnului Național?.....	p.76
Remember BALCIC!.....	p.80
Monument (2025), pentru Regina Maria, la Chișinău!	p.92
După un sfert de veac (in memoriam Nicolae Jivan!).....	p.95
Încoronările românilor.....	p.100
Vămile vremurilor noastre.....	p.102
Festivalul Muntelui, Voineasa, ediția a XXVII-a.....	p.106
Alba Iulia, 1 Decembrie, 2025.....	p.108
Album... evenimente, în cronologia lor anuală.....	p.112

Raport introductiv

Cercul „**România-Grădina Maicii Domnului**” este numit și “**Grupul de la Râmnic**”- pentru că s-a constituit cu ani în urmă, la Râmnicu Vâlcea! Are în cuprinderea sa membrii: pe aceia care iubesc neamul românesc, îi cinstesc țara/grădina, istoria, credința și valorile; militează pentru chipul frumos al țării și iau atitudine față de stările de lucruri care ne învrăjbesc și ne înstrăinează de firea adâncă a... României profunde. Nu este o/un... ONG, ci o structură informală (fără statut și membri cotizanți; fără șefi, subalterni și ordine ierarhică!), având liantul doar în consensul misiunii asumate voluntar, în bucuria de-a ne face utili, într-o altă conceptualizare a iubirii de țară și de oamenii ei, aflați acum într-o risipire globală - ca într-un Turn Babel. Deși misiunea este definită și asumată de grup, acesta fiind invizibil ca structură, s-ar putea crede că este doar o formulă neangajată, ascunsă, care nu își asumă faptele. Acesta este motivul pentru care, **anual, scoatem din ascundere un bilanț** al realizărilor unor oameni (consistente, vizibile public, dar fără a li se descifra cauzalitatea și imboldul voinței care face posibile din iubire... faptele!), care ar putea trece neobservate. Sunt multe persoanele care s-au afirmat, prin ceva concret, **în anul 2025** și pare imposibil de-a cuprinde întregul. Câteva materiale scrise, fotografiile, apelurile lansate în spațiul public, atitudinea-cu trimitere la evenimente!-, credem că pot vorbi, indirect, despre **viața cercului prin cei angajați voluntar**, să-i împlinească misiunea. Există desigur un nucleu central care și-a arătat, prin consecvență, fondatorii. În jurul lor s-a creat curentul... informal, la care au aderat cu noi fapte, noi făptuitori, cu fiecare an mai mulți. Grupul nu mai este demult doar râmnicean, ci cu o cuprindere națională și cu extensii în lumea largă. Remarcăm pentru anul **2025**, dintre membrii vechi cu contribuții deosebite, într-o ordine aleatoare: Petre Simion Cichirdan, Mihai Mustățea, Iulean Comănescu, Gheorghe Cărbunescu, Gheorghe Sporiș, Eugen Petrescu, Constantin Mănescu, Mihai Călugărițoiu, Nicolae Moga, Nicolae State-Burluși, Gheorghe Puiu Răducanu, Fenia Driva, Valentin Smedescu, Marinela Belu-Capșa, Sorin Dumitrescu, Gabriel Medvedov Rotomeză, Ion Tălmăciu, Costinel Stoica, Ion Nălbitoru, Fenia Driva, Ion Aldescu, Gheorghe Brănescu, Gheorghe Paraschiv, Violeta Negrea, Paula Cozianu, Constantin Geantă, Dumitru Zamfira, Violeta Scrociob, Constanța Ștefan, Ionel Lupu, Zenovia Zănfir, Paraschiva Coșerea, Mariana/Nana Rublinceanu. Dintre cei de dincolo de Vâlcea trebuie să-i numim aici pe : Ion Talpoș, Dorel Țurcanu (Tălmăciu), Ioan Ciungara (Făgăraș), Ion Frântu (Sibiu), Laurențiu Brănescu (Brașov), Lucia și Silviu Bogaci (București), Florin Țene și Constantin Zărnescu (Cluj-Napoca), Ovidiu Roșca (Constanța), Nicu Jianu, (Hunedoara), Mona Vâlceanu, Marian Ghiță, Paul și Ducu Gheorghiescu, George Rotaru, (Argeș: Curtea de Argeș, Pitești, Domnești), Gheorghe Păun, Claudia Voiculescu, Eliza Roha, Nicolae Roșu, Dan Mihalcea (București), Mihai și Alina Sporiș (Ploiești), Dumitru Cârstea (Craiova), Ion Mocioi, Moise Bojincă, Gigi Bușe (Târgu Jiu), Ioachim Pârvulescu (Lainici), Constantin Liuba (Caransebeș). Dintre cei de departe să amintim aici doar pe Bogdan Cichirdan (Anglia) și pr. Ioan Dură (Belgia). Vom consemna, în fiecare raport anual, pe cei ce au făcut parte din cerc, dar timpul nu le-a mai îngăduit și au plecat ... dincolo, în lumea dreptilor: Costea Marinoiu, Nicolae Mazilu, Corneliu Tamaș, Ion Cotulbea, Ionel Grigoriu, Dumitru Mitrana, Ilie Momcilo, Aurel Constantin Zorlescu, Dan Panu Misăilescu, Dumitru Bălașa, Gelu Păltineanu, Petre Petria, Telu Popescu, Gheorghe Simeanu, George Țârnea, Nicolae Văcariu, Florea Vlădescu, Ilorian Păunoiu, Nicolae Sporiș, Constantin Poenaru, Adina Daniela Dumitrescu, Viorel Popescu, Paul Popescu, Ștefan Stăiculescu, George Achim, Nichi Ursei, Adina Enăchescu, Maria Șufană, Lazăr Constantin, Alexandru Popescu, Adrian Șuiu, Angela Calangiu, Paul Angelescu, Gheorghe Ploaie, Emil Istocescu, Emil Catrinoiu, pr. Petre Vețeleanu, Lucian Avramescu, Sorana Georgescu Gorjanu, Doru Dinu Glăvan, Alexandru Trainea, Nicolae Dabija, Dan Fruntelată, Nicolae Jivan, Ion Pîrăianu, Laurențiu Stilea, Mihail Șora, Constantin Marinescu, Florin Popescu, Nicolae Dinescu, Paul Stănișor, Alexandru Ghibirdic, Dan Dragomir, Ion Benone Cernătescu, Vasile Grevuțu, Ion Zachia, Sorana Georgescu Gorjan, Ovidiu Mihail Stângă, Relu Rădulescu, Doru Moțoc, Vlad Ciobanu, Dinu Săraru, Nicolae Manolescu, Ilie Marinescu, Ileana Pârăianu, Paula Comisarschi, Iulian Cazacu, Nicolae Chirhoc, Viorel Cherăscu, **Nicolae Curcăneanu, Nicolae Rusu, Petre Corodi,**

Cristian Alexandrescu, Mioara Șuță, Eugen Codin Isbășoiu, Doina Micglezi, Mihai Vinereanu, Mihai Popa, Veniamin Micle, Ion Răduică (cei subliniați fiind ultimii plecați!).

Anul 2025 a avut o agendă consacrată acțiunilor tradiționale: în organizare, co-organizare, colaborare, ori ca invitați. Am acționat în *cercul* vâlcean împreună cu filialele asociațiilor naționale, și a celor locale: Asociația Națională Cultul Eroilor “Regina Maria”, Forumul Cultural Călimănești, Liga Scriitorilor, Arhivele Naționale-Serviciul județean, Biblioteca Județeană (BJAI), Asociația “Seniori”. Clubul de Turism Ecologic Montan „Lotru”- Voineasa, Cenaclul „Petale”, Asociația „Descoperă Voineasa”, Wild Sport”, UZPR-uri... locale, Societatea Culturală „Anton Pann”, Intol Press ș.a. Am inițiat discuții cu Primari și Consilii locale (prin consilierii disponibili!), pentru corelarea agendelor și susținerea evenimentelor locale (Râmnic, Călimănești, Ocnele Mari, Voineasa, Mălaia, Băbeni, Căineni, Perișani, Titești, Drăgășani.../ Multe acțiuni au fost susținute de Arhiepiscopia Râmnicului și/sau de Mănăstiri (Cozia, Bistrița, Boia, Troianu, Ostrov, Argeș, Polovragi, Lainici, Vlădești...). Evenimentele au fost remarcate public prin: recenzii, lansări de cărți personale, expoziții, prezențe la simpozioane, congrese, târguri, articole de atitudine, emisiuni de radio și televiziune, cercetări istorice de teren, postări pe rețelele de social-media etc. Am avut o prezență continuă pe rețelele de socializare, cu postări în spiritul misiunii cercului: fotografii, video, reportaje; semnificări evenimente cu... atitudine, comentarii gen „gică contra”, etc. Ne-am propus ca în fiecare lună să promovăm evenimente în care sarcina organizatorică să fie a membrilor cercului, și/sau în numele lui. Consemnăm aici o parte din acțiunile anului 2025, care confirmă misiunea, într-o sumară cronologie:

- Proiectul județean: Vâlcea „Colț de Rai”: concurs de creație dedicat elevilor vâlceni, prin „Biblionet”/ediția a XIV-a, cu finala județeană, de Ziua Culturii Naționale, cu festivitățile programate, în 15 ianuarie 2026, la Biblioteca Județeană „Antim Ivireanu” (BJAI), și *on line*, pentru localitățile cu elevii concurenți; (în prezentul buletin consemnăm ediția anului 2024, cu gala din 15 .01 2025!)

- Apel... anual / pentru Canonizarea lui Mircea cel Bătrân/eveniment anual, cu parastasul din 31 ianuarie, la Mănăstirea Cozia;

- Aniversarea nașterii lui Constantin Brâncuși (în cadrul Zilei Culturii Naționale – ocazionate de nașterea sculptorului!) și parastasul anual al lui Constantin Brâncuși, la Mănăstirea Lainici (februarie și martie!);

- Academia de sub Pământ / proiect pentru recuperarea unor personalități model, ascunse de vremurile potrivnice (în 2025 a fost promovat media, „academician”: Dimitrie Gusti/vezi articol în ... buletin!- acțiunea de desemnare publică a candidaturii a demarat în ianuarie!;

- În luna Mai 2025 am susținut programul „Seniorilor”, ca o„Școală altfel” pentru recuperarea istorică a personalității lui Mircea cel Bătrân, ocrotitorul legitim al Râmnicului și Călimăneștiului. . În contextul **zilelor victoriei**, a Râmnicului, Călimăneștiului, am fost părtași evenimentelor organizate și am lansat mesajele de întâmpinare;

- Iunie 2025: „Lira litoralului”/festival național, împreună cu CTEM LOTRU , Seniori vâlceni și Intol Press ;

- Iulie 2025: Ziua Energeticianului și Te Deum pentru cei plecați, organizate la Mălaia (localitate epicentru a Hidroenergeticii din România!) și Voineasa.;

- Trasee de mare frumusețe, prin țara-grădină , dar și dincolo de fruntarii (postări de fotografii în rețeaua virtuală, după evenimentele publice și ieșirile pe plaiurile... cu guri de rai !);

- luna August 2025..., cu noi reflecții asupra eliberării noastre din 1944; cu Seniorii... la Balcic/Bulgaria, marcăm centenarul punerii temeliei castelului; Regina Maria... la 150 de ani de la nașterea ei; continuăm proiectul „școala altfel” prin Bulgaria (vezi articolul din cuprins!); Ziua Limbii Române!(vezi buletin!);

- luna Septembrie 2025: Simpozion la Biblioteca „AE Baconschi” și Hram... de Sf „Neagoe Basarab”, în noua biserică din Ostrov/ la concurență cu manifestările Râmnicului, dedicate lui „Antim Ivireanul” ; Seniorii... prin Tunisia și Turcia ;

- luna Octombrie 2025 : (dezbatere) și... „Școala altfel” despre Brâncuși, Dimitrie Gusti, cu... Seniorii, prin Istanbul și prin „țările vlaho-bulgare”/ dezbateri; vezi reportaje... buletin;

- luna Noiembrie 2025: „Festivalul Muntelui” ed. a XXVI-a, eveniment național/Voineasa, organizat de CTEM „Lotru”, „Descoperă Voineasa” și „WildSport” cu participarea „Caravanei folclorice”, de la Constanța, coordonată de Ovidiu Roșca (venea de la Roma, se pregătea de Atena și de Londra și a venit să onoreze... „Festivalul Muntelui”, cu artiști din toată țara și de toate vârstele ; Simpozioane dedicate „Posada 1330”, și eroilor din primul război mondial; comemorare publică, anul acesta fără ceremonial militar din motive bugetare (!)/Perişani;

- Decembrie 2025: *Ziua Zilelor*-1 Decembrie, Alba Iulia! (vezi buletin); AE Baconschi... 75 de ani, pentru o bibliotecă orașenească (Călimănești).

Agenda pe care ne-am propus-o s-a realizat. Evenimentele au fost onorate de o bună participare. Participarea activă , în sens plenar, după condiționările impuse ale anilor din urmă în special pentru seniorii vârstnici (vezi și austeritatea bugetară cu impact asupra resurselor pensionarilor), am susținut-o și prin acțiuni speciale de socializare, precum excursiile de durată, în locuri de mare interes. (vezi excursiile prin țară și cele externe!). Nu avem cum să nu remarcăm dificultatea specială, impusă de geopolitica, cu războiul din Ucraina, apoi cu cel din Orientul Apropiat, dar și marea polarizare a societății românești aflată sub presiuni informaționale interne și externe, ale interesului puterii politice, pe scena politică românească insuficient de matură și coruptibilă. (Vezi articolele noastre de atitudine din cuprinsul buletinului, oferite ca analize diagnostic, neangajate partizan vreunui competitor de pe scena electorală!). Vom prezenta într-o anume cronologie: evenimente și materiale dedicate evenimentelor, în numele Cercului, pentru ilustrare. Dincolo de Râmnic am fost prezenți la evenimente, am parcurs și recomandat trasee, am făcut reportaje, am lansat mesaje în spiritul obiectivelor declarate ale cercului în multe locuri: București, Ploiești, Buzău, Sinaia, Brașov, Făgăraș, Sibiu, Alba Iulia, Hunedoara, Deva, Caransebeș, Cluj Napoca, Timișoara, Drobeta-Turnu Severin, Târgu Jiu, Craiova, Slatina, Pitești, Curtea de Argeș, Câmpulung, Brezoi, Iași, Cernăuți, Chișinău, Piatra Neamț, Tulcea, Constanța etc.; multe din revistele locale ne-au găzduit atitudinea, reportajele, fotografiile... Am întregit colecția de fotografii, pentru chipul frumos al țării, din vârful munților până la marea cea mare. Numele celor de mai sus, alături de pseudonime (Troyager, GISPO...) pot ghida, prin INTERNET, la albume de fotografii, reviste electronice, înregistrări pe You-Tube semnificative, precum în Culturaarsmundi.ro (on line!), administrată de Simion-Petre Cichirdan. Adăugăm acțiunilor cercului emisiunile de televiziune dedicate unor teme din sfera noastră de preocupare: evenimente importante pentru neam și țară; mari sfinți și personalități în slujba ... *grădinii*; mari proiecte ce au nevoie de capacitatea opiniei publice. Fiind printre fondatorii *cercului*, rămași în cursă, un fel de secretariat permanent, alături de Ioan Sorin Dumitrescu, ne asumăm anual acest raport, în numele unui grup care se mărește permanent. Fiind în faptul realizării unei sinteze, ca o dare de seamă, am observat volumul impresionant de lucruri bune, făcute dintr-o dragostea care se arată, nu se justifică și nici nu vrea să iasă din firescul lucrurilor. Le mulțumim tuturor, inclusiv celor cărora nu am reușit să le consemnăm numele (în mod sigur foarte mulți!), și îi așteptăm alături de noi pe mulți alții, care nu se întreabă: ce ne-a dat țara și neamul?! – vorbind aici de cele profunde (nu de STATUL, trăind criza, uneori vădita incompetență, imaturitatea clasei politice, imaginea trucată și propaganda mincinoasă!), ci cum să contribuim și noi la înflorirea ei, ca o grădină sfântă: țara, și pentru mai binele lui, neam trăitor în vatra milenară! În ceea ce privește ȚARA: ROMÂNIA, ca o grădină, trăită plenar de oamenii ei frumoși, nu vom face greșea să o confundăm cu administratorul ei: STATUL ROMÂN, când (ne)/priceput, când (ne)/inspirat, după cum clasa lui politică... performează. Așa ne permitem să slujim în spirit civic, sperăm echidistant, ȚARA, fără a menaja nepriceperea administrativă. Vom

striga neîncetat când vom simți durerile! O vom face, denunțând birocrăția care încurcă, incompetența care nu poate, uneori justiția care nu vrea să constate că spiritul legii este infinit mai important, decât litera prost scrisă de politicienii conjuncturali! (vezi poziționarea CCR-ului în apărarea unor privilegii, în contradicție cu spiritul unei echități... denunțat prin literă. Să observăm că legea legilor...CONSTITUȚIA, este scrisă cu litere depășite și nu se sincronizează cu dinamica social-politică, care își descoperă spiritul tradus de interesul meschin al minorității?) Apoi că Parlamentul, prea aglomerat numeric, mai mult tulbură legile decât le face limpezi și ușor aplicabile și de real folos. Că aparatul birocratic al Statului, prea încărcat, **se face că lucrează**, pasând responsabilitățile în cercul viciat politic, de incompetenți promovați să dea porunci specialiștilor, care tulbură apele și însetează populația (cazul recent este strigător la cer, legat de Barajul de la Paltinu!), bașca faptul consumului resurselor bugetare, pentru servicii de mântuială. Tuturor oamenilor *frumoși*, și supărător de răbdători, uneori prin lipsă de atitudine, și în prea obediența lui... „să trăiți!”, ai ROMÂNIEI/Grădina a Maicii Domnului: La mulți ani fericiți! Despre anumite bâlbâieli electorale, de-a lungul întregului an, care își vor fi avut costurile lor - nu doar în deficitul unui buget șubrezit de multe!-, într-o dezbinare a păcii sociale, să nădăjduim că se poate învăța din greșelile recunoscute (ca spovedanie publică!) și vom avea înțelepciunea să nu le mai repetăm... iar și iară, pe un tobogan care nu își mai află prea josul! /Redacția

Jurnal...Evenimente, acțiuni și... comentarii:

Ianuarie:2025

- 1.(Ianuarie) Sorcovirea tradițională... a copiilor frumoși; În miezul zilei, Viena ne-a dăruit „concertul de anul nou” cu mesajul de pace al dirijorului Riccardo Muti. Începând de azi s-au deschis oficial frontierele pentru România și Bulgaria, acel veto Schengen a fost ridicat! Am comentat, în scris, cumpăna dintre ani (vezi buletin!);
- 2-7. Jurizare și organizare gală finală a Concursului Vâlcea Colț de Rai, împreună cu... juriul și coordonatorul Valentin Smedescu (din partea Bibliotecii Județene!) Aici ne referim la cele întâmplate în anul 2024, cu bilanțul în 2025 /se anexează tabelele cu participanți, jurați, premianți și comentarii;
- 12-14 Secretariat cerc și analiză cu Intol Press, a priorităților apariției în media și/sau on line!;
15. Ziua Culturii Naționale: Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” (BJAI)/ gala finalei Concursului „Vâlcea Colț de Rai”; ARHIEPISCOPIE : Te Deum și moment artistic pentru Mihai Eminescu; Călimănești/Ostrov... depunere coroane la monumentul lui Mihai Eminescu;
17. La Asociația „Seniorilor...” stabilire program de activitate pentru luna în curs și orientare pentru candidatul anului la Academia de sub Pământ;
20. Analiza discursului lui Donald Trump, la înscăunarea lui ca Președinte USA/semnele unei schimbări de poziție; tocmai anulează decizia anteriorului, privind vizele, și anunță altă poziționare în politica globală; Întrevedere informală cu un consilier municipal din Drăgășani;
22. Lansare carte la BJA, autor Gh. Dumitrașcu, dedicată unor personalități locale și naționale; Pe Valea Lotrului (Voineasa și Malaia) discuții cu autoritățile privind agenda publică/ facem propuneri de proiecte;
23. La BJA, analiza finală asupra Concursului/ Vâlcea Colț de Rai - ediția anului 2024; și propuneri pentru noua ediție. /Eveniment dedicat Unirii Principatelor și dezbateri la *archive*, asupra polarizării societății între: *suveranism și societatea deschisă* (soroșistă!);
24. La Golești/sat Aldești, localitate vâlceană, serbăm Unirea Principatelor, într-o unitate a „Cultului Eroilor” din Vâlcea și din Argeș; Întâlnirea de lucru cu foștii consilieri județeni, membrii ai Comisiei de Buget - Finanțe (perioada 1996 -2000), pentru analiză comparativă;
27. La „Seniori” dezbateri despre Mircea cel Mare/Cel Bătrân și canonizarea refuzată de BOR!; organizare participare la evenimentele dedicate la Mănăstirea Cozia;
- 31.Mănăstirea Cozia: Parastasul anual, dedicat lui Mircea; Lansare carte Fenia Driva: Premiarea în cadru festiv a perechilor care au trăit împreună jubileul!

Februarie:

- 1-5.(Februarie) Bilanțul evenimentelor lunii încheiate. Pregătirea Jubileului absolvenților Politehnicii, din 1975, împreună cu ing. Ioan Ciungara, și serbarea lui Dorin Pavel la 125 de ani de la naștere; Pregătirea, pentru publicare a „dialogului virtual” cu Lucian Blaga (vezi carte editată de Gh. Puiu Răducan!);
- 9-11 La ...Seniori, lansare propunerea candidaturii lui Dimitrie Gusti în... **Academia de sub Pământ** și argumente pentru aprobarea în Ad. Generală (vezi plan anual!); program de acțiuni pentru „agenda Brâncuși” (*ziua culturii* și parastasul de la Mănăstirea Lainici!) și un *in memoriam* Sorana Georgescu Gorjan (vezi ... Buletin) ;
12. Forumul local, Călimănești, bilanț și lansarea revistelor „Mirajul Oltului” și „Memoria Slovelor” (vezi Cristi Geantă, Ioan Nălbitoru, și filiala Ligii Scriitorilor din Drăgășani!);
- 18-19. Dezbaterei la... Seniori despre „Brâncuși și vâlcenii” și ziua culturii dedicată sculptorului;
22. Pe Valea Lotrului, convenim acțiuni publice dedicate ... eroilor hidroenergeticieni, cu ocazia zilei energeticienilor (să recuperăm numele celor trecuți în eternitate care au slujit marea amenajare hidroenergetică a LOTRULUI!);
- 23-24. Revedem arhivele INTOL PRESS, pe culturaarsmundi.ro, (cu cărți publicate, arhiva revistelor din ultimii 15 ani, eseurile și postările video) pentru actualizări necesare și mărire vizibilitate;
25. La Seniori... punem la cale ordinea de zi a Adunării Generale, cu asumarea de sarcini, pregătirea materialelor de întâmpinare (vezi Buletin/„Seniorii la Raport!”);
- 27-28... Secretariat Cerc: bilanțul acțiunilor (articole, recenzii, postări foto și video, stadiul pregătirilor pentru cele care urmează, acoperirea invitațiilor la evenimente etc.).

Martie:

1. (Martie) Onorăm Mărțișorul și ne bucurăm de tradiția aceasta încă vie/târgurile sunt pline de simbolizări ale acestui altfel început de an! Peste tot imaginația probează resursele creatoare;
4. (în ziua care ne zguduise cândva cu un mare cutremur!) Cercetăm lista BOR, privind planificarea... canonizărilor. Salutăm intenția BOR pentru canonizarea femeilor române în viitorul apropiat dar, ne întrebăm, încă (mereu fără răspunsuri clare!), de ce?, Mircea cel Bătrân, un altfel de patron ocrotitor al Râmnicului (orașul domniei lui!), este ținut la... bariera BOR? Pentru că a fost, *avant la lettre*, cu ... cavalerii Apusului? Nu cumva BOR-ul trăiește melcuirea feudală a prea Răsăritului?, cu biserica lui războinică... în acțiune prin vecinătăți? Așa am dezbătut la întâlnirea săptămânală la... Seniori;
8. Ziua femeii, despre femei celebre și cele de lângă noi.
9. Mălaia. Ziua mucenicilor, ne-am amintit de toți energeticienii Văii Lotrului, parte din cei plecați fiind sub ocrotirea Sf. Ilie, căruia i s-a dăruit o capelă!;
11. Rm. Vâlcea. Evaluăm la Seniori stadiul pregătirii ptr. Adunarea Generală ;
12. Rev. „Memoria Slovelor” ne solicită articole... tematice;
15. Parastasul lui Constantin Brâncuși (intrat în tradiție!) la Mănăstirea Lainici, este onorat de o participare importantă. Aici am pomenit și pe brâncușofiii trecuți la cele eterne între timp. (articolele din reviste, albumele foto, și postările pe rețelele socio-media au... dus în largimea națională evenimentul!);
18. La „Seniori”, informăm despre... Parastasul lui Brâncuși, difuzăm materiale; revedem materialele pentru ordinea de zi ale Ad. Gen. /ultima verificare;
19. La BJAİ... colocviu pentru elevi:„Împreună pentru educație și viitor”;
25. De Bunavestire, la BJAİ, *Seniorii* își țin Adunarea Generală, pentru darea de seamă și aprobarea planului de acțiuni anuale. Propunerea, privind desemnarea lui Dimitrie Gusti, „academician al Academiei de sub Pământ” este validată și acțiunile necesare cuprinse în planificarea anuală;

Aprilie:

1. (Aprilie) La Seniori prezentăm Istoria Academiei Române. Observăm ostilitatea în societate a unor curente... împotriva Academiei (?!).
2. Inventariere evenimente rutiere și pe CFR, de pe Valea Oltului, care vorbesc de infrastructura precară și gestionarea problemei. „Cultul eroilor”... amână un eveniment (lansare de carte!) programat;
4. Ziua Academiei. Remitem spre publicare *In memoriam, Sorana Georgescu!* ;
- 5-7. Cercul își spune punctul de vedere... într-un studiu/eseu despre relația *est vs vest*/ziua mondială a sănătății, cu reflecții asupra scandalului Covid, un subiect al manipulării ... prin media;
- 9 . Transmis revistelor INTOL PRESS și „Curtea de la Argeș” și spre Belgia (pr. Dr. Ioan Dură) eseu dedicat lui Dimitrie Gusti;
- 13-19. Săptămâna Mare a Paștelui, postări zilnice, tematice, privind simbolistica zilelor (vezi face book!)
- 18.Prohod la Putna (transmis TV) și Interviuul Președintelui Academiei Române (pe canalul TVR);
- 19.Papa FRANCISC, trece la cele eterne... de ziua Romei;
- 22-24. De Sf. Gheorghe, Gh. Dumitrașcu, la BJA: lansare de carte/participarea inspectorilor școlari, foști și în activitate; la porți se pun armindenii vegetali (crenguța de fag... proaspăt înfrunzită!); Remember LOTRU!: sau altfel, despre uciderea „balaurului PELTON” dintr-o fostă stemă de județ!;
25. De Izvorul Tămăduirii am discutat problemele apei de băut (tot darul Lotrului!) și **respectul... lipsă, asupra infrastructurii făcută cu mari sacrificii** (vezi starea conductei alimentare cu apă: Brădișor-Râmnic...în funcțiune și la vedere de mulți ani, parcă în părăsire!);
29. Furtună politică... în dezbaterile TV... ale candidaților pentru Președintele României;

Mai:

- 1 -18 (Mai), Campanie electorală pentru recuperarea alegerilor ratate anul trecut;
4. Turul I, cu o participare a electoratului însemnată: 9,7 milioane, din care diaspora 1 milion ; Rămân în cursă doi concurenți care nu reprezintă marile partide, ca un reproș al românilor împotriva politicienilor vechi și neperformanți (noi am pus eticheta „...statului degeaba”!); Această dezbinare... netratată instituțional, să nu fie un motiv de reproșuri publice?;
- 6 -11 La Seniori dezbatem despre istoricele „zile ale victoriilor”;
10. Curtea de Argeș:sărbătorirea revistei, cu participarea românilor de pretutindeni (inclusiv: Basarabia, Bucovina, Transcarpatia, Timoc, Voivodina);
17. Voineasa... întâlnirea de 40 de ani de la absolvirea Școlii, a hidroenergeticienilor școliți pe Lotru;
18. Turul II electoral! Avem un Președinte de țară, dar și o imagine a unei României scindată electoral!;
19. la BJA: dezbateri *despre arta contemporană, și... contribuția reporterului: Petre Simion Cichirdan*, pe suportul arhivelor INTOL PRESS. Asigurăm coordonarea evenimentului (expoziție, proiecții, dezbateri publică);
20. Zilele orașelor Râmnic și Călimănești, serbate la Mănăstirea Cozia , Râmnic și Călimănești (Te Deum, premiere familii la ... jubileu, lansare de carte s.a);
30. București: Jubileul absolvirii Politehniciei/promoția de hidroenergeticieni a anului 1975/ Serbarea a 125 de ani de la nașterea lui Dorin Pavel/Părintele Hidroenergeticii Române .

Iunie:

1. (Iunie) Daruri și urări copiilor, de ziua lor; București : la bookfest, lansare de carte Ștefan Dumitrescu;
2. Voineasa. Am testat disponibilitatea CTEM LOTRU pentru onorarea Festivalului Național „Lira Litoralului” (conform cu invitația primită de la organizatori!);

3. La Seniori, organizare acțiune pentru „ziua mediului” și testare disponibilitate pentru Lira Litoralului;
5. la BJAI..., lansare de carte, Mioara Ohîi: „Comoara amintirilor”;
- 8-10. Rusaliile, sărbătoarea/HRAM a Mănăstirii Cozia; La Rm. Vâlcea/BJAI dezbatere asupra... culturii vâlcene/vezi rev. INTOL PRESS, moderăm evenimentul;
12. Confirmăm participarea la Lira Litoralului, la Mangalia(Cap Aurora, Venus, Jupiter) prin : CTEM LOTRU, Seniori și INTOL PRESS;
In memoriam Marius Sabin Peculea (am subscris la propunerea pentru un monument în Râmnic, pentru ...,„apa grea”/cu o strângere de inimă pentru abolirea stemei vechi a județului Vâlcea, cu soarele/pelton al Lotrului, care atesta vocația hidroenergetică a județului, ca mărci distincte, în peisajul național (după cum și apa grea, reprezintă un semn distinctiv, pentru energia nucleară!); afirmate de fapte, mai puțin de culorile papagalilor politicieniști;
- 12-17. Mobilizare pentru „Lira Litoralului” (Voineasa, Brezoi, Titești, Râmnic, Craiova!) și pregătire specifică pentru probele de concurs (grafică, foto, caricatură, afiș, expoziție, probe nautice, teste de istorie și geografie locală, poezie, eseu etc.)
18. Serviciul județean Vâlcea al Arhivelor Statului: Despre procesul de modernizare și elita României Moderne, cu seniorii și forumiștii, vâlceni în dezbatere;
20. Pregătire pentru eveniment Galicea, dedicat prof. Virgil Constantinescu (vezi Buletin!); Rev. „Curtea de la Argeș” publică articolul pentru Dimitrie Gusti;
24. iunie- ... 1 iulie/ Mangalia: Lira Litoralului (vezi buletin). Postări foto, clipuri video și articole în on line...; Am sărbătorit „Ziua Tricolorului!”.

Iulie:

- 1-4. (Iulie) Concluzii după... festivalul național (Lira Litoralului), postări pe social-media și redactare reportaje pentru presă;
5. Ocenele Mari... consacrare, Dimitrie Gusti;
6. Mănăstirea Bistrița: 86 de ani, intenși, ai lui **Veniamin Micle**/lansări de carte cu o prezență specială/am remis la Intol Press reportajele de la Liră;
9. La Seniori, informăm despre evenimentele din urmă (Liră, Ziua Drapelului, Academia de la ... Ocne, Festivalul „Vasile Militaru” și pregătim agenda lunii, în continuare (Ziua energicianului, Nedeia de la Titești, Ziua Imnului... cu angajarea concretă a unor responsabilități);
- 10-11. Postare pro memoria, lista energicienilor Văii Lotrului... trecuți în eternitate ; Dispeceratul energetic al Amenajării Lotru, revine acasă (după surghiunul lui!), ca urmare a lecție spaniole cu avaria de sistem energetic... iberic; In memoriam Adrian Păunescu/vezi carte Anton Ciobotaru, la ... Seniori;
13. Postare de întâmpinare: Vive La France!;
- 19 – 20. Parastase și depuneri de coroane la Voineasa, Malaia, și citirea publică a numelor energicienilor... plecați la ceruri, de ziua lor!; Titești: Nedeia/Târgul de Sf. Ilie; Malaia Te Deum pentru energicienii țării și sărbătorirea celor vii!;
22. la Seniori... ca „școală altfel” pregătirea excursiei prin Cadrilater, cu ținta Balcicului, pentru sărbătorirea Reginei Maria, la 150 de ani de la naștere;
24. Revista „Cultura Vâlceană” în format tipărit a apărut cu impresii de reporter despre participarea vâlceană la Lira Litoralului;
29. Râmnicu Vâlcea, serbarea Zilei Imnului este specială: expoziții de artă (vezi Angele Tomaselli, Eugen Holban, concert de muzică psaltică în Zăvoi (cu fam. Scurtu în prim plan), debateri tv. despre Anton Pann și locul intonării prin 1948, a melodiei imnului actual, etc.;
31. Un bilanț al lunii și o aducere aminte despre *Patriarhul de Drăgășani*: Dumitru Bălașa.

August: (lună de concediu... a asociației Seniorii!)

- 3-9. (August) „Școala altfel” cu Seniorii prin Bulgaria; Balcicul Reginei Maria, ocaziona o expoziție a artistei Mihaela Vieru, iar centenarul de la piatra de temelie a Castelului... „Cuibul

liniștit” se împlinea în 2025, tocmai în anul acesta, când se împlineau 150 de ani de la nașterea remarcabilei noastre Regina Maria, pentru destinul statului român pe scena lumii;
 11-13 finalizăm eseu pentru postare *on line* pentru *culturaarmsmundi.ro*, despre Balcic (vezi buletin);
 14. la Vlădești, Vâlcea, reuniune informală a forumiștilor cu ... seniorii vâlceni, pentru identificare punți de colaborare;
 15. Adormirea Maicii... și înălțarea ei la cer. Postări...tematice, ziua Marinei;
 17. Reporterii prin Balcani, Alpii elvețieni și Carpații de acasă (postări foto, comentarii, impresii de călătorie pe platformele de comunicare în virtual!);
 18-29. Studii, analize, conspecte (Seniorii sunt în... vacanță!); Pregătire materiale pentru ziua Limbii Române (transmiterea lor la reviste!);
 21. În memoriam Prof. Univ. dr. Eugen Codin Isbășoiu... mentorul a multe generații de energeticieni!;
 30. Râmnic, la BJA, Forumul serbează Ziua Limbii Române, eveniment deturnat, de către o parte din vorbitori, către daco/patia anacronică și... atacuri la adresa Academiei Române (!) - despre ... ne/latinitatea Limbii Române, ca o contestare „savantă” și în contradicție cu poziția... hulitei (de o parte a celor prezenți!) Academie Română. S-a uitat chiar faptul apariției sărbătorii în... sinaxarul laic, din inspirația Republicii Moldova, prin lupta ei pentru impunerea Limbii Române, ca limbă oficială, cu argumentele științifice ale latinității ei!; Teatrul Ariel, din Zăvoi, găzduiește, Ziua Limbii Române, eveniment organizat de Liga Scriitorilor, în prezența președintelui Florin Țene (venit de la Cluj Napoca unde se află sediul central!). Se lansează cu acest prilej revista „Memoria Slovelor” nr.8, dedicată integral sărbătoririi Limbii Române! / cu câteva zile în urmă la Călimănești, forumul local dedica limbii și revista „Mirajul Oltului” într-o manifestare cu invitați (scriitori, poeți, reporteri-uzpe/riști, din toată țara!).

Septembrie:

2. (Septembrie) Secretariat cerc (agenda lunii și stabilire priorități între cele în concurență: vezi : Seniori (reluare activități... după „vacanță”), Neagoe Basarab, Antim Ivireanul, Mircea cel Bătrân, Începutul Școlilor, evenimente anuale în agenda culturală oficială; George Enescu și *festivalul* internațional dedicat, cu evenimente în toată țara, inclusiv la Râmnicu Vâlcea;
 3. Imagini și impresii din Alpii elvețieni, de la seniori și fotoreporterii... cercului/ vezi postări în rețeaua publică; Postări diverse;
 5. Arhiepiscopia Râmnicului: lansare carte , autor Florin Epure, despre ... Istoria Râmnicului, urmată de dezbateri și articole în Rev. locale, comentarii în rețeaua virtuală;
 8. Serbarea dedicată „patronului” Cercului: „Maria Mică” la Queen, cu trimitere și la Regina Maria (nașterea ei, cinstirea ei specială din acest an!),
 9. La Seniori dezbateri despre Leca Morariu și Traian Cantemir; Întrebare, fără răspuns lămuritor , privind alegerea ocrotitorului Râmnicului, între Mircea cel Bătrân (respinsul la canonizare de Sinodul BOR) și Antim Ivireanul, cel caterisit peste două veacuri de Partiarhia Ecumenică și reabilitat de curând, ba și canonizat! /fără clarificarea lui... geo-politică în „casa păcii”!);
 14. Înălțarea sfintei cruci/ prilej de amintiri pentru Crucea de pe Cozia (vezi Dumitru Panu și Dumitru Bălașa!); crucea monument a inginerului liberal Vintilă Brătianu de la Malaia (eveniment local, anual, cu depunere de coroane!); ziua inginerului, dar și a sacrificiului asumat de Dumitru Drăghicescu... prin 1945;
 16. La Seniori: dezbateri specială despre sociologul, omul politic, patriotul exemplar: Dumitru Drăghicescu (desemnat în proiectul local al Academiei de sub Pământ, omul anului 2020, la centenarul Trianon, pentru contribuția lui specială la acea mare izbândă a Statului Român, recunoscut întregit de lumea mare); Despre semnificația *zilei inginerului*, în contextul scăderii interesului pentru această meserie, în dauna celor juridice (cu diplome multe, la învățământul., fără acoperire, și pe bază de taxe...!), cu prea multe indemnizații imorale, fără acoperire în actul juridic și corupția în floare; Postări poze, clipuri video, comentarii despre ceremoniile la care am participat;

22-24. La Făgăraș/Sâmbăta de Sus, am serbat jubileul generației de absolvenți ai Hidroenergeticii/Institutul Politehnic București. Organizat de Ioan Ciungara într-un cadru propice dezbaterilor și depășirii amintirilor despre cei plecați, inclusiv profesori ai noștri (ultimul consemnat, fiind Eugen Codin Isbășoiu, cu doar o lună în urmă evenimentului!; Postări foto, comentarii pe rețele, etc.;

25. Țepești/Vâlcea, în organizarea locală cinstire a personalităților locale -au participat inginerul/scriitor, publicist, patriot Gheorghe Puiu Răducan și Petre Simion Cichirdan, inginerul , om de cultură polivalent!;

28. Alegeri parlamentare în Republica Moldova, cu victoria partidului PAS, pro președinte al Republicii;

30. Călimănești/Mănăstirea Ostrov, Simpozion anual,dedicat Sf. Neagoe Basarab, la Biblioteca AE Baconschi; în biserica nou ctitorită (anii trecuți!) am privit chipul noii canonizate...: Doamna Elena Despina, devenită cu 1 iulie 2025, Sfânta Platonida. Cu această ocazie ne-am amintit de Mihail Ovidiu Stângă și de Dan Zamfirescu, protagoniști ai simpozioanelor dedicate lui Neagoe... mulți ani! Organizarea Feniei Driva s-a finalizat cu agapa de la Mănăstirea Cozia; Evenimentul a fost o continuare a simpozioanelor anuale, a ajuns la a XIV-a ediție . La Râmnic s-a desfășurat cu maximă intensitate cele dedicate lui Antim Ivireanul, patronul ales al orașului, onorate și de invitați speciali veniți din baștina georgiană a Sfântului Antim, mare om de cultură!

Octombrie:

1. (Octombrie) Voineasa. Pregătire locală pentru Festival. În consens cu Primăria și asociațiile partenere, se stabilesc, locațiile, traseul montan. „Descoperă Voineasa” (o asociație tânără) angajează organizarea expoziției foto tematică, a materialelor de informare, afiș, diplome, susținere, „WildSport” logistica desfășurării, CTEM Lotru prin, conexiunea specială, la Lira Litoralului, primește darul „Caravanei Folclorice” și acordul Școlilor lotrene (Voineasa, Malaia, Brezoi) pentru participarea la Trofeul „Gheorghe Ploaie”; din nou despre... **Regina Maria** (de ziua *acoperământului* /serbare Hram la Boia în Loviștea);

4-6. Nedeea Pastorală la Brezoi (eveniment intrat în tradiție cu expo canin, cabalin și produsele de stână; concert folcloric cu repertoriu pastoral ; pe Valea Lotrului pentru acordul școlilor la Trofeul LOTRU și „Gheorghe Ploaie” ; la Chișinău, Gheorghe Cărbunescu ghid al unui grup, salută Moldova, după alegerile parlamentare cu o ofertă artistică;

6. Regina Maria se va fi născut acum 150 de ani/postări foto despre marea regină a României;

9-10. Discuții cu redacția revistei „Mirajul Oltului” prin Cristi Geantă, privind conținutul; Secretariat „cerc”, privind stadiul pregătirilor angajate pentru evenimentele următoare (ajustări, reprogramări, completări, confirmările sponsorilor contactați, eficiența informării despre evenimente etc.);

14-15 Brezoi, Malaia, Voineasa... evaluare pregătire eveniment (discuții privind prezența „Caravanei Folclorice”, privind o taxă anume (?!), pentru un eveniment oferit cadou, comunității cu prilejul unui eveniment intrat în tradiție, care nu greva vreun buget public, fiind pro-bono!

21 și 28. la Seniori, conform programului anual se susțin dezbaterile planificate pentru Dimitrie Gusti, ales academicianul Academiei de sub Pământ, emblematic pentru anul 2025, în legătură cu dazbinarea socială indusă de campaniile electorale cu manipulările ca mijloc de accedere la puterea decizională în fruntea Statului, și a deficitului bugetar datorat funcționării economiei naționale, dar și costurilor bugetare alocate unei birocrății ineficiente, ori a unor derapaje de la o etică corect asumată prin legislația publică; apoi deteriorarea păcii mondiale, cu măsuri costisitoare în poziționarea cu obligații NATO, și de ajutor celor de un neam din Moldova și Ucraina;

26. Sfîntirea Mozaicului Marii Catedrale de la București, în prezența Patriarhului Ecumenic al Constantinopolului, Bartolomeu I, și a unui pelerinaj care a durat zile în șir. Comentarii, unele în contradictoriu, legate de acest eveniment în spațiul public, care ne arată încă într-o dispută privind înțelegerea deplină a marilor realizări;

30. Zilele Bibliotecii Județene (BJAI), eveniment public, cu tentă sărbătorească cu doar marile „realizări” în prim plan, dar ocolind sistematic fondul problemei: funcționarea bibliotecilor locale din județ, aflate în coordonarea centrală, scăderea numărului cititorilor de carte scrisă, etc. Salutăm fiecare realizare și disponibilitatea la proiecte comune, dar **îi dorim să-și revadă funcția de bibliotecă județeană** (nu doar punctuală... locului), ci de locomotivă a trenului județean și printr-o altă abordare (este doar instrument legal al coordonării Consiliului Județean, pentru toate Consiliile Locale din teritoriu/aceasta fiind menirea instituției *județene, să fie a tuturor componentelor ...trenului*, adică a localităților);

31. Postări foto și comentarii, despre evenimentele anilor anteriori dedicate pentru Posada 1330, eveniment asumat de Perișani/Lovișteea pentru cinstirea Istoriei Românilor;

Noiembrie :

1. Bilanțul lunii încheiate și actualizare agendă a lunii în curs. Postările restante pentru Dimitrie Gusti (articolul pentru Rev. „Seniori”), postări pentru Posada, popularizare Trofeu LOTRU și Gh. Ploaie ; menținerea contactului cu Școlile Văii Lotrului!);

7-9. Vecernie și hram de Sf. Voievozi, la Biserica din Robești (vezi postare eveniment!); Perișani. Simpozion național dedicat Posadei 1330, și eroilor din primul război mondial; Consiliu local a dedicat zilei localității o sedință festivă; Concurs adresat elevilor lovișteni (istorie și geografie locală!); ceremonial cu depunere de coroane (fără prezență militară din motive de sărăcie bugetară!);

14-16.(Noiembrie) Voineasa: Festivalul Muntelui, cu Trofeul „Gheorghe Ploaie” inclus (Traseu de orientare turistică, teste de cunoștințe privind geografia , istoria și personalitățile care au trecut pe Valea Lotrului; vernisare expoziție foto tematică, concurs artistic/poezie, cântec, moment dramatic, umor etc). Au fost antrenate toate școlile localităților lotrene. Au fost asigurate condițiile unei bune desfășurări printr-un parteneriat, public/privat cu Primăria Voineasa, Salvamont, asociațiile (ONG) și sponsori; vezi buletin!;

18. Remitere la Intol Press și Rev. „Valea Lotrului”, reportajele despre „Festivalul Muntelui” de la Voineasa și despre concertele oferite de... Caravana Folclorică, coordonată de Ovidiu Roșca; Postare foto, înregistrări video și rezultatele concursului; la Seniori analizăm un nou format al revistei, cu apariție semestrială, „Seniorii”, cu urgentarea apariției în cursul lunii decembrie a unui număr nou; informăm asociația parteneră asupra evenimentelor onorate (Posada și Festivalul, cu sprijinul Caravanei Folclorice!);

18-20. Studiul, pentru aprecieri solicitate, ale cărților lui Constantin Zărnescu, Mioara Ohîi... („Balul ... amintirilor” în perspectiva lansării publice/ remitere articol ptr. Intol Press și pentru „Ultimul găgăuz din Vama Veche”!);

21. Mănăstirea Bistrița: prietenul, senior editor, membru UZP : arhimandritul **Veniamin Micle** ne-a părăsit; azi i s-a oficiat, în prezența Arhiepiscopului Râmnicului, I.P.S. Varsanufie, și a unei mulțimi, plecarea întru eternitate. Spiritul lui ne va însoți mai departe în misiunea asumată în Grădina Maicii Domnului!;

25. Transmitem pentru INTOL PRESS un articol, *in memoriam* Veniamin Micle;

27. Arhive: Simpozion dedicat zilei naționale: prezentăm tema: „Rolul Monarhiei în edificarea Statului Român”(cu sublinierea dobândirii întregirii și modernizării Statului Român!); la BJAİ se lansează cartea Mioarei Ohîi: „Balul... amintirilor”, cu o prezență națională la lansare, reprezentativă!;

29. Studiu... carte de călătorie: „Călător prin Sultanatul Oman” de Marinela Belu-Capșa /carte înscrisă în misiunea asumată de „școală altfel”; pregătim recenzia pentru Rev, Seniorii (ptr. Numărul scadent al lunii decembrie 2025!; Prăznuirea la Mănăstirea Prislop, a Sf. Arsenie Boca, după o îndelungată cerere pentru trecerea în sinaxar, ca sfânt validat... instituțional, cu mare temporizare (?), de Sinodul BOR... , dar de foarte mulți ani, cinstit de biserica trăitoare ca SFÂNT!;

30. Sfântul Andrei, ocrotitorul României, pelerinaj la Marea Catedrală, după sfințirea mozaicului; Târguri de Crăciun pe la Craiova și Sibiu Împodobiri la Râmnic; recenzia la cartea Doamnei Marinela Capșa, transmisă către „Intol Press” și „Seniori”.

Decembrie:

1. (Decembrie) Alba Iulia. Ziua națională ; foto și constatări- vezi buletin și postări;
4. Articol... despre ziua națională, după Alba Iulia, 1 Decembrie 2025, transmis la Intol Press;
5. Copii în Loviște, colindă cu... Aghiosul/Sfântul (un fel de istorie a Sf. Nicolae, spusă la o vecernia... populară, pe la casele care oamenii sub numele ... patronului ocrotitor!;
9. Râmnicu Vâlcea: La Seniori, despre ziua națională, Albă Iulia (impresii de la eveniment) și agenda lunii... de sărbători. Serbăm pentru 65 de ani, pe pr. dr. Constantin Mănescu, un foarte activ membru al cercului informal, prezent la reuniuni științifice și teologice prin toată țara (anul acesta pe la: Văleni de Munte, Iași, Arad, și la acțiunile locale ale județului; Prezentare carte: „Călător prin Sultanatul Oman” a Marinelei Belu-Capșa și cea despre India ;
- 11-31 Finalizarea prezentului raport, în numele cercului; jurizarea ediției actuale a Concursului județean „Vâlcea Colț de Rai”, pregătirea festivităților finalei naționale (participare, premiere, organizare eveniment public de Ziua Culturii Naționale, capacitate sponsori etc.); evenimente publice tradiționale : colindatul de zi și de noapte, serbarea Crăciunului, plugușorul etc.
17. La Călimănești : 75 de ani Bibliotecă locală (vezi AE Baconschi) serbare anuală, dezbatere, Colinde, Colindat, etc./ Tradiție românească. **La mulți ani! / Secretariat... cerc**

Pe cumpăna anilor 2024/2025

-între ceea ce a fost!... și ceea ce va fi? -

Iată-ne în situația mitologicului Ianus, cel înzestrat zice-se cu două fețe ale unui nemuritor rege... Era pe vremea când Cronos/timpul, din contabilitatea cu bilanțuri, îi era alături printr-o grădină prin care *curgea lapte și miere*, unii observând-o și numind-o... Roma (aici se spune că *autoritatea* cerului vechimii... îl pensionase pe tatăl său: Timpul/care își expirase durata de morar, și îl angajase..., de ajutor să-i fie, pământeanului Ianus !). De ce tocmai la Roma se cumpăneau erele? Adică vechiul cu noul? Chiar înainte de sacralizarea creștină cu propriile ei testamente? O fostă zeitate atotcuprinzătoare, cerească și dedată facerilor (morar al tuturor celor ce trebuiau să fie sursa pâinii înnoite!) nu putea să fie decât **informație** celui pământean... pus stăpân numitei împărății! Credem că El (și Cronos...- într-un proces precum viața își are propriul început și sfârșit, fără a leza reactualizarea cu... *alfa și omega!*-, va fi fost *cândva* Supremul!)... *putea fi privirea înapoi a lui Ianus*, adică a ceea ce vede, ca nimeni altul, tocmai ceea ce făcuse cu propria putere, știință și voință! În ceea ce privește *privirea în față*, credem că noul *mecanic al locomotivei* trebuie să-și organizeze durata legiuită... an/ poate cincinal/ poate eră – în funcție de răbdarea așteptărilor, resursele din cămară și câte alte necunoscute celor mulți, dar sigur în mintea vizionarului, *uns cu toate alifile* după spusa populară - profet, prooroc, strateg, sociolog, psiholog, politolog, filosof și multe altele/ adunate ca într-un dirijor de orchestră... toate la un loc!). Este peste poate, unui om pământean să le aibe pe toate și atunci se ivesc mulții sfătuitoari, și ăștia grupați în numitele... *puteri* (până și Dumnezeu este treime de ființare!). Ianus, legendarul/mitologicul, ne spune o poveste despre sfârșit și început. El are imaginea clară a ceea ce a fost și privește în ceața dimineții de pe vârful urcat cu ditai agoniseala (poate chiar bolovanul lui Sisif, ori crucea Golgotei/înainte ca totul să devină experiență... agonisită!).

Iertare pentru prea lunga introducere!, dar descifrarea celor puse în diferitele scripturi, ne poate distanța de orice partizanat politic, care ne-ar angaja unor adevăruri relative. Să privim și noi, de pe cumpăna dintre ani, cu fețele lui Ianus, să constatăm ceea ce s-a întâmplat față de ceea ce s-a trâmbițat tocmai de *călău/zele* vremelnice: numitul mecanic de tren/ nu doar „trenuleț” în persiflarea oficială!; sfătuitoarii aleși pe sprânceană/parlament, justiție, guvern! Să vedem agoniseala... pe care noul morar trebuie să o facă pâinea cea de toate zilele, zilelor ce vor veni. Cât am muncit?, cu ce folos?... fiecare în parte își poate face propria socoteală – firesc ar fi să-și asume răspunderile angajamentelor! *Contributivitatea?* Un cuvânt acolo... care amețește buna credință!

Nici muncă fără pâine, nici pâine fără muncă! Aici derapajele se observă din stratosferă, când afli ce spun arbitrii neutri despre ceea ce tu nu vrei să se știe! (vezi statisticile CEDO, despre funcționarea Justiției/elita sfătuitoarelor din preajma ... *mecanicului!*/alegem acest domeniu pentru că raportul eficiență/ recompensă este strigător la cer, apropo de ... contributivitate!). Apoi politica socială... pentru cei declarați neputincioși muncii, când atâta paragină din vecinătate le-ar face meritate ajutoarele. Nu există colțișor în grădina noastră în care să nu se observe absența lucrătorilor... formați pentru muncă, nu ca roboți, ci educați din stadiul de răsaduri. Generoasă oferta, privind România Educată, dar clasamentul (neutru și ăsta!) ne arată cei mai *analfabeți funcționali* (în redefinirea standardelor omenirii, privind evoluția nevoilor unei societăți emancipate, sincrone mersului lumii!), în rândul celor cu care ne-am asociat în relieful geopolitic european. Clasa politică? Tocmai cea care legitimează ... puterea Voinței, atestă peste capetele specialiștilor Știința. Otrăvirea autorității științifice cu... diplomele fără acoperire, doctorate false, CV-uri umflate, *lieder*/ship-uri ca recompense/nulităților, măsurile reglementate... prin majorități parlamentare... de turmă (numai bune pentru *joaca de-a justiția* - cu procedurile cronofage și sentințe date pe literele meșteșugite deliberat, în jocul *de-a alba neagra*, cu „dreptatea”. Compromisul ca artă politică, ce nu face diferență între cinstitele daruri (care vezi Doamne i se cuvin!) și mita (fie ea și electorală!), șpaga/comision (care dă întâietatea... la afacere!) să nu fie la vedere ca ... parole ale corupției și dreptății, chiar și în numita justiție? (miile de dosare, mileniile de așteptare ale tuturor cauzelor adunate – vezi doar clarificările celor cu mii de morți, precum cele legate de *revoluție*, *mineriade*. Să nu vorbim de marile afaceri care au prăduit țara, niciodată puse pe rol, ascunse de cei interesați... așa pentru liniștea benefică a prescrierilor, altfel spus validarea populară: *ceea ce lupul, ursul... a mâncat este bun mâncat!*

Întreg anul 2024 a fost unul în care toți cetățenii grădinii române, inclusiv cei plecați pe cocalurii lumii au fost puși să... cumpănescă de vreo patru ori (așa ne încredințau vechii păstori aleși!). Își asumau dreptul de-a alege diversii cârmuitori, ori doar purtătorii puterilor lor la mai marii peste mai mulți laolaltă! Așa s-ar tălmăcii despre *democrația*, în care puterea fiecăruia (nu contează acoperirea ei, în fiecare dintre noi... cu: știință, voință, experiență!) are valoare paușală/la grămadă. Ori când numărul nu dă socoteală, decât de cantitate și nu de calitate, să nu se ivească tentația agregării în turmă a celor ce nu au voințe, putințe și minima cunoaștere? Cum s-ar putea câștiga masa critică a numărului (lozul câștigător?), fără a târgui *sărăcia* și *prostia* cu darurile ademenirii? Prin propaganda inspirată a raiului promis, ba chiar cu mărghica în avans pentru ademenire, masa vădit analfabetă, sub un standard al vieții normale... cade ușor în plasa păsărarului de Vo(L)/(T)uri. Să vezi influența votanților plecați (prin alte grădini, cu alte gospodării!), care nu mai ascultau de ademenitorii de acasă (vezi și Republica Moldova, nu doar România!) aceștia par a contesta... *mecanicul* și *sfătuitoarii* lui de acasă! Falia se va fi arătat evidentă..., imediat după alegerile pentru Europa, nu pentru cele locale, unde dreptul de-a vota era limitat de domiciliul stabil, în numita feudă/baronat, mult mai ușor de supravegheat... în logica relațiilor din ginta și tribul locului, cu o anumită ierarhizare... înrădăcinată și consolidată de autonomia locală, chiar de tradiția unei bune coabitări cu eparhia/parohia locală, tocmai un bun catalizator al... capului plecat celui de mai multe ori ales. Cele două alegeri din 2024..., pentru foarte aproape și foarte departe, au desprins niște concluzii. Scena politică foarte locală își păstrează culoarea, conform vechii geografii (vezi harta cu provinciile istorice și diferența dintre rural și urbanul marilor orașe!), cu unele schimbări minore în statistica ansamblului, dar și unele apropieri ale perdanților de vechii/actuali învingători. Reprezentarea europeană (cu cât raza este mai mare, cu atât disiparea centrifugă se pune-n evidență!) arată o reșezare a scenei politice, cu actori noi și foarte vizibili. După alegerile din vară s-a supralicitat raiul viitor, cu tot felul de mărgele electorale, privind pensiile săracilor, cu creșteri consistente... imediat după alegerile de la sfârșitul anului pentru Președintele Țării și pentru Parlament. Ba se promiteau corelări cu ... nesuferita inflație, îndreptarea unor legi care generaseră inechitatea între cei ce prestaseră aceeași muncă în aceleași condiții, apoi promisiunea unui buget în condițiile unui deficit intern acceptat, de cei ce ne vor da banii Uniunii Europene. Un lucru le era clar românilor: toamna va număra bobocii! Alegerile parlamentare au adus pe listele propuse... nu

doar boboci (vezi cerința infuziei listelor cu femei, pentru egalitatea de gen... cerință europeană!), ba chiar matusalemicii de mult năvăliți prin Casei Poporului, ca o casă de hodină cu amintitele legi votate pe scena cu marionete, ori arenă de circ cu măscăricii cunoscuți! Dar să vedeți... surpriză! Au apărut, peste noapte, partide noi și foarte vocale, ivite ca din ceață, în dauna celor istorice care au fost la butoanele puterii executive, chiar cu controlul Curții Constituționale, ba și cu portavoce în niște canale clasice ale Televiziunilor... în serviciu!

Nu s-a înțeles un lucru important! Să nu fi avut cine să-l priceapă? **Cine are informația domină situația!** Nu o spunem noi aici, dictonul fiind vechi de când lumea. Cine este primul la... orice, câștigă competiția! Dacă mai mulți dețin **informația** care trebuie să influențeze scopul.../acela care scuză mijloacele în spusa celebrului florentin Machiavelli, cel mai puternic... este primul venit, adică cel care o spune/o transmite primul! Unde a fost Statul Român, care acum se plânge că **în transmiterea informațiilor a fost al II-lea?** Tocmai el, dotat cu instituții specializate în gestiunea informațiilor din orice proveniență (internă= SRI și externă= SIE/ dar chiar cu Instituții Media, publice, precum TVR-ul, cu vreo 9 canale distincte? Nu cumva acestea fie au defectat, fie s-au dovedit degeaba? Dar și celelalte, proprii etajelor inferioare ale Puterii cum au lucrat?/ că și-au luat leafa, bugetată de Bugetul, tocmai în deficit perpetuu! Apoi, în propunerile pentru candidații la locomotiva supremă, de ce nu s-a verificat *starea de sănătate* a celor ce s-au oferit la concursul marelui vot? Fără certificat medical, fără testare psihologică validă, nu ți se poate încredința/autoriza vreo răspundere banală! Să nu mai aibă Statul Român un sistem valid de anticorpi? Aici să ne referim la paza instituită, numită Birou Electoral Central, senzorul de veghe, privind sănătatea viitorului **mecanic**, să-l numim aici și Cap de țară! Apoi, conducătorul cel mare, chiar pe plecare fiind, să nu fi observat gălăgia electorală și amenințările de tot felul, la mersul trenului...- Statul Român!-, cu propriile lui răspunderi asumate în concertul lumii polarizate, între punctele cardinale? CSAT-ul exista simultan atâtea instrumente... și totuși, sub ochii tuturor, societatea românească de acasă și din diaspora, este deturnată spre „adevărurile” primului venit, cu veștile de evident interes, pentru a ști de cine să fie condus în viitor *Trenul* care ne va avea călători. Să observăm în trecere eticheta inspirată cu *trenulețul*/mocănița de urgență, ca o poruncă dată tuturor „călătorilor”, circulând (pentru cei încă pe acasă cu mințile la ei?!, ori încredințate bunului mesager, trimis poate de cel de SUS... după cum le spunea nevăzutul înger vestitor, într-o *filă de poveste*, evident scriptură incontestabilă, a ditai profetul ca... un luceafăr?!), pe plaiurile mioritice, cu anunțatul sacrificiu al celui mai ortoman, în dauna celor cu indemnizațiile speciale, ca merite ale Justiției suverane, asupra „adevărurilor” ascunse... *sine die*, cât ține o stare Constituită/Constituție, neactualizată încă și de/fazăta mersului lumii! Să constatăm că în lipsa profilaxiei, acea prevedere ca lucrurile să fie bine făcute de prima dată, una dintre chemările la urne - chiar dacă se făcuse triajul prin votul milioanei de români din mulțimea de candidați/va fi fost și o excludere dispusă apriori votului, de CCR, tocmai pentru un candidat validat în vară și pentru reprezentare în parlamentul Uniunii Europene (!?) - va fi fost degeaba, prin anularea dispusă cu 24 de ore înainte *de turul doi* (care își și începuse desfășurarea ... prin diaspora!). Efectele acestei ratări – nu suntem în măsură să apreciem dacă a fost un rău necesar!- ne atrag atenția asupra cauzalității prezente și neobservate, cu riscurile ei asupra vieții noastre! În spațiul media, preluându-se ecourile venite de departe, se induce ideea unui impuls venit din exterior pentru intervenția în ceasul al 24-lea (chiar începuse votarea!). Situația aceasta, specială, ca o simfonie neterminată, cu consecințele ei imediate în funcționarea Statului (chiar el i/responsabilul special!), cu costurile pe spinarea tuturor, dar dureroase pentru cei cu resursele supraviețuirii doar, cere de URGENTĂ: reformarea structurală a administratorilor, a mentalității tuturor, debirocratizarea, informatizarea cu viteza de lucru în timp real (s-a observat efectul indus în societate prin *tik tok* /doar un instrument pentru cei iuți la minte și... de mână, încă străin multora, deși informatizarea rapidă a treburilor statului este de mult o urgență!) într-un timp record, dar în prioritatea unu a scenei politice, pe care încă se bazează sistemele democratice ale lumii emancipate. Nu blamăm aici tehnologia și pe cei ce au folosit-o, ci lipsa de înțelegere a mesajelor... imputabilă României educată și lipsei de vigilență a celor puși să blocheze dezinformarea, adică să fie la datoria corectitudinii, conform fișei posturilor...

Luna decembrie, fiind una specială cu amestecul de fără timp ca o ieșire din istorie în actualitatea legendei într-un spațiu sacralizat și oferit trăirii într-o devălmășie a stărilor, ne obligă pentru analiza noastră, pe cumpăna anilor, să constatăm replicarea mitologiei, ba chiar și a scripturii căreia am fost jurați prin botez... să descifrăm altfel cele în cumpănă și... neterminate (că *niciodată nu-i sfârșit înaltul*... se lamenta cândva un poet, purtător de făclie, în inima care încă bate!

Am redescoperit în Ianus, pe cumpăna vremii aleasă de noi între 2024/2025, pe viitorul Ioan: *înainte mergător și viitor botezător*, când acel Profet al creștinismului va fi făcut toate minunile și se va fi putut unge... Rege/în sistemul *democratic* să-l numim Președinte (chiar într-un decembrie prin 1947 Regele românilor, va fi lăsat locul Președintelui!) . Ioan... cu scriptura în evanghelie, scărar, gură de aur, ba chiar futurolog, pronosticând Apocalipsa este o predestinare a tuturor purtătorilor acestui nume. Ianus/ Ioan/Iohanis – Io Han...Îs, ar fi constatat un rebusist pus pe ligamentătri. Cum să lași turma? Trenul fără conducător?, Când noul mecanic încă nu a trecut examenele medicale, psihologice și cerințele democrației, una neperturbată de intoxicații *dubioase*?! Măine anul se înnoiește? Nu chiar! Pe vechi plugușorul se pornea pentru răscolirile brazdei și noile însămânțări prin luna lui Mărțișor, când se dădea și bunavestire a înnoirii din temelie, și merii abia înfloreau florile dalbe pentru viitoarele provocări ale cunoașterii! S-au ales, au fost chiar acceptați noii grădinari. Au chiar Vătaf (precum colindătorii!) pe cel mai mare... C(i)OLAC, neconsumat din trecută recoltă și prea săracă pentru a nu fi fost văzută insuficientă ieșirii din iarnă, fără strânsul curelei și traiul pe datorie de la cei ce produc mai mult decât mănâncă. Numai marii Mântuitori (inclusiv Cel botezat de Ioan!) se dau pe sine hrană celor mulți. Fostul antrenor, cu echipa retrogradată (nu a obținut prin muncă niciun procent în plus, deficitul o arată!), om de cuvânt... chiar demisionase, dar va fi fost întors din drum de CCR ul care va fi anulat consumul colacilor/voturilor pe seama unui nou, viitor Mântuitor, executor testamentar al viitorului Buget... și el amânat pentru luna făurarilor probabil. Între Estul... care nu și-a consumat Crăciunul și Vestul cu nașterea Mântuirii, sincronă solstițiului din Decembrie, noi ne-am aflat între, cum ne este și culmea despărțitoare. Abia din luna Decembrie 2024 s-a decis deschiderea porților (vezi Schengen!) pentru un Occident mai latin, după cum ale noastre de la Râm se trag de milenii!

Concluzia analizei noastre este că după calendarul popular suntem sincronizați naturii, iar după cel religios mai avem probleme în poziționarea ortodoxă: între prea răsărit și romano/greco catolici, ba și protestantismul europenilor din Apusul cu Uniunea, care în ceasul ultim al anului... ne-a deschis porțile. Să mulțumim fratelui Ungur, care ne-a pus o vorbă bună la JAI, și să constatăm că suveranismul vecinilor (cu grija pentru cetățenii lor români, simțind ungurește!) ne-a făcut un serviciu, împăcând conceptele în duelul lor fratricid, printr-o corectă cumpănire.

Cum să nu împăcăm deviza... *prin noi înșine* (suveranitate, autocefalie, privirea spre rădăcinile identitare: limbă, tradiții, patrimoniu al specificității etc.), cu aceea a conviețuirii alături de ceilalți din lumea largă (ce diasporă avem!), recunoscându-ne oameni între oameni, de la Creator cu toții fiii lui! Între atracția centripetă a rădăcinii și zborul spre largimea globului, trebuie să ne menținem pe orbita echilibrului, adaptându-ne continuu viteza de mișcare la cea a întregului, prin cele necesare grădinii, în care **grădinarii să fie mai iscusiți**, iar viitorul **mecanic** să cunoască mersul trenurilor tuturor, și să facă din „trenulețul” blamat acum, unul accelerat, confortabil și cu biletele de călătorie, din ce în ce mai ieftine.

Am privit anul 2024 în preajma Crăciunului cu colindători și apoi în ajunul anului 2025, am ascultat plugușorul și Ordonanța de urgență, ba chiar și mesajul încă Președintelui Iohanis. Suntem încă în trenul cel vechi cu mecanicul lui de vreo zece ani. Trenul va fi devenit *trenuleț* și multe minuni trebuie făcute de făurarii iscusiți să putem vedea izbăvitorul nou mecanic, ceva mai încolo. Să nădăjduim că Iarna ne va fi un sfetnic bun, și noi călătorii vom adăuga o nouă experiență, cu o nouă lumină de stea adăugată și ne vom alege, cu toate piedicile puse, OMUL chemat să fie cu adevărat OM DE STAT, nu doar pe scaun, ci în dinamica accelerată a unui TREN sincronă rotației planetei! La mulți ani tuturor! / M. Sporiș/**lider cerc** 4 ian. 2025

Anul 2025 - despre Johann Strauss, unul cu cântecul Dunării... mai albastre!

Nu aduc veacurile, anii întregi, ce poate aduce o clipă! Albe - pentru unii ca zilele însorite!-, negre, de smoală, ca nopțile!-, pot fi deodată clipele celor opuși împlinirii unui fapt. Iată-ne în ziua întâi, a lunii dintâi a anului 2025! Trecusem cumpăna anului cu alegerile din România și încă nu ne înnoisem cu un alt Președinte. O reacție la împotrivirea pro-europeană, constatată de o curte păzitoare la un anume locuitor ocazional al Vienei, îl lăsase la pupitru pe cel cu numele predestinat unor clipe: Iohanis! Să fie numele acesta predestinat unor puneri de acord ale contrariilor într-o chestiune geopolitică de mare interes României? Imaginația ne impune imediat o constatare: Olanda (vezi Țările de jos!) și Austria se opuseseră ani în șir aderării țării (chiar dacă din 2007, membră a Uniunii Europene!) la spațiul reglementat special liberei circulații Schengen, iar Ungaria, dintr-o prejudecată istorică era percepută... neprietenoasă. În țară alegerile fracturaseră o anumită unitate a voinței între două extreme: suveranitatea pură, exclusivistă, a vieții pe cont propriu într-o bulă/nișă a identității cu rasă pură și credință fermă în litera hieroglifelor geto-dacice și cea prea globalistă, cu exagerarea condiționărilor Uniunii Europene, percepute ultimaturi... niciodată ca abateri proprii de la angajamentele liber asumate. Apoi contradicția, care părea un ciudat joc de-a alba-neagra, cum de autohtonul pro-european este surclasat (inexplicabil într-o logică a procesului electoral!) de suveranistul, oponent Schengenului...? (cândva rezident tocmai prin potrivnicia Vienă!). Ciudat fiind faptul că acesta, învinsul în pseudo-alegerile, tocmai lămurise potrivnicii numiți, ajutat de vecina Ungaria (chiar de contestatul Ludovic Orban, în postura de Președintele vremelnice al Uniunii care ne are țară membră!). Există desigur un Dumnezeu, mai mare decât al celui invocat de potrivnic, ca agent electoral, UNUL care are dreptul de VETO și Acesta a intervenit, peste nedumerirea milioanele de alegători, cu cele ale puteri sale *divine*/supreme (alții le numesc... *de vină!*/că tot vorbeam de tabere opuse!). Este un fapt că Învingutul, dintre principalii trei finaliști, a devenit Prim Ministru, iar cel ce trebuia să plece, *înainte mergător fiind* și prin Constituție cel ce botează Alesul, iată-l așteptând pe Mesia (acesta apare - o spune istoria!-, numai poporului care îl așteaptă/ și nu este valabil tuturor popoarelor acest lucru!). Până ce acesta va veni... iată-ne în anul bicentenar Johann (is) Strauss.

Personalitatea lui Johann Strauss/fiul (pentru că va fi avut și un Tată, într-o dinastie cu Duhul muzicii, în sângele vienez, în albastrul valurilor Dunării, în ciripitul păsărilor vremii și în freamătul unei emancipări a neamurilor venind spre sorocul modernității tehnice)... ne-a atras atenția chiar în miezul primei zile a începutului de an 2025. România intrase azi în Schengen iar la Viena, se organiza Concertul de Anul Nou, ediția aceasta fiind dedicată bicentenarului nașterii lui Johann Strauss (1825 – 2025). De vreo patru decenii acest eveniment mondial (anul acesta preluat de canalele Tv. din vreo 90 de țări!) era văzut și în România și în mod sigur românii norocoși la tombola participării vor fi privit din „sala de aur” a palatului, concertul renumitei Filarmonici de Stat din Viena. În semn de prețuire Filarmonica din Arad, pe 3 ianuarie, a organizat și ea un Concert dedicat acestui bicentenar, fără a fi uitat că și Banatul va fi făcut parte din Imperiu, tocmai când Johann ... povestea (prin limbajul muzicii/ vezi și Operetele!) de căile ferate (vezi .. Oravița) despre locomotivele... Reșiței (cu uzinele făcute prin 1770!). Cum să nu fi urmărit Concertul de la Viena, tocmai acest an, unul norocos pentru cei cu trecerile slobode, prin vămile terestre?

La pupitrul dirijoral al Concertului a fost ales, pentru a șaptea oară, italianul de 83 de ani, napolitanul Ricardo Mutti. El conducea... „orchestra vieții mele”, după cum o alesese dintre multe altele pe cea vieneză. Repertoriul ales, dată fiind omagierea la bicentenar a juniorului Johann, a fost un fericit mesaj de pace, conform cerinței mondiale pentru o lume în războiri ale orgoliilor geopolitice și în contrapunerea trecutului prea ancorat în dogme și prejudecăți. Limbajul special al muzicii, fără interpretările abuzive ale intereselor partizane, putea ajunge prin vocea zeilor/muze lumii întregi tocmai la un nou început, cu imboldul înnoirii și retrasării brazdelor, deschiderea porților... Tatăl/Bătrânul Johann Strauss, chiar va fi deschis „liturgia amiezii muzicale”, în plin miezul zilei cu... „Marșul Păcii”, apoi imediat... *fiul*, va fi invitat *rândunelele satului* la Vals. O

Polka, invitând la alt ritm refacerea, cu demolările celor vechi, pentru ringul Vienei și sugera nevoia sincronizării celor vechi cu viteza societății moderne. (chiar priveam prin curțile și grădinile noastre, și la lentoarea transformărilor, poate și a înlocuirii celor demult în ruină prin preajmă, chiar și a multor prejudecăți, cu etichete istorice - termene de garanție demult expirate!). Sărbătoritului Johann i-au fost reamintite: „Noaptea la Veneția” și „Voievodul Țiganilor”, iar frații Iosef și Eduard ai marii familii Strauss, au omagiat și ei pe Johann... Inspirata alegere a repertoriului dirijorului și sugestia coregrafică a Baletului de Stat din Viena, cu dansatorii reflectând marea diversitate a lumii a oferit începutului de an, prin artă, dar și prin mesajul explicit, plecat spre milioanele de oameni (cu ochii și urechile ațintite, unii și cu respirația și participarea la freamătul sălii!) imboldul unui început cu pace stăpânitoare.

Urarea tradițională de an nou, anticipată de primele acorduri ale Dunării Albastre, a fost însoțită în limba italiană, de Ricardo Mutti cu mesajul lui explicit, al celor oferite de compozitori, interpreții (aceea diversitate, adusă la numitorul comun al trăirii dirijorului, un punct al convergenței experimentat prin lumea largă!). **Pace, fraternitate și iubire între oameni!** Mesajul a pornit spre toate meridianele și paralelele pământului. Pornea dinspre Viena, cândva o Romă/Nouă, capitală a imperiului romano/german..., marcă înregistrată a Europei, de pe vremea lui Carol cel Mare, să fie azi un îndemn la altfel de unitate, conform cu așezarea lumii în altă eră, cu altă împăcare a diversității, cu altă ecumenicitate a credințelor, și toate, dar absolut toate!, într-o societate a cunoașterii și a împăcării deosebirilor sub semnul păcii, al asumării omenescului care ne face frați și al iubirii dintre noi (imbold al tuturor credințelor lumii, stipulate în diversele scripturi!). Va fi curs apoi, clipocit sonor pe valurile/vals al undelor Dunării, de azi mai albastre cu înseninarea cerului de deasupra și bucuria malurilor româno-bulgare, care sărbătoreau ridicarea zăgazurilor pe drumurile de pământ spre izvoarele limpezi din îndepărtata Pădure Neagră.

Mulțumiri ție, Riccardo Muti, pentru darul cel mare făcut umanității, amintindu-i de pace și de datoria divină de-a ne iubi între noi, acceptându-ne deosebirile cu care am fost rostuiți pe planetă! Să constatăm aici, scriptura muzicii din limbajul universal (pusă-n partituri prin veacul al XIX-lea) că ea și-a produs efectul imediat, validând faptul că simfonia diversității răsunând peste pacea unei săli de aur (tăcerea era de aur... și doar muzica vorbea!), apoi confirmarea primirii darului încifrat slobozea aplauzele sincrone, ca o înfrățire a cugetelor. Privind orchestra, în faptul cântării și sala cu toate rasele, vârstele, trăind împreună momentul concertului, de departe m-am alăturat mai înțelegător evenimentului acesta...

Semne bune anul are? După Concert, ne-au trecut pragul copiii cu sorcova! Ne atenționau că bucuria poate fi o premisă a unui an cu multe împliniri. Din susul Dunării, de la Viena... Concertul se rostogolea pe undele Dunării, mulțumea Ungariei că ne-a deschis porțile cerberilor vamali și ne reamintea tuturor că Europa comună înseamnă simultan grija pentru cele de acasă (acel prin noi înșine, cu dragoste de grai, de neam/uri, de bătătură, tradiții etc.) dar și de cei plecați, de ceilalți semeni, cu toți frați ai noștri, întru umanitatea cuprinzătoare. Ne-am gândit apoi la propria-ne simfonie neterminată. La acel *înainte mergător*, încă așteptând să ungă pe următorul nostru grădinar, Președinte de țară! Să cugetăm la mesajul primit de la *sorcova vesela*, să o dăm la pace și cu ochii minții, într-o fraternitate autentică, să ne arătăm iubirea prin votul propriu, necenzurat pentru cel mai iubit dintre oamenii care ni se oferă grădinar priceput! Să trăiți și să îmbătrâniți, după mulți, mulți ani rodnici și fericiți...!, după cum ne-a predicat, exemplar, marele dirijor la început de an. **M. Sp./** 6. ian. 2025

Concursul „Vâlcea – Colț de Rai”, ediția a XIII-a (2024)

În coordonarea **Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul”/(BJAI)** (prin valorificarea rețelei BIBLIONET - implementată în spațiul public cu ani în urmă, ca un proiect proactiv de familiarizare cu mediul digital, unul emergent în lumea întreagă!/ specializat, cu expertiză în domeniu: Valentin Smedescu!), **10 biblioteci locale** – din cele multe ale... *trenului județean*, tractat de *biblioteca centrală*, ca obligație de... serviciu!- și **o școală gimnazială** (Malaia!), au participat la *concursul de creație*, organizându-și faza locală (conform cu un regulament făcut cunoscut apriori!). Pentru

jurizarea etapei finale (județene!), au fost transmise în atenția Juriului, care a apreciat, pe secțiuni lucrările transmise, pentru ierarhizare! Să mulțumim dintr-un început celor ce ne-au făcut propunerile și să consemnăm localitățile care au dat atenție concursului: Alexandra Bercea/Amărăști, Eliza Iulia Matei/Copăceni, Mihaela Silvia Marinescu/Costești, Maria Tițu/Galicea, Marijana Talos Măluțeanu/Malaia, Carmen Cojocar/Mădulari, Ioana Goran/Păușești-Măglași, Similia Constantinescu/Runcu, Elena Luiza Romcescu/Slătioara, Elena Rouă/Titești, Georgeta Elena Cîrstea/Tomșani. Ne-am angajat să facem jurizarea, după priceperea noastră: Mihai Sporiș, Valentin Smedescu, Felix Sima, Violeta Scrociob, Dumitru Zamfira. Nouă ni s-au alăturat parteneri, din partea unor asociații cu obiectiv anume, care și-au ales, conform cu propriile obiective premierile speciale.

Secțiunile de concurs au fost: Proză scurtă/ eseu; poezie ; desen, pictură și icoană.

La secțiunea **poezie** au transmis lucrări 7 localități (6 biblioteci și 1...școală) prin 18 concurenți, cu 29 de lucrări. Remarcăm Slătioara cu 6 elevi... concurenți și 6 lucrări, alături de Malaia cu 4 elevi și 7 lucrări propuse!

La secțiunea **desen/pictură/icoană** au participat 10 localități cu 68 de concurenți în finală prin cele 145 de lucrări. Remarcăm aici localitatea Mădulari cu 29 de lucrări, între care „concurentul ” Heidi cu 19 lucrări; Amărăști cu 28 de lucrări; Tomșani cu 14 finaliști și 16 lucrări.

La secțiunea **proză scurtă/ eseu**, la care am oficiat jurizarea, alături de Valentin Smedescu, 8 localități și-au prezentat câștigătorii locali pentru faza județeană. 17 concurenți, cu 23 de lucrări. Diversitatea lucrărilor (stil, tematică...) respira vârsta școlară, localitatea, îndrumarea din vecinătate, influența mediei și disponibilitatea către lectură. Între scrierile... telegrafice (două trei fraze!) și eseul mai extins (cu evidentele acoperiri în lecturi... și influențe bibliografice) se vădea vârsta diferită și competența vecinătății... susținătoare. Facem remarcă specială pentru localitatea Mădulari care ne-a transmis în finală 4 concurenți valoroși cu 10 lucrări. Apoi recuperarea unor evenimente speciale din... istoria locală, de mare utilitate pentru mai largă cunoaștere, precum „povestea adevărată” de pe Valea Lotrului, unde regele României, Carol al II-lea vă nașii un copil la botez! Descrierea specificului local din calendarul popular și cel religios, o sursă de inspirație a trăirii copilăriei, s-a arătat un numitor comun multor concurenți. Influența îndrumătorului (participant la mai multe ediții!), s-a observat printr-o creștere calitativă (sincronă cu observațiile noastre anterioare!). Remarcabilă proza „Merry” venind dinspre Păușești-Măglași, ori eseurile oferite de „Gânditorul”. În legătură cu provocarea „proiectului” cu sintagma „Colț de Rai” am observat ecoul direct al provocării noastre chiar în titlurile lucrărilor de la toate secțiunile de concurs. Le și propunem unei evidențieri speciale, alături de lucrările care se detașează prin unicitatea lor în ansamblul lucrărilor propuse, precum un reportaj-personalizând un loc, ori acea poveste... adevărată!

Facem următoarea ierarhizare, după ce îi considerăm pe toți finaliștii niște învingători.

Proză scurtă: **1. Merry Păușești-Măglași**
2.Theo-Rose/Costești
3. 8184 A Amărăști

Eseu: **1. Gânditorul/Mădulari**
2. V.R 2024/Galicea
3. Shotokan/Mădulari

Poveste/Reportaj: **1-2 „Povești”/Malaia**
1-2 S.A/Slătioara
3. LIN-LIN/Costești

RGMD: **R 2024 /Galicea**
(fără ordonare)**Sânzâiana/Costești**
GL 8/Copăceni

Obs. Se pot acorda și mențiuni. *Centrul de creație* se poate orienta pe tematica de interes, precum tradiție, obiceiuri, etc. *Cultul eroilor?* Am identificat „Steluță argintie”/Păușești Măglași ptr. **Poezia** „Eroii nemului”! Pentru premiere *Cerc*, poezie/vom reveni... poate mai apar și alți competitori! Orice observație , privind alte orientări... este bine venită! Aici am încercat un

compromis, că prea este mare diversitatea! Vom adăuga, după **gala finală din 15 ianuarie 2025**, lista completă care va include toate secțiunile și premiile speciale, dinspre toți colaboratorii noștri! În arhiva video se vor păstra toate înregistrările care s-au transmis pe rețelele de socializare cu acest prilej, prin colaboratorii noștri, cu toții membrii ai Cercului de la Râmnic!

M. Sp/ președinte juriu/22.12. 2024

Participanții la Ediția a XIII-a, 2024 a Concursului „Vâlcea – colț de rai”

Cei 104 (?) copii și adolescenți participanți la Ediția 2024 (a XIII-a) a Concursului „Vâlcea - colț de rai”: localitatea din care provin, pseudonimul/ motto-ul sub care au concurat, numele și prenumele competitorului +bibliotecara/ profesorul coordonator. Creațiile tuturor elevilor, de la toate cele cinci secțiuni proiectului, sunt accesibile online la linkurile aferente localităților.

Regulamentul* prezentei ediții - care va avea festivitatea de **premiere județeană în 15 ianuarie 2025**, de **Ziua Culturii Naționale** - este la legătura din subsol.

Colajul foto alăturat este constituit aleatoriu din primele imagini care ne-au fost transmise de către colegile bibliotecare din Costești, Păușești-Măglași, Runcu și Tomșani + doamna prof. Marijana Taloș de la Școala Gimnazială Malaia. După Anul Nou, vom reveni cu pozele tuturor celor peste 100 de participanți la această a treisprezecea ediție a concursului și, în general, cu toate comunicările publice necesare (privitor la evenimentul de premiere - ce entități/ parteneri vor mai oferi distincții în afara Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul” Vâlcea s.a.m.d.).

Așadar:

I. **Amărăști/** coordonator Alexandra Bercea, bibliotecar Biblioteca Publică Locală - <https://bibliotecivalcene.blogspot.com/.../amarasti...>

1. MAZ – Anca Maria Zugravu
2. NSG – Ștefan Grațian Netedu
3. AR6 – Răzvan Gheorghe Abagiu
4. A13 – Maria Alexia Geonea
5. SD4 – David Ion Simion
6. ND8 – Florian David Nine
7. DV4 – Vlad Mihail Dobre
8. VM5 – Miruna Elena Vilău
9. OB7 – Beatrice Elena Oprescu
10. 8184A – Ana Maria Munteanu
11. R21 – George Rareș Olaru
12. 2535M – Maria Giurgiu

&&&
II. **Copăcenii/** coordonator Eliza-Iulia Matei, bibliotecar Biblioteca Publică Locală - <https://bibliotecivalcene.blogspot.com/.../copaceni...>

1. GL8 - Lidia Guguianu
2. PS4 - Sofia Postelnicu
3. MAE4 - Andreas-Eduard Marinescu
4. VMD5 - Maria-Daria Vîjeilă
5. ATF4 - Tiberiu-Filip Avram
6. BM8 - Maria Bărăcan
7. BD4 - Daria -Elena Bondoc
8. CSA4 - Antonia-Ștefania Cionică
9. CR4A - Roberta-Alexandra Cismaru
10. DEN3 - Eric - Nicolas Dolofan
11. GB3 - Beniamin Guguianu
12. TVG4 - Vlad-Gabriel Tîmplărescu
13. VMT4 - Maria -Teodora Vețeanu

&&&
III. **Costești/** coordonator Mihaela Silvia Marinescu, bibliotecar Biblioteca Publică Locală „G-ral Nicolae Ciobanu” - <https://bibliotecivalcene.blogspot.com/.../valcea-colt-de...>

1. Cristina Moisescu - Sânziana
2. Adelina Ciorgan - Lin-Lin
3. Teodora Gabriela Pavel - Theo Rose
4. Shkulii Heilenko Polina - Polina
5. Rebeca-Ștefania Pană - Regina

6. Rareș-Gheorghe Dorobanțu - Donatello
7. Giulia-Mihaela Văduva - Elsa
8. Maria Magdalena Marunțelu - Elina
9. Maria Alexandra Stoica - Ariel

&&&

IV. Galicea/ coordonator Maria Tițu, bibliotecar Biblioteca Publică Locală -

<https://bibliotecivalcene.blogspot.com/.../Galicea...>

1. R.N.V.2024- Rafaela Nicoleta Vlad
2. A2024- Ștefania Alexia Ploae
3. V.V.2024- Vicențiu Marin Vulturu
4. 7 i 4 - Dumitru David Țogoe
- 5.V.R.2024 - Robert Ionuț Voicu
6. P.C.24- Cristina Maria Pătrașcu
7. B.S.G.2024 - Selena Gabriela Barbu
8. G.A.M.2024- Ana Maria Giuroiu

&&&

V. Malaia/ coordonatori prof. Marijana Taloș-Măluțeanu (pentru secțiunile Proză/ Eseu + Poezie) și prof. Dan Diaconu (secțiunile Desen/ Pictură + Icoană), Școala Gimnazială Malaia -

<https://bibliotecivalcene.blogspot.com/.../malaia...>

- 1.POVEȘTI - Miruna Pleșanu
- 2.IARNĂ - Natalia Barbu
- 3.MELANCOLIE - Sofia Maria Miron
- 4.DOR - Emilia Petrescu
- 5.ÎNTUNECARE - Delia-Andreea Bambu
- 6.CRĂCIUN - Florinel Eduard Stricescu
- 7.ÎNĂLȚARE - Mirabela Georgiana Pavelescu
- 8.PLECĂCIUNE - Maria Sofia Miron
- 9.ZĂPEZI - Adrian Ionuț Vangu
- 10.COLȚ DE RAI- Andrei Constantinescu
- 11.VESELIE- Ema Beleț
- 12.BINECUVÂNTARE - Filip Ciobanu
- 13.MĂREȚIE - Daria Ilie
- 14.BUCURIE - Ioana Manta
15. POVESTE DE IARNĂ - Daria Nistor
- 16.MÂNTUIRE - Raisa Ciucă
17. ÎNCHINĂCIUNE - Maia Miclăuș

&&&

VI. Mădulari/ coordonator Carmen Cojocar, bibliotecar Biblioteca Publică Locală -

<https://bibliotecivalcene.blogspot.com/.../madulari...>

1. Adina Maria Petec - Miss
2. Miruna Ionela Cornoiu - Mica
3. Cristina Popa - Mary Poppins
4. Ștefan Ispas - Gânditorul
5. Claudiu Gabriel Tița - Shotokan
6. Ramona Ștefania Popa - Heidi
7. Anghel Ionuț - Xman
8. Anghel Ștefania - AS
9. Adina Petec - Miss

&&&

VII. Păușești-Măglași/ coordonator Ioana Goran, bibliotecar Biblioteca Publică Locală „Antim Petrescu” -

<https://bibliotecivalcene.blogspot.com/.../pausesti...>

1. SOFY - Sofia Florea
2. ELLY/ GABY - Elisa Gabriela Florea
3. MARY - Ana Maria Rusu
4. CATY - Ecaterina Zotica
5. MERRY/ STELUTA ARGINTIE - Maria Bojin

&&&

VIII. Runcu/ coordonator Simila Constantinescu, bibliotecar Biblioteca Publică Locală „Eugen Iliescu” -

<https://bibliotecivalcene.blogspot.com/.../runcu-colt-de...>

1. Soare - Teodora Neacșu
2. Luna - Eliza Lotreanu
3. Reni - Alisia Ioana Rentea
4. Ara - Așera Scheip
5. Fluturaș - Adelina Giulieta Maria Bănescu
6. Albina - Alisia Linte

&&&

IX. Slătioara/ coordonator Elena Luiza Romcescu, bibliotecar la Biblioteca Publică Locală „Damian Ureche” - <https://bibliotecivalcene.blogspot.com/.../biblioteca...>

1. S.A - Aurora Săftoiu
2. C.L - Luca Coțca
3. B.A - Alexia Badea
4. I.B - Izabela Bardaș
5. M.C - Mihaela Ciungu
6. P.T- Antony Popa
7. A1 - Alexia Matei
8. D.D - David Drăgulescu
9. S10 - Sonia Welther

&&&

X. Titești/ coordonator Etapa locală: Elena Rouă, bibliotecar la Biblioteca Publică Locală - <https://bibliotecivalcene.blogspot.com/.../concurs-valcea...>

1. Adelina - Adelina-Maria Lungu

&&&

XI. Tomșani/ coordonator Georgeta-Elena Cirstea, bibliotecar Biblioteca Publică Locală - <https://bibliotecivalcene.blogspot.com/.../biblioteca...>

1. D.A. - Cristina Ana-Maria Dumitru
2. T.D.I. - Ioana Daria Tudorescu
3. RNM - Maria Rizoio
4. RIA - Sofia Maria Deaconu
5. XIA - Maria Alexia Popescu
6. BN - Nicoleta Alexandra Bogdanescu
7. GEO - Georgiana Maria Ducu
8. BM - Marius Nicolas Bălțățeanu
9. SD - Daiana Șerban
10. ZI - Izabela Zarioiu
11. PG - Georgiana Ploilă
12. PAD - Alexandru David Popa
13. NA - Alesia Nițulete
14. GHI - Alexandru Nicolas Ghișoiu
15. PAPUSA - Andreea Nucă

Total: 104 (dacă toate pseudonimele aferente numelor reale sunt corecte - unii dintre elevi au concurat sub mai multe pseudonime - mai verificăm, ajutați de colegile bibliotecare implicate).

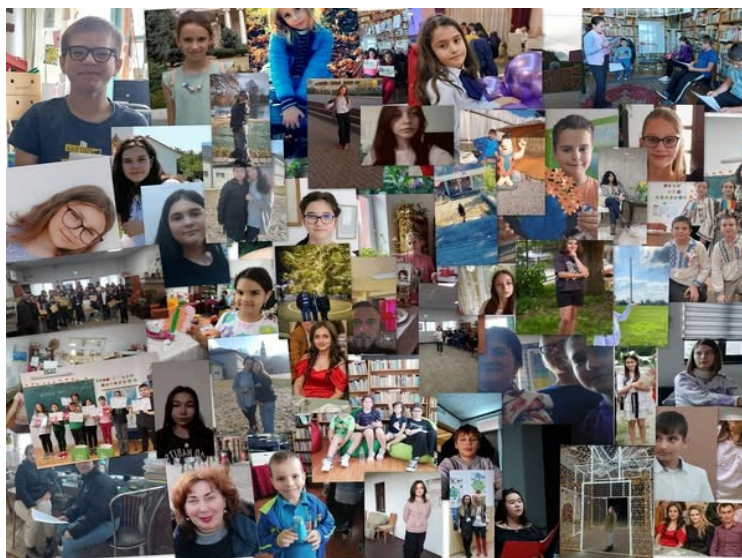
Coordonator CONCURS: [Valentin Smedescu](#)

*Regulamentul este la <https://bibliotecivalcene.blogspot.com/.../regulament...>

#valceacoltderi #concursulvalceacoltderi #memoriavalceana #istorielocala #mostenireculturala
#Valcea #Educație #Valceaculturalheritage #Valceaculturalmemory #istorielocalavalcea
#bibliotecivalcene

**În Grădina
Maicii
Domnului, țara
noastră cea
mare își are în
Vâlcea proprii
grădinari ai...
„colțului de
rai”! Le
mulțumim
tuturor acestor
semănători în
sufletul
românesc
profund!**

Un colaj cu chipurile protagoniștilor... de toate vârstele

Premianții la cele trei secțiuni: Proză/ Eseu, Poezie și Legende/ Poveștile Vâlcii

Concursul «Vâlcea - Colt de rai» Ed. a XIII-a (2024)

Premiile Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul” Vâlcea

Secțiunea Proză scurtă/ Eseu

(jurizare Mihai Sporiș & Valentin Smedescu)

Premiul I:

- Ștefan Ispas/ Gânditorul/ (Proză scurtă) Mădulari
- Maria Bojin/ MERRY/ (Eseu) Păușești Măglași

Premiul al II-lea:

- Teodora Gabriela Pavel/ Theo Rose/ (Proză scurtă) Păușești Măglași
- Robert Ionuț Voicu/ V.R.2024/ (Eseu) Galicea

Premiul al III-lea:

- Ana Maria Munteanu / 8184A/ (Proză scurtă) Amărăști
- Claudiu Gabriel Tița/ Shotokan/ (Eseu) Mădulari

Secțiunea Poezie

(jurizare Felix Sima & Valentin Smedescu)

Premiul I:

- Ana Maria Munteanu / 8184A/ Amărăști
- Natalia Barbu/ IARNĂ/ Mălaia
- Maria Bojin/ STELUTA ARGINTIE/ Păușești Măglași

Premiile II și III nu se acordă

Mențiune:

- Maria Giurgiu/ 2535M/ Amărăști
- Rafaela Nicoleta Vlad/ R.N.V.2024/ Galicea
- Sofia Maria Miron/ MELANCOLIE/ Mălaia
- Emilia Petrescu/ DOR/ Mălaia
- Teodora Neacșu/Soare/ Runcu
- - Eliza Lotreanu/ Luna/ Runcu
- Aurora Săftoiu/S.A./ Slătioara
- Luca Coțca/C.L./ Slătioara
- Alexia Badea/B.A./ Slătioara
- Izabela Bardaș/I.B./ Slătioara
- Mihaela Ciungu/M.C./ Slătioara
- Cristina Ana-Maria Dumitru/ D.A./ Tomșani

Secțiunea Legende/ Poveștile Vâlcii

(jurizare Mihai Sporiș & Valentin Smedescu)

Premiul I:

- Miruna Pleșanu/Povești/ Mălaia

Premiul al II-lea:

- Aurora Săftoiu/S.A./ Slătioara

Premiul al III-lea:

- Adelina Ciorgan/ Lin-Lin/ Costești

Concursul «Vâlcea - Colt de rai» Ed. a XIII-a (2024): premiile BJAI și ale instituțiilor/ entităților partenere în proiect

Evenimentul a avut loc astăzi, 15 ian 2025, de Ziua Culturii Naționale, la Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” Vâlcea. Înregistrarea video și un scurt colaj de imagini se afla în arhiva.

Premiile Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul” Vâlcea:

Secțiunea Proză scurtă/ Eseu

(jurizare Mihai Sporiș & Valentin Smedescu)

Premiul I:

Ștefan Ispas/ Gânditorul/ (Proză scurtă) Mădulari
Maria Bojin/ MERRY/ (Eseu) Păușești Măglași

Premiul al II-lea:

Teodora Gabriela Pavel/ Theo Rose/ (Proză scurtă) Costești
Robert Ionuț Voicu/ V.R.2024/ (Eseu) Galicea

Premiul al III-lea:

Ana Maria Munteanu / 8184A/ (Proză scurtă) Amărăști
Claudiu Gabriel Țița/ Shotokan/ (Eseu) Mădulari

Secțiunea Poezie

(jurizare Felix Sima & Valentin Smedescu)

Premiul I:

Ana Maria Munteanu / 8184A/ Amărăști
Natalia Barbu/ IARNĂ/ Mălaia
Maria Bojin/ STELUTA ARGINTIE/ Păușești Măglași

Obs: Premiile II și III nu se acordă!

Mențiuni:

Maria Giurgiu/ 2535M/ Amărăști
Rafaela Nicoleta Vlad/ R.N.V.2024/ Galicea
Sofia Maria Miron/ MELANCOLIE/ Mălaia
Emilia Petrescu/ DOR/ Mălaia
Teodora Neacșu/Soare/ Runcu
Eliza Lotreanu/ Luna/ Runcu
Aurora Săftoiu/S.A./ Slătioara
Luca Coțca/C.L./ Slătioara
Alexia Badea/B.A./ Slătioara
Izabela Bardaș/I.B./ Slătioara
Mihaela Ciungu/M.C./ Slătioara
Cristina Ana-Maria Dumitru/ D.A./ Tomșani

Secțiunea Pictură/ Desen

(jurizare Violeta Scrociob & Dumitru Zamfira)

Premiul I - *nu se acordă!*

Premiul al II-lea:

Sofia Florea/ / SOFY/ Păușești Măglași; primește și Premiul „Anton Pann” al Societății Culturale „Anton Pann”, la nivelul Premiului al II-lea al BJA
Alexia Matei/ A1/ Slătioara; primește și Premiul „Anton Pann” al Societății Culturale „Anton Pann”, la nivelul Premiului al II-lea al BJA

Premiul al III-lea:

Andreea Nucă/ Păpușa/ Tomșani

Elisa Gabriela Florea/ ELLY/ Păușești Măglași

Mențiune 1

Rebeca-Ștefania Pană/ Regina/ Costești
Maria Daria Vîjleilă/ VMD/ Copăceni

Mențiune 2

Anca Maria Zugravu/ MAZ/ Amărăști
Teodora Gabriela Pavel/ Theo Rose/ Costești

Mențiune 3:

Rareș-Gheorghe Dorobanțu/ Donatello/ Costești
Georgiana Maria Ducu/ GEO/ Tomșani

Secțiunea Pictură pe temă religioasă/ Icoană
(jurizare Violeta Scrociob & Dumitru Zamfira)

Premiul I - *nu se acordă!*;

Premiul al II-lea:

Filip Ciobanu/ Binecuvântare/ Mălaia; primește și Premiul „Anton Pann” al Societății
Culturale „Anton Pann”, la nivelul Premiului al II-lea al BJA

Elisa Gabriela Florea/ GABY/ Păușești Măglași; primește și Premiul „Anton Pann” al
Societății Culturale „Anton Pann”, la nivelul Premiului al II-lea al BJA;

Premiul al III-lea:

Raisa Ciucă/ Mântuire/ Mălaia
Adrian Ionuț Vangu/ Zăpezi/ Mălaia;

Mențiune 1:

Ana Maria Rusu/ MARY/ Păușești Măglași
Florinel Eduard Stricescu/ Crăciun/ Mălaia;

Mențiune 2:

Andrei Constantinescu/ Colț de rai/ Mălaia
Ioana Manta/ Bucurie/ Mălaia;

Secțiunea Legende/ Poveștile Vâlcii
(jurizare Mihai Sporiș & Valentin Smedescu)

Premiul I:

Miruna Pleșanu/Povești/ Mălaia

Premiul al II-lea:

Aurora Săftoiu/S.A./ Slătioara

Premiul al III-lea:

Adelina Ciorgan/ Lin-Lin/ Costești

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea/
Alin Pavelescu, Mihaela Deaconu, Mioara Plop – membri ai Juriului general al Centrului de Creație

- acordă, tuturor bibliotecarelor/ cadrelor didactice implicate în Etapa locală, premii pentru implicare/ excelența coordonare a elevilor
- acordă, la toate secțiunile concursului (re/dedefinite în două categorii: literatură și artă plastică):

SECȚIUNEA LITERATURĂ

PREMIUL I /PREMIUL "PETRE TĂNĂSOAICA" – POEZIE
(obs. Împreună sunt nominalizați câștigătorul cu majuscule și ...
îndrumătorul/profesor!):

MARIA BOJIN, Păușești Măglași , prof. Ioana Goran
ȘTEFANIA ALEXIA PLOAE, Galicea, prof. Maria Tițu
CRISTINA ANA-MARIA DUMITRU, Tomșani, prof. Georgeta –Elena Cirstea

PREMIUL "ION SOARE" – PROZĂ SCURTĂ:

ȘTEFAN ISPAS, Mădulari, prof. Carmen Cojocaru
VICENȚIU MARIN VULTURU, Galicea, prof. Maria Tițu

PREMIUL "ALEXANDRU POPESCU MIHĂEȘTI" – ESEU:

CRISTINA PĂUNESCU, Costești, prof. Mihaela Silvia Marinescu
MARIA BOJIN, Păușești Măglași, prof. Ioana Goran

PREMIUL "COSTEA MARINOIU" – POVEȘTI/LEGENDE:

TEODORA GABRIELA PAVEL, Costești, prof. Mihaela Silvia Marinescu
MIRUNA PLEȘANU, Malaia, prof. Marijana Taloș Măluțeanu;

POEZIE:

PREMIUL al II-lea:

ANA MARIA MUNTEANU, Amărăști, prof. Alexandra Bercea
MARIA GIURGIU, Amărăști, prof. Alexandra Bercea
RAFAELA NICOLETA VLAD, Galicea, prof. Maria Tițu
NATALIA BARBU, Malaia, prof. Marijana Taloș Măluțeanu
TEODORA NEACȘU, Runcu, prof. Simila Constantinescu
ALEXIA BADEA, Slătioara, prof. Elena Luiza Romcescu
LUCA COȚCA, Slătioara, prof. Elena Luiza Romcescu
MIHAELA CIUNGU, Slătioara, prof. Elena Luiza Romcescu;

PREMIUL al III-lea:

SOFIA MARIA MIRON, Malaia, prof. Marijana Talos Măluțeanu
ANA MARIA MUNTEANU, Malaia, prof. Marijana Talos Măluțeanu
AURORA SĂFTOIU, Slătioara, prof. Elena Luiza Romcescu
IZABELA BARDAȘ, Slătioara, prof. Elena Luiza Romcescu
ANTONY POPA, Slătioara, prof. Elena Luiza Romcescu;

PROZĂ SCURTĂ:

PREMIUL al II-lea:

ANA MARIA MUNTEANU, Amărăști, prof. Alexandra Bercea
CLAUDIU GABRIEL TIȚA, Mădulari, prof. Carmen Cojocaru
RAFAELA NICOLETA VLAD, Galicea, prof. Maria Tițu
DUMITRU DAVID ȚOGOE, Galicea, prof. Maria Tițu;

PREMIUL al III-lea:

ROBERT IONUȚ VOICU, Galicea, prof. Maria Tițu;

ESEU:

PREMIUL al II-lea:

LIDIA GUGUIANU, Copăcenii, prof. Eliza-Iulia Matei
ADELINA CIORGAN, Costești, prof. Mihaela Silvia Marinescu;
Obs: premiile sunt oferite de CENTRUL JUDEȚEAN PENTRU CONSERVAREA ȘI
PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE VÂLCEA, de sectorul "LITERATURĂ-
DOCUMENTARE-REDACȚIE" coordonat de prof. MIHAELA DEACONU, membru juriu
și manager CJCPCT Vâlcea – prof. ALIN PAVELESCU și constau în diplome, publicații,
cărți și CD-uri.

SECȚIUNEA ARTĂ PLASTICĂ

DESEN

PREMIUL I:

ANCA MARIA ZUGRAVU, Amărăști, prof. Alexandra Bercea
ȘTEFANIA ALEXIA PLOAE, Galicea, prof. Maria Tițu;

PREMIUL al II-lea:

MARIA ALEXIA GEONEA, Amărăști, prof. Alexandra Bercea
MARIA ALEXIA POPESCU, Tomșani, prof. Georgeta-Elena Cirstea
SELENA GABRIELA BARBU, Galicea, prof. Maria Tițu
ECATERINA ZOTICA, Păușești- Măglași, prof. Ioana Goran
SOFIA FLOREA, P.Măglași, prof. Ioana Goran;

MENTIUNI:

SHKULII HEILENKO POLINA, Costești, prof. Mihaela Silvia Marinescu

RAMONA ȘTEFANIA POPA, Mădulari, prof. Carmen Cojocaru;

PICTURĂ

PREMIUL I:

ELISA GABRIELA FLOREA, Păușești Măglași, prof. Ioana Goranu;

PREMIUL al II-lea:

DARIA NISTOR, Malaia, prof. Marijana Taloș-Măluțeanu și prof. Dan Diaconu

SOFIA MARIA DEACONU, Tomșani, prof. Georgeta-Elena Cirstea

MARIA –DARIA VIJEILĂ, Copăceni, prof. Eliza-Iulia Matei;

PREMIUL al III-lea:

MARIA ALEXIA GEONEA, Amărăști, prof. Alexandra Bercea

DELIA-ANDREEA BAMBU, Malaia, prof. Marijana Taloș-Măluțeanu și prof. Dan Diaconu;

MENTIUNI:

ANDREAS-EDUARD MARINESCU, Copăceni, prof. Eliza-Iulia Matei

MARIA MAGDALENA MĂRUNȚELU, Costești, prof. Mihaela Silvia Marinescu;

ICOANĂ

PREMIUL I:

RAISA CIUCĂ, Malaia, prof. Marijana Taloș-Măluțeanu și prof. Dan Diaconu

PREMIUL al II-lea:

ANDREI CONSTANTINESCU, Malaia, prof. Marijana Taloș-Măluțeanu și prof. Dan Diaconu

ANA MARIA RUSU, Păușești Măglași, prof. Ioana Goran;

PREMIUL al III-lea:

ADELINA-MARIA LUNGU, Titești, prof. Elena Rouă;

MENTIUNI:

FILIP CIOBANU, Malaia, prof. Marijana Taloș-Măluțeanu și prof. Dan Diaconu

ADRIAN IONUȚ VANGU, Malaia, prof. Marijana Taloș-Măluțeanu și prof. Dan Diaconu

FLORINEL EDUARD STRICESCU, Malaia, prof. Marijana Taloș-Măluțeanu și prof. Dan Diaconu;

SCENĂ RELIGIOASĂ

PREMIUL al II-lea:

TEODORA GABRIELA PAVEL, Costești, prof. Mihaela Silvia Marinescu

PREMIUL al III-lea:

RAREȘ GHEORGHE DOROBANȚU, Costești, prof. Mihaela Silvia Marinescu;

MENTIUNE:

REBECA-ȘTEFANIA PANĂ, Costești, prof. Mihaela Silvia Marinescu;

PREMIUL "CONSTANTIN ILIESCU"

ALEXIA MATEI, Slătioara, prof. Elena Luiza Romcescu;

PREMIUL "MARIA GAGHEL"

ALISIA IOANA RENTE, Runcu, prof. Simila Constantinescu;

Secretar artistic CJCPCT Vâlcea, membru al juriului:

Mioara Comănescu Plop

**Cercul de la Râmnic „România - Grădina Maicii Domnului”/ Mihai Sporiș, lider cerc/
membru al juriului BJA.**

Au fost acordate : *Diplome de Merit* pentru membrii juriului județean, bibliotecarii și cadrele didactice implicate în Etapa locală și pentru colaboratori:

- Violeta Scrociob Cîrstea – membru al Juriului BJA
- Felix Sima – membru al Juriului BJA
- Dumitru Zamfira – membru al Juriului BJA
- Valentin Smedescu – pentru organizare și calitate de membru al juriului BJA
- Eugen Petrescu/ Cultul Eroilor
- Mihaela Deaconu/ Centrul de Creație
- Mioara Plop/ Centrul de Creație
- Alin Pavelescu/ Centrul de Creație

- Luci Trușcă/ Liga Scriitorilor
- Petre Cichirdan/ Intol Press
- Ion Nălbotoru/ Liga Scriitorilor
- Zenovia Zamfir
- Alexandra Bercea – organizator local Biblioteca Amărăști
- Eliza Iulia Matei – organizator Etapa locală Copăcenii
- Mihaela Silvia Marinescu – organizator Etapa locală Costești
- Maria Tițu - organizator Etapa locală Galicea
- Marijana Talos-Măluțeanu organizator Etapa locală Malaia secțiunile de Literatură
- Dan Diaconu - organizator Etapa locală secțiunile de Artă plastică
- Carmen Cojocar organizator Etapa locală Mădulari
- Ioana Goran organizator Etapa locală Păușești Măglași
- Similia Constantinescu organizator Etapa locală Runcu
- Elena Luiza Romcescu organizator Etapa locală Slătioara
- Elena Rouă organizator Etapa locală Titești
- Georgeta Elena Cîrstea organizator Etapa locală Tomșani

„Cenacul Petale”/ Dumitru Zamfira, membru al juriului BJA
acordă:

Premiul „Alexandru Horezeanu” pentru Proză - Maria Bojin - Păușești Măglași
Premiul „Iulian Trușcă” pentru Eseu - Lidia Guguianu - Copăceni
Premiul „Ilorian Păunoiu” pentru Poezie - Ștefania Alexia Ploae - Galicea
Premiul „Constantin Cerăceanu pentru Pictură” - Maria Alexia Geonea - Amărăști

Centrul Europe Direct din cadrul BJA/ Dana Rădulescu, Ioana Mazilu Manolescu

Premii pentru:
Ștefania Alexia Ploae - Galicea
Ioana Daria Tudorescu - Tomșani

Asociația „Vatra cu Idei”

Premiu pentru:
Sofia Florea - Păușești-Măglași

Liga Scriitorilor „Valeriu Anania” Vâlcea/ Zenovia Zamfir, Luci Trușcă, Marinela Capșa
Premiul „Mitropolitul Bartolomeu Anania ” - Ana Maria Munteanu , Amărăști
Premiul „ Patriarhul Justinian Marina ” - Maria Bojin, Păușești Măglași

Asociația Națională „Cultul Eroilor”/ Filiala Vâlcea/ Eugen Petrescu:

Premiul „Amilcar Săndulescu” Maria Bojin, Păușești Măglași

Monica Rozvita Cosac, șef Serviciu BJA, premiu în nume personal

se acordă elevului:
Claudiu Gabriel Tița din Mădulari, pentru eseul prezentat în concurs.

Alese mulțumiri tuturor celor care au făcut posibilă și buna derulare a celei de-a XIII-a ediții a proiectului! ❤️👍

La Mulți Ani de Ziua Culturii Naționale!

Valentin Smedescu

#bjai #ValceaColtdeRai #ConcursulValceaColtdeRai #memoriavalceana #istorielocala
#mostenireculturala #Valcea #Educație #Valceaculturalheritage #Valceaculturalmemory
#istorielocalavalcea #bibliotecivalcene #ZiuaCulturiiNaționale #ZiuaCulturiiNationale2025

O
a
t
e

r
e
a
c
ț
i
i
l
e
:

**15 ian. 2025/Ziua
culturii/ Faza finală
la concursul:
Vâlcea Colț de Rai,
ed. a XIII-a**

Țara Crișurilor la Centenar/1919-2019 /faptele... creditează OMUL!

Trec anii și zilele în goană... ; evenimente deosebite, reținute de calendar, îi semnifică, iar zilelor le dau o aură specială. Unele zile strălucesc orizonturi largi și însoresc laolaltă pe cei cuprinși de înțelesul lor special pentru viața oamenilor, a neamurilor, după potrivirea trăirii lor de-a împreună. Zilele trecute, la Sibiu – nu întâmplător capitală culturală a Europei în 2007!- Uniunea Europeană și-a potrivit sărbătorirea Zilei Europei, la nivelul cel mai înalt, făcând din Sibiu, pentru momentul 9 Mai 2019, și capitală politică. Anul trecut, fiind cu marca centenară a zilei zilelor, a acelui moment astral din destinul neamului românesc: 1 Decembrie 1918, cu Marea Adunarea plebiscitară, de la Alba Iulia, evenimentele de fericită aducere aminte cuprinseseră țara. Memoria trebuia reîmprospătată pentru nepieritoare cunoaștere de sine, atât de necesară acum, când lumea este cuprinsă de o amețitoare și inevitabilă tornadă a mondializării. Noi, seniorii vâlceni, vom fi încercat să ținem pasul, sincroni și uneori consonanți mesajelor publice. Am călcat locurile să ne amintim marile momente, marcate în monumente, în muzee, în inscripții și ne-am re/încărcat cu sentimentul apartenenței plene și cu mândria firească care ne ține demni în fața istoriei, pentru că înaintașii noștri au fost părtași, prin faptele lor, uneori dând jertfa supremă. După ce am colindat Oltenia, Muntenia, Dobrogea, Moldova-cu Bucovina și Basarabia (ca părți încă înstrăinate de Statul Român-dar în țara sufletului românesc!), Ardealul (cu descinderi speciale la Blaj, Alba Iulia. Turda Cluj-Napoca) și participarea la adunarea centenară de la Alba Iulia – unde s-a dezvelit un monument reprezentativ, să fie bornă centenară...!- am observat că lucrarea noastră era neterminată și ea trebuia întregită, după cum și istoria procedase cu țara atunci. Trecuse 1918 și vestul țării fusese cuprins de reacția bolșevică a lui Bela Kun. Vestul de țară - țară majoritar românească, după cum atestau studiile demografice făcute de arbitrii...străini și imparțiali (v. Emanuel de Martonne) nu cunoscuse încă mântuirea. Armata maghiară, care depusese jurământ de credință noii republici bolșevice, se reorganiza și luase poziții! Tratatul de pace post-război, deși principiile wilsoniene fuseseră acceptate, în așteptarea definitivării fiind, generaseră o stare de criză de care se putea profita. Ardealul trecea la administrarea românească (uriae au fost eforturile lui Iuliu Maniu și în această muncă!), dar între Apuseni și Tisa, Rezoluția Adunării de la Alba Iulia, deși valabilă, nu putea fi pusă în aplicare (granița de vest, nefiind trasată încă, va fi mult negociată!). Bela Kun, denunțând principiile autodeterminării neamurilor (invocarea unor statalități anacronice, în care Regatul Ungar va fi fost pe scena geopolitică, până prin 1541!, era adusă ca argument, cum și azi, solicitarea unor drepturi colective ale minorităților susține un revizionism anacronic, în raport cu drepturile omului) trecuse la măsuri de înstăpânire nelegitimă, prin forță, dedându-se la crime - cum vor fi procedat și după Dictatul de la Viena, două decenii mai târziu! Regele României, Ferdinand,

ordonă Armatei Române preluarea prin forță a ceea ce se cuvenea și fusese hotărât prin voința neamului. Ceea ce a urmat se cunoaște! Republica bolșevică va fi fost scoasă pentru o vreme din istorie, armatele române intrând în Budapesta să o lecuiască de ciuma roșie, cum făcuseră, cu un an în urmă, militari români la Viena sub comanda lui Iuliu Maniu. Pe 20 aprilie 1919, Oradea este eliberată. Generalul Traian Moșoiu este primit în ziua de Paște, ca mare izbăvitor. Învierea românilor devenise un fapt, iar Oradea putea spera și ea la propria ei: zi a zilelor. Această zi a zilelor pentru Oradea va fi fost: **23 Mai 1919**, atunci când regele Ferdinand, însoțit de regina Maria au consacrat Țara Crișurilor alături celorlalte părți de țară, parte legitimă a Regatului - aceea memorabilă *România dodoloață*. Iată de ce?, ne-am pornit la drum spre Oradea, să-i trăim la față locul bucuria propriului centenar, întârziat de bolșevici câteva luni și căruia a trebuit să-i plătim un tribut de sânge suplimentar. Ne-am pus nelămurii întrebarea, dacă nu cumva chestiunea bolșevică a pus în surdină istoriografia oficială, privind incomodul centenar orădean? Dacă nu cumva acele evenimente (revoluțiile bolșevice de la Viena și Budapesta!) anticipau ciuma roșie abătută peste români și cu sechele ei, încă netratate și azi?! Parte din supoziții aveau să ni se confirme... Trebuie să mai adăugăm aici că plecasem și în căutarea răspunsurilor unor întrebări pe care societatea românească în tranziție/în curs de integrare, le pune permanent: de ce avem atâta lentoare în potrivirea pasului... european?; de unde scepticismul unora și euforia exacerbată a altora, privind valorile europene?; de unde atâta îndârjire pentru apărarea unor năravuri și prejudecăți?; ce anume alimentează revizionismul unora? Resentimentul etnicității și al apartenenței confesionale? Apoi, cât poți culege din „adevărurile” presei cotidiene, care invocă nesigur... sursele *sigure*, privind istoria recentă și ceea ce se întâmplă departe de câmpul tău vizual, altfel încredințat?

La drum! Să privim cu ochii noștri și să căutăm noi înșine sursele competente aflate în miezul evenimentelor, să ne dăm singuri răspuns la întrebări. Să evităm injecțiile cu vaccin electoral, ori cu drogurile euforiei, când ni se spun cele ce vrem să auzim, chiar dacă realitatea este curat-murdară!

Oradea/Oradea-Mare/Naghi-Var. azi 14-16 Mai 2019. După înnoptarea de la Cluj-Napoca (oraș cu administrație românească, din 22 decembrie 1918 și... mulțumită lui Amos Frâncu, moșilor și militarilor români veniți dinspre Bistrița Năsăud!) am trecut... Carpații Apuseni, pe la Ciucea și am urmat Crișul Repede, cu apele sporite și tulburate de ultimele ploi, spre Oradea. În inima Crișanei; Oradea - azi capitală a județului Bihor! -, mai demult a unui important *comitat* al părților ungurești, vom fi luat act despre cetatea feudală cu ruinele încă în peisaj, despre regi iluștri ai istoriei lumii, între care regele Ungariei și Împărat al Europei: Sigismund de Luxemburg (1385 -1437)/ aliat și tovarăș de arme lui Mircea cel Bătrân (1386-1418), la Rovine. Am poposit în Piața Unirii (aici fiind vorba de isprava regelui Ferdinand... care va fi adus Crisana în întreg!), am urcat în turnul primăriei și am văzut cu ochii noștri marcajul multietnic: o biserică romano-catolică, una greco-catolică, una ortodoxă/cu lună și cu chipul lui Horea, tănuț printre icoane, iar imediat lângă Criș, o sinagogă... Amprenta românească, bine marcată în spațiul public, prin bisericile noi, unele cu pereții, așteptându-și pictorii, este bine gestionată de Muzeele orașului, între care Muzeul Țării Crișurilor, coordonator, este purtătorul multor clarificări. Aflăm de românismul local prin Muzeele Memoriale: „Iosif Vulcan”, „Aurel Lazăr” și mai ales prin bisericuța de lemn reasamblată, adusă din satul Corbești în incinta Mănăstirii Sf. Cruce, nou edificată în Oradea. Românii, maghiarii, evreii dădeau, în principal, populația unui oraș important din fostul regat, mai apoi din imperiul habsburgic, până la cufundarea lui, după 1918, în istorie. Catolicii vor fi însemnat amprenta confesională a orașului. Românii ortodocși, nefiind parte a unei națiuni recunoscute, își trăiau iobăgia în tradiția ortodoxiei iar prin impunerea *Uniației*, parte a lor va fi trecut la greco-catolicism. Curentul protestant, venind dinspre principatul Transilvaniei, în vremea stăpânirii turcești în Panonia și diaspora evreiască, au dat locul caracterul multicultural, multi/confesional și statutul de mare centru cultural, unde a putut să se dezvolte și elita românească, atât de necesară emancipării neamului. Am împresurat cu privirea conturul pieței, am stat de vorbă cu marile personalități care pavoazau clădirile să ni se arate eroii - peste centenar!- ai unui eveniment astral al românilor: Regina Maria, Regele Ferdinand, Gen. Constantin Prezan, Ion C. Brătianu, Iuliu Maniu, Vasile Goldiș, Iuliu Hossu, Vaida Voievod, Ioan Suciu, Aurel Lazăr... Un labirint, insinuat printre clădiri cu fațade înnoite, ne vorbește despre ...

Vulturul Negru. Niște macarale înalte își rotesc brațele în peisaj. Betoniere, basculante mari, perforatoare, compactoare și un furnicar de oameni își văd de treabă, nestingheriți de vreme și de privitori. Pe panourile care delimitau șantierul dinspre albia Crișului Repede, fotografii vechi-desigur informații peste timp, ne clarificau rostul forfotei, mult înspre înserare. **Aflăm că pe 23 Mai, 2019 Oradea își serba Centenarul propriu, amintind de venirea, în urmă cu o sută de ani a regelui Ferdinand și a reginei Maria, să consacre mântuirea Țării Crișurilor, la trupul României.** Evenimentul fusese anunțat (aflăm din publicația: „Muzeul Țării Crișurilor”, nr.37/ianuarie-martie 2019) de generalul eliberator, Traian Moșoiu, în memorabila zi de Paște a anului 1919: „Cu ziua de azi regele Ferdinand al României a pus stăpânire asupra acestui oraș și a județului Bihor. De azi încolo D-voastră sunteți cetățeni ai României Mari.” În legătură cu acest eveniment suntem de acord cu spusele directorului Muzeului Țării Crișurilor, Aurel Chiriac, care consemnează în publicația pe care o editează instituția sa (menționăm aici acest fapt pentru a sugera și altora acest instrument de informare publică!): „Bolșevizarea orașului – în simbioză cu bolșevizarea Ungariei- reprezenta un pericol real câtă vreme puterile aliate participante la Conferința de pace de la Paris aveau o atitudine ezitantă, chiar rezervată, față de evenimentele din această parte de Europă. Fără înțelepciunea și curajul arătate atunci de regele Ferdinand și de primul-ministrul Ion C. Brătianu care au hotărât că doar cucerirea Budapestei poate aduce la normalitate acest spațiu estic, ferindu-l de bolșevism, nu putem nici măcar bănui traseul Europei. De aceea nu cred că jignim marile repere istorice dacă spunem că unirea noastră, Oradea cu Țara, a avut loc doar în ziua de Paști a anului 1919 – 20 aprilie, când intrau în oraș trupele românești sub conducerea generalului Traian Moșoiu.”

Suntem în Piața Unirii, din Oradea. Asistăm la un eveniment unic (credeam, ne/cunoscând istoria monumentului!): Mihai Viteazul era dată jos de pe soclul statuii ecvestre. Aflăm că pentru totdeauna! În mod spontan simt o revoltă. Cum este posibil ca un simbol al unirii tuturor românilor să iasă din peisajul unei piețe a... unirii? Tocmai trecusem pe lângă Mănăstirea Cozia, unde-i veșnicea mama/ Maica Teofana; pe la Proieni, de pe Valea Oltului unde se cununase, cu Doamna Stânca; pe la Șelimbăr unde învinsese pe Andrei Bathory; pe la Alba Iulia, pe la Mirăslău și pe la Turda (să-i vedem Mănăstirea ctitorită lângă mai vechiul Mausoleu!), trecusem, peste tot, numai cu o zi în urmă. **Neinformați asupra intențiilor edililor orașului, faptul ne părea impardonabil!** Supărării noastre se adăuga și **un strigăt venit din eterul cu INTERNET, tocmai din Râmnic, care în loc să ne documenteze - din presa, venind cu pretenția deontologiei cu mai multe surse credibile și cu argumente valabile!-, a pus foc pe vâlva noastră instinctuală.** Ne informăm apoi de peste tot! **Cel mai bine a făcut-o primarul în exercițiu, Ilie Bolojan, întâlnit întâmplător și foarte prielnic!** Apoi ne-au confirmat-o toate cele văzute, făptuite deja, și cele auzite de la oamenii foarte bine informați, precum Ionel Pop, Florin Ardelean și Aurel Chiriac. Mă supăr imediat, după acceptarea explicațiilor primite, pe cel care pusese gaz pe ieșirea noastră emoțională. **Îmi trec prin minte toate blestemele posibile, observând în reacția omului de presă din**

Râmnic, o deturnare a evenimentului către competiția electorală, în plină desfășurare. L-am văzut imediat ca pe un cățelandru, sugând pe sub căruța vâlceană, la ugerul cățelei politice aflată în prea călduri electorale. M-am liniștit că aici în Piața Unirii de la Oradea putea să latre în voie, în plină zi și la luna din turlă, fără să fie băgat în seamă de oamenii responsabili, cu planuri clare de acțiune și mai ales cu fapte. Ne-a spus-o explicit primarul când ne-a văzut nedumerirea: „trebuie să facem ceea ce trebuie, în respectul deplin al istoriei adevărate, în respectul tuturor, chiar dacă pe termen scurt lumea poate să și cârtească!” Ne-a explicat primarul că a restituit orașului marile personalități căzute în penumbra istoriei, ori poate nemeritat uitate. Traian Moșoiu și-a situat bustul în fața noului sediu al muzeului Țării Crișurilor, iar sala de festivități a Primăriei îi poartă numele și îi este dedicată o reamenajare, specială. În parcul central, pe alea către Monumentul dedicat Armatei Române, de câteva săptămâni Emanuel de Martonne își va fi primit și el monumentul. Regina Maria se va fi așezat peste podul Crișului în fața unui palat al ...culturii, în vecinătatea Pieței

Unirii. **Regele Ferdinand, cel care eliberase Oradea și făcuse posibilă unirea cu țara a Crișanei, a trebuit să-și aștepte rândul pe soclul acesta care i se dedicase, mult după Horty, după soldatul sovietic... eliberator!** Cum să-l pui pe Ferdinand, care învinsese bolșevicii, când România se bolșevizase și dusesse monarhia română în afara istoriei, martelându-i înscrisurile?! Da, Mihai Viteazul, putea substitui pentru Oradea un adevăr incomod. Simbol al unirii fiind, va fi ținut locul până când adevărul s-a putut scoate din ascundere. La centenarul Oradea, Ferdinand adevărește propriile fapte, iar lui Mihai Viteazul, un edil inspirat, echidistant între taberele din scenă și deschis celor ale modernității noastre, i-a pregătit un loc special în care se va bucura de toată cinstirea. M-am liniștit! Cățelandrului care tulburase Crișul îi transmitem că peste tot în Transilvania, Crișana, Banat am văzut pe soclul înalt lupa capitolină, hrănind puii de om cu seva latinității noastre. Și îi mai spunem că în țara lui Vâlc și a lui Vulcus, unii cățelandrii latră doar pe sub căruța căruțașului, adică înlănțuiți de ignoranță și angajați unor interese ale căraușiei politice, care n-au a face cu realitatea drumului prost pietruit. Am fost, am văzut și ne-am lămurit cu multe! La Timișoara, după ce am trecut pe la Șiria lui Ioan Slavici și Emil Monția, pe la Arad-capitală politică a unirii de la 1918, am reîntâlnit forfota pregătirii, cu șantiere în oraș, pentru capitala culturală a Europei anului 2021! Lupa capitolină domina piața centrală unde o proclamație, cu punctul opt inclus, cerea abolirea bolșevismului remanent, dar strigătul nu a putut fi auzit, cum nici semnul latinității nu poate să înlocuiască cățeaua politicii care latră propagandele nocive! Am sosit acasă în prag de sărbătoare. Măine, 20 Mai, Râmnicul este în sărbătoare. Se împlinesc 631 de ani de la atestarea datorată lui Mircea cel Bătrân (cel Mare), cel care doarme la Cozia de 601 ani, fără a beneficia de respectul urmașilor săi, așa cum am aflat despre Sfântul Ladislau, cel cu biserică în Oradea (și întemeietor al cetății!) și cu canonizările, demult făptuite, cum se va fi întâmplat, cu atâția regi ai Ungariei!

Mihai Sporiș/ vezi Buletinul 2019 al Cercului de la Râmnic

Obs. Remitem acest reportaj, la 6 ani de la publicare, observând în media angajată politic și pe platformele de comunicare informatice, atacurile la persoane și contrafacerea adevărului istoric. Seniorii vâlceni au fost, s-au documentat la fața locului, chiar cu ocazia Centenarului din 2019 fiind prezenți la Oradea, pot confirma cele relatate, fără vreo miză partizană. /**M. Sp. 30 ianuarie 2025**

Primarul Municipiului Oradea, în centrul imaginii, ne va fi reamintit istoria eliberării orașului, cu o sută de ani în urmă, de cel care trebuia repus pe soclul, păstrat tainic, celui destinat ab initio tocmai ... de simbolul care îl tănuise în vremuri potrivnice!/foto 2019/

„RAI”-urile omului... globalizat !

În cuprinderea întregului, titanul Atlas, ținând pământul pe umeri, se putea întreba cândva: unde să-și potrivească așezarea grădinilor, acele locuri înseninate și cu verdeață, unde oamenii să... trăiască: să-și viețuiască timpul și să-și odihnească veșnicia! Lăsat în rostogolire, pârjolit de soare, Pământul și-a rotit erele cu oamenii din ce în ce mai mulți, în căutarea celor prielnice. Urmele lăsate

de urdinișul lor continuu a devenit o *sfântă scriptură* (aici cu sensul... de adevăr tănuit a ceea ce a fost în cele trăite și povestite ca adevăruri relative..., conforme cu emanciparea omenirii din perspectiva evoluției!). Azi, omul concret, care se vrea ATLAS, preocupat de planetă, chiar a pus ochii pe insula... care își primise numele de... *pământ verde*, înainte de marele îngheț istoric. Știm însă că cei luați pe sus (în cerurile fictive ale puterilor politice!), orbiți de prea însorirea din vârful piramidelor, nu mai ascultă de vocea pământului mamă..., nu observă Raiul, pentru că alte urgențe le scot ochii precum lui Prometeu cel prea iubitor de oameni, ori lui Oedip, cel cu impardonabilul incest asumat eroic. Înțelepții lumii, cei ce au fost temeinic inițiați în citirea cu înțelegerea, ucenicind să dea contur materiei în căutarea chipurilor, pe potriva numelor hărăzite... nu sunt prizonierii unei singure puteri, să o numim aici pricepere, ori partizanat- în nișa vreunei zeități obscure din mai largul Olimp! Facem aici elogiul polivalenței, a acelor oameni providențiali, neostoți în cercetare și făurari exemplari, cum din fericire umanitatea i-a avut, iar scripturile i-a legitimat în marele panteon al umanității. Vorbind aici de *scriptură* nu ne referim doar la Carte/fie ea Biblie, Coran, Rig Veda etc., dar și la celelalte *arte* cu cele sfântite ale lor, pentru nemurirea vieților din Grădina/Rai a umanității. În vecinătatea lor fiind, a acestor făurari, rar se întâmplă să-i observăm. Nimeni nu poate fi profet/vizionar/mai altfel decât cei din preajmă!, este o constatare veche, care amână recunoașterea personalității din comunul nivelator și o pierde în marele anonim. Într-o perioadă în care toți vorbesc și foarte puțini ascultă, că de citit nu mai vorbim, omul polivalent (bun la toate!) are totuși șansa de-a se face remarcat, mai ales atunci când de serviciile lui ai nevoie, în timp real (de-o invenție, de vreo recenzie, vreun reportaj/de ce nu? și cu înregistrarea video și sonoră!-, de un sfat, de accesul în paginile revistelor, de vreo recomandare...). Iertată-ne fie lunga introducere, care nu justifică provocarea titlului, dar sperăm să dea o sugestie asupra celui ce ne-a provocat ecoul de față!

Am primit darul (Cărțile: *Raiul, după Cain!//One Man Show* și *Raiul după Christos!//One Man Show*, apărute la Editura INTOL-PRESS, Râmnicu Vâlcea, 2024) de la Petre Simion Cichirdan, autorul cărților editate la... editura personală. Chiar de ziua nașterii sale, în 21 februarie (în urmă cu vreo 74 de ani!), acum în 2025, sărbătoream pe Constantin Brâncuși, tocmai de Ziua Culturii și constatăm ce greu îl revendicăm public pe artistul român, cetățean francez, abandonat cândva de grădinarii români de sub alte zodii, cu alți profeti. Titlurile îmi sugerau ceva nou, față de „Cartea Cărților & Cartea Vieții. Raiul este aici pe Pământ”. Roman apărut, tot la editura sa, în 2021. Îmi spusese părerea, despre *roman*, confirmând multe sentințe, asociind și păreri proprii imediat după citirea/recitirea, în paralel cu scriptura din tălmăcirea aceluiași Dumitru Cornilescu (făcută pentru o popularizare și în limba română, a Bibliei, într-un proiect mondial, pe limbile pământului, într-un tiraj, de **2 miliarde de exemplare**, pentru 200 de state/ evaluare din... 2022!). Ce ne propunea acum autorul? Dincolo de precizările sale introductive, privind pe enigmaticul Om/Un anume... **Man** al prezentului, *vorbind* limbajul... globalizat, și în dialogul virtual, peste cumpăna timpului, cu „Vocea din Adâncuri”, observăm autorul, în travestitul simbol al artei: Toschris. Profilul unui făurar, atins de tehnologia modernă, în slujba artei, îl aflasem demult. Cum putea Toschris să susțină noul dialog cu adâncimea scripturii, când cu puțină vreme în urmă trăsese... sentențios concluzii ferme? Cărțile cele noi, numitul dar, reiau demonstrațiile și întăresc afirmațiile, celor dinainte, cu o altă punere în scenă (autorul spune că le *optimizează și completează!*), cu un probatoriu înnoit și noi cercetări. Vremea de azi, din Raiul de acasă (noi îi spunem de un sfert de veac: România: „Grădină a Maicii Domnului”!) confirmă simultaneitatea lumilor: cu timp și adâncimi, dormind eternitatea. *Toate-s vechi și noi sunt toate*, dar faptul înnoirii... *cu picioarele înainte*, se observă în neadaptarea la vreme vine, a asincronului -evident în lentoarea tradiției noastre... încă geto-dacice, incomplet romanizată (??!) și de/fazăta rotației astrelor. Multele năravuri, ca tare sociale ale veacurilor de robie (vezi și D. Drăghicescu, privind psihologia... neamului!) ne risipesc spre mai îndepărtatele ceruri/Raiuri făgăduite. Marea migrație a cutezătorilor, Abeli - uciși de pământeni Caini/precum câinii dresați de stăpâni!- își caută libertatea departe de grădina de acasă. Uităm, prin dezrădăcinare, de statornica slugărnice la vremelnicii stăpâni, sentința: ... *fie pâinea cât de rea tot mai bine-i în țara mea* -grădina/raiul ... personal. Cadrul

referențial al dialogului, pe marea scenă a istoriei, una în două acte, ca două legăminte, cu două ere marcate anume, prin două *testamente*..., date spre împlinire urmașilor, este anunțat de pe *poarta* de intrare... coperta I.

Ai imediat imboldul să descifrezi taina din cuvintele cheie ale titlului. Pre/Numele autorului ne vorbește de un Petre (noi știm că el este completat de Simion!) și că în *fișa postului* său de *grădinar* al raiurilor (vezi și al artei cu atâtea lucrări de grafică, pictură, sculptură!), al culturi (vezi cărțile proprii cu poeme și studii diagnostic, asupra realității, pentru lumea întreagă /vezi *culturaarsmundi.ro.*), al Editurii INTOL PRESS, al redacțiilor revistelor patronate etc., chiar este păstrătorul atâtor cheii. Imediat m-am întrebat cum va fi preluat ștafeta de la demult pensionatul Anubius, cel cu cheia/ ANKH, văzut și el pe scriptura Stelei Nanai, prin Egiptul dinastiei a XVIII-a? (vezi p.146, vol. I, unde ne reamintește de sceptrul puterii și... balanța justiției, care se înclină și ea după legile vremii!). Cuvintele cheie: Cain și Christos, ne clarifică asupra perioadelor localizate istoric, atât de știință, cât și de religie, ori legendele care legitimează! Izvorul unui... *popor ales*, a unui crez unificator al dumnezeirii; definirea raiului ca un pământ făgăduit (tocmai de voința supremă instituită!); căutare perpetuă a omului în neostoită mișcare, toate își cereau dinspre prezentul mileniului acesta cu globalizare, clarificările dinspre toate valurile omenesci, pentru prezentul în căutarea de sine. Câte legende..., atâtea legitimări ale grădinilor/ *raiuri*, toate, absolut toate pe pământul mănos, după cum soarele: dumnezeire supremă pârjolește Sahara, îngheață Groenlanda și face mănoase cursurile marilor ape să înverzească Grădinile! (tocmai pentru lucrul pământului în Mesopotamia, ori în lunca Nilului, pentru Raiurile stăpânilor, vor fi suferit evreii istorica lor robie!). Titlul, cu trimitere la Cartea Cărților/Biblia, ne trimite la Cain, marcă a omenescului primordial și fără apartenență etnică (antropologii l-ar identifica cu așezarea oamenilor să lucreze pământul, după desprinderea culegătorilor din sânul naturii!, cu uciderea vânzolelii din bătaia vânturilor și zbenguiala fără cuib propriu, precum a nestatornicilor cucii!). Învățații vremurilor, adică profeții recunoscuți de toate religiile, filosofii și artiștii (de toate culorile...) au putut fi prin *purtătorul de cuvânt al adâncului*, partenerul de dialog Omului *Man*, din mileniul al III-lea. Iar Iisus Christos/ TOS-CHRIS, ca o reflexivitate interioară poate evalua saltul omenesc spre propria înălțare, chiar în oglindirea cu sinele interiorizat, și acum pe Cale, în Raiurile pururi vii! O personalitate care nu se revendica din lumea oamenilor, cu duhul mărginit doar al unora, Om fiind, dar în serviciul tuturor neamurilor, cum îl va fi constatat apostolul Pavel, depășind mărginirea pietrei de temelie... doar iudaică, a putut deveni dincolo de izvorul creștinătății... profet și altor credințe (vezi Islamul cu scriptura revelată lui Mahomed!).

Între prima întâlnire cu TOSCHRIS și cel de-al II-lea - protagonistul dialogului cu „Vocea din Adâncuri”!- chiar eu, observatorul... cititor, îmi sporisem mai adâncimea propriei cercetări, una cu pipăitul lui Toma prin locurile cu artefactele. Voi fi fost prin Cappadocia, pe Valea Nilului (cu cele de sub cerul liber, de prin morminte și unele cu toate explicațiile științei din marile muzee, inclusiv cel de... egiptologie din Cairo) și foarte curând prin Carthagina și Istanbul. Voi fi aflat că dincolo de geneza monoteismului în creuzetul iudaic, alte Raiuri au fost propuse umanității înainte de Statalitatea ebraică, în pământul făgăduit și marcat cu un templu vremelnice, în locul *cortului* migrator. Apoi faptul că după proiectul Raiului creștin, instituit Biserică în, dar și dincolo de fruntăriile Imperiului Roman, va mai fi fost și Raiul propus de Islam, prin Mahomed la începutul veacului al VII-lea. Incitat să citesc/recitesc Coranul voi fi observat existența simultană, tot pământeană a mai multor Raiuri, toate pământene și cu reguli ale viețuirii adaptate geografiei, organizării statale și tradiției cu memoria ei conservatoare, unde faptele trecute... intrate în mituri și legende au putut susține viziunile profetice. Foarte recent voi fi citit versiunea pdf. a cărții „Istoria culturii universale în date” Ed. ARGONAUT, Cluj Napoca, 2021 (autori: Victoria Anghelescu, Marian Gavrilă, Minodora Petrovici.) unde la p.31 tocmai ne consemnează despre *Stela Nanai* (1400 – 1350 î. Ch., realizată din lemn sculptat, aflată la Muzeul Egizio, din Torino); despre 1375-1370 î.Ch., construirea orașului Tell- el Amarna ca reședință regală și capitală a Egiptului în timpul faraonului Akenathon (primul reformator monoteist cunoscut de istorie, tatăl nefericitului

Tutankhamon și soțul celebrei Nefertiti!), apoi la p. 32 se consemnează: „1250 -1200 î.Ch., potrivit cărții biblice *Exodul*, Moise i-a scos pe evrei din Egipt și au rătăcit în pustiu timp de 40 de ani. Ioșua i-a trecut peste râul Iordan aproape de Ierihon, și i-a dus în Țara Promisă: Canaan/ apoi... 1200 î.Ch., potrivit cărții lui Ioșua Țara Canaan-ului este cucerită de evrei”.

Te lămurești repede că multe Raiuri, toate pământene, a experimentat umanitatea, dar că cele luate *scene*, ale unui dialog actualizat, (fiecare *parte...* din marcajul dialogului, respectă o cronologie!), venind prin treptele purtătorilor de cuvânt, profeți recunoscuți, sunt rezonante *softului* nostru creștin. Că această sacralitate ne-a marcat cultural propria adâncime, agonisită în miile de ani, prin *cuvântul* limbii noastre, ca adevărată piatra din capul unghiului. (maternitatea grădinii carpato-dunărene, vocea mamei creștinată pe vremea unei Rome, ce își păstrează atributul *eternității*, ne este incontestabilă, în ciuda disputelor privind izvorul adânc al graiului!) Lumea cu toată largimea ei planetară își află morala Raiului, să o numim și DREPT al OMULUI, în legea iubirii semenului.

El, Omul, fiind Piatra/Petre, pe care s-a pus temelie Bisericii Creștine, să fie piatra din capul unghiului, dar în același timp *păstorul* turmei/popor de oameni, în liantul social, are nevoie de o conduită clar marcată să poată fi urmată. *Cum să înțelegi lumea de azi?* când în durata strâmtă a trecerii Omul trebuie să afle de unde a izvorât umanitatea, să se dumirească cine este și ce misiune are, dincolo de curgerea de-a împreună pe apa timpului, și povestea despre cele două lumi, cu polarități diferite? Este nevoie de răspunsurile date de ... adâncime, și acestea provocate de întrebările prezentului, unul în cunoștință de cauză (de aici nevoia de polivalență cu știința acumulată și dublată de puterea de-a comunica, nu doar prin vorbe, dar și prin faptul concret al mâinilor care știu să facă!). În primul volum autorul ne vorbește și prin limbajul artei, dincolo de erudiția omului de știință. Observăm chiar într-o cronică în arta graficii, vezi p.6. „Primul ciclu al omenirii” lucrare pe lemn pictat, din 2002, care, precum o stelă din mileniu 3, reamintește prin artă despre lumea post adamică, apoi pe „Daniel în groapa cu lei”, dezrobitorul evreilor din robia Babilonului... redat de autor într-o pictură pe sticlă, tempera, în 2002., dar și o sugestivă... cronică grafică a altei perioade istorice (p. 180): „Timpul după robia babiloneană” într-o pictură pe sticlă, tempera... din perioada studierii temeinice a Bibliei, același an 2002. Trimiterile la arta lui Constantin Brâncuși (autorul fiind un *brâncușolog* recunoscut și ucenic în atelierul sculptorului Constantin Lucaci!) sunt nenumărate, dar constatarea lui privind Steaua lui David (aceea cu 6 coarne), că prin deplasarea triunghiurilor echilaterale care o compun, în cele două sensuri ale verticalei, cu apropiere și distanțare, obținem romboedrul/modul, „mărgea”, a *coloanei fără sfârșit* sau, pe sensul inversat... clepsidra!

Cărțile, prin vocea prezentului, sunt o privire critică asupra grădinii noastre, cu proiecția pe seceta unor ani deșertici, cu multe promisiuni și amăgiri, ba chiar cu ademeniri... false considerate revoluționări, ori poate integrări unor raiuri prin preajmă. Un spirit civic, evident, se pune în scris, adevărată spovedanie de om liber, care descoperind Adevărul... Domnului, unul care va fi împăcat simfonic: Iubirea inimii - credință declarată!-, cu Știința atâtor acumulări școlite și a atâtor priceperi ucenicite, până la cele mai înalte tehnologii (precum cea a plâsmuirii de sine... în chipul lui Toschris!), poate sluji necesara mântuire. Referențialul atâtor profeți, chemați în dialogul, devenit dezbatere pentru analiza prezentului, face din sentințele autorului o invitație specială de-a citi cu ochii minții realitatea de sub priviri, nu numai din vorbăria mediei partizane, dar mai ales din subtilitatea scripturilor artei, cu perenitatea unor simboluri ce nu pot fi răstălmăcite. Reluăm și aici invitația de-a citi cărțile împreună cu *scriptura* chemată în dialog, și avem convingerea că veți regăsi în adevărul propriu, ca o descoperire de sine. Autorul se deconspiră în fiecare volum, dând în vileag pe Toschris, cu propria scară a vieții, apoi se arată prin oglindirile înconjurătorului, nu puține! Un Om liber, care are pe Domnul în sine, nu are voie să se teamă de nimeni! Recomandăm studierea acestor cărți pentru că răsplata nu va întârzia în mai cuminecarea celor multe demult știute și încă în anticamera descifrării. M. Sp/27. Feb.2025

„Seniorii” la... raport!

... *la început a fost cuvântul* și El - mare cucerire a umanității după cum o spun cronicile, scripturile, mărturisind istoria și credințele!- exprima *adevărul*, *calea* trăirii legiuite, să dea sens *fînțării*! În graiurile diferite, după sonorizarea ecoului din preajmă, rostirea (rost, cu sensul de gură în care o limbă instrumentează gândul procesat în adâncul mărginit/ care după inspirația înconjurătorului nemărginit restituie/respiră... concluzia: Cuvânt!) își potrivește propriile cuvinte. Ce înțeles să fi dobândit cuvântul „Senior” prin invocata istorie? Apoi de ce și l-au ales, într-o perioadă anume, să le fie purtător al adevărului unei asocieri? Dicționarele explicative își au definiții, pornind de la adevăruri relative, ale unei mărginiri spațio-temporale. O întreagă familie de cuvinte își are rădăcina în cuvântul Senex = bătrân/mai mare în ani/mai învățat/mai cu experiență! Uneori și cu atributele deprecierii fizice și psihice! În perioada, una fastă în evoluția umanității, a instituționalizării statului/ vezi Republica Roma (*res publicae* = treburi publice!), cei aleși dintre bătrâni... formau Senatul și se chemau... Senatori! Umanitatea primordială observase în multe locuri că adevărul și calea puteau fi doar în paza... *sfatului bătrânilor*! (chiar perioadele recente vor fi numit... „sfaturi populare” structurile de putere instituționalizate local!). Decizia/lege în forma scripturii, se lua de El/ Senatul și se aplica/se executa de cei desemnați, pe durate determinate: Consuli! (mâna forte a ... *sfătuitoilor/consilierilor* îndrituiți!) La schimbarea raportului de putere între cei mulți (*demos*=popor/demo-crație=putere a poporului!) și o autoritate legitimată *de sus în jos*...: *Monarhie* (Cu... Rege, Împărat, Faraon, Sultan... cu puterea primită din Cer/un altfel de El!) la Roma... Senatul, legifera voința lui Pontifex Maximus, a Cezarului. Dar autoritatea istorică a Senatului era trecută pe stindardele de forță ale armatei Imperiului: SPQR*. (* Senatul și Poporul Roman/ cu referire la guvernarea Republicii!).

Am făcut această incursiune în istorie pentru a atrage atenția asupra raportului de putere între *sfătuitoi* (ca voci autorizate ale mulțimii!) și *cei aleși să urmeze sfaturile* (să facă legi, hotărâri și să le aplice conform cu cerințele sfătuitoilor!). Alienarea democrației... cu alunecare în demagogie, are loc atunci când executivul mimează ascultarea, se face că respectă sfătuitoarul, dar își vede de prioritățile unor partizane abile tănuite și evident netransparente, adică neaduse *în necesara dezbatere publică*.

Iată-ne în preajma Adunării Generale, anuale, a Asociației noastre (Asociația Seniorilor din Educație, Știință, Cultură- Vâlcea!). *Demosul* nostru este totalitatea membrilor care au aderat la organizație, acceptând un Statut care stipula niște obiective. Aceasta (**AG**) trebuie convinsă că cele mandatate îndeplinirii, în gestiunea unui Consiliu de Conducere, pe baza unui program de lucru aprobat anual, îi respectă voința. Asociația își are însă o permanentă modificare a compoziției, date fiind vârstele membrilor: mulți pleacă în eternitate iar noii veniți, de regulă tinerii pensionari..., abia se familiarizează cu rosturile cele noi. Credem necesară prezentarea anuală (fie și printr-un editorial, în revista noastră!) a motivelor apariției *asociației*, cu obiectivele angajate, pe lângă realizările anuale, în măsură să potențeze entuziasmul și angajamentul în programele propuse.

După schimbarea de macaz geo-politic din 1989, societatea românească, scăpată din cenzura liberei exprimări, a trecut în extrema în care toți vorbeau și ... aveau „dreptate”, iar cei cu voci mai puternice, mai cocoțați, prin zgomotul lor... dominau pe cei nehotărâți. Adevărul celor cu mintea la ei - să observăm existența în marea masă a celor școliți, cu experiențe de viață și realizări!- era inevitabil acoperit de vacarm. După un deceniu de tranziție, cu multe clarificări legislative (încă perfectibile și azi!/vezi Constituția de ex.!) au apărut germenii cristalizării numitei... democrații cu vocea ceva mai coerentă a numitei... societăți civile (prin asociații, fundații, forumuri, grupuri informale), dar și prin transformarea fostelor oficine ale propagandei (unele năpârlind firesc!) și ale presei cotidiene angajate, care și-au aflat noile surse de existență. Așa a început *tranziția* cu... *tunelul*, cu *deșertificarea*, dar și cu afirmarea unei conștiințe a înnoirii necesare, prin resursele moștenite.

În Vâlcea, pregnant în Râmnic, procesul reaşezării se vădea mai rapid decât în alte părţi. Aşa ne explicăm coagularea unor asocieri luate drept model de alţii, care în faza incipientă vor fi scăpat de corsetul vreunui partizanat politic (partidele, cele multe, fiind încă în căutarea susţinătorilor şi/sau ale *cumetriilor* necesare/să le numim parteneriate, uniuni, coaliţii etc!). Toate fiind până la o vreme, la impunerea puterii politice a vreunei forţe anume, multe dintre cele obşteşti (numita societate civilă!) s-au dus în vasalitatea... puterii ocrotitoare, cu angajamente anume. Definim şi noi aici, semi/democraţia noastră, în care sfătuitoarea cu competenţă, ascultă de voinţa vremelnicele incompetenţe din scaunul puterii... centrale şi locale! Fără a fi fost o excepţie la cele ce se întâmplau prin ţară, la Vâlcea polarizarea socială între curentul proactiv integrator lumii moderne şi conservatorismul faţă de marile realizări ale trecutului, cu industrializare evidentă (chiar dacă cu ideologia unui realism socialist, anacronic mersului lumii!) se manifesta *şi încă îşi consumă nostalgiile*. Chiar evoluţia nou înfiinţatelor asociaţii ne este martoră (să amintim pe cele mai vizibile şi care pot ilustra procesul: Fundaţia „Sf. Antim Ivireanul”, Societatea Culturală „Anton Pann”, Uniunea Artiştilor Plastici (filială locală!), Cultul Eroilor (filială locală), Un viitor pentru România (filială locală!) . Dar să observăm, din perspectiva unei *dări de seamă*, cum şi pentru ce a apărut asociaţia „Seniori” şi cum îşi onorează obiectivele!

Reluând ideea unei asocieri a ... dascălilor vâlceni, ivită în instituţia Inspectoratului Şcolar, dar cu eliberarea de o tutelă anume, apare în 2007: *Asociaţia Seniorilor din Educaţie, Ştiinţă şi Cultură - Vâlcea*. Se observă imediat oferta, nu doar pentru dascălii din ... „Educaţie”, către alte domenii. În 2001 apăruse în peisaj un Forum Cultural, cu scopul să promoveze în societate ideile integrării europene, fiindcă România tocmai îşi exprimase, prin 1995, cererea de aderare la Uniunea Europeană. Apariţia „Forumului” se făcuse la o iniţiativă a instituţiilor puterii locale (Consiliu Judeţean şi Primărie), prin oamenii cu notorietate ai momentului (vezi membrii fondatori... într-o diversitate de opinii!). După integrarea ţării, 1 ian. 2007 (*proiect de ţară* realizat!), şi rotirea scenei politice, cu nostalgiile răsăritene remanente (vezi ortodoxie identitară... opusă ecumenismului, vezi dacismul Romei răsăritene vs. latinătate/ şi „Marele atentat al Apusului... ”, carte apărută înaintea vizitei Papei Ioan Paul al II-lea la... Bucureşti ş.a) o parte dintre iniţiatorii *Forumului*, cu experienţă în ale propagandei, au devenit subit euro/sceptici, au preluat conducerea asociaţiei şi au slujit scena politică, urmându-i directivele, în loc să o sfătuiască şi să-i amendeze derapajele, nu puţine (ritmul prea lent al integrării, ca o tranziţie interminabilă îşi are cauza în frâna permanentă a mentalului întreţinut, că... *era mai bine înainte!*), subordonate unor propagande... reciclate şi prizoniere unor nostalgii. (câteva persoane, au confiscat democraţia majorităţii şi au impus propria lor viziune şi acţiunile!). Forumul şi-a rărit rândurile, devenind o voce a câtorva oameni cu notorietate şi foarte activi în zona editorială şi pe lângă resursele bugetului. Proiectele finalizate, preponderent pentru conservarea marilor realizări, în opoziţie cu cerinţele unor strategii autentice pentru intrarea în mersul lumii în plină reaşezare civilizaţională, cu extensie globală (vezi libera circulaţie, digitalizarea, reaşezarea în societatea cunoaşterii cu altă viziune a şcolarizării etc.), demonstra pierderea entuziasmului de la început şi de aici împuţinarea aderenţilor!

În 2007, prin asumarea unei conştiinţe publice în noul context, se fondează asociaţia Seniorilor, pe modelul Forumului, *dar mai altfel!* Tocmai se dumiriseră mulţi asupra „democraţiei” interioare a Forumului, în care se răreau rândurile! Un patrimoniu solid de cunoştinţe şi experienţe de viaţă se cerea valorificat pentru o societate în mare nevoie de expertize şi aceste resurse se puteau pune la dispoziţie. Resursele acestea trebuiau păstrate cu atenţie şi puse la dispoziţie celor ce nu le aveau şi erau necesare. Obiectivul se vădea imediat: Seniorii să-şi păstreze intactă zestrea, în minţi sănătoase şi permanent disponibile. Să-şi poată actualiza informaţiile pentru sincronizarea înnoitoare. Ştiinţa şi priceperea trebuie date mai departe, într-o datorie a continuităţii între generaţii şi acest fapt trebuia gestionat, cu pricepere pentru eficienţa şi eficacitatea unui proces. În concertarea puterilor acest fapt este posibil numai printr-o fericită conlucrare. Cele pentru sine ale Seniorilor... depind exclusiv de ei. Vorbim aici de confortul personal în interiorul asociaţiei, ca un club de socializare şi menţinerea capacităţii de comunicare. Apoi contactul cu atingere de lumea largă (vezi excursiile... ca o *şcoală altfel!*) să poată permite reevaluarea propriului potenţial, cu un alt referenţial, ca apoi

să-l dea valorificării, prin transferul de cunoaștere între generații, într-o ștafetă reușită și de maximă utilitate. Faptul transmiterii cu maximă eficacitate a cunoașterii, dinspre o elită, impune conexiunea permanentă a acesteia (pentru consiliere competentă) cu instituțiile Statului. Raportul între Puterea/ Duh a cunoașterii, proprie Seniorilor, cu Puterea oficială a Statului, este o problemă sensibilă insuficient pusă-n funcțiune. Dincolo de *voința*, cu care societatea înzestrează democratic instituția puterii, de *știința* pusă la dispoziție de asociații (cu *statut* legalizat de puterea juridică!) se află faptul de-a acționa efectiv, *de-a face*. În cazul concret al Asociației, în faptul unui bilanț/Adunare Generală, în ce măsură suntem ascultați? (că de aceea suntem *seniori*... declarați în serviciul public, pro bono!) În ce măsură sunt folosite sfaturile noastre pentru deciziile executive? Apoi cum ne este susținută transmiterea cunoașterii noastre, direct în societate, prin vectorii posibili: reviste, evenimente etc.? Avem credința că o bună clarificare a acestui raport poate însemna o mai eficientă contribuție a Asociației, în folosul public al societății, și în sprijinul administrației responsabile.

Adunarea Generală se poate întreba dacă managementul propriu al Asociației (consiliul de conducere, executivul!), evaluând reușita poziționării, este echidistant de politic? Dacă spiritul emanat de revista proprie..., cartea de vizită fiind, reflectă personalitatea asociației? Dacă frecvența de apariție a revistei, pentru ilustrarea cât mai aproape de fapt a evenimentelor consumate, este adecvată comunicării înspre membrii proprii?

Nu facem aici analiza realizărilor Asociației din anul 2024, *darea de seamă* o va face, punând față-n față planul aprobat și reușitele! Atragem atenția *Adunării Generale*, asupra modului în care sfaturile noastre nu sunt ascultate și nu se regăsesc în Decizia publică a Consiliului Județean. (mandat ca... Președinte de Onoare/ prin președintele în exercițiu, exponent al consensului politic, nu ca lider politic!). Să mai spunem că... Seniorii pot fi consilierii/sfătuitori, ce se pun la dispoziție *pro bono* și pot degreva bugetul de multe cheltuieli, prin resursele lor de cunoaștere, într-o transparență a dezbaterii publice? Qui prodest? Când nu se pune preț pe cunoașterea calificată a atâtor seniori disponibili, fără să ceară remunerații exorbitante, precum cele date sinecurilor subteranelor politicianiste ce măresc birocrăția și sărăcesc bugetul!

Dezbateri din *adunarea generală*, poate și trebuie să găsească soluțiile necesare înlăturării tuturor obstacolelor, să clarifice parteneriatul public-privat în spiritul utilității publice, explicit recunoscute, de autoritatea puterii locale, poate chiar cu acoperirea în documentul, ca o scriptură autentică. Da! Cuvântul scris este altceva decât vorba în vântul nevăzut!

Mihai Sporiș (Vicepreședinte, Asociația „Seniori”)/ex. membru Forum, în...Societatea Culturală „Anton Pann”/consilier Cons. Jud. Vâlcea, în perioada 1992-2008/punct de vedere înaintea Adunării Generale din 25 martie 2025

Lume, lume... Sorano! Nume!

Așa-i lumea trecătoare, o durată pe sub soare. Apoi?... apune și se pune, veșnicie într-un nume, cu la un însemn anume, să spună multe la lume, câte-n stele și în lună, să ne dea inimă bună, să ne fie împreună o cunună, chipu-n noi să nu-i apună și durată-i să ne-o spună!

Ne-am amintit de tine, public, cu ocazia parastasului anual (15 martie 2025!) de la Mănăstirea Lainici, dedicat lui Constantin Brâncuși, cel înveșnicit de sămânță prin muntele lui Dumnezeu, din orașul luminilor. Noi, familia lui românească – între care tu, **Sorana Georgescu Gorjanu**, ne-ai fostă soră, până de curând!-, ne-am organizat pomenirea între giganticele coloane ale pământului românesc: Vâlcău și Parâng, aidoma milenarilor stâlpi de temple de pe la Luxor. În pomelnicul celor plecați, din numita *familie* a genialului sculptor, anual li se rostea numele și chipurile lor ne reveneau din albumul secret al memoriei, dar despre cei plecați pe neobservate, uitam! Uneori cu discreta lor modestie, ei lipsă fiind, îi credeam luați cu alte treburi. În viteza aceasta de rotație amețitoare a duratelor noastre..., din prea accelerarea cu bulucul informațiilor unde nu se mai poate alege între alb și negru, multe ne iau de minți și ne deturnează de la cale... Am putea invoca o scuză,

dar nu se cade.../ iertare cerem Soranei! Eroic ne este drumul vieții, cu atâtea provocări, ademeniri, dar nu trebuie să ratăm momentele care dau sens normalității, una de veacuri împământenită!

Familia noastră – a lui Brâncuși de acasă!- marcase între plecările celor grăbiți pe sculptorul Vlad Ciobanu, scriitorul și criticul Aureliu Goci, profesorul Ștefan Stăiculescu - unul dintre organizatorii evenimentelor comemorative!-, și vom fi atras atenția tuturor asupra momentelor plecării lor, dar despre sora noastră și... a Coloanei nu o făcusem! Între Sorana și *Coloana fără sfârșit* sesizasem o subtilă îngemănare a momentelor!- adică între nașterea fiicei inginerului Ștefan Georgescu Gorjanu și al plămădirii din metal a stâlpului și măgelelor Coloanei, în același Petroșani (cu maternitatea atâtor peșteri miniere prin preajmă!). Ne constatasem în culpa faptului că nu rostisem la timp acel adio Soranei, luați de pătimirea curentului Paște 2023, din scenă cu ritualul rânduie în generalitatea săvârșirilor, imediat înainte de cumpăna imediatei învieri !

La Mănăstirea Lainici, în fața altarului, cu Dumnezeu doar dincolo de catapeteasmă, să nu-l observăm direct, ți-am rostit doar numele Sorano! Cel ce le știe pe toate nu are nevoie de mai mult! Oricum a luat cunoștință că un „frate” al Soranei, atrăgea atenția celor prezenți, asupra unei absențe și a unui reazem important... al altarului slujitorilor lui Constantin Brâncuși, pentru a-l avea model pururea viu și operă, într-o fără sfârșire a duratelor ce se pun încolonate. Iată de ce revenim cu o scurtă prezentare a vieții unei prietene câștigate, din iubirea noastră pentru Constantin Brâncuși.

Sorana Georgescu Gorjanu s-a născut în 1 Martie 1939, mărtișor, familiei Ștefan Georgescu Gorjanu, inginerul care a materializat **Coloana fără sfârșit** de la Tg. Jiu, *botezată/inaugurată* cu cinci luni înainte. Locul nașterii Soranei și al Coloanei a fost la Petroșani. Mama Soranei a fost Voichița (născută Duma), profesor de limba franceză, care i-a dat Soranei, freamătul limbilor lumii... să poată sluji pe Brâncuși, artist universal, să aducă ecourile de departe acasă, de unde se vor fi plămădit apriori glasurile celor opere, colindând spațiile și vremurile. În 1941 se mută cu familia la București, unde tatăl, persoană publică cu reputație, deschide o editură și întreprinde misiuni internaționale. Într-o astfel de misiune ajunge la Paris, unde îl întâlnește pe Constantin Brâncuși, prietenul tatălui său, Ion Gorjanu (pe când Brâncuși era tânăr ucenic la Craiova!). Împreună vor tatona soluția tehnică a materializării ideii coloanei, și apoi vor colabora la realizarea ei ca soluție inginerească, cu acoperire tehnică. Sorana este o elevă strălucită și o studentă eminentă. Termină studiile universitare la Facultatea de Filologie din București, secțiile: limbi germanice, engleză și română, ca șef de promoție. Perioada copilăriei și adolescenței a fost una a schimbării regimului politic - din 1948, inclusiv cu reșezarea doctrinară a... *politicii corecte*, cu negarea multor valori, remodelarea contrasensului. (prin desființare și subordonarea politică a unor instituții vitale: Academia Română, Biserica Greco-Catolică, etc./distrugerea fizică și/sau reconvertire a unei elite angajate altui realism... ateist, aservit politic!). La 13 ani, Sorana își are tatăl „onorat” cu... detenția la Canal, iar pe Brâncuși îl vedem trecut în rândul meșterilor obișnuiți, de care este plină ulița românească. Sub acest siaj al *țărănescului banalizat*, încă îl vedem etichetat de un soi de „critică”, ce nu își poate trăda înaintașii realismului la comandă/cum poți eticheta sacralitatea, oricum denunțată politic, fără a cunoaște, în spiritul antropologiei moderne, funcția simbolului, a mitului, ca fundamente definitorii? Noroc cu resurecția internă și formarea unei noi conștiințe a identității (după Stalin, după 1964 - cu eliberarea parțială de Moscova!, apoi mai pregnant, după 1968 și... după 1990 - mai consistent!-, dar încă sub prejudecăți și fireasca inerție a mecanicii sociale!) Să remarcăm aici că, imediat după 1990, Academia Română a început să-și recunoască din păcatele vremii și i-a primit, *post mortem, academicieni*, pe înstrăinații Constantin Brâncuși, Mircea Eliade și pe mulți alții, vinovați de credința asumată, de orientarea lor cultural-spirituală incompatibilă realismului socialist și de vreo orientare politică spre fostele partide istorice. Într-un destin favorabil o găsim pe Sorana, absolventa de la limbi străine, angajată redactor la publicațiile Academiei Române.../cea a Republicii Socialiste România, unde între 1965-1996 este Șef al redacțiilor de limbi străine. (cu o contribuție la 40 de publicații periodice și 60 de cărți!). Ea devine nu doar moștenitoarea lăzii de zestre a familiei (tatăl, decedat în 1985, iar mama în 1999!) ea își asumă misiunea istorică, să valorifice *arhiva* corespondenței tatălui, cu Constantin Brâncuși. Iată-o pe Sorana în preajma răspunsurilor la multe întrebări și în măsură să clarifice multe speculații,

părerii extravagante, ipoteze fanteziste în principal legate de *Coloana fără sfârșit* a Ansamblului Monumental „Calea Eroilor” de la Tg. Jiu. Ea, Sorana, o soră avatar a Coloanei, scară spre Soare, s-a vădit sufletul unei mărgele ce se va fi adăugat drumului anunțat prin botez: cale a însoirii. Să-i observăm mărginirea duratei, ca un romb urcând spre cer. Rădăcina ca punct de început este... anualul Mărțișor al începutului vegetal cu creștere spre cer: numitul 1 Martie 1939. Apoi crucea de sine (vezi ANKH-ul egiptean, ca simbol al vieții, în seama Zeului suprem!), a omului prin durată (Omul-pomul Sorana, stă... verticală 85 de ani!) și se săvârșește, punct terminus, în 15. Aprilie 2023, într-o săptămână a patimilor, cu trei zile înainte de Paște. Da. Și celebrul Mântuitor, după ce și-a cărat crucea și va fi pus-o pe Golgota, îngemănându-se cu ea, va fi spus: „Săvârșitu-S-a!” Va fi dat, apriori trecerii, sfaturi ucenicilor deveniți apostoli, profeți, să încoloneze, ca viitori înainte mergători duratele și să le facă scară, mai cuprinderii orizonturilor din ce în ce mai cu lărgime! Să credem aici că doar prezența Soranei, suflet pereche în peisaj va fi luminat acel organism (sistemul secret al anticorpilor!) al aservitei Academii a Republicii Populare Române, mandatat cu acreditarea operelor de artă, să vadă în Coloana, condamnată la fier vechi pentru ... revalorificare metal, un monument autentic?! Uriașă șansa, că această direcție a luat atitudine, în condițiile noi în care *Academia* nu mai avea puterea de decizie, precum cea înființată în 30 Martie 1879, ca for reprezentativ cu putere incontestabilă (până în 9 iunie 1948/vezi Decret 76!).

Destinul României profunde, a otăvit din adâncuri temeiurile pe care vremurile potrivnice nu le pot opri. Subtilitatea artei, trăirea sacralității, exilurile dincolo de boala intempestivă, etc., știu să însămânțeze duhul greu de penetrat de vânturile vremurilor, atunci când primăverile prielnice se ivesc. Chiar Sorana prin potrivirea creșterii sale, în vecinătatea *epopeii* Constantin Brâncuși, devine o „preoteasă” în altarul acestuia (acea lume a tărâmului informal, cu legături afective cultivate prin propria răsădire!). Are chiar un titlu de carte care o confirmă slujitoare „Așa grăit-a Brâncuși”! Apoi, cei din vecinătate, observându-i respirația întru Brâncuși o vor fi numit „Doamna Brâncușologiei”! Preocupările sale diverse, nu doar cele legate de valorificarea arhivei moștenite, vizibile și cu șansa dezlegărilor noii politici corecte - după 1990!-, o arată pe Sorana... o soră autentică Coloanei (respirând tatăl pământesc și duhul inspirației divine... prin profetul beneficiar Brâncuși!). Evenimentele publice, cu lume multă, cu atragerea atenției mai în libertate ne-a făcut-o cunoscută și celor veniți mai cu întârziere în marea familie (vorbeam de iubitorii lui Brâncuși, nu neapărat doar de artiștii plastici, ci de toți iubitorii neinițiați, fără cercetări speciale ale tainelor artelor!). Consecvența slujirii sale o arată explicit total devotată unei cauze, parcă primită misiune a vieții sale, printr-un testament anume. Este laureata premiilor „Constantin Brâncuși” în anii: 1998, 2001, 2005, și 2011. În anul 2013 orașul natalității sale și al Coloanei, azi Municipiul Petroșani o recunoaște „Cetățean de Onoare”!

Am cunoscut-o, în urmă cu vreo două decenii, când împreună cu prietenii Ștefan Stăiculescu, Petre Cichirdan, Constantin Zărnescu, băteam drumurile Olteniei de sub munte, la evenimentele dedicate lui Constantin Brâncuși. Aveam în lucru o carte, dedicată lui Brâncuși, ce va fi fost lansată după câțiva ani, la un Congres de Dacologie („Pietrele Vorbesc”), organizat prin 2012 la Târgu Jiu. Întâlnirea cu Doamna Sorana Georgescu Gorjanu, ne-a împrietenit imediat. O prezență tonică, cu răbdarea de-a asculta și știința de-a pune lucrurile la punct, cu tact, atunci când imaginația... încurca borcanele. La fiecare revedere a noastră chipul se umplea de lumină, semn că Sorana din sine, era chiar o prezență însorită gata să ne vindece umbrele!

Dar veni... chindia și înserarea lungi umbrele să fie întuneric. Sorana apuse și ea după ultima cină de taină și s-a lăsat doar scriptură, prin toate cele lăsate familiei, marii *familii* a celor ce încă respiră cu iubire pe slujitul de ea, Constantin Brâncuși. Se făcuse 15 aprilie, 2023, când se va fi dat romboedrului deschis cu 85 de ani în urmă, și peste masa tăcerii sale se va fi pus giulgiul, apoi către Cimitirul Bellu, o vor fi însoțit privirile celor rămași afară. În noaptea, ca un panteon al multor aleși, apa sâmbetei își va fi dus arca tărâmului celălalt! Frânt apoi romboedrul, la porunca desfacerii celor împreunate, rostită de slujitorul tuturor facerilor și desfacerilor, clepsidra își separa jumătățile. Cele grele? : greului pământului, cu taina maternității, la sânul mumii din taina humii!; cele ușoare?: evaporare, zburare ... spre soare, la tatăl cel mare! Soare și Ana, surată Sorană! Pe boltă? Lumină! Lui Manole? Zidire...! La căpătâi? Doar Coloană, cu pasărea-i duh chiar pe coamă! Gândului

ascunsul vis, dincolo în paradis! Rămâne la lume, doar epitaful cu nume. Cu numele ai rămas: Sorana Georgescu Gorjanu, într-al nostru răgaz, al flăcării încă cu glas!

Fără de sfârșit ne este înaltul, când din afund se iscă saltul! Lume, lume, Sorano, Nume ! Generații te-au anunțat fiecare cu propria lor lucrare: Ion Georgescu, sprijin afirmării gorjanului Brâncuși; Ștefan Georgescu și el prelungirea tehnică a operei informale (pentru Constantin Brâncuși!) în operarea materiei, pentru facerea Coloanei, iar tu, Sorano, îngerul păzitor peste vreme al darului primit ștafetă. Pe tine, prietenă și soră a noastră întru Brâncuși, numitu-te-am vestală, în altarul slujirii operei înaintașilor! Gorjeni cu toții: Ion, Constantin, Ștefan puși au fost și în scriptura ta Sorano, gorjano!, să afle lumea cum se ivi minunea cu numele Brâncuși, și Coloana cea înaltă, acelor eroi ascunși și fără nume, cu țărâna în sân la mume, cu lumina-n stele mii, ca pe florile copii, din învierea, dintr-o zi! /M. Sp./4 aprilie, 2025 (azi este ziua Academiei!)

Dimitrie Gusti, candidatul „Academiei de sub Pământ” pentru anul 2025!

De mai mulți ani vâlcenii au promovat, spre aducere aminte (spre scoatere din ascundere al unor adevăruri incomode!) proiectul „Academia de sub Pământ” (numit așa cu o metaforă, sugerând locul detenției unei elite în temnița/salină de la Ocnele Mari, de către Petre Pandrea!). Anual, la începutul lunii Iulie, în preajma datei morții poetului Vasile Militaru în amintita închisoare, mai multe asociații civice, culturale, uneori în parteneriat cu instituțiile publice, au organizat, comemorări, mese rotunde, festivaluri de poezie și momente *in memoriam*, unei anume personalități, desemnată informal: *academician al Academiei de sub Pământ*. Alegerea candidatului, dintr-o armată imensă de personalități, toate întrunind condițiile, prin viața lor exemplară pusă în serviciul neamului românesc, trebuia făcută cu multă atenție și cu o anume focalizare asupra situației prezente în peisajul social-politic. Persoana aleasă trebuia să fi fost „onorată” cu suferințe cumplite de administratorul vremii: Statul Român, aservit unor mari puteri și/ sau sub propria nărvire istorică în care își pierde capul, dându-se corupției și intereselor și acestea lipsite de știința necesară și de pricepere, într-o precaritate a moralității. Ideea proiectului era să dea un imbold, să nu uităm că sunt multe cele ascunse și că fără aducerea lor în actualitate, prin ceva anume incontestabil, nu ne vom putea vindeca de năravuri și o vom lua mereu de la capăt, repetând la nesfârșit o boală social-politică, fără a-i potrivi leacul în absența diagnosticului corect!

Asociația Foștilor Deținuți Politic, Cultul Eroilor, Societatea Culturală „Anton Pann”, ș.a/ Autoritatea locală a Ocnelor Mari (Primărie, Consiliu, Bibliotecă, Școală, Parohie...), participanții invitați, venind din ... țară și din Basarabia, au dat sens Proiectului și au legitimat ideea noastră. Dar cum să alegi din propunerile mai multor asociații, fiecare cu un obiectiv existențial propriu? Cum să le pui în consens, privind alegerea Candidatului, care să-i reprezinte? Criteriile fiind enunțate, greutatea argumentelor trebuia cântărită fără partizanat. Ideea de *academician*, presupunea imediat omul de știință, legitimat de instituții credibile, artistul cu operă remarcabilă observat de largimea spațiului public... nu doar de cei inițiați ai domeniilor în care activaseră (scriitor, poet, pictor, sculptor, filosof, teolog, militar, inginer...). Adecvarea alegerii personalității potrivite..., anului anume, avea în vedere și potrivirea biografică cu aniversarea majoră a vreunui eveniment istoric, reprezentativ. Cronicile noastre vor fi argumentat pentru „academicienii” aleși până acum, motivele.

Cercul de la Râmnic „România: Grădina Maicii Domnului” și-a asumat rolul de grup informal (cuprinde în sine „seniorii”, din toate asociațiile amintite!) și un anume secretariat, cu un mecanism, pentru a stabili numitorul comun al diversității. Tatonează diversele propuneri, le pune în dezbatere și caută o majoritate a voinței, pentru un ales. Pentru anul 2025, venind după anul, eșuat electoral, 2024, trebuia găsit Omul, care se pusese cândva în slujba neamului și va fi trudit pentru construcția unui social coerent, conștient de sine și nu unul în bătaia vântului întâmplător, stârnit din suflări care prin furtuna provocată... păgubesc societatea, învrăjbind oamenii. Spre a confirma modalitatea alegerii privim câteva nominalizări anterioare..., retroactiv:

- 2024/**Iuliu Hossu**, ; 2023/**Dumitru Stăniloae**. Conflictul din Ucraina, privind contrapunerea punctelor cardinale, inclusiv prozelitismul lor religios: est/ortodox, vest/catolic își avea propriul

partizanat al Bisericii, pe pământul românesc! Personalitatea celor doi „academicieni”, cu doctorate strălucite în filosofie și teologie, adepții unui ecumenism, ca un fel de pace a diversității..., ne oferise soluția momentului. Profilul lor de personalități recunoscute, era fără dubiu, iar poziția lor în propria alegere doctrinară, era una reprezentativă. Iuliu Hossu, beatificat din 2019, iar Dumitru Stăniloae... canonizat în 2025 (era pe lista de așteptare a BOR-ului/ aceasta fiind cu altă dinamică decât... Papa de la Roma!). Detenția și privarea de libertate a celor doi, întruneau condiția sintagmei : Academiei de Sub Pământ. Pe Dumitru Stăniloae l-am consacrat... academician informal la 120 de ani de la naștere, iar pe Iuliu Hossu, la împlinirea a cinci ani, de la beatificarea lui, de la Blaj, în prezența Papei Francisc, și a unei adunări istorice, cu 50.000 de oameni;

- 2021/ **Petre Pandrea**, cel care constatase închisoarea de la Ocnele Mari... *Academie*, și care chiar va fi reconfirmat academician al Academiei Române, în 2013, *post mortem*! Legăturile lui cu Râmnicul vor fi fost multiple și mulți vor fi fost, instantaneu de acord/ legăturile lui cu Lucian Blaga, Titu Georgescu, Constantin Brâncuși, Lucrețiu Pătrășcanu și chiar ramificația familiei sale în Râmnic – Petre Marcu Pandrea , Laura Vega Marcu, Andrei Pandrea (ex. medic la Boișoara și academician, cu doctorat la Sorbona etc.);

2020/**Dumitru Drăghicescu**, în legătură cu sărbătorirea Centenarului, de la Tratatul de la Paris/Trianon din 1920, în pregătirea căruia, ca diplomat strălucit, avusese o contribuție ce trebuia scoasă din uitare. Vâlcenii (vezi chiar *Fundația* care îi poartă numele...!) de cca. 8 ani, acționau să-l readucă în atenție prin editarea operei din limba franceză și încă ne tradusă în limba română, să-l ateste ca pe un filozof și sociolog remarcabil, cu doctorat în științe la Sorbona! Potrivirea *centenarului* și anumite contestări ale acestuia, cereau alegerea lui ca *academician*...al ideii noastre. Neadaptarea la schimbarea macazului istoriei, cu atâtea dureri nemăntuite, au fost confirmate de acel 14 septembrie 1945... când s/-a fost sinucis, să rămână în academia autentică și visata *Cetate a lui Dumnezeu*;

- 2019 /**Regele Ferdinand, Regina Maria** și pr. **Baltaga** (din Basarabia) în contextul în care despre războiul împotriva bolșevicilor unguri (v. Bella Kun!) istoria oficială a realismului socialist păstrase o tăcere suspectă, iar despre ce a urmat după 1.Decembrie, 1918 se credea că totul se făcuse fără sângele eliberării și voința monarhiei (atât de hulită de o anume remanentă și azi!) nu ar fi fost prezente! În 1919, chiar de Paște, Oradea devenea românească și... Ferdinand își merita monumentul - și azi în confuzia atribuirii vremelnice, ca substituție denigratei monarhii, legendarului Mihai Viteazul, ca simbol!- devenit o ascundere vremelnică a faptei memorabile, favorabilă regimului care abolise Monarhia! Să vezi denigrarea de azi, dinspre mulții necunoscători, care se pomenesc istorici! Ce au mai criticat repunerea... adevărului pe soclu! Pr. Baltaga, din Basarabia (și azi sub o anume contaminare!) a fost asociat tot pentru întărirea ideii luptei împotriva bolșevismului, care a otrăvit pe termen lung... mentalul românesc, cultivat prin propagandele servile!;

- 2018/ **Iuliu Maniu**. Acesta fusese, și încă mai este contestat!- pentru... mersul istoriei cu schimbarea de macaz, de care nu este răspunzător! La Centenarul, de la acea zi a zilelor/ 1. Decembrie 1918, de la Alba Iulia, câți își mai aminteau că el fusese organizatorul evenimentului? Cel cu argumentele necesare, pentru Hotărârea Adunării? Cel care a Conduc Consiliul Dirigent să se organizeze administrarea românească a Transilvaniei, imediat ?! Un conducător politic remarcabil? „Cinstirea” lui, specială, de la Sighet, îl consacra, nu numai academician, ci martir...! Precizăm că argumentele *Cercului* nostru sunt toate consemnate în Buletinele anuale, iar în presa cotidiană a vremii articolele de susținere, înainte de tradiționalele parastase și evenimente publice, erau prezente.

De ce? Dimitrie Gusti, academician al Academiei de sub Pământ, în anul 2025?

Constatasem în anul 2024, în societatea românească o mare disoluție a unității, privind un numitor comun, coerent, asupra percepției stării de bine proiectată în mentalul colectiv. Totul

respira o diversitate cu antagonisme într-un vacarm de voci, într-un strigăt continuu al atâtor *certitudini* (fiecare cu adevărul propriu, relativ la un interes partizan!), în care nimeni nu mai asculta pe celălalt, că despre punerea de acord?, fără ascultarea celui alt?, nu putea fi vorba! Numita *democrație* (într-un derapaj bine marcat spre *demagogie*!), care s-ar fi exprimat prin vot, va fi arătat anul trecut o societate românească nepregătită, dusă cu vorba, uneori cumpărată ieftin, pe fondul unei sărăcii de tot felul (slabă de înger!). Cauzele nu le vom căuta în exterior! Efectele la vedere ne vor fi sugerat imediat supărarea societății românești pe Stat, administratorul nepriceput. Prima arătată cu degetul a fost *clasa politică*, într-o acută lipsă de *oameni de stat*, dar cu acoperirea unor notorietăți fabricate prin supraexpunere, care promit și nu se țin de cuvânt și asta într-o repetiție păguboasă (până la saturare, plictis și pierderea speranțelor!), pe care le-o tolerăm și nu ne băgăm mințile în cap - acelea care gândesc, și care au drepturi și responsabilități. Apoi paradoxul cu... *statul de drept*, în care instituțiile sunt... politizate, tocmai de clasa politică, ne arată în ofsaid. Să numim în trecere doar Curtea Constituțională, politizată, și care funcționează în baza unei *Constituții*... rămasă în urmă, fără actualizarea necesară mersului vremii (concluzionăm aici, invocând și părerea exprimată într-un interviu, pod/cast recent, cu Ion Iliescu, chiar unul dintre părinții adoptivi, alături de Iorgovan/vezi **Buletinul** nostru, din 2024! p.46-47 . Ionuț Vulpescu va fi luat un interviu ex. Președintelui Ion Iliescu , la împlinirea celor 94 de ani. Vom fi luat în Buletin, ca pe o spovedanie sinceră, constatările omului politic, participant activ la ... istoria recentă!). În ceea ce privește legile, elaborate de Parlament, (Și el nereformat, prea stufos - deși cu referendum cândva, pentru mai eficiență!), cu legi în neconcordanță între ele, fie aplicabile aleatoriu; interpretate de o justiție *ineficace și ineficientă* (o arată rezolvările altor instanțe, internaționale, observând lipsa celerității actului de justiție și interpretarea în divergențe de păreri, chiar a textului de lege- vezi întârzierile, prescrierile, achitările și stabilirea sentințelor prin votul completului, pentru același probatoriu!). Cum funcționează puterile Statului?, în mintea cetățeanului votant? Este răspunsul oricărui scrutin electoral, iar concluzia majorităților care decid/chiar dacă prin absența la vot a masei electorale, care respinge organizarea și minciuna la vedere!/, nici majoritățile acestea nu reprezintă „adevărul” întregului, și concluzia votului devine insuficientă. O analiză a procesului, cu toate ale sale, răspunde însă întrebărilor despre cum funcționează societatea noastră! Iată de unde ne-a venit provocarea alegerii unui candidat, pentru Academia de sub Pământ, din rândul unor sociologi incontestabili! În cursul anului 2024, chiar fusesem prezenți la niște dezbateri pentru cinstirea Limbii Române (de ziua cinstirii din calendarul oficial!), și asistasem la niște atacuri la adresa Academiei Române – cea care apăruse în procesul construcției statului român, prin secolul al XIX-lea, tocmai ca o asociație în slujba *limbii române* inițial, și apoi ca garant științific cu autoritate incontestabilă, fără ingerința puterii politice (între 30 martie 1879 – 9 iunie 1948)! Cum să nu observi că anume concurenți, specialiști într-un anume domeniu, contestă dăta Academia, luați de gălăgia politică a momentului, poate și de vreun angajament anume? Ce puține lucruri știau guralivii de acolo, privind destinul acestei Instituții și despre felul cum și-a băgat politicul autoritatea, în decizia supremă a Instituției. Iată un motiv în plus ne-am zis, să propunem un fost mare academician, ajuns chiar președinte al Academiei Române, care va fi fost exclus din acest for suprem în 1948, când s-au schimbat multe în destinul românilor... cuprinși de pandemia răsăritului cu alte virusuri, multe încă prezente în societatea românească.

Dimitrie Gusti s-a născut în 13 februarie 1880 la Iași în familia lui Ștefan Gusti și a Nataliei (născută Gatovschi), părinți înstăriți cu moșie în satul Gropnița, comună în județul Iași. Un mediu social cu o anumită structură etnică și religioasă, chiar după trecerea timpului (azi: 70% ortodocși, 22% romano-catolici, diversă 8% - români 93%, alte minorități 7%!). Școala primară și liceul între 1886- 1898, la Iași. Universitatea din Iași (Facultatea de Litere, Drept și Științe (1898-1899) se mută apoi în Germania, la Berlin între 1899-1900, la Universitatea „Friederich Wilhelm”, iar din 1900 la Leipzig, unde obține **Doctoratul în Filosofie** (vezi teza: „Egoism și Altruism – asupra motivării sociologice a voinței practice...”). În 1908 se întoarce la Berlin, unde studiază Sociologia, cu Max Weber și Georg Simmel și Filosofia cu Fr.Paulsen, Jurisprudența cu Frantz von Liszt și Rudolf Stammer. În 1908 merge la Paris unde se întâlnește cu sociologul Emile Durkheim, dar

cunoaște și pe englezul Herbert Spencer. La Paris stă un semestru, în așteptarea unui post la catedra Universității din Iași. La 30 de ani devine primul profesor de sociologie din istoria sistemului universitar românesc. El este și fondator al „Arhivei pentru Știință și Reformă Socială” o revistă care promovează studiile pentru reformarea societății românești.

În ultimul an al primului război, cel al reîntregirii, în 1918, fondează o asociație cu menirea să cerceteze problema agrară a unei Româнии rurale, înapoiate. În 1919, la 39 de ani este ales **membru al Academiei Române**.

În 1921, asociația înființată cu trei ani în urmă devine: **Institutul Social Român** (un cadru instituțional pentru viitoarea **Școală Monografică de la București!**). Misiunea *institutului* (clar intuită de Gusti!) era un imperativ al societății românești și atunci într-o tranziție recuperatoare a unor uriașe decalaje față de modernitatea vremii (sesizată anterior și de Spiru Haret, Dumitru Drăghicescu, Nicolae Iorga, Tzigara Samurcaș, Mircea Eliade, Lucian Blaga... și strigată vremurilor - vezi conceptul vremii aceluia deceniu trei... privind „Ideea Europeană”!). Misiunea Institutului era să cunoască mai întâi problemele sociale ale proaspetei România Mare (tocmai validată juridic , internațional, de instanța Trianonului, în 1920!), pentru ca intervenția politică, să-și aibă certificat valid, competent, suportul adevărului. Să se evite derapajul instituțiilor și autorităților administrative și deturnare către interese obscure, altele decât cele necesare societății! Vizionarul om de știință, și cu conștiință de neam, constatase prin propria analiză , în contact direct cu realitatea, **că ignoranța e principala problemă care împiedică dezvoltarea economico-socială**, iar *elita științifică* (**Academia Română**, în prim plan!) **are datoria de a-și utiliza statutul** (cu condiția să fie ascultată! / nu contestată de neica nimeni s.n.!), pentru *ameliorarea* situației sociale. Exemplul implicării directe, mai înainte, al lui Spiru Haret (plecat în eternitate, în 1912!) pentru vindecarea de ignoranță, prin organizare școlii publice și prin propria participare la *viața politică* (cu puterea lui *a face*... cu resursele la dispoziție: *faptele!*) i-a fost un bun model. **Fără susținerea politică**, atât la nivelul de vârf (vezi monarhia, vezi guvernarea prin partidul dominant!) și **fără autoritatea dată de competența recunoscută în domeniul pregătirii personale** (atestată formal, solid și evidențiată prin fapte!) **nu se pot întruni condițiile, care fac din viziunea proiectului... procesul transformator**, aici atât de subtil și de maximă importanță privind **transformarea mentală**, cum o va fi observat ca necesară și Dumitru Drăghicescu (vezi „Psihologia poporului român”!) **O societate** tarată de multele năravuri istorice, foarte greu de des/rădăcinat după secolele de repetiții, ca niște ritualuri care promiteau raiurile după, cu condiția răbdării martirice a jugului prezentului, în imensa ei inerție - vezi conceptul de mecanică socială! - **are nevoie de timpul necesar și de o călăuză prin deșertul traversării, susținută de o Dumnezeuire atot puternică** (ne spune acest lucru istoria umanității în parabolele ei... făcute scripturi incontestabile!).

Am făcut aceste trimiteri, aceste paranteze, privind firul vieții lui Dimitrie Gusti, pentru a înțelege, altfel, **înregimentarea lui politică** (la Partidul Țărănist. al lui Iuliu Maniu – Spiru Haret, Dumitru Drăghicescu fuseseră la liberalii ... / deci conta umbrela politică, necesară unui punct de sprijin, dar proiectul nu se abandona!), apoi **apropierea de casa regală**, în vecinătatea lui Carol al II-lea, cel cu Fundațiile Regale în sprijinirea culturii (să nu uităm studiile înalte ale lui Gusti, în spațiul germanic!). **Prezența în forumul: Academia Română, căreia îi devine chiar Președinte**. Faptele vor urma, ca o ... firească convergență a puterilor sale formale, cu vasta sa cunoaștere multidisciplinară, dublată de-o experiență incontestabilă. Să constatăm că timpul procesului demarat, cu toate *minunile* făcute, *nu a fost suficient traversării deșertului*. Între Trianon (1920!) și 1947, cu schimbarea regimului politic și abolirea Monarhiei; desființarea Academiei și schimbarea sensului *noii academii*... *mai populare*, dar sub autoritatea doctrinară, trecuseră doar 27 de ani!

Omorât fiind, procesul început își va fi numărat noii martiri și pseudo-revoluționarii, altui fel de realism (în 1948 au fost excluși din Academie, din motive politice și religioase: 100 de academicieni, între care și Dimitrie Gusti!) Eroii vor deveni... proscriși, iar noii „revoluționari”, beneficiarii imediați! Până când? Poate doar până atunci când istoria se va rescrie, după decantarea necesară și o tranziție, măcar finalizată, conform cu rotația generațiilor - a cel puțin vreo trei!, să-și poată cunoaște bine nepotul pe bunicul... între cele două păreri posibile: de bine, sau rău... făcător!

Să constatăm aici că în 1990, la altă schimbare de macaz, după altă traversare prin veacul al XX-lea, recursul istoriei îi va fi reabilitat pe mulți, inclusiv pe Dimitrie Gusti!

Între marile realizări, care i-au supraviețuit peste timp să amintim aici, dincolo de participarea la guvernarea din partea țărăniștilor, de conducerea Academiei Române și rolul de formator al atâtor sociologi, indiferent de orientarea lor politică (v. Henri.H.Stahl, social-democrat; Traian Herseni, legionar; Petre Andrei, (Frontul Renașterii Populare, de extremă dreaptă, partid construit de Carol al II-lea!) Miron Constantinescu, (orientare spre... bolșevismul în ascensiune !); antrenarea studențimii în cercetarea de teren (cum demult B.P. Hasdeu...- academician, de la începuturile Academiei, din 1877, până la moarte!- angajase o mare anchetă socială, pentru lucrarea solicitată de Academie, celebrul... dicționar /Etyimologicum Magnum Romaniae!), cu aceștia între 1925-1931 va fi întreprins „studiul satelor” .

În 1936 înființează Muzeul Satului din București, o instituție vie și azi, alături de impresionantă Școală de Sociologie... din nefericire adusă la tăcere imediat după 1947. Personalitate recunoscută internațional, cu un imens prestigiu... nu putea fi recunoscută acasă, unde cortina de fier își fixa hotarul. În 1947 se întorcea dintr-o vizită în SUA, și își expune la Academia Română, în 11 iulie 1947, experiența de peste ocean. Dorea să perfecteze o colaborare cu Consiliul Economic și Social, al înființatei Organizații a Națiunilor Unite (ONU) în extinderea „științei națiunilor”. Până la sfârșitul lunii, țărăniștii au fost scoși în afara legii, el țărănist fiind se vede deturnat de la marile proiecte în desfășurare. De la ideea reformării umanității (să îl observăm preocupat ca pe Dumitru Drăghicescu... cel cu proiectul „Noua Cetate a lui Dumnezeu”, ori cu Nicolae Titulescu, preocupat de Liga Națiunilor, într-o perioadă anume!) , devine marginalizat în propria lui țară. Proiectul major, **al reformării propriului Stat...** va fi intrat în colaps și va aștepta multă vreme reabilitarea. Deșertul cu noua ideologie impunea altă realitate geo-politică, cu o altă, nouă traversare a altui deșert! Un nou proiect de țară, într-o obsedantă reluare a caznei, Sisif: Statul Român trebuie să-și suie din nou, iar și iară... Golgota!

Ce se va fi întâmplat cu ruralul românesc?, sub presiunea colectivizării forțate?, cu urbanizarea abruptă și desacralizarea veșniciei satului? Prin folclorizarea de paradă și cântarea cu repertoriul impus...? Sunt lucruri cunoscute, din ce în ce mai mult acum, dar multă vreme au stat sub controlul strict al politicilor, legiuite de corectitudinea semisferei geopolitice care ne avea în posesie. Este nevoie încă, să scoatem din ascundere cele incomode, altfel societatea românească, cu propria lentoare a transformărilor, este condamnată la ne/sincronizarea la mersul lumii, unul cu altă mecanică socială, mai accelerată.

Să facem un bilanț! Acum 145 de ani se naștea Dimitrie Gusti. Va fi trăit 75 de ani, până la martirizarea lui, de către Statul, căruia i-a slujit pentru neamul românesc. Vor fi trecut 70 de ani, de la trecerea lui în eternitate și încă societatea românească, slujită și de el exemplar, nu își cunoaște suficient modelele și din nefericire nu le urmează pilda!

Pentru 2025, am pus în dezbatere candidatura lui Dimitrie Gusti, ca academician al Academiei de sub Pământ. Asociația „Seniorilor” din Vâlcea, a agreat ideea și a preluat în programul propriu organizarea unor evenimente. Se întâmpla cu ocazia Adunării Generale, organizată de Bunavestire, din 25 Martie 2025./**Mihai Sporiș**/ Cerc Informal /4 aprilie... de Ziua Academiei!)

Bunavestire... a Adunării Generale a „Seniorilor” din 2025

S-a întâmplat exact de Bunavestire - 25 Martie 2025!- ca asociația care adună în rândurile ei elita vâlceană, și cuprinde intelectualii pensionari din toate profesiile, să-și fi programat **adunarea anuală de dare de seamă, asupra funcționării ei** (conform statutului asumat și confirmat juridic!). Prezența conform programării, în sala de ședință a Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul” a confirmat interesul celor peste 150 de membrii activi, dar și interesul scăzut al instituțiilor publice care au fost mai mult lipsă... decât reprezentate. Ne gândim aici întâi la Consiliul Județean, căruia în mod onorific, i se încredințase *Președintele de Onoare, al Asociației* și nu s-a obosit să onoreze această dată specială, dacă nu personal (cum este remarcat la evenimentele cu poză!), măcar printr-un reprezentant, cu delegarea competenței (are doar... ditiu Comisia de Cultură!; are consilieri pe domenii și chiar Vicepreședinți!). Ne-am întrebat imediat care este *bunavestirea* pe care ne-o transmite *președintele* nostru, (de **O...!!!N-O ARE** !) și creștin ortodox pe deasupra (să se observe litera mică!), cu ocazia unui bilanț anual, în care prin descărcarea financiară se va fi observat *marele buget*

anual al asociației. (din cotizațiile membrilor!). Îl va fi aflat în direct și va fi constatat că nu depășește, cu mult, indemnizația pe o lună a unui singur consilier județean, și că prin acest **aproape nimic (7500 Ron. de la 150 de cotizanți!)** s-a realizat un program dens, prin propriile resurse, întotdeauna în serviciul publicului. Amintim aici de sutele de articole publicate în media locală și cea națională/ scrisă, video; evenimentele cu lansările propriilor cărți, editate din buzunar propriu; deplasări la evenimentele naționale și valorificarea concluziilor la întoarcere acasă. Când te gândești ce potențial de cunoaștere, de experiențe ar putea fi valorificat gratis! (pro bono!) prin asociația aceasta din vecinătate, dacă un parteneriat cu Consiliul Județean ar fi funcțional - cum nu demult Prefectul Județului își constituise un Consiliu Consultativ, funcțional (desființat și acesta, din păcate!), cu societatea civilă din vecinătate!-, chiar îți pui întrebarea asupra comunicării eficiente. **Nu cumva strigătul fără ecou, unic direcționat, nu ne arată un deșert prin preajmă, un dezinteres al celui pus de serviciu, tocmai pentru cei ce l-au mandatat? Pentru acest fapt era obligatorie prezența cuiva anume din Consiliul Județean, să audă, să vadă, să simtă pulsul asociației patronate și de maxim interes public.** Iată de ce tragem acest *semnal de alarmă*, pe care prin Cercul de la Râmnic, îl reluăm anual, dar mereu, mereu, fără ecoul necesar! Oare de ce? Ne facem datoria aici de-a semnala lipsa unei comunicări eficiente (vezi parteneriatul public-privat, atât de teoretizat!) și absența unor acțiuni/evenimente organizate împreună. Să remarcăm prezența reprezentantului Primarului Municipiului care va fi transmis mesajul și va fi angajat promisiunile de susținere în continuare din partea Primăriei (menționăm aici că sediul ocupat, de-a împreună cu Forumul - acesta doar, fiind sub patronajul Primăriei!). Directoarea Casei Corpului Didactic (Seniorii având ca membrii majoritari, foștii dascăli!) a confirmat continuarea unei colaborări și amplificarea evenimentelor organizate împreună.

Adunarea Generală a avut o desfășurare model! Totul s-a întâmplat, conform programului, după ora 16,00, în cca. două ore (pentru a nu incomoda programul instituțiilor publice, la prezența cărora scontam!). Am aflat despre membrii care au trecut în eternitate, dar și de primenirea cu noii veniți și validați de plenul adunării. Consiliul de Conducere al asociației a fost validat în continuare. Analizând activitatea, supusă dezbaterii adunării, s-a constatat șablonul agendei publice cu aproape 100 de activități/evenimente anuale, ceea ce poate conduce la o diluare a mesajelor. Secretarul asociației va fi sugerat reducerea numărului acțiunilor și o mai mare focalizare pe mesaj, mai eficiența lui. Componenta de socializare, să fie mai cuprinzătoare, dincolo de latura cultural-științifică, să cuprindă un număr mai mare de participanți. Au fost dezbătute sectorial problemele planului anual (comemorări, medalioane, recenzii, lansări, club, excursii etc.), s-au făcut propuneri, observații. S-a convenit ca revista proprie „Seniorii” să-și asume frecvența trimestrială, iar „academicianul” pentru 2025, al proiectului „Academia de sub Pământ” să fie sociologul Dimitrie Gusti. Am subliniat acolo importanța comunicării în interiorul asociației, dar și prin presa (scrisă, on line, video), pe rețelele de socializare și direct, atitudinal către instituțiile publice pentru înfirișarea eficientă a dialogului public-privat. Trebuie clarificată urgent, pe modelul altor județe, susținerea revistelor de utilitate publică, după un dialog asumat între instituția publică și oferta asociațiilor, constatându-se necesitatea finanțării (pe modelele ... luate ca referințe!).

Imagini foto, înregistrări video, au fost transmise pe rețelele de socializare și pentru cei în imposibilitatea de participare. Să mulțumim tuturor celor prezenți și celor ce au organizat acest eveniment. **Mihai Sporiș /vicepreședinte /** 25 martie 2025

Înariparea... Gândului nocturn

Un cocoș nevăzut își strigă cu insistență trezirea. Să nu îl apuce zorii dormind în post? Ori își face conștiincios vreo misiune la vreun hotar? Pare un duh interior sub acoperirea nopții, ca o chemare la rugăciune?, ori... poate doar ceas deșteptător, să înaripeze noile zburării la ivirea zorilor? În propria-mi colivie înnoptată și ea, duhul meu se zbenguise ciudat, aparent fără noimă pe cărările visului și acum glasul de afară mă atenționase, parcă pe un celălalt din mine, asupra unor tănuiri secrete scăpate dintr-o cenzură. Mă frec la ochi și constat licărirea luminii exterioare, iar ne/ostoirea sonoră a cocoșului mă zorește să-mi spăl fața, repede, să pun mâna pe condei să nu-mi

scape *revelația* visului! Așa ar fi considerat-o cei cu vedenii premonitории și cu așteptări ca noaptea, un bun sfătuitor, să le izbândească visul în faptele următoare. Ce îmi spunea gândul propriu... despre aventura lui nocturnă? Trebuie să notez repede că pare un amestec ciudat din ceea ce petrecusem doar ieri și într-un amestec cu mai vechile petrecute, cu oameni încă vii și mulți plecați demult! Mi-am zis, asumându-mi robotic o comandă, să cercetez rațional ceea ce zbenguise în noapte, de capul lui (și al meu desigur!), gândul nopții. Scăpase El, fără încuviințarea cerberului responsabil de odihna nopții?, ori își făcea rondul secret și curățenia prin depozitele supraaglomerate ale instanței supreme? - precum un îngerul păzitor, de sub o altă autoritate? O lume paralelă mă locuiește pe mine, fără știrea mea!, pare a-mi șopti conștiința care făcuse ochii mari și urechilor le mărise volumul sonor. Da, am luat hotărârea!, să smulg o pană din pasărea nopții și să notez, să nu pierd șirul multelor aflate din ciudatul amestec, sigur rapid perisabile.

Ieri zăbovisem mult în discuții, mai cu aplecare asupra unei excursii prin Egipt (cu multe mirări și întrebări inventariate, rămase fără răspuns!); mă frământasem cu descifrarea mesajului cărților citite de curând, privind „Raiurile”... conceptualizate de „TOSCHRIS” (un fel de avatar al omului modern, respirând arta și tehnologia!), cu multele trimiteri la fenomenul istoric, social-cultural, religios. Tot ieri, în miezul zilei, sub un cer senin un corb negru, pe deasupra Picuiului (un țurțudan de piatră, aidoma unei piramide, cândva cu o cruce în vârful!) își căuta cuibul; cu trei zile în urmă în orașul cu porumbei liberi, un stol întreg, în căutare de hrană mi-a colindat balconul. Ciudat! Visul nopții îmi amestecase scenele, aparent fără vreo legătură, dar faptul dimineții la imboldul cocoșului mi le readuse în atenție! Oare de ce? Vreo simplă descărcare de balast a cămărilor interioare? De ce trebuiau cunoscute?, când pe atâtea altele le uităm, fără vreo inventariere anume? Vreo temă, dată conștiinței, rămas în priza unor anume căutări? Sigur chestiunile cu corbul și porumbelul, ca niște simboluri heraldice și prezente cu tâlcuri în scriptură... erau pe o agendă. Scriptura cu Biblia, Coranul... era vie într-o revedere... recentă. Dar întrebarea care își cerea răspunsul era alta! De ce am visat mixtura aceasta și mai ales de unde ghesul acesta matinal de-a găsi un posibil răspuns, adică de ce funcționăm astfel pentru propria lămurire... de sine? Poți desigur afla funcționarea omenescului de la cercetătorii avizați ai atâtor domenii ale cunoașterii, dar fără propriul pipăit... cu încredințarea științei și prin participarea experienței proprii, poate fi întreagă?! Sunt atâtea obstacole între cunoaștere și înțelegere, în definirea adevărului omenesc posibil, acesta stând sub relativitatea cu alternanțele ei! Nici propria înțelegere, fără cunoașterea prealabilă dinspre cei avizați nu este posibilă, dar și pe aceștia trebuie să-i alegi cu pricepere din marea lor diversitate.

Căutarea de sine, Om fiind, prin alți oameni remarcabili este posibilă ca valoare adăugată. Este de recomandat apelul la purtătorii de cuvânt atestați de umanitate: Profeți/Prooroci, Apostoli, minți geniale precum cele intrate în conștiința umanității. Ai lumii întregi fiind, viața și opera lor sunt ale tuturor și prin ele te poți regăsi și chiar te poți dumiri asupra multor răspunsuri. Faptul transformării cunoașterii în înțelesuri are nevoie de inferența multor căutări, de dezbaterile cu atâția alți *prieteni* cu expertiza momentului (în relativitatea percepției... prezentul, ca timpul vieții din scenă, cere participarea *imediatului* anunțat de trâmbițele zorite și ele, acelui *just in time!*). *Totul curge...*, iar emanciparea lumii cere permanent... actualizarea, una pe posibilitatea priceperii participanților. Chiar scripturile cu autoritatea lor milenară au nevoie de prezentarea modernității, cu cele mai noi instrumente de comunicare. Hai să intrăm într-o dezbatere, tocmai în descifrarea provocării de ce anume un gând ne îndeamnă să descifrăm un proces! De ce visăm?, și apoi ce te obligă să descifrezi?, cu ce folos se întâmplă visul, prin ce taină? Mai apropiate, în preocupări, ne-au fost întotdeauna referințele, pe aceeași lungime de undă (cine se aseamănă se adună!), așa că propriile păreri își puteau avea imediat un posibil ecou. Tocmai văzuseră lumina tiparului cărțile lui Petre Cichirdan, cele despre al mod de citire a scripturii ca dialog al omului modern cu duhul vechilor profeți, în care faptul revelației, ca o *energo/informație...*, duh pogorât în Omul... pregătit special, se pune la dispoziție vieții. Cum se întâmplă acest fapt? Artistul din sine, inginerul școlit pentru cercetare și făptuirea lucrurilor, cu un fel întreprinzător special mi-ar putea descifra distanța dintre *cuvânt* și *faptă*? Deși cred că în ubicuitatea care nu recunoaște decât Viața pe Cale, una fără timp,

cuvântul și *fapta* sunt simultane, cum un Proiect în... intenție, cu vedenia clară în mintea Creatorului, poate ajunge lucru făptuit cu chipul încă nevăzut doar în planul celor ce funcționează după ceasul duratei. Același Cuvânt/Dumnezeu, din *monitorul oficial* al scripturii, își păstrează în timpul cu istorie al Omului adevărul, ca o poruncă legiuită și valabilă, dar nașterea noilor forme/trupuri își au procesul biologiei cu anotimpuri, generații și permanentul du-te vino între Alfa și Omega/ adică în acea codificare cu nașteri și săvârșiri, cu permanentă alternanță a planurilor. Între aceste lumi, tărâmurii cu lumină și întuneric, cu a fi în potențialitate interioară, ascunsă doar, ori în ființarea cu diversitatea cuprinzătoare..., trebuia căutată interpunerea visului? I-am citit dialogul lui Toschris, cu Scriptura, după ce trecusem prin Istanbul și o versiune în limba română a Coranului (cu o introducere ispititoare!) îmi făcuse o nouă recomandare să fac un studiu comparativ asupra modului cum Dumnezeu/Allah și-a dăruit scriptura omului. Mitologia își primise, scrise, marile epopei cu autorii lor celebri. Istoria își pusese în pagini eroismul cu orgoliile imperiilor. Arta și știința își făcuseră propria lor zestre, iar credințele își vor fi disputat prozeliții la concurență cu filosofii. Într-o sinteză, venită dinspre un observator polivalent, diversitatea abordărilor își poate găsi un sintetic numitor comun. Asta trebuie să fi fost provocarea visului meu când tocmai citisem despre „Raiurile” lui Petre și aveam în minte provocările unor Sure ale Coranului și biografia unui Profet special: Mahomed/ cu multele recomandări culese de la marile personalități ale umanității.

Într-o recapitulare necesară constăți că hieroglifile/scrierea sfântă a faraonilor, atestă profeții și credințele vechi într-o mulțime de zei. Mulțimea de simboluri și artefacte vorbesc despre două lumi simultane pe pământ, cu permanenta trecere între ele. Aici omul modern îmi va fi spus că Raiul și Iadul sunt pe pământ, cum egiptenii își vor fi ales punctele cardinale... pentru răsărirea vieții din lotus și apusul ei, peste apa Nilului. Dimineța zorilor, roșind marea pentru Raiul ca o grădină cu apă prin ea (viziunea islamului privind Raiul!), tocmai lunca Nilului, iar departe în deșertul de la Apus: veșnicia, cu dunele marii clepsidre sahariene. Scriptura, și ea într-o etapizare (vorbeam de necesara primenire!) își are legământ/testament vechi, nou, dar și o abordare actualizată, după altă premiză doctrinară, precum Coranul. Fiecare nouă eră, revendicând înnoirea/emanciparea/evoluția își cere un Cuvânt Nou, adică o înnobilare a chipului nevăzut al Creatorului. Înaintea fiecărui nou început un purtător de trâmbiță, un nou Profet, bate gongul, aprinde lumina noilor cuvinte/constituite... Constituții!

Între hotarul unui final cu întuneric, precum somnul în adâncul propriului tărâm, și ivirea Zorilor, într-o lume nevăzută doar păzitorul secret poate transmite poruncile numai aleșilor speciali în stare să le priceapă. Aceștia sunt... *înainte mergători*, dintre cei ce trebuie îndrumați și cu puterea de-a se face ascultați. Aceștia par chiar paznici travestiți și uneori chiar sunt investiți păstori de turmă omenească. Autoritatea lor se impune treptat prin faptele la vedere și lupta lor eroică. Să ne amintim de lupta nopții cu Dumnezeu, a lui Iacob cel ce își va primi marca neamului ales de Israel, cu rana moștenită, spre ținere minte în timpul cu istorie. În simboluri, în poruncile imperative ale scripturilor (vezi sensul cuvântului *hieroglifă*!) s-au păstrat, cu autoritatea lor fermă și legitimă, legiuirile pentru supușii ascultători și legați printr-o morală a jurământului care le proba puterea voinței. Între centrul de comandă, cu unicitatea lui, și mulțimea adormită sta un crainic ascuns, intermediar, să dea trezirea! Ne trece prin minte aici, cererea la despărțirea asumată de la lumea sa a filosofului Socrate: să se dea peste groapa intrării sale în ascunderea pământului... un Cocoș!

La comanda ceasului deșteptător, intermediarul Cocoș al curții cu multe viețuitoare adormite, te conformezi imediat, precum un credincios la auzul clopotului din turla biserici, un musulman glasului din minaret, soldatului la auzul trompetei... O voință superioară, intermediată de un vestitor te pune în mișcare, adică *vocea ascunsă*, pusă în cheia semnalului, transformă Cuvântul travestit în Fapta, care Îi urmează, prin Voința bine antrenată! În această întreprindere a puterilor să nu îți poți permite presupunerea despre Cel ... ascuns, nevăzut și atotputernic?

Am luat act de Cântatul Cocoșului. Imboldul să nu ratez semnalul unei călătorii secrete în noaptea din urmă m-a imboldit să-mi pun ordine în amestecul aparent incoerent de imagini și trăiri ale visului. Mi se sugerau niște chei? Mă provocau încă mirările zilelor anterioare nedesluite

asupra cauzelor? Ce explicații primiseră revelațiile celebre care vor fi întemeiat dogmele și vor fi înregimentat mulțimile, fără prea multă cercetare? Care dintre cele multe, primite revelații și puse în scriptură, pot fi recitate și cu mintea de azi? Cum să faci o alegere validă fără o recomandare credibilă? În spiritul vremii cercetarea se legitimează prin mai multe probe, prin mai multe instanțe critice, prin purtătorii de cuvânt incontestabili, dacă ar fi posibil, ca un panteon al diversității care va fi căzut la pacea adevărului comun, altfel spus un Olimp care își va fi ales Dumnezeuul suprem, cuvântul ultim/lege!

Cum să citești, cu înțelegere din Coran, Sura 17 „Călătorie Nocturnă” revelată de Allah, Profetului Mahomed, fără a-l cunoaște pe acesta ca om, personalitate remarcabilă a umanității? Procesul revelației (ceva care vine dinspre propriul necunoscut tăinuit!) înspre coerența conștientă a minții lui Mahomed, pare explicat de cele 111 versete ale *Surei* ! Softul divin - al programatorului secret din liniștea nopții!- s-a transferat conștientului (străin de programarea propriilor baze de date, cunoștințe, experiențe, de funcționarea motoarelor de inferențiere..., din sarcina miliardelor de neuroni de sub ascultarea supremă, a Nevăzutului!). Un poet al metaforei, filosof pe deasupra, chiar își va fi expus părerea asupra procesului, numindu-l *personanță*! Să fie întâmplător că acesta ne va fi dat... *poemele luminii*? Că va fi intuit că Raiul și Iadul sunt pământene, oriunde niște *râpe roșii*, sunt răni în spațiul mioritic; că o luntre, precum a lui Caron, trece matematic la soroace peste meandrele timpului, cu oscilațiile adevărului relativ? Multă muncă trebuie să fi făcut secretarul, lucrând în schimbul III, să predea concluziile nopții... tocmai prin întrebările iscate conștientului trezit de Cocosul de la hotarul luminii!

După provocarea nopții mi-am ales drept studiu de caz, pe Mahomed, cel ce va fi primit Coranul și revelata „Călătoria Nocturnă”, văzută de noi ca o metaforă cu mare extensie, asupra întregului Coran. Omul acesta (confirmat om dintre oameni, fără ascendență biologică cerească!), timp de 23 de ani (13 la Mecca, 10 la Medina!), în revelațiile nocturne va fi ascultat *vocea din adâncul* propriu, ca o călătorie inițiată (între cele două maluri ale tăramurilor/lumilor!) să primească darul, nu pentru sine ci pentru cei mulți, apoi să-l facă cunoscut acestora, după ce îi va fi pregătit să-l urmeze, să-l accepte ca trimis special. Ce fel de Om putea fi creditat, ca trimis special/Profet, purtător de Cuvânt al Lui Dumnezeu/Allah, la un soroc anume? Nu era și nici nu va fi fost, singurul Profet, din istoria umanității, dar Mahomed avea ceva special pentru frământarea noastră... Într-o noapte, prilej de „călătorie nocturnă”, trecusem cu luntrea prin visul de sub Picui, peste valea dormind, curgând pe sub lună tainele adunate ale zilelor de mult izvorâte!

Viața lui Mahomed, Profetul lui Dumnezeu/Allah, una documentată în amănunt, este o misiune omenească împlinită. Pentru visarea sa nocturnă, povestită Coran și dată legiuire scrisă (ca o consemnare într-un „monitor oficial”!) pentru statul cel nou (statul islamic!) să-și aibă o Constituție... revelată, Omul acesta a fost recunoscut în timpul vieții Profet și Calif al noii organizări sociale. Cum a putut un analfabet (va fi scris prin intermediari!) să afle și să memoreze atâtea din faptele lumii venind de departe cu credințele atâtor neamuri? Dumnezeuul din sine, pentru a le revela trebuia să-și aibă cunoscutele apriori, prin culegerea purtătorului, așa mă dumirisem cu visul propriu, în care primisem concluzii, porunci, provocări, din propriile-mi trăiri, propriile-mi citiri, cercetări care se transformau în imagini, vedenii, închipuiri... Mă dumirisem că visul procesa cumva propria-mi acumulare de cunoaștere... rafinată de necunoscutul nopții mai altfel!

Prin labirintul vieții sale, negustorul priceput, trăind în societatea tribală arabă, ivit chiar la Mecca unde un pelerinaj vechi aduna diversitatea închinătorilor la idoli, o minte strălucită se va fi mirat de multele și diferitele feluri de-a fi ale oamenilor, cunoscuți întâmplător... Negoțul însemna contactul cu necunoscuții, dezbateră contrariilor, concilierea părerilor, acordurile necesare, cântărirea celui din față pentru pacea posibilă și înțelegerea reciprocă ca un compromis al intereselor diferite. Între viețuitorii de prin târgurile îndepărtate, va fi cunoscut lumea imperiilor cu altă emancipare socio-culturală, cu altă așezare a sacralității în dogme unificatoare. Bizantinii creștini, perșii cu o tradiție a diversității tolerantă, evreii cu legitatea *Torrei*, trăind în risipirea lumii, prin crezul monoteist, nubienii de pe Valea Nilului și ei monoteiști și gazde primitive, toate arătau triburile neamului propriu într-un retard al emancipării sociale și într-un mare defazaj în

centralizarea dumnezeirii, cu efectele la vedere în viața cotidiană proprie. Triburile beduine erau în urma timpului, cu ruralitatea nomadă în voia deșertului cu oaze, fântâni, mereu în războirea supraviețuirii, de sub protecția vreunui idol ocrotitor. Rare erau pelerinajele/anuale, cu tactul prea rar al pendulului, când viteza de rotație a vecinătății rotea mai alert soarele, stăpân absolut al zilei, ori Semi/Lunii mai prielnică sub arșița deșertului! Ceasul trebuia să bată o nouă revoluționare și aceasta își va fi aflat Vizionarul/Profetul în providențialul Mahomed!

Un Om ales se dumirise. Văzuse diferențele cu ochii lui, le cântărise și prețuisese, dar trebuia să se facă înțeleș alor săi. (Nimeni nu poate fi profet *in patria sua*! ne atenționează o sentință... verificată). Viața sa chiar ni-l arată experimentând noua viziune într-un teren mai fertil (re/numitul oraș Medina, acel Yathrib cosmopolit și prielnic înnoirii!), ca apoi să o impună, prin luptă și puterea iertării convingătoare, în *acasa* lui, după adunarea idolilor într-o forță a unității, în aceeași Mecca! Unitate pe pământ prin războirea diversității și găsirea păcii! Unitate în Raiul... pământean prin concilierea tuturor profeților, zeităților ... Unificatorul cel mare va fi fost, cum ne spune scriptura, trimisul special, Mahomed!

O nouă tocmire, cerea un nou Cuvânt! Unul care să preceadă noua Faptă! Modelul exista. Evreii din preajmă chiar aveau o... Torra. Creștinii își aveau un Dumnezeu de inspirație iudaică, adaptat doctrinar altei... bune/vestiri (același Gabriel... și în Coran!). Mahomed va aduna toate crezurile sub aceeași autoritate, va uni triburile în același Stat, le va da o Constituție și prin felul său de-a fi se va fi arătat pe sine modelul suprem al autorității, adică purtătorul de Cuvânt. (Vezi și pe Înainte/mergătorul... Ioan, care îl numește pe Dumnezeu... Cuvânt!). Mohamed, fără a fi fiul Lui Dumnezeu, este alesul Lui pe pământ, și Calif, de către oamenii care au primit Coranul, ca lege supremă... împământenită de vizionarul Profet. După *Călătoria lui Nocturnă*, de 23 de ani, și implementarea prin lupta care făptuiește revoluționările, ca pe niște necesare schimbări radicale pentru recuperarea întârzierilor mersului pe Cale, revelarea Coranului și impunerea lui ca o Constituție grădinii pământene, Mahomed a devenit Profetul *exponențial* în mulțimea acestora, din memoria umanității. Să adevărim calificativul... prin celebrii „avocați” ai lumii, care s-au arătat ei înșiși inspirați de cerurile de deasupra...

Am preluat dintr-un ghid de buzunar, ilustrat, răspunsurile la întrebarea: „Mahomed, cine este el?” .Cu ocazia vizitei în Istanbul a marilor Moschei, am primit materiale de prezentare, care se distribuiau gratuit, în limbile pământului, pentru cunoaștere, mai altfel a Islamului (și cu patriotismul local al credinței locale oficiale, ca o respirație firească!). Am primit ghidul în limba franceză, elaborat în 2019, de „Centrul de Comunicări Interculturale” Istanbul/Turcia (www.kim.org.tr). Același ghid ne propunea și adresa accesării *on line* (vezi Comentarii și întrebări! pe... info@kim.org.tr). Ghidul, din care vom cita, ne dădea răspunsurile la întrebarea formulată în titlu, dinspre mari personalități ale lumii, formulate de-a lungul timpului, de la oameni liberi, sub aspectul simfoniei religiei cu știința. Le alăturăm în traducerea proprie (iertare pentru... priceperea neautorizată!), sper edificatoare răspunsului la întrebarea pusă de cârticica/ghid.

Scriitorul și omul politic francez: **Alphonse de Lamartine** (1790- 1869), prin citatul preluat din cartea sa „Istoria Turciei”, Paris, 1854 vol .II p.276-277 unde i se face portretul și constatarea: „Filosof, orator, apostol, legislator, războinic, cuceritor de idei, restaurator de dogme raționale și de cult fără imagini (fără icoane s.n!), fondator de douăzeci de imperii terestre și de un imperiu spiritual. Iată-l pe Mahomed! Independent de criteriul ales pentru măsura grandorii umane, există, oare?!, un OM mai mare decât el?”

Johann Wolfgang von Goethe (1742-1832). Marele gânditor german, omul enciclopedic (poliglot, om de știință, artist, scriitor, sfătuitor politic etc.), născut în spațiul creștinătății protestante, nedogmatizat și văzut pentru spiritul său obiectiv în aprecierea sacralității , drept *păgân... convertit* , iubitor al Islamului: „El (Mahomed s.n!) este Profet și nu poet și prin consecință Coranul său trebuie considerat ca o lege divină și nu ca o carte a ființei umane, scrisă pentru a educa și nu pentru divertismentul cu ... speculații...” Să nu uităm că germanul este... creatorul lui Faust și una din marile minți ale umanității!

Thomas Carlyle (1795-1881), istoric și filosof englez: „Ca om (Mahomed!) a reușit să unească triburile în războaie și din beduinii nomazi, să facă națiunea cea mai puternică și civilizată. Într-o perioadă de mai puțin de douăzeci de ani”

Lev Tolstoi (1828-1910), scriitor rus (autorul romanului „Război și pace”): „Profetul Mahomed este fără nicio îndoială unul dintre Marii reformatori din istorie. Proba este că el a îndrumat o națiune întreagă pe calea justiției, a sacrificiului și păcii, după ce fusese divizată și în războiri în timpul perioadei preislamice. El a arătat națiunii sale calea de urmat a dezvoltării și civilizației. Acestea sunt roadele personalității sale, puternice și respectate!”

Mahatma Ghandi (1869-1948) Lider politic și spiritual al mișcării de independență a Indiei, de sub dominația Imperiului Britanic: „Eu doresc să cunosc liniile mari ale vieții celui care le-a impregnat, indiscutabil, în inima milioanele de ființe umane. Eu sunt convins că nu a fost întâmplător, ceea ce a dat Islamului, pentru locul pe care îl ocupă. Aceasta este simplitatea strictă și voința absolută de-a fi fost Profetul Mahomed, respectul scrupulos al angajamentelor sale, întreprinderea sa, curajul său, încrederea totală în Dumnezeu și în propria sa misiune. După închiderea celui de-al doilea volum al biografiei sale am fost dezolat de-a nu fi putut citi mai mult despre viața sa eminentă.”

Maurice Bucaille (1920-1998) Medic gastroenterolog francez, membru al Societății Franceze de Egiptologie, Autorul Vol. „Biblia, Coranul și Știința”: Dumnezeu ne-a dat știința pentru reflecția sistematică și obiectivă. Analiza obiectivă a atâtor versete din Coran, în lumina descoperirilor științei moderne, demonstrează o mare compatibilitate între Coran și știința modernă. Faptul că aceste date științifice, moderne, erau necunoscute în epoca lui Mahomed probează că este contestabil ca surele Coranului să fi fost scrise de o ființă umană...”

William Durant (1885-1981) Istoric, scriitor și filosof, autorul „Istoria Civilizațiilor” (vezi Vol. IV, p.35): „Numele său (Mahomed s.n.) care semnifică pe cel mai loial (legat, fidel, devotat... s.n) este conform atributului biblic prezis de aceasta (Biblia, vezi Psalmul 4, versetul 3. „Să știți că Domnul Și-a ales un om pe care-l iubește...”/ s.n.) ca venire anunțată. Se spune că Mahomed nu a scris nimic niciodată, el a apelat la un... secretar. Aparenta sa neștiință a scrisului nu l-a împiedicat să compună* (*formulă contestată de dogmă! s.n./ adică doar să transmită ceea ce a primit...!) sfântul Coran care i-a fost revelat și care era considerat cel mai frumos și cel mai elocvent dintre cărțile de limbă arabă și de-a înțelege conducerea umană, cum numai o persoană educată rar o poate face”.

Cu asemenea referințe te poți dumiri repede cum a fost posibil ca un om, după *călătoria nocturnă*, vreo 23 de ani (vezi *Coran*. Sura 17!), și viața terestră de mai mult de 40 de ani – la 40 de ani se afirmă Profet, și își începe misiunea!-, să recepționeze energia și duhul cosmogonic, să o poată transmite oamenilor, după ce chiar omul din sine fusese cucerit de Divinitate! Putem citi în Omul comun pe Dumnezeu sălășluit în el, viață care trebuie să se dăruiască amplificat, prin comunicarea/cuminecare: *flux energo/informațional* (să numim astfel *pasărea duh a nopții*, precum o... bufniță, cu ochii ei văzători în taine!) pe căile subtile, necunoscute ale tainelor. Când s-a aprins din masa critică a acumulării scânteia, ca un *fiat lux!*, doar cocoșul, cu trâmbița lui, ne anunță zorii! În lumina astfel aprinsă, să primim porunca și să împlinim durata răsărită cu toată creșterea zile, conform foii de drum a programului pe cont propriu de data aceasta. Să consemnăm inspirația lui David, din Ps.104 versetele 22, 23: „Când răsare soarele, *ele* fug înapoi și se culcă în viziunile lor./ Dar omul iese la lucrul său și la munca lui până seara”. Noaptea este în paza lui Dumnezeu, care ne apără de dușmanii nevăzuți, *fiare* ale pământului-vezi Ps.4/verset 8 !/„Eu mă culc și dorm în pace, căci numai Tu, Doamne îmi dai liniște deplină în locuința mea.”

Adeverirea previziunii, a profeției nu o poate confirma decât trecerea timpului și observatorul care face, în cunoștință de cauză fiind, bilanțurile, scrie catastifele, înregistrează istoria, o sublimează în artele nemuritoare, uneori o adoptă ca legiuire minunată a vieții..., consacrand-o în ritual religios. Arta, evidențiată aici ca mărturie subtilă, prin simbolurile consacrate chiar se oferă scriptură, uneori coduri de legi, pe care societatea, descoperind ordinea morală a emancipării proprii le respectă riguros (Vezi, Torra, Psalmii, Epistolele Apostolului Pavel, Coranul, etc., ca revelații

necesare, și îndemnul la respectarea legilor pământene ale Imperiilor!). Să remarcăm aici, în cele moștenite din scripturi, importanța: Profeților-Proorocilor/Vizionari, apoi a Judecătorilor și a Imperatorilor (funcții executive... !) care își vor fi asumat mai încolo: zeul, purtătorul de cuvânt și executantul/ uneori în formule instituționalizate precum Statul și Biserica, funcționând în tandemul cu o anumită ascendență a unuia dintre cei doi poli de putere (după cum cele *două lumi* își marcau dreptul suprem!). Mesajul Profetului – cu autoritatea recunoscută !- trebuia să aibă în temeiul lui greutatea zeității supreme (ca o instanță nevăzută, impusă prin taine/mistere, fără a le avea adâncul înțelesului tănuit și accesul pe scara poziției în societate, ori pe cea a științei etc.). Dovada legitimității/legăturii/delegării competenței/probei incontestabile/ mărturia credibilă/ atestarea minunilor supranaturale, toate trebuiau impuse cumva prin puterea poruncii, asumarea jurământului, dar cele mai durabile erau confirmările aduse de trecerea timpului și conștiința publică, acea sentință a judecăților după consumarea promisiunilor, profețiilor. Confirmarea viziunii că în unirea celor multe stă puterea, a făcut posibil crezul monoteist (indiferent de doctrină!), că totalitatea zeilor, a idolilor, cu puterea lor adunată putea valida Atotputernicul, fără a leza particularitatea sfântului ocrotitor, ori a ritualurilor tămăduitoare precum pelerinajele, rugăciunile, faptele dedicate unor puteri subsidiare. Am urmărit adjectivele chipului nevăzut al Luminii Profetice/Cuvântul și adverbele Făcătorului/Făurar/Demiurg în mitologia puzderiei de zei, dar și în centralizarea monoteistă a Bibliei și Coranului și le-am găsit aceleași.

Din cercetarea *scripturilor* – inclusiv a celor de pe zidurile templelor și ale mormintelor egiptene, de prin lăzile de zestre ale muzeelor și bibliotecilor!- se pot alege niște profeți care își au încă mesajul viu, peste milenii, iar *cuvântul* lor *cheie*/fie el doar simbol, încă își face funcția. Schimbările radicale în peisajul geo-politic și social, în urma marilor cataclisme naturale și a războirilor sociale, au rotit continuu timona Arcei lui Noe, între tărâmurile neostoite și au dat începutul unor noi lumi. Procesul se constată în legiuirea lui cu începuturi și apocalipse intuite demult de remarcabilii Profeți. Mai mereu după cataclisme se face inventarul, să se valorifice zestrea salvată și să se treacă în istorie gloria vremelnicului învingător. Din nou istoria cu arheologie, și atâtea alte științe (zeități pe cont propriu sfătuitoare!): psihologie, sociologie, antropologie, politologie, etnografie, filosofie, teologiile - toate culorile dogmatice!), ca un adevărat conclav de zeități își vor disputa adevărul relativ asupra/politicii corecte, de sub autoritatea puterii de lovire supreme, neapărat pământene, pentru că așa cum am stabilit...: Raiul și Iadul se află pe acest Pământ! Iată-ne în permanenta căutare de sine! Aici, unde nu a existat niciodată o singură clipă de liniște, fără războire, undeva în vreun punct pe sfera lui cu uscat, ape și mai nou cu adâncuri oceanice și văzduhuri, veștile zilei aduc și neliniștile nopții și rare sunt clipele reveriilor calme, din afara spaimelor diurne și unde „zeitățile”, ca niște zmei ai zmeilor reîmpart lumea, și arată cu degetul harta imperiului dorit. Ne amintim de celebrii titani care țineau globul pe umeri, ori se vor fi jucat cu focul și ne amintim de marea deșertificare, ori de topirea ghețurilor cu dramaticul potop. Le amintim pe acestea salvate în memoria umanității de legende și de scripturile insuficient descifrate, altfel decât în parabolele revelate unor minți geniale, precum Iacov, Moise, Ioan, Iisus (prin apostoli!), Mahomed...

După visul nopții personale, îndemnat de Cocos, unul insistând de vreo trei ori, m-am dedicat celor aflate despre un profet, Mahomed, recomandat ca fiind cel mai mare!

Cu atâtea provocări, privind pe enigmaticul Om, devenit o celebritate prin revelarea unei lungi visări în peste două decenii și recomandat de atâtea „avocați” ai umanității, am reluat citirea cu mai mare atenție a Coranului/privit ca o Constituție. Mai demult trecusem superficial, dintr-o curiozitate anume, fără a fi avut un însoțitor prin ciudatul labirint cu vreo 6200 de versete/gânduri ale unei *călătorii nocturne*. Cu Biblia, mai bătrână, stătusem mai pe îndelete de vorbă, intrasem în dezbateri privind împletirea istoriei cu mitologia și ramificarea trăirii sacralității neamului – zice-se creștinat din începuturi!- cu atâtea diferențe doctrinare, prin geografia lumii, unele dintre ele ilustrând punerea de acord a instituțiilor formale (Statul!) cu cele spirituale/informale (Biserica). Știința cu artefactele și noile mijloace de cunoaștere (descifrând minunile... !), trasând urmele labirinturilor cu dovezile explicative prin marile muzee, cu alte evaluări ale celor ascunse sub alegorii, în legende și

simboluri, ne oferise altă dezvoltare a imaginii ascunsă a lumii, cu societatea oamenilor în permanentă reaşezare şi redescoperirea de sine. Era acum evident faptul că *sacralitatea* (să o numim *dumnezeire!*) se manifestase şi încă este trăită diferit, în spaţiu şi timp. Este de înţeles principiul ubicuităţii, al unei legităţi a naturii care este consecventă cu sine, aceleaşi cauze omniprezente în spaţiul şi în *timpul permanent viu* (nu putem vorbi altfel despre... Viaţă, decât ca despre un Cronos, mereu Altul şi cu atribuţii noi, prin rescrierea Constituţiilor, de către *trimişii speciali!*). Aşa am „citit” adunarea în unicitate a puzderiei de zei, idoli, acţionând specific fiecare, acum altfel coordonaţi de *Atotputernicul*, care va însuma puterea ansamblului cu ceva pe deasupra, prin efectul sinergiei (Mă gândesc la dirijorul unei orchestre; la căpitanul de ... echipă; la... trimisul lui Dumnezeu/Allah!..., la împăraţi, regi, faraoni- încoronaţi de acesta!). Pentru o cunoaştere mai cu înţelegere nişte înainte mergători celebrii ne recomandau călătoriile cu... însoţitorii avizaţi. Cum să călătoreşti prin Antichitate fără: Homer, Hesiod, Vergiliu, Ovidiu, fără să fi ascultat pe Herodot şi pe atâţia alţi istorici, filosofi, oameni de ştiinţă de demult? Cum să nu urmezi sfaturile mai modernilor şi ei sugerându-ne călătoria proprie sub propria simţire? Dante, Montaigne, Goethe, Hegel, Dostoievski, Nietzsche, Mircea Eliade...? Apoi cum să nu porneşti la drum, pe cont propriu, când atâtea te iscodesc? Una din marile provocări fusese chiar marea taină a Monoteismului, de aici şi atracţia specială pentru Profetul Mahomed, să aflăm de unde baza lui de date, care i-a însămânţat revelaţia Dumnezeului unic, printr-un proces aproape instantaneu. Spre deosebire de Creştinism (ca recunoaştere politică, după trei veacuri!), care s-a impus în veacuri de luptă subterană, Mahomed (trimisul lui Allah/Dumnezeul cel nou!) în câţiva ani arde etapele şi impune Islamul cu recunoaştere politică! Legendele Olimpului şi Războiul Troian mă purtaseră pe urmele zeilor şi eroilor. Noul Testament pe la Roma, Salonic, Efes, Damasc; Eneida mă va fi dus în zbor peste Sicilia să... pipăi Carthagina. Vechiul Testament m-a chemat şi pe Nil să-i văd: marele muzeu din peisaj, cu necropole şi o istorie milenară descifrată într-o cronologie a amănuntului (?!); în delta lui cea mare şi chiar pe ţărmul mării cu..., „povestea” Exodului. Dintre toate îmi va fi atras atenţia istoria lui **Amenhotep al IV-lea** (1372 – 1354 î.Ch) recunoscut ca faraonul revoluţionar Monoteist, care a impus autoritatea Dumnezeului unic, conform cu cel al evreilor din Vechiul Testament, şi peste două milenii cu cel al arabilor, din Coran. În secolul al XIV-lea, î.Ch, anterior războiului troian, al celui de la Kadeş (1296 î.Ch./confruntarea hitiţilor cu egiptenii, înaintea lui Ramses al II-lea/) un profet nou, poate doar împrumutând/sfatul anterior?-, Faronul/ puterea imperiului, încercase şi reuşise să impună Dumnezeul unic, pentru o scurtă perioadă. Apoi datarea perioadei *Exodului* (cca. 1250 î.Ch.) în timpul marelui faraon Ramses al II-lea (1298- 1232 î.Ch, în cronologia geopoliticii, bine lămurită!), ne impunea o altfel de citire a scripturii...*cu minunile*, ei sub parabolă, ca în spatele unui voal impus. (vom încerca descifrarea Exodului, în altă parte, cu o altă corelare a datelor!).

Cum să observi adaptarea la mediul social-politic, al unui răsădit spiritual necesar oamenilor pentru o mai bună ascultare? Cum să nu observi transformările tocmai acolo unde rodesc temeinic, răsădirile marilor Profeţi şi puterea credinţei înnoite? Iată-ne prin subteranele Cappadociei, pe Drumul Mătăşii şi prin Constantinopolul (locul oficerii politice a Creştinismului!), fost Bizanţ, devenit Istanbul! Iată-ne în marele centru imperial care şi-a asumat şi pe Allah/Dumnezeul Unic, inclusiv originea Profetului: nu Fiul Cerului trimis Profet!, ci Om ales, acreditat de priceperea şi ascultarea lui exemplară. de puterea lui pusă în slujba fraţilor spirituali/musulmani... El, Allah, singur, Atotputernic în cer, pe pământ L-a găsit, cel mai loial pe Omul Mahomed şi l-a pus să fie: nu Patriarh (doar!), ci Calif, cu tunică de Sultan! Am fost în Casa/Moschee, cea mare de la Istanbul (cândva Catedrală creştină!) şi un nou Coran (primit în dar!)- cu coduri QR, pentru vreo 36 de limbi!-, mă va fi tras de mânecă să revăd lunga călătorie nocturnă a Lui Allah, prin visul lui Mahomed, către noi cei îmboldiţi de cunoaştere şi dornici să scoatem de sub înnoptările permanente, multele petrecute în negura umanităţii. (vezi Coran, Sura 97/„Hotărârea Divină” versetele 1-5: *Cu adevărat, Noi am coborât (Coranul) în noaptea al-Qadr/De unde să şti ce este noaptea al-Qadr?!/Noaptea al-Qadr este mai bună decât o mie de luni!/În timpul ei se coboară Îngerii şi Duhul (Gabriel/Gavril), după voia Domnului lor, pentru orice poruncă!/Ea este pace până la ivirea zorilor!*)

Istețul autohton, Anton Pann „cetățean de onoare” pe la Râmnicu Vâlcea ne sugerase demult ștafeta cunoașterii în... oralitatea vie. El sigur a fost un inspirat și... îndumnezeit (vezi glasul acordat cântărilor psaltice și slujirea cuvântului... Lui Dumnezeu!). Sfatul lui, devenit imbold pedagogic, valorificând constatarea, poate revelată, arată calea: „De la lume adunate și iară la lume date!”, chiar va anticipa marea colecție de proverbe românești a lui Iuliu Zanne (cel născut la Bursa, în Imperiul Otoman în 11 iulie 1855!), pusă la dispoziție unei societăți, în curs de alfabetizare și trăitoare aplicată a ... vorbei, cu expresia ei sonoră. Dar și vorba... poate fi scrisă și să-și capete *Povestea*/ fixată într-un freamăt de monument al tăcerii (să o numim printr-o metaforă, cu chip omenesc: *Cumințenie a pământului*, citită la o *masă a tăcerilor*, cum ar trebui să fie toate citirile în gând din sălile de lectură ale ... Bibliotecilor!). În acest *șirag de etape*, trăite defazat de treptele sociale, concomitente în peisajul cu freamăt, și doar unele cu cheile descifrărilor secrete, au apărut oamenii providențiali, precum Profetii, care s-au făcut punți de legătură între oamenii, trăind simultan Raiul opulenței, cu toate darurile la îndemână și tărâmul sclaviei, ca un Iad al supunerii oarbe (la întuneric!), al drepturilor lipsă, al ignoranței cultivate spre rațiunea de-a fii a diferențelor, etajelor piramidelor sociale, cu caste, cu scări de suit, pentru o mântuire eroică în timpul pipăibil, ori doar promisă somnului de veci, cu rarele lui vise și treziri din hipnoze, din amăgiri. Am înserat această constatare, pentru a sugera și un alt chip al posibilului Profet, care se poate exprima prin limbajul artei, precum îl vedem aici pe Constantin Brâncuși, la rândul său un credincios practicant, și ales al lui Dumnezeu, căruia i-a slujit și în fața altarului, dar și tălmăcind din proverbe, cuminecarea aforismelor. Să mai atragem atenția asupra succesiunii etapelor, fiecare cu propria clepsidră, ca o cale a nesfârșirii generațiilor, una cu un altfel de eroism pe verticala lui Dumnezeu, cel veșnic și cu toate atributele lui Allah, citibile în Biblie/Psalmi, în Coran/Sure, în rugăciunile rostirii zilnice ale tuturor credincioșilor monoteiști.

Născut în 580 d.Ch. Mahomed... visează *ad literam* Vechiul Testament, fără a-l fi citit. Ni-i redescoperă, fără a-i contesta pe profeții dinainte/slujitori ai aceluiași Dumnezeu: Noe, Avraam/Abraham, Isaac, Ismael, Iacob, Iosif, Moise, David, Ioan, Iisus (și alții... inclusiv, cu trimerile la idoli, slujind politeismul/vezi Sura 2, „Vaca”, cu trimitere la Hathor, vițeei de aur, etc.). Cronologia acestor înainte/mergători este riguroasă, într-o încolonare a aceluiași Dumnezeu/Allah. Din ea se desprinde concluzia ca o sentință legiuită ce trebuie continuu repetată (*repetiția este mama învățturii*!/iar uitarea poate aduce *neascultarea*, adică ceea ce nu auzi, nu poate fi ascultat!.../ ar constata limba noastră, care știe mai multe despre noi, decât știm noi despre ea!). Obligatorietatea, prin Coranul/Constituție, pentru rugăciunea sonoră, zilnică... se impune imediat, pentru o societate analfabetă care trebuia să deprindă imediat alt comportament social și să-și asume legile înnoite prin luptă (vezi Coran, Sura. 20, versetul 7: *Și dacă rostești vorbele cu glas tare, El știe, (neîndoindu-l), și ceea ce este chiar și mai ascuns*. Se putea altfel? În mediul creștin, analfabet și el, fără povestea zugrăvită în fresce, și predica auzită (chiar cu descifrarea scenelor biblice!), ori fără canoanele Bisericii care impuneau ritualul cu obligațiile ferme ale credincioșilor, se putea impune credința și transmiterea ei ?

Am recitat, prin purtătorul de **cuvânt** (fiecare perioadă cu propria definire a Lui Dumnezeu!), prin Profetul *autorizat* (și aici corectitudinea puterii – a... politici!) și am constat că visul propriu, acel gând, zburând prin întunericul nopții cu comprimarea duratelor – și timpul își întinde trupul în odihna nopții!- ne-a șoptit complice ce a văzut El, cu scuza că nu le-a putut vedea pe toate într-un timp prea scurt! În faptul zilei am mers în ograda cu păsările, păzite de cocoșul cu creasta roșie și le-am dus o mână de boabe. Am rugat Cocoșul să-mi mai semnaleze, poate în completare, și alte zbenguiele secrete ale gândului, duh al duminării nocturne! **M. Sporiș**, 16 Martie 2025

Exodul biblic... ca o mare trecere, dincolo de ficțiunea parabolei!

Între a fi și a nu fi- vezi zisa lui Hamlet! - ca o dilemă asupra unei căi, fie și una a înțelegerii celor spuse în dodi, în arta cu întrebări, în științele fără aparat critic lămuritor, în cele scrise fără note de subsol, adică fără lămuriri speciale!, ne punem și noi întrebarea asupra Exodului/Ieșirea, din

Biblie. Ce se ascunde în spatele parabolei, care operează cu minuni incredibile - puse în scripturi ca porunci!, și cu ficțiunea care nu își ia părtaș fenomenul istoric susținător? Faptul legendei, ca fundament al unei întemeieri ne este clar?, după modelul altor întemeieri celebre, precum Carthagina, Roma, aici fiind vorba de *pământul făgăduit* evreilor să-și întemeieze statul/statele – Iuda și Israel ?!

Dilema invocată, cu referire la viața cu două tărâmur, între lumină și întuneric, între aici și dincolo, între cele la vedere și cele ascunse, poate fi percepută ca o provocare a trecerii între cele opuse, aici privite ca puncte de plecare și de sosire, posibil de observat între ceea s-a exprimat în scriptură și ceea ce s-a priceput/înțeles. Invocăm în cele de față scriptura întrucât referințele principale pentru „a fi” sunt chiar incontestabilele (prin angajamentul slujirii!) Biblia și Coranul, care impun canonic ascultarea, fără cercetare! Pentru cei angajați prin *jurământ: dura lex, sed lex!* Dar problema stă în „a nu fi!”, pentru că în marea trecere între puncte (le putem nota simbolic și cu celebrele *alfa* și *omega*!) încifrarea inițială își pierde sensul, uneori își șterge urmele, iar absența cititorilor/inițiaților condamnă realitatea ascunsă la tănuire, uneori la minunările peste fire, supranaturale. Cum refacem puntea acestei treceri, ascunsă sub cuvintele chei, rămase *supraviețuitoare*? (chiar acest cuvânt vorbește de sorocul de dincolo de trecerea definită ca durată/viață pe tărâmul soarelui!)

Ești în realitatea simțurilor, apoi treci în odihnirea lor, în paza celui ce îți oferă visul, poate coșmarul nopții (pentru cea veșnică să-l numim profanare!). Ești aici, în prezentul zilei sub soare (să ne numim trecerea...prin lumină: *zilir*, cu lira limbii care o trăiește sonor!) și te muți apoi în noaptea cu orizontala somnului, uneori a întregului *timp întins o... veșnicie!*

Faraonul -omul Far Egiptului, după spusa grecilor!-, sub soarele Zeu, reflectă lumina tărâmului vieții regatului/imperiu, ca putere supremă investită de zei! Ființă fiind se mută la veșnicie pe malul celălalt al unei curgeri simbolice, povestind viața: însăși fluviul Nil. Să remarcăm faptul că Omul-Faraon, al tărâmului vieții, devine... sfințitul de pe tărâmul celălalt, intrat în ceata zeilor! Are loc trecerea între zi și noapte (aici privite simbolic!), dar și între realitatea vie și cea informală, ultima cu înveșnicirea garantată, cât simbolurile vor putea fi descifrate în timpul fără hotar. Trecerea își are salvată în legendă povestea, iar în ritualurile exercițiul curent, dar cu semnificațiile uitate. Trecerea se face dinspre Răsărit spre Apus, respectând arcu solar pe bolta zilei. Terestru, Faraonul călătorește tot spre Apus. Apa o trece cu *B/arca solară* (aici confirmându-se înțelesul cuvântului Faraon, recepționat de greci!/ preluând și valența de călăuză, vădită în farul marin, precum celebra minune a lumii de la Alexandria, aflată la vărsarea Nilului în Mediterana!). Să remarcăm aici că în trecerea săptămânală timpul se sfârșește Sâmbăta, iar apa Sâmbetei, este ca un Nil, meridian viu al Africii, unde pe malul de apus, în deșertul saharian era localizat tărâmul celălalt, unde chiar erau depuși în Piramide, în mormintele tănuite. O nouă ivire a soarelui, nou nouț, este chiar Ziua Soarelui în spusa noastră Duminecă (zi de rugăciune... a Domnului/englezii numind-o explicit ziua soarelui: Sunday!) . Să atragem atenția și asupra Sabatului cu tradiția contemplației pure : *non acțiune*, a iudaismului, împărtășită și de islamul, cu ritualul lor săptămânal în chindia zilei de vineri, unde localizăm și *vinerea mare*, a răstignirii, ca una a săvârșirii!

La un sfârșit anume legendarul Noe află de iminența potopului. Că se topesc ghețurile și că cele ascunse sub calotă, ca niște pământuri verzi- precum o tentantă Groenlanda... azi, devin tărâmur înnoite și făgăduințe de ... raiuri terestre. Este sfătuit... de sus, și ca un adevărat Profet se încredințează vizionar asupra urmărilor. Urmează porunca... să construiască celebra Arcă! Potopul înecă uscatul, dar Arca, cu cele îmbarcate, este Arc plutitor între lumea veche cu uscat și cea cu noul uscat. Ea, Arca, este viața pusă de sămânță, în păstrare, peste vremea potopului. Cu Arca trece potopul, dinspre lumea veche pierită/ înecată, spre lumea nouă. Corbul cel negru i-a confirmat noaptea ca o trecere prin potop, iar porumbelul cu ramura înmugurită ivirea luminii înnoite, ca o promisiune de lume nouă. Arca, arc peste ape, este și aici un vehicul simbol al unei treceri istorice, pusă într-o legendă care legitimează prevederea și sfatul înțelept al Profetului.

Să observăm, mai de aproape, cum a lucrat pilda aceasta în vecinătatea noastră... creștinată de milenii. Dumineca, în ziua Domnului, creștinii se îmbarcă în Biserică. Aceasta, *casă* a Domnului,

își are corpul ca o navă plutitoare, uneori și cu clopotnițele pârând catarge. Creștinii trăiesc aici, ritualic, o trecere simbolică dinspre cele profane, către cele informale, în dialog cu o prezență nevăzută din cerul informal, intermediată de *marinarii de serviciu*, oficianții celor primite, revelate de scripturi.

Să mai constatăm, din lumea artei, că trecerea *eroului*, care și-a dat viața unei cauze asumate (altfel nu se înscrie în concept!) trece apa Jiului (la podul de la Tg.Jiu) și este depus pe masa tăcerii, pe malul stâng, în sensul curgerii. În arca sa personală este purtat apoi, ca într-o ladă de zestre, spre răsărit pe Cale, spre acel loc unde fără sfârșit sunt începuturile ascensiunilor solare, cum fără sfârșire este viața operelor, în înțelesul lor, pus în ele de Constantin Brâncuși. Inspirată numirea dată piesei sale de teatru, de Ion D. Sârbu: „Arca Bunei Speranțe”, de acest fost ucenic șlefuitor cândva mărgelilor/romboedrelor Coloanei, acel monument al Ansamblului unei mari treceri..., în fapt a fiecăruia dintre noi, între târâmuri. Să observăm ritualul, în descifrarea trecerii vremurilor moderne, *că toate sunt până la o vreme*, adică au un termen de garanție. Cel din scena momentului judecă, pune etichete și uneori în graba mare își asumă reușitele, adică doar pe cele bune. Pe cele bune le adună și pe cele rele le pune în spinarea *țapului ispășitor*, ori, într-un obicei certat cu respectul mediului larg cuprinzător (acum conceptualizat ... știință a trăirii normale în mediu: ecologie!) *le dă pe apa sâmbetei!* Aici desigur nu cu sensul propriu, ci în spusa sentinței latine cu *finis coronat opus!* Când timpul s-a oprit în loc și momentul se solidifică în borna monumentului, iar procesul și-a aflat punctul terminus, acea judecată a celui *apoi*, va hotărî adevărul și sentința finală: cele bune... să se pună de zestre!; cele rele să fie date spălării temeinice, de/pe ape! Judecățile sunt relative, conform cu instanțele cele înalte din scenă și cu legile revelate, dinspre autoritățile supreme... recunoscute la momentul referinței, în lumea de dincolo a... zeului/zeilor din Cer. Cauzele schimbărilor legilor și a instanțelor pământene ne vorbesc de adevărurile relative și frecvența rotire a polilor și a liniilor de forță... pământene, de unde concluzia că *toate sunt până la o vreme* (că tocmai vorbeam de soroace, termene de garanție, de grație, de ispășire, de decantare a celor grele, de lămurire a celor subtile etc.), că o rotire permanentă alternează lumina, cu întunericul și face dintr-o circumferință coexistența principiilor opuse, pentru dialectica filosofilor și permanenta navetă a bărcii solare! Încă o dată ne convingem că între stările opuse, în balansul lor permanent (de aici credem că balanța este cântarul chemat să evalueze și cantitativ greutatea sentințelor!), adevărul este relativ la durată cu prescriere. După o vreme, asupra celor scrise să se poată face un apel, dincolo de timpul decantărilor temeinice, pentru posibilele recursuri și apeluri necesare rescrierilor adevărului/actualizării lui permanente. Un singur cuvânt care își pierde sensul, ori este tradus greșit într-un alt grai (vezi încurcătura după prăbușirea *turnului babel!*), pierderea unui semn, a vreunei virgule... poate arunca înțelesul pe sensul inversat (vezi aici rigorile impuse în scrierea Coranului!). Între ce a fost și ce va fi urmat se află trecerea. Singură ea, Calea aceasta, ne poate povesti (prin răbojul propriu, ca un fir printr-un labirint!) acțiunea schimbării cu istoria ei riguros studiată, cu arta care și-a transmis explicit sensul simbolurilor pe post de chei la îndemână. Restul poate însemna contemplație statică și acceptare comodă, fără cercetare, cu toate riscurile unor manipulări și arestări în noaptea minții, una a unei ignoranțe care nu servește trăirii întru sacralitatea Dumnezeuului adevărat, care îl vrea pe Fiul său, Om liber, eliberat din tenebrele necunoașterii, dus fiind ... de minți, arestat castelurilor sociale... inferioare.

Să constatăm că și Jiul, și el un meridian lichid prin Oltenia de sub munte, trecând printre munții Vâlcan și Parâng, străjuind defileul precum coloanele gemene de la porțile templelor egiptene, își are propria memorie cu oameni eroi și oameni trecuți în rândul sfinților, ca să-i numim aici doar pe cei din vecinătatea Mănăstirii Lainici (Ioan Dragalina... generalul erou, Irodion și Visarion monahii Mănăstirii Lainici, canonizați!) alături de mulții anonimi ostași căzuți în luptele războiului de reîntregire și muncitorii puși la temelia uriașei realizări tehnice: „Bumbești – Livezeni”. Impresionantă cale a eroilor..., meridian în lungul Jiului/Viului, calea urmată, dinspre izvorul nașterii sale de la Petroșani, de... *coloană*, venind rostogolire de mărgele spre Tg. Jiu, să se așeze coșciug peste coșciug, într-o înlanțuire fără sfârșire, a celor puse de zestre de mulțimea fără număr a eroilor... ,venind, venind pe apa dinspre munte, cum va fi plutit dinspre izvoare un profet celebru pe Nilul Faraonilor,

emblematicul Moise. Să constatăm cele două căi ale celor două lumi care își povestesc prezentul (curgerii permanente!): a Jiului- susurând viața!- și pe cea a contemplației în alinierea monumentelor pe Calea Eroilor, cu nava/Arcă a bisericii „Petru și Pavel”, în cuprinderea unui spațiu pentru tărâmul celălalt, adică unul de Duminică și de preumblare prin larga panoramă, *ca o biserică în aer liber* (învocăm aici sugestia sculptorului Vlad Ciobanu, privind semnificația *Ansamblului* de la Tg. Jiu!) , cu orientarea altarului la Răsăritul de dincolo de catapeteasmă/ biserica amintită, acolo unde osia cerului, *axis mundi* (în spusa filozofilor!) se ivește ca o scară de înălțare la Creator.

Pentru că am vorbit de plutire și de ape noian, potop, și despre cele curgătoare să observăm plutirea pe acestea a omului special, reținut de scripturi și cercetat de istorie. În Profetul Moise, chiar numele primit este o taină, apoi viața lui pământeană este plină de fapte puse într-o ascundere de basm, ori poate într-o încifrare a scripturilor care îi conferă nemurirea cu provocarea vie a căutării celor ascunse. Să-i observăm intrarea în viață, amintindu-ne de legenda lui Noe, și de arca lui. „Arca lui Noe, cu capac și unsă cu smoală” - așa o descrie un observator!, pentru a nu-i fi afectat interiorul de înecul potopului de afară, precum o sămânță sub coajă să-și păstreze puterea însămânțării viitoare, noi observând și rolul cojii, dată cu var a oului, pentru viitoarea eclozare! Locul nașterii lui Moise este în ambiguitatea care multiplică localizarea. Școlirea lui, în casa Faraonului, unde apare miraculos adus de apele Nilului; refugiul madianit, în Hebron, la Ietro, unde își descoperă altă ramură a obârșiilor, sunt episoade de epopee. Despizarea mării cu toiagul, traversarea deșertului, impunerea tablelor de legi și războirile pentru dobândirea pământului făgăduit, toate par faptele care legitimează, peste veacuri... drepturile istorice ale unui *popor ales*, cu credința lui monoteistă, după asumarea jurământului ascultării. Cartea Ieșirea/Exodul, a Bibliei, revelațiile din surele Coranului, ne pun la dispoziție încifrarea. Remarcăm versetele coranice, cu reluarea celor biblice la o distanță milenară. Provocarea citirii planului ascuns ne pune la dispoziție „vocea din adâncuri”, chiar în mileniul trei al modernității! (dialogul omului modern/ vezi Toschris, cu „vocea din adâncuri”/chiar cea a Vechiului Testament, ne este dăruit de Petre Cichirdan în aparițiile sale editoriale din 2024/ vezi „Raiul după Cain!” și „Raiul după Christos!”, Editura *Intol Press*, Râmnicu Vâlcea/ a se observa și asumarea... Toschris, a autorului, om al mileniului 3!). Încercarea de aici, de-a stabili contextul realității istorice, al Ieșirii... evreilor din robia Egiptului, cum se legitimează pentru sine... *poporul ales*, ne impune să recitim împreună și *basmul* la îndemâna oralității, care se încredințează fără cercetare asupra unei realități încredințate de ascultarea Dumnezeuului unic!

Să-i observăm nașterea lui Moise! Ne povestește... „vocea din adâncuri”: „Ea (...) născu un fiu pe care nu l-a declarat, iar după trei luni l-a abandonat între trestii, la malul râului, într-un coș de papură ca un sicriș, uns cu lut și smoală ca o corabie...”. Nu cunoaștem numele ei, al mamei secrete, neamul este sugerat de cauza pe care o va sluji... viitorul Profet. Apa, „corăbioara”, vârsta ne vorbesc despre un nou început, care se formează întru cultura unei credințe anume, de la curtea Faraonului (definit ca lumina supremă a locului!). Maternitatea îi este accentuată de laptele unei doici din neamul supus/robit. *Corăbioara*... își începe Calea în sensul curgerii râului dinspre izvor... către vărsare. Chiar Moise... își va fi primit numele, ca fiind *cel scos din ape*, unii l-au numit *darul Nilului*, alții, descifrând altfel epopeea Eneida, a lui Virgiliu l-au numit, după limba egipteană veche: *fiul lui Enea!*- un Ascaniu, deturnat de pe calea găsirii altui *pământ făgăduit*... Ascaniu, niciodată devenit Iulus, putea fi lăsat garanție Faraonului, de eroul troian (aflat, în trecere spre viitoarea Romă, prin viitoarea Carthagina, la curtea fenicienei Elisa/Didona!). Am invocat aici ipoteza lui Ioan N. Mateescu din „Convergențe/MOȘ ENE alias MOSENe....”, Editura „CETATE”, Deva, 2015. O noua ordine a lumii, după *războiul troian*, trasează propriile căi, pentru planul istoric.

În cazul lui Moise, dincolo de incertitudinea maternității și a felului cum a ajuns la curtea Faraonului, să observăm sub simbol, legătura lui cu apa: vine pe apă, ostioiește setea turmelor păstorilor cu apă, despică apele mării, slobozește izvorul din stâncă.../ în legătură cu această stihie personalizată. Să constatăm că mama lui Ascaniu, troiana Creusa va fi pierit în focul care a ars Cetatea și a pus în plutire Exodul salvator, spre *pământul făgăduit* din Latium-ul italic, al viitoarei Roma (legenda îi promite un loc tot *cu... lapte și miere!*). Putem citi parabola războiului ca a unei secete care pârjolește? iar prin migrația turmelor și oamenilor, chiar Exod salvator, care te alungă de acasă... o vreme? Să ne amintim aici, tot cu ajutorul Scripturii, de prorocirea lui Iosif, în Egipt, la curtea Faraonului, privind cei șapte ani de secetă severă și de *Exodul* lui Iacov, acceptat de Faraon.

Venea de acasă (viitorul loc al revenirii!), dinspre locul pârlolit de foc, către apa Nilului. În propria taină a sacralității Egiptului faptul credinței, într-o zeitate unică, acel monoteism revendicat de poporul ales, ne este o provocare să deslușim întâietatea care a revoluționat lumea veche. Revoluționarea este dinspre Faraonul Amenhotep al XIV-lea?, ori dinspre Avraam/Iacob/Iosif? Această întrebare, s-ar putea lămuri cercetând contextul istoric al celor prinse în scripturi! Faptul marelui Exod, localizat temporal, ar putea să dea un răspuns...

De unde venea coșul, ca o arcă simbolică? Dintre pădurea de...trestii (ce metaforă a filozofului Blaise Pascal: *omul trestie gânditoare!*), în curgerea lui... *totul curge!*, aici Nilul cu apa lui vie, spre marea cea mare; dinspre popoarele, trudind pământul (mulți robii ai războaielor dintre imperii!), spre Marea cea Mare cu mulțimea popoarelor ei: *popoarele mării!* Să observăm aici, în povestea despre *Ansamblul...* „Calea eroilor”, invocat mai sus: romboedrul, mărgea a coloanei care leagă pământul cu cerul... și este stivuit coșciug, peste coșciug, ca o suprapunere continuă a lăzilor de zestre, într-o continuitate a curgerii orizontale pe Valea Jiului, spre o înălțare statică, fără sfârșire terestră, precum veșnicia momentului înghețat: *axis mundi*/osie cerului, și cu simetria adâncirii în adânc al celor fărâmate de Cronos și puse în numărătoarea clepsidrelor.

Venea de sămânță, Moise, izvorâtă din pământul istovit de muncă, pe scenariul lui Noe, să înființeze o lume nouă, după propria luminare, eliberată de cele vechi, să dea turmei îndrumată prin deșertul ignoranței, noile legi puse sub autoritate unui Dumnezeu (care unificase diversitatea și impusese cu forța de lovire ascultarea!). Revedem filmul acestui proces peste veacuri la ivirea Islamului sub autoritatea Profetului Mahomed!

O nouă voință venită pe ape, semn de pământ fiind, nu se va confrunta cu apele să le supună? Varianta lui Moise/Ascaniu, ni-l arată fiul lui Enea, troianul și al mamei Creusa, pierită în flăcările Troiei, un adversar direct *popoarelor mării*, cu toate valurile ei. Moise avea toate puterile să se facă ascultat de mare și să-și spintece trecerea prin ea. Fiul unei seminții robite în Egipt, sub blestemul de-a fi ucis dacă se năștea băiat, când devine conștient de sine, și de protecția unui Dumnezeu... de pământ, se va lupta *cu marea* să-și elibereze poporul supus, de popoarele mării (Egiptul, ca învingător, în alianță cu punii, etruscii, aheii...etc./popoare ale mării, va fi adus în robie cca. 600.000 de sclavi *la atât se estimează numărul celor participanți la Exod!*). Moise, ca împuternicit de Dumnezeu unic, este stăpân al apei (apa ca simbol al vieții, și putere dată celui investit cu puterea supremă!). Într-o posibilă parabolă, o anume realitate se poate pune în păstrare. Încercăm aici (sub rezerva ipotezelor, desigur!) să expunem păreri, de la lume adunate, și/sau reinterpretate, repovestite (după altă recitare a lor, prin ochii care au văzut urme, și alte păreri – toate aici sub rezerva ne/cuprinderii întregului și al cronologiilor aproximative!).

Moise ajunge *întâmplător* (?) - la Dumnezeu/Allah, nimic nu este întâmplător!- și este crescut de mic (?) în cultura și spiritualitatea Egiptului (venit de la trei luni de zile de la naștere, crescut la curtea Faronului, cum putea deprinde pe Dumnezeu unic al lui Iacob, dacă educatorii lui erau de la Curtea Faraonului?). Apoi iată-l, matur fiind, fugit de la curtea noului faraon, și devenind revoluționarul și profetul Dumnezeului unic (nu Cel, asumat de mic, de la curtea fostului faraon?/să se fi întâmplat cumva vreo resurecție, spre politeism, între timp?). Întâmplarea, cu acreditarea scripturilor (vezi Biblia/Torra, Coranul) în planul realității istorice, cu o anumită geografie a puterilor politice și religioase ne pune în situația să reactualizăm evenimentele cu altă descifrare. Să observăm că invocata „chemare a pământului”, a sângelui cu maternitatea proprie a acestui pământ, spre pământul făgăduit de peste mare, trece obligatoriu ca drum... cu sensurile de dus/întors pe la aceeași răscruce geografică a Țării Madian, din zona Horebului, localizat de scriptură. Madianiții, urmașii din vreme ai lui Avraam/Abraham, cei de pe ramura lui Ismael, fiind cei ce îl vor fi cumpărat pe Iosif, fiul lui Iacov (acesta fiind pe ramura lui Isaac!). Iosif, inspirat Profet (vezi visele lui ... revelate și adevărate!) remarcat de administratorul Faraonului, Potifar, devine autoritate recunoscută la curtea Faraonului (tălmăcind inspirat visele/viziuni.... cu adevărarea previziunilor!/vezi simbolurile folosite pentru adevărarea mesajului în limbajul curent al sacralității locului!). Iosif... adevărat profet în credința Dumnezeului lui Iacov (Israel = *cel ce s-a bătut cu... Dumnezeu!*) este prin sine o adevărare a credinței Egiptului, care îi va fi dat crezare și îi va fi urmat

sfaturile/impuse acțiuni de Faraonul...momentului. Peste câteva veacuri, în care evreii lui Iacov au trăit într-o... diasporă liber asumată a supraviețuirii în pământul mănos al Nilului, starea lor s-a schimbat (să fie din cauza consecvenței asumate prin jurământ la Monoteism?/ după resurecția politeistă a Egiptului?), căzând în robie, alături de atâția alți sclavi , ca recolte ale războirilor victorioase. Iată acum perioada lui Moise, cu refugiul lui în Țara Madian, să scape de autoritatea Faraonului... succesor celui ce l-a protejat anterior. Să ne amintim „vocea din ascundere” a dialogului virtual...:

„Moise a fugit și a locuit în țara Madian. A șezut lângă o fântână și fetele preotului din Madian, Ietro, au venit să scoată **apă** și au fost alungate de păstori. Fire dreaptă, Moise, le-a adăpat turma. Drept recompensă Ietro, i-a dat de nevastă pe fiica sa Sefora... cu care Moise a avut un băiat, Gherșom („sunt străin aici”/semnificația numelui!). În Egipt situația era foarte grea, iar Împăratul Egiptului care voia să-l piardă pe Moise , murise”. (vezi . P. Cichirdan „Raiul după Cain...”/Ed. Intol Press, Rm. Vâlcea, 2024, p.57). Să observăm că între venirea lui Iosif, vândut fiind de frații săi și afirmarea lui ca Profet credibil la curtea Faraonului (îl suspectăm aici, ca rege al Egiptului, pe vremelnicul revoluționar monoteist, Amenhotep/Akhenaton 1372-1334 î.Ch. - soțul celebrei Nefertiti și tatăl nefericitului fiu Tutankhamon... răposat de tânăr!- și datarea Exodului, pe vremea lui Moise, în jurul lui 1250 î.Ch , vor fi trecut câteva generații. Până la acest eveniment major al istoriei lumii vechi se vor fi întâmplat confruntări majore între imperii, azi cunoscute, precum războiul de la Kadesh, 1296 î.Ch., între egipteni și hitiți, încheiat după o lungă confruntare, cu un tratat de pace, abia prin 1267 î.Ch..., pe vremea lui Ramses al II-lea (cel Mare), tocmai în *următoarea dinastie* a Egiptului, (următoare celei a monoteistului Amenhotep al IV-lea!); conflictul troian, încă fără o datare explicită, alta decât constatarea lungului conflict de cca 10 ani, făcută de Homer, în cunoscuta-i Iliada!

Credem că Exodul/Ieșirea biblică a evreilor din robia Egiptului s-a întâmplat într-un moment prielnic, într-un context istoric al așezării în peisaj al puterilor războinice dominante. Nu a fost un eveniment spontan de nesupunere colectivă, cum s-ar putea interpreta superficial scriptura. Conform geografiei politice, în preajma anului demarării Exodului, pământul țintă al Exodului, *pământul făgăduit* (revendicat și ca moșie cumpărată... pe vecie, pentru Sara ca semn al maternității prin însămânțarea de sine!/ vezi VT), din Canaan se afla în cuprinderea imperiului lui Ramses al II-lea. Acest pământ mănos, pe țărmul Mediteranei, la vest de întinderile deșertice, fusese continuu disputat de neamurile felurite și pe aici se intersectau interesele marilor puteri dominante, care își aveau vasalitățile locale plătitore de biruri. Între aceste puteri locale, susținute de puterea dominantă, au loc conflictele pentru stăpânirea... revendicată (și azi este la fel cu zonele de protecție de sub marile... *puteri garante!*). Evenimentul istoric, Exodul biblic, a avut loc *ca o evacuare convenită*, între marile puteri ale momentului! După Kadesh și căderea regatului Ugarit (probabil și a Troiei, cu mulțimea robilor duși în captivitate... evident și spre Egipt!), putea să urmeze și o eliberare convenită- pentru instaurarea păcii geopolitice, pentru marea masă a populației robite!-, între *Imperiul Hitit* și cel Egiptean, al lui Ramses al II-lea. Întreaga istorie, documentată prin descifrarea scrierilor lăsate în textele diverse (stele, papirusuri, scrisori, consemnările istoricilor vremii...) ne descriu *pământul făgăduinței*, unul permanent disputat, cu *orașe state* (colonii marine/ ca vectori ai puterilor mării, slujind în milenii numita *Talasocrație* - o succesiune de puteri maritime, ale *Imperiului Mării*, azi clar definită. Putem observa o periodizare a puterilor maritime, asociată cronologiei: egeeo-cretană; feniciană (cu suport egiptean și etrusc!); greacă (vezi colonizarea prin cele cca. 150 orașe stat); romană (v. *mare nostrum!*), apoi italiană (venețiană, genoveză), vikingă..., otomană, până spre marea colonizare de dincolo de mare pe oceanul planetar (iberici, britanici etc.). Aici pe țărm popoarele pământului, trăind din roadele pământului se războiesc cu popoarele mării, trăind din negoț și știința navigației. Despre istoria veche a Egiptului, o știință creată special... egiptologia, lămurind multe prin descifrarea hieroglifelor să amintim în trecere, sumar, despre Imperiul Hitit, care va fi marcat, pe scena lumii vechi în mod sigur, cauzalitatea Exodului biblic și apariția înfloritoarelor state evreiești :Israel și Iuda.

Imperiul Hitit (conf. Historia.ro) este considerat de origine indo-europeană. A migrat în mileniul III î.Ch, din sud estul Europei înspre Asia. Este remarcată o perioadă înfloritoare, ca o mare

civilizație într-un apogeu de cca 500 de ani, cu centrul în Anatolia Turciei de azi și cu întinderea dominației prin Irak, Siria și pe litoralul nord-estic al Mării Mediterane. În perioada sa de înflorire, simultană celei a Egiptului de sub dinastiile lui (XVIII-XIX), între imperii se produce confruntarea de la Kadesh, fără impunerea unui învingător. În jurul perioadei 1200 î.Ch., civilizația umană a fost marcată de o perioadă de declin prin dispariția simultană a mai multor imperii înfloritoare din Orientul Mijlociu și regiunea estică a bazinului mediteranean – eveniment cunoscut sub denumirea de „Colapsul epocii-bronzului”! În jurul anilor 1215 î.Ch., se estimase una dintre marile invazii ale popoarelor mării. În această perioadă agitată dispăre Imperiul Hitit, supraviețuiește cel Egiptean. Antropologii... studiind istoria și dinspre alte unghiuri, (vezi Brita Lorentzen, Univ. Georgia, USA) au identificat în anii 1198, 1197, 1196 î.Ch., o perioadă de secetă severă, continuă, cu mari efecte sociale. Corelarea contextului climatic, cu cel social-politic, cu datele istorice descifrate ne poate permite sentința: că Exodul biblic a fost o evacuare, ca urmare a unui demers politic de un anume interes, condiționat de o realitate care își impunea porunca!

Suntem de acord cu constatarea, altui cititor al scripturii, om al secolului XXI, care vede în Exod, o evacuare consimțită apriori și o traversare nu doar a mării, a deșertului (luate ca metafore doar!), ci a unei noi emancipări sociale și juridice, într-o statornicie care va transforma cortul umblător al chivotului, în altarul statornic al Templului/Timpului așezat. Școala administrativă din titratul Imperiu Egiptean a fost pentru viitoarea organizare a unui popor în mișcare, poporul lui Iacov, după o perioadă de 435 de ani de viață în Egipt, un model de organizare viitoare. Un proces similar vom constata și în veacul al VII-lea, d.Ch., când Mahomed, va emancipa triburile beduine, într-o statalitate evoluată, în baza unei constituții (Coranul!) și a unei ... mișcări istorice (pentru aflarea locului prielnic înființării! dar și a realizării prin luptă a... celor profețite!), de la Mecca la Yatrib/ Medina. Să constatăm, alături de gânditorul modern Toschris, că Exodul s-a urnit, într-o legitate anume, cu repetiție în istorie, după cum reiese din cele consemnate. Un fapt similar, de înțelegere politică va fi fost, peste veacuri și eliberarea evreilor, din robia Babilonului, prin voința Imperiului Persan. (538 î.Ch!). Dumnezeu își transmite, prin mesagerul său Gabriel, mesajul, adresat *păstorului* Moise, pe care îl reluăm aici (din op. cit, vezi p. 57, 58): „... Moise păștea *turma lui Ietro*, (să vedem în *turmă*... chiar populația de sub ierarhia... socrului/dată conducerii omului, instruit la curtea Faraonului!), ierarhul Madianului, lângă muntele Domnului, la Horeb (să remarcăm că refugiul, din fața faraonului ostil lui Moise, este în afara Egiptului, dar într-o țară aflată sub ascultare, însă sub păstorie/ierarhia lui Ietro! s.n) (...) „Îngerul Domnului i s-a arătat într-o flacăra de foc, care ieșea din mijlocul unui rug (...) Am venit, spune îngerul „să izbăvesc” pe poporul meu și să-l scot din *țara aceasta* și să-l duc într-o *țară în care curge lapte și miere* (trimiterea la Egipt, unde trăiau în robie... cei care credeau în Dumnezeul unic, al lui Iacov/Israel/ apoi țara Canaanului... pământul făgăduit s.n), În țara în care trăiesc fără credință în Mine: canaanitii, hetitii, ferezitii, hevitii și iebusitii” (...) „Tu, Moise **vei merge în Egipt, la faraon și-l vei convinge să lase poporul Meu să plece.**” Apoi constată Toschris, susținând înțelegerea evacuării cu consimțământul faraonului (cu toate bunurile agonisite în timp!): „ Evacuarea din Egipt s-a făcut cu înzestrarea cu averi cu care fiii lui Israel să poată exista în continuare în locurile destinate! Egiptenii i-au înzestrat cu argint și aur. Astfel fiii lui Israel nu au fost nici refugiați, nici emigranți!” Ridicarea unei statalități remarcabile, dominante, în următoarele veacuri (vezi David și Solomon, sec XI și X î.Ch.) pot confirma înfloritoarea statalitate, a Israelului și relațiile prietenești cu Egiptul (Solomon, căsătorit și cu fiica faraonului; fenicieni... participanți la construcția Templului din Ierusalim; regina din Saba descriind opulența, iar Psalmii, vădind emanciparea morală și spirituală, a unui popor statornicit!). Scriptura (vezi Torra din... V.T!) ne confirmase, apriori Exodului, că Avraam/Abraham, cumpărase la Mamvri, în Hebron (chiar în pământul Madianului... moștenit pe linia lui Ismael!), pământul (neacceptat ca danie, ci cumpărat cu 400 de sicli de argint!) înveșnicirii/loc de veci pentru Sara și acesta se autentifica, de drept... de veci!, pentru maternitatea fiilor lui Isaac, Iacov, Iosif... cei ce vor fi făcut legământul cu Dumnezeul unic,

care se va fi arătat și cu fața lui întreită la Mamvrii, în Hebron. Iată un temei juridic, al făgăduinței lui Dumnezeu, făcut neamului său ales.

Revenirea din Egipt, consemnată în Biblie (vezi. Cartea a-III-a a Regilor, cap.6 „Casa lui Dumnezeu”) este încadrată sub incertitudinea timpului marcat diferit, și ambiguu codificat. Revenirea *acasă*, Ieșirea, Exodul, s.n./, fiind pentru istorie consemnată târziu, în timpul lui Solomon!: „1. și a fost că la patru sute patruzeci de ani de la ieșirea fiilor lui Israel din Egipt, în cel de-al patrulea an al domniei lui Solomon peste Israel, în luna a doua să-i zidească Domnului *casă* (Solomon s-a urcat pe tron în 970 î.Ch./*casa*... este chiar templul din Ierusalim! s.n)...”

În perioada când s-a produs Exodul/ cu toată incertitudinea datei, să observăm că lumea geopolitică cu influență asupra pământului făgăduit și țintă finală (conform scripturii!) a evacuării unei populații numeroase (600.000!), chiar mănșul țarm răsăritean al Mediteranei, cu multe orașe-stat întemeiate de navigatorii iscușiți!/, dominante câteva veacuri au fost Imperiul Egiptean (cu maxima înflorire în timpul dinastiilor XVIII-XIX!) și Imperiul Hitit (vezi harta). Confruntarea dintre ele se va fi consumat la Kadesh, iar tratatul de pace care a urmat a confirmat o pace vremelnică. Starea de confruntare este bine documentată de izvoarele locului și de cercetarea avizată. În cercetarea noastră, „Gândirea feniciană în texte.” de Constantin Daniel și Athanase Negoită, Editura științifică și enciclopedică, București, 1979, ne-am lămurit multe asupra cronologiei evenimentelor, dar și asupra influenței celor două mari puteri ale momentului, privind afirmarea statului evreu, în perioada următoare statornicirii prin războaie, în cele profețite. Unele dintre documentele „citite” (vezi Scrisorile de la Tell-el-Amarna/ 45 de scrisori, din perioada lui Akhenaton (1370-1354 î.Ch), chiar revoluționarul... monoteist!) atestă supunerea orașului-stat fenician Byblos, faraonului; apoi că guvernatorul fenician îi solicită ajutor militar suzeranului. În perioada următoarei dinastii, post Kadesh, și a păcii cu hitiții, în vremea lui Ramses al II-lea observăm Byblosul dependent de Egipt, dar regatul Ugarit, supus credincios Egiptului în 1345 î.Ch,(conf. scrisorilor cit. de la Tell-el-Amarna!), în vremea de după 1315 î.Ch., noul rege al Ugaritului, plătea tribut hitiților..., iar în 1296 î.Ch, să aibă loc marea înfruntare de la Kadesh, terminată indecis, cu pacea abia în 1267 î.Ch. Credem că marele exod, ca o mișcare de populații convenită, putea să restabilească echilibrul demografic, cu oamenii care chiar își doreau revenirea din *diaspora*, unii fiind chiar în *opoziția locală*, ca urmare a resurecției religioase, prin revenirea faraonilor la credința în zeii patronați de Amon, în dauna celui cu altarul unic: Aton, nu la Theba!, ci la ...Amarna! Este posibil ca Dumnezeul lui Akhenaton/Amenhotep al IV-lea să fi fost și cel al lui Iosif, fiul lui Iacov, Profetul salvator al Egiptului și al poporului ales. El, profetul Iosif, în perioada acelor secete severe (7 ani buni și cei 7 de foamete... relatate de scriptura care îl validează Profet, administrează Egiptul, sub autoritatea Dumnezeului, adică acela al lui Iacov/Israel, cel de sub jurământul zeului său protector, posibil același la care va fi aderat Faraonul Monoteist, care a mutat capitala Egiptului de la Theba lui Amon, la Amarna lui Aton, atenționând peste vreme, de centralizarea iminentă a puterii și prin Ceruri!

Perioada de maximă înflorire hitită, corespunde cu cea a dinastiei a XIX-a egipteană, a lui Ramses, când se produce și confruntarea pentru supremație, inclusiv asupra pământului făgăduinței! Aici, mult după conflictul de la Kadesh, (data rămâne incertă!), se vor fi întors... evreii, după evacuarea lor, sub protecția celor ce le-au fost stăpâni. Îi observăm poziționați, exact între imperii (vezi istoria orașului-stat, fenician Byblos, un aliat tradițional Faraonilor și relațiile viitorului stat evreu (David și Solomon) cu Egiptul, după dispariția Imperiului Hitit, înainte de secolul al X-lea î.Ch).

Robești/ Vâlcea... 27 Martie, 2025
(pentru revenirea acasă, cândva, a Basarabiei!)

Daruri de ziua Victoriei

Mai 2025. Tocmai trecuse Paștele, ca atenționare anuală asupra neconținutei treceri cu bilanț anual, când o Mioara, din înfloritul deja spațiu mioritic, mi-a pus în palmă un dar de preț, cum însăși numele lui se mărturisea: „Comoara Amintirilor”! Comorile puse în cuvinte tănuite, cum doar metaforele știu ascunde în dodii, în culorile curcubeului, uneori în transparența albastrului ce se pierde în ceața alburie, poate în părerea nopții cu ochii interiori, treziți în dimineți să dea strigătul aievea al visului, îmi deconspirau poetul. Darul primit: o carte de poezie, mai mult decât o adunare de versuri ocazionate de stări, pe un drum al vieții, marcat de amintiri este o comoară, a cărei strălucire nu se poate vădi decât celor ce-i cercetează întregul. Flăcările comorilor ascunse se arată la anumite soroace și doar celor ce stau de veghe prin marele întuneric, cum ar fi acum depărtarea de lectura de orice fel, și mai ales de poezie. În preajma unei zile, care este marcată de multe calendare ca zi a victoriei, am cercetat „comoara”. Darul de la Mioara Ohii, editat la Editura Hoffman, din Caracal, în 2025, îmi sosea la momentul potrivit. Într-o obișnuință, ca un altfel de Paște, în marea trecere a vieții- poezie , ca o altfel de filozofie, ziua de 9 Mai - în sinaxarul laic!- o

dedicam lui Lucian Blaga, cu duhul căruia stăteam îndelung la taifas. Îmi atrăsese atenția cu tinerețea lui... luminată de poeme, apoi de citirea plaiurilor ondulate și dată înțeles tuturor oamenilor locului, într-o transumanță prin vremea cu întoarceri la matcă. Nu poetul-filosof se dădea humei-mumei, lângă râpele roșii, tot într-un 9 mai, să se prelingă în izvorul luminilor, lacrimă în Lancrăm?

M-au luat de priviri, imediat, copertele, în care cuvintele cheie: *Mioara, Comoara și Amintirile* aveau în ele provocarea cuprinsului, iar sugestia plastică a imaginii unui interior de ... peșteră ne arăta poeta înconjurată de comoara tablourilor... iar întregul cufundat în umbra interioară respiră printr-o fereastră lumina..., comorii” care izvorăște pe chipul poetei, din ochii întorși spre lume. Coperta IV ne dă în vileag chipul poetei și mărturia versificată (v. Naufragiu). Intenția este clară: după ce s-au aprins... stelele pe cerul personal (al sufletului), gândul acesta „flacăra” în *marea* de gânduri, vrea să atingă limanul (țărâmului, înconjurând *marea* personală!). Dincolo de atenționarea copertelor cu ademenirea intrării în lectură, te întrebi cum va sluji imboldul exterior?, unul inspirat! Vezi cuprinsul comorii... ca o listă de inventar a cuprinderii cu o lămurire anume asupra rostirii momentului și locului în numita trecere marcată de amintirile, acum neprețuite odoare... lucindu-și scânteia ascunsă. Între coperte tinerețea și mărginirea orizontului dinspre apus, își cer dreptul la ... cuvintele sfinte. Cartea își structurează spovedania în două părți, fiecare cu o atragere atenției asupra cititorului. „Poemele tinereții” vorbesc despre începutul... *firului de lumină/tras pe drumul vieții*, iar această travestită introducere se cheamă... „Luminare”. Partea a doua, care dă titlul cărții (Comoara Amintirilor) este asumare explicită a poetei: „DESPRE MINE sau UN ALTFEL DE OSPĂȚ”, în care poetul luminat prin acumulările vieții, devenit ... comoară/cămară *plină cu de toate*, invită prietenii dragi la masă: „hai, luați, știu... e greu/ acesta e sufletul meu!”

Luminarea - iar mi-am amintit de Lucian Blaga, care își începea urcușul cu poemele sale prin 1919, și concluzionează *a cunoaște înseamnă iarnă*, ori : *încă o dată iar și iară a iubi e primăvară!*- urmează creșterea cu taina anotimpurilor în care iarna tănuiește din exteriorul imens stelele albe în acasa zăvorâtă (uneori sub plasa de iedera!), unde povești, basme la gura sobei se pun la păstrare cu promisiunile că vor rodi cândva. Poemele acestei părți... interiorizează, pun în păstrare pe un lucifer, încă interzis înțelesurilor. (noaptea, visul, setea, omul/pomul/casă etc.) Vezi sentința din „Noaptea Așteptărilor”: *clipele coboară-n adânc lanțuri de lumină;/iar adâncul în noapte/Căutând rădăcina...* Apoi iar și iară... cheamă primăvara. Poeme definiții, experiențe cu sentințe, minunări și încă semne de întrebare, căutare, speranțe...că *niciodată nu-i sfârșit înaltul*, ne sugera un alt poet! Finalul ... *luminării*, ca o devenire dincolo de sinele evadat este: *râu împletind valuri, arzând înserarea/cu lanțuri de lumină; este ceață, depărtarea- albă tânguire/lăcrimând amintirii/altui cer în poarta zilei; e ... fum, târând umbrele/ anotimpului pierdut de tine însuși/de ieri, de azi, de mâine...*

Partea a doua, cea care dă titlul cărții, este cu o schimbare de sens. Ceea ce s-a agonisit ca un tezaur în poet, se restituie în ospățul de sine, oferit prietenilor. Cele oferite sunt o retrăire împărtășită a multor amintiri, cu o semnificație anume care se tălmăcește cu dorul și nostalgia doinei, baladei și constatarea unei împliniri prin marea călătorie, mereu reper spre un dincolo care își cere dreptul la nemurire. Fericită izbânda când a deprins rostul cuvintelor să împlinească o viață. Vezi. „Bună dimineața, viață!/Ai trimis prima stea să fie călăuza mea... (...) Flăcări de soare/ să pun în cuvinte (...)/să cutreier în scris/visele de necuprins.” Datoria plătită satului natal (cu... liniște, cântec, duminică și... prietenie declarată!), cu veșnicia lui dată de zestre, acel paradis de pe Sâmbucul curgător spre Mirajul Oltului, este partajată cu mulțimea copacilor și pietrelor martore, iar îmbrățișările și cântarea date vibrează încă freamătul copilului și dorul de cei plecați, cu toții ai acestui colț de rai, la picior de plai. Aici duhul poeziei se va fi pogorât și în inspirația altor poeți și oameni dăruți culturii, pe care trebuie să-i amintim aici, alături de Mioara Ohii: Elena Zarescu, Constantin Mosor, Laura Vega, Mihai Mustăța, Ion Aldescu... pe care i-am constatat botezați în același Samnic.

Faptul împlinit, adică punerea-n vers a unei chemări, a amintirilor ce trebuie să se dea ospățului, ca o mărturisire a iubirii și împlinirea darului cel mare, viața pe cale, inspiră liniștea: „Sunt liniștită/ Ca o cupă plină de tăcere/prin care trece umbra gândului./Sunt liniștită/Ca o amintire

rătăcită/Dincolo de cuvinte/Cioplite din iubire...” Încheie poemele cărții dincolo de tânguirile apusului drumului/cale, cu speranțele unor primăveri care veni-vor iar și iară cu noi poeme de... Mioară!

Să-ți mărturisim aici o părere versificată: Ești săditoare de cuvinte/Că timpu-i iute de picior/Ai pentru ele noi veșminte/ Să nu se poticnească-n zbor! // Te strigă setea primului izvor/Din care nu te saturi să tot bei/Îți ai un duh în cerul fără nor/ Un El, îndemn stăruitor: Să știi! Să vrei!... Ne-ai arătat aici că poți! Mulțumiri pentru darul tău, Mioara, pe care l-am considerat ca un prinos adus de ziua lui, victoriosului Lucian Blaga! **M. Sp.** Robești/9 Mai, 2025

Am sărbătorit onomasticile... împreună cu Nașul: Mircea cel Bătrân/cel MARE

Un hrisov, ca un certificat de naștere, eliberat de Mănăstirea Cozia, prin 20 Mai 1388, îl consacră Naș de botez, pe Voievodul Mircea – 1386-1418!-, pentru localitățile de pe cursul Oltului: Călimănești, Râmnic ș.a (cerem scuze istoricilor care ne propun mai amănuntul altor date, spunându-le că și botezul presupune mai multe taine/secrete!). La așa mari sărbători, cum să nu mergi cu daruri la Nașul?! Cum să nu o faci când acesta, stăpân peste o mare întindere de țară și-a ales locuirea veșniciei în vecinătatea celor botezate, adică la ctitoria sa de la Cozia? Dădea hrisovul la doar doi ani de la preluarea deplină a scaunului domnesc, aflat la Curtea de Argeș. Trecuse Oltul, întru veșnicie, în acel ianuarie 1418, să se zidească... moaște în așteptarea canonizării, nu la Curtea de la Argeș, ci în *țara lui* primită moșie, din Severin la Olt, de la tatăl său Radu I (fratele, Dan I, va fi primit Muntenia!). Trupului de țară, dată de zestre, i s-a dăruit în pronaosul bisericii Mănăstirii Cozia, iar scriptura semnată cu mâna sa a devenit certificare peste veacuri unor nume de orașe, care se obligă la această dată, care le atestă prezența în lume, să dea mulțumiri Nașului... Mare Mircea!

20 Mai 2025. După o furtună electorală, cu vedenia unei falii în alegerea *domnului* legiuit prin vot, care ne-a împărțit în două tabere, sincrone cumva vânturilor planetare, trebuia să ne reculegem în liniștea unde răbdarea înfrânase veacurile. Acum taberele s-au confruntat, sub blazonul lor, nu prea deslușit de oștenii în războire. *Societatea Deschisă*... cu extrema ei, adică a ușilor și porților grădinii vraiste, cu risipiri de resurse - vezi cea de creiere, resurse primare!-, consumuri nesăbuite și generatoare de îndatorări, acestei lumi globale, ca un taifun care vântură globalist... globul. De cealaltă parte, peștera, ori pivnița zăvorâtă, să nu irosim și să nu ne mai risipim de acasă, acel crivăț care îngheață totul în... *Suveranitate absolută*! Una încuiată cu toate zăvoarele posibile, inclusiv ale credulității și obedienței ochilor minții- zăvorâți și ei, ori luați prizonieri de sfinții anacronici, canonizați de IA-urile platformelor, care ventilează temnița! Pacea normalității, adică o cale spre locurile inspiratoare de echilibru, se cere repede găsită. La sărbătorile cele mari de peste an, care sunt ale întregii comunități, la chemarea celor perene, lumea își poate alătura, ne/contondent, contrariile. Scorul electoral... local spunea mai ieri, și pe Valea Oltului, despre aceeași polarizare... aproape simetrică. Confruntarea majoră între punctele cardinale ale Istoriei, în fapt și acum pricina din scenă, dar disipată în miile de minți care o observă și o arată în opozițiile mărunte, cultivate prin disipare în miile de interese de la baza societății.

Am ales să merg la Călimănești și Mănăstirea Cozia, amintindu-mi că Mircea cel Bătrân, găsisese o soluție a împăcării marilor contrarii geopolitice ale vremii; *Capitulațiile*, față de Imperiul Otoman, din 1393, ne-au așezat în „Casa Păcii” pentru 5 veacuri, în care nu ne-am pierdut statalitatea; Apusul catolic (post schismă!), l-a făcut aliat pentru echilibrul puterilor (vezi: Kosovopolje, Rovine, Nicopole) cu protecția lui Sigismund de Luxembourg (devenit stăpânul politic al Europei... de atunci până în 1437!), iar ca exemplu, pe înțelesul tuturor Mircea va fi rămas creștin ortodox, căsătorit cu doamna sa... o catolică. Un om al Păcii geopolitice... și, simultan în credința creștină, care s-a ramificat tot din rațiunile geopoliticii. Poate fi văzut și azi ca primul exemplu de ecumenist... avant la lettre?! Și în vremea lui s-au confruntat punctele cardinale, ca și azi, dar instituțiile de putere ale țării suverane de azi își corelează ele mișcările? BOR-ul – cu puterea

patriarhiei suverane de un veac!, nu îl canonizează, pe Mircea și îl observă încă pe Domnul cu stigmatul *cruciatului*.... aliat către Vest, deși slujirea lui întru *emanciparea* bisericii naționale în cultul ortodox al Răsăritului (când va fi fost posibilă!) se recunoaște în sufletul (softul!) culturii și artei! Acestea să-și fi primit revelațiile, pe alte canale? În Râmnicu Vâlcea – chiar *orașul domniei sale*, ocrotitor fusese ales, nu demult, un om de aleasă cultură: Antim Ivireanul, canonizat neîntârziat, pentru orientarea partizanatului geopolitic al vremii, spre Estul Imperialist (anti Uniație și în dezacord cu Brâncoveanu, care va plăti, în *casa păcii* fiind, trădarea politică a mitropolitului, pentru imperiul în devenire al Estului!).

Am ales sărbătorirea la Călimănești, să fiu aproape de Mircea cel sălășluit la Cozia, model de ecumenism și om al păcii pe scena geopolitică. Știam că la Râmnic, actorii pricepuți îl vor arăta ei pe Mircea, în travesti, pe străzile orașului, că locurile marcate laic cu statuile lui Mircea, cu nume de instituții etc., atenționează asupra unei altfel de prezențe ocrotitoare, a numitului de noi Naș de botez! Celor ce vor fi închinat *orașul* protecției Sfântului Antim Ivireanul (cărui nu-i negăm amprenta culturală, dar îi observăm partizanatul în slujba prea răsăritului imperialist, pentru care Patriarhia Constantinopolului..., îl caterisise!) le-am constatat doar puterea notorietății lor, pe care au impus-o celorlalți fără cercetare specială! Alegerii inspirate (?? De cine... anume?), într-o grabă care nu prea observa mersul lumii, îi punem doar întrebarea: de ce nu au fost observate veacurile excomunicării, până la reabilitarea târzie a trădării geopolitice? Nu cumva *puterea supremă* (putem să o numim și... Dumnezeu... pe limba monoteismului tuturor!), cum se arată Olimpul cu toate culorile posibile: mitologice, filozofice, teologice etc., dă socoteală *geo-puterii* după sorocul... *învârtelilor* planetei? La astfel de evenimente, precum canonizarea/beatificarea/consacrarea, într-o nefericită inerție a mecanicii remanente, discuțiile despre o istorie ceva mai recentă cu vreo trei veacuri pe răboj, fără limpezirea evenimentelor se arată încă în ceață, uneori pe contrasens față de cele lămurite de cercetarea care luminează tainele ascunse ale fenomenelor...

O zi însorită. Facem o vizită la primele ore ale dimineții lui Mircea. Obștea Mănăstirii Cozia pusese flori proaspete pe mormântul din pronaos. O rază de soare, aproape orizontală, cade pe fresca cu ctitorului Mircea... din Naos. O agitație specială este ușor de remarcat, anticipând marea sărbătoare. În acest moment la... *casa de cultură* a orașului Călimănești un eveniment special deschide agenda zilei. Primăria își serbează onomastica primită la botezul de demult. Primarul, într-o fericită tradiție, conferă un titlu de *cetățean de onoare*, post mortem, unei doamne - care a onorat baștina aceasta în care s-a născut, ducându-i frumusețea în lumea largă. Iată un fapt care împacă locul de acasă... cu largimea lumii colindată, fără prejudecăți. Din fundalul scenei, imaginea voievodului Mircea, cu biserica Coziei pe brațe, încă întreabă Patria(rhia), când va fi făcut și el *,cetățean de onoare* în largimea statului român, de sub slujirea BOR? La centenarul autonomiei sale/autocefalie, nu ar trebui revăzute canoanele? Cu fața spre viitor apoi primarul premiază copiii meritoși, școlari ai localității. Cetățeni de onoare, cu vechime, își exprimă în fața celor mulți mărturiile de iubire pentru acest oraș, pentru voievod și felicitările cuvenite celor ce prin fapte se înnobilează și înfrumusețează locul. Trec, preț de o lungă discuție, pe la Bartolomeu Andronic, starețul Coziei și exarhul eparhiei Râmnicului, până nu demult, un erudit teolog cu largă cuprindere asupra filosofiei păcii, și o cuprindere specială asupra înțelesului... ecumenismului. Coborâm în istoria cu începuturile creștine și asupra perioadei instituționalizării bisericii, din secolul al XIV-lea, cu contribuțiile speciale ale lui Mircea cel Bătrân.

Este miezul zilei. Una însorită și calmă într-un contrast evident față de zilele anterioare. Lume multă se îndreaptă spre biserică. Cei de la casa de cultură, după serbarea de acolo, în frunte cu Primarul se așează în fața altarului. Afară soarele este dominant. În interior iluminatul artificial își ține becurile stinse. Câteva lumânări, lumina soarelui prin ferestre, de-a împreună cu sonoritatea vocilor soborului de preoți în armonizarea starețului... asigură pacea unui Te Deum, unul de dar Nașului... Mircea, să amintească celor prezenți vârstele grădinii, credinței și oamenilor. Un istoric ne va reaminti isprăvile Voievodului, iar primarul, în buna tradiție a Zilei Orașului, va premia la jubileul căsniciei lor, multe familii. Agapa, dar al Mănăstirii dinspre Nașul cel Mare, a fost continuată de agapa culturală - un dar făcut de cetățeanul de onoare, Fenia Driva, evenimentului

special, tocmai aici la Mănăstirea Cozia, în cinstirea Nașului și semn de iubire pentru cele botezate. Oameni de cultură ai locului, alături de cei veniți de departe, au trăit sărbătoarea cu duhul voievodului în preajmă și cu speranța că din înaltul piramidei ierarhice ochiul înțelept și a/toate văzător, după un centenar de sporire a acuității ochiului interior va lăcrima bobița limpede a sfântului Voievod Mircea cel Bătrân!

La mulți ani!... cu înflorire continuă și oameni fericiți, dorim localităților botezate... de nemuritorul Voievod, tocmai de aceea *bătrân*/înțelept și profetic model de pace..., vremurilor noastre în furtună!
20 Mai 2025

Dincolo de cale, Aureliu Goci

Între Înălțarea și Rusaliile anului 2025, nu ne-am mai potrivit gândurile și pașii tereștrii cu tine, prietene al meu, câștigat încă din 1999, Aureliu Goci. Agenda zilei de 5 iunie, amintind de nașterea ta din 1948, a primit doar constatarea că te vei fi dat altui tărâm, tocmai mai an, prin 27 octombrie. Mulți ani, la această dată, împreună, băteam drumul Gorjului să trecem, într-un ritual special pe *calea eroilor*, acel Ansamblu de monumente de la Târgu Jiu ... dăruit de Constantin Brâncuși orașului declarat erou, de Carol al II-lea, prin 1933. În acest sfârșit de octombrie, ani în șir parcurgeam *Calea Eroilor* și constatam împreună că după așezarea în veșnicia tăcerii eroul era purtat - de zestre să ne fie!- într-o ladă, în șuvoiul viu de oameni. Îi cinsteam trecerea de după priveghi, asistam despărțirea ca o dezlegare de lume, apoi tărâmurile din sine, care se partajau între mama eternă și tatăl absolut, de dincolo de timp. Am primit vestea că nu mai puteai fii în șuvoiul viu și că tu însuși, dedat tăcerii nu mai puteai fi decât duh și mărturie de zestre în urmele lăsate în cuvinte. Număram în zilele care treceau și ele alți migranți dincolo de culmea fără timp și mă întrebam: când?, cum?, voi mai primi din afara propriei memorii, vești de la prietenii de dincolo? Îngerii nu mor însă niciodată și mi s-a confirmat acest lucru de curând. Prezent în *orașul regal*, Curtea de Argeș, la un eveniment aniversar al revistei „Curtea de la Argeș” (în care vom fi fost prezenți cu articolele noastre!), cu câteva săptămâni în urmă primesc răvașul scris de la Aureliu Goci. *Îngerul său păzitor* – chiar așa își numise soția: Gabrel(a) Banu!- investit prin nume arhanghel vestitor, mi-a dăruit cartea „De la pana de gâscă, la penița de aur.../eseuri & cronici literare”, Editura BETTA, 2025. Chiar ea, „finuța literară” s-a vădit talantul înmulțit prin editarea *in memoriam* a unei mărturii despre un erou care și-a făcut trecerea prin lume, împlinindu-și marea misiune prin scrierea a 26 de cărți, studii, articole critice, prefețe de cărți, editoriale la revistele slujite. Profesor, muzeograf, critic literar, redactor, consilier parlamentar și... înainte de toate: o conștiință vie, lucidă, cu un spirit civic exemplar pentru o societate - în tranziție, cu atâtea contrarii în confruntare și lentoarea unui mental tarat de-o istorie potrivnică!- prietenul care mi-a fost Aureliu Goci, este acum unul dintre marii eroi care s-a lăsat purtat dincolo, să ne fie un model truditilor încă, nouă celor din grădina *Maicii* noastre: România, și a Domnului nostru... ocrotitor și sfătuitor prin arhanghelii lui...

Înainte de Rusalii, chiar de... *ziua copilului*, la un târg de carte din București (Bookfest/ 28 Mai- 1 iunie 2025) cu o prezentare a cărților lui Ștefan Dumitrescu (cu o tematică adecvată momentului...!/, titlurile volumelor unui roman îmi sugerau: creșterea... cu înălțare și apoi, după arderea apogeului: săgetarea focului înnoitor. Așa m-a fulgerat sugestia Rusaliilor... de mâine, să readuc prin cuvintele/sfintele duhul lui Aureliu, ca un ecou care se săgetează înnoitor, prin toate povețele date în scriptura sa și să-l arăt împrietenire temeinică pe calea noastră... cât am fost împreună. Intenția mea, după primirea darului de la ... *arhanghelul* Gabriela, să fac o recenzie cărții, mi s-a părut fără sens. Cartea se recomandă imediat, singură. O carte de învățătură, cu lecții bine lămurite și croite didactic, trebuie doar citită, răscită cu ochii minții. Întâlnirea la „târg”, la prezentarea editurii „eLiteratura”, cu Florentin Popescu, truditul la rându-i pe terenul literaturii

(redactor șef al revistei USR : „Bucureștiul literar și artistic”), prieten al eroului nostru plecat dincolo de cale, în lumea celor văzute numai cu ochii închiși, m-a hotărât să-mi mărturisesc împrietenirea cu Aureliu Goci.

Iată-mă prietene, Duh!, luminând în văzduh, că-mi aduc aminte, cele de dinainte, să te avem în minte, să te vedem citind cuvinte, din scripturi cu slove sfinte... respirându-te fierbinte...

Pe calea de-a împreună ne vom fi întâlnit în mileniul din urmă și îi vom fi trecut hotarul împreună. Pe la Râmnic, Slătioara, Târgu Jiu, Peștișani, Curtea de Argeș, Nucșoara, Pitești, Craiova, București (locuri pe care mi le amintesc!), multe evenimente ne vor fi chemat. Îmi amintesc de anul 1999, când Dinu Săraru ne-a prilejuit prima întâlnire. În 1998 reeditase „Niște țărani” la Editura PRO, ediție prefăcută de tine, Aureliu Goci și de Valeriu Râpeanu. Am primit cartea cu dedicație și invitația să merg la un eveniment la Slătioara (locul de baștină, din Oltenia de sub munte, al lui Dinu Săraru!) în organizarea nou înființatei sale *Fundații*. Te-am cunoscut, după ce în prealabil îți citisem prefata cărții (vezi „Vocația povestirii și utopia pământului...”/ structurată aproape... didactic pentru descifrarea operei în spiritul criticii literare, cât și a cerințelor vremii: *Introducere în naratologia populară; De la romanul secvențial la povestirea de gradul doi; Între un nume de materie și imposibila memorie; Noaptea ca o pedeapsă; În lunga vară fierbinte; Tragica primăvară a mugurilor de cireș; Trilogia țărănească!*). Cunoștință ne-a făcut chiar gazda, autorul romanului... în discuție, cu titlul omonim... *fundației*, care își intra în rol. Apoi în diagnosticul vremii: „Ciocoi noi cu bodygard”, aflat în lucru atunci, eram sincronizați cu propriile preocupări. Editam volumele „Spiritul Civic/ stare de fapt și deziderat” patru volume, în perioada 1999-2004, Editura ADRIANSO, iar Aureliu Goci: „Dinu Săraru și reconvertirea romanului în poveste”, la Editura Semne, 2002). La evenimentele legate de Dinu Săraru, ori de „Rotonda plopilor aprinși” (din ... grija lui „nenea” Ioan Barbu și în preocuparea „Rotondei valahe”... organizate prin acasă vâlceană, revederea noastră era asigurată. Aș remarcă aici, dinspre un arbitru independent, Marian Ilie (și el un mare prieten al Editurii BETTA, precum Goci!/vezi „Cu pana corbului lui Poe” editura BETTA, 2021), că în Râmnicul... cu ”Povestea vorbii” ,... cu iz din Anton Pann” ,... fapte și idei ce în istorie-și au izvor și-n ceea se scrie acum de la... Ralu sau Brâncoveanu (*cu pana de gâscă...* desigur, că nu se născuse Petrache Poienaru! s.n) la ...Marte, Ferghete, **Goci, Banu (...)** în cărți orânduind istorii, ca și-n revistele de azi/citind, să te aprinzi să arzi/Precum au ars predecesorii...” (să se pogoare de Rusalii, noi duhuri de povață?, că din cele pățite se învață!, taina pot să o dezlege și și cu lege...se- nțelege?! s.n).

Pe la Târgu Jiu, ani în șir la evenimentele dedicate lui Constantin Brâncuși, ne-am alăturat celor ce doreau Ansamblul Monumental „Calea Eroilor”, înscris în lista UNESCO și readucerea în trăirea publică a românului autentic, neconfiscat de teoretizările pur estetice și desacralizate. A se vedea aici războiera cu noi înșine privind „salvarea”... *Cumințeniei pământului* și impunerea unui ritual al pomenirii din perspectiva creștină. Îmi amintesc aici de pomenirea de la Mănăstirea Cotmeana, oficiată simultan pentru Brâncuși și Mircea Eliade, unde vom fi fost alături, dar și de descinderile la Hobița, Tismana, Polovragi, Târgul Cărbunești, înainte de permanentizarea ritualului anual la Lainici. În revistele oltene ne vom fi alăturat *penițele* (a lui Goci... una aurită de strălucirea unui critic autentic!) pentru încurajarea demersurilor publice, pentru alinierea lui a vrea, cu a putea (vezi bugetarea culturii... între promisiune și uitări post electorale!) și cu ceea ce mulți aflaseră din cercetările neconținute și date informații publice prin revistele de cultură. La Curtea de Argeș, revista academicianului Gheorghe Păun, ivită cu ani în urmă, ne va fi ocazionat întâlniri, nu doar în paginile ei, ci de-a împreună cu... cei care, numitor comun având (*în cuget și simțiri...!*) trebuiau să se și vadă *față către față*, ca o necesitate a trăirii clasice cu toate simțurile vii în prezență, comunicând pe viu. O voință anume, în spiritul unei cerințe a eroilor (orașul: curte domnească și necropolă regală!) : *să dezvelim tot adevărul și... să spunem tuturor...* ne-a angajat unei misiuni de-a fi *in actu*, mai altfel în presa culturală, decât în media aservită cotidian interesului imediat cu fulgerările lui virtuale. Reamintirea câtorva nume care ne-au însoțit și au plecat recent, însoțindu-te duhuri, pot fi aici pomelnicul celor care, precum Manole, se vor fi înaripat unui altfel de zbor: Eugen Doga (plecat zilele trecute!), Nicolae Dabija, Dan Fruntelată, Sorana Georgescu Gorjan,

Vlad Ciobanu, Ștefan Stăiculescu, Paul Popescu, Nicolae Manolescu... Am consemnat aici pe cei cu care... vom fi fost de multe ori , cu tine alături, pe calea eroilor... cinstind pe cei ce plecau!

Acum, aici, Prietene!, în ajun de Rusalii, te mărturisesc și aștept ca din înalt Duhurile voastre să se coboare și să ne înflăcăreze adevărurile despre noi înșine, pe care voi le-ați pus de acord cu tatăl suprem.

7. iunie 2025/ M Sp.

Virgiliu CONSTANTINESCU... în misiunea cercului !

Între viziune și clarviziune se situează privirea vie a zilei prezente, ivită din trecuta noapte a visului. Dar poate ochiul abia trezit, să descifreze tâlcurile întunericului? Poate un *el* – cu e... mic totuși!- având o cuprindere parțială, mărginită propriului *domeniu de definiție*, în spusa abstractului matematic, să observe întregul de dincolo, fără ochii minții ai celui EL, ascuns de taină să ne fie călăuză? Vorbind despre întreg, ca un domeniu al trăirii, al vieții pe cale, una lungă a umanității venind din primordial, avem în vedere *spațiul* de sub simțuri (vorbeam de „domeniu”) unde trăim „timpul cu istorie, într-o înșiruire de pași temporali, după niște legiuri cu procesele lor de ființare, eterne! Ne-am pus această întrebare observând „specialiștii”, partizanii cu *diplome*, ai domeniilor lor de adâncă specializare, clar definite și cu atestările formale ale unei voințe anume, neapărat terestră! Risipirea vederii lor (disiparea centrifugă, pe un anume sector al... cercului!), să o numim viziune, creează dinspre punctul propriu de vedere, perspectiva partizană pentru adevărul relativ al propriului *domeniu*. Întregul este însă hora de cuprindere a tuturor ochilor, acel ochi central, care origine fiind, este a toate văzător cu infinitatea razelor sale. *Până la Dumnezeu*, spune o vorbă românească... *te mănâncă sfinții!* Dar există și o posibilă conciliere a acestora care să se apropie..., asimptotic însă, de clarviziunea supremă. Profeții, marii filosofi, psihologi, antropologi, sociologi, pedagogi, teologi, politologi..., adunați în/ și prin oamenii de știință- pot da împreună mai întregul cunoașterii și cheile înțeleșurilor prin cultură, artă și... puterea transformatoare a stărilor de lucruri, atât de necesară marilor *oameni de stat*. Vizionarii au pus împreună ideile lor, dincolo de vremea lor, de dar să fie întregului umanității. Oameni, asemenea nouă, unii au fost geniali, prin polivalența cunoașterii lor și cuprinderea înțeleșurilor legilor, principiilor și a fapturilor. Pare o supremă delegare de competență unor aleși ai... treimii de ființare, pentru: a ști, a vrea și a face, să împlinească o misiune dincolo de interesul parțial, în folosul de-a împreună al semenilor în liantul ființării lumii, definita umanitate cu structurările ei sociale.

Cum să-ți faci cunoscută propria viziune dobândită, necesar a fi transmisă pentru făptuirea mai binelui, în societatea cu propria ei... mecanică? Legile domeniului și observația directă de sub simțire, adevăresc inerția. Nu te poți opri imediat. Este nevoie de anticipare, de-a fi proactiv. Toate-s până la o vreme, multe își au termene de garanție, durate de viață. Domeniile diferite ca moduri ale ființării, simultane în peisajul social, își au legile mecanicii diferit acordate, cu proprii „dirijori” (vezi spațiul sacru și cel profan, cu știința și cele iraționale în confruntare!). Inerția își prelungește diferit mișcarea. Tradiția își potențează obișnuința, obiceiurile și ocupațiile într-un reflex demult statornicit, precum ritualul religios instituționalizat - aproape anacronic și secularizat, prin descifrarea rațională a multor taine, citirea alegoriei, reconsiderarea mitului etc., toate își prelungesc coada precum o cometă, și lasă în mentalul colectiv remanența radioactivă... încă departe de înjumătățire! Fără a vedea dincolo de imediat și de mărginirea ochiului fizic (ajutat de prelungirea tehnologică a tuturor simțurilor!), nu se poate vorbi de clarviziune, de profeți, futurologi, de acei oameni care proactivi fiind, au în dotare *ochii minții*, care își cercetează bazele de date, cunoștințe, experiențe agonisite! (cu extensie în marea *bibliotecă*, cu autori din toate timpurile!). Niște *ochi...* formați, antrenați, exersați trimiși să se dăruiască până la sacrificiu (vezi... mesianismul, apostolii, misionarii, înainte mergătorii...!) au existat în istoria umanității. Mitologia ne vorbește de ochii secreți/indiscreți ai lui Argus, apoi înfloritoarea *perioadă axială* ne centralizează vederea în acel UNU, cu un cuprinzător ochi a/toate văzător. Apoi modernitatea, își va fi statornicit o întreire a puterilor celui întreg al lui Parmenide - din raiul lui Dumnezeu/chiar al lui Allah, Buda etc.!- prin

secularizare, începută după noaptea evului de mijloc, cu marele macaz, la sfârșit de secol al XVIII –lea!

Cum te poți desprinde de mărginirea punctului fix, uneori chiar fără mișcare, să poți cuprinde mai largimea, mai adâncimea, mai înaltul? Cum poate fi edificată *clar/viziunea*- ce cuvânt ne oferă limba română atotștiutoare!- una fără ceață și transparentă pentru cuminecarea celor aflate de auditori, poate cititorii scripturilor primite? Urcând scara virtuților! Ne vor recomanda teologii..., amintindu-ne de scărarii celebrii. Înmulțind ochii văzători, precum ai amintitului Argus, să-și vegheze potrivnicii; tocmind ochii și urechile serviciilor secrete, în tot atâtea domenii paralele uneori, chiar ascunse *state paralele* prin divergentele lor scopuri generale (adică cele care slujesc interese, ce nu se intersectează decât la ... infinit!). Fiecare, partizan al propriului domeniu de acreditare, ne va da o soluție anume și le vom constata chiar soluții aflate în duelul momentului. Arbitrul, unul echidistant unde-l aflăm când nu avem balanța potrivită, să stabilim dreptatea instantanee, a mersului vremii (barbarul *politică corectă*!) ? Trebuie mers în baza de date și evenimente din lada de zestre lămuritoare (uneori cu interdicere legiuită a fi deschisă o vreme, să nu tulbure lumea cu adevărurile ei... incomode!), care trebuie să fie undeva prin preajmă și să istorisească multe situații din lunga istorie cu efectele similare ale unei cauzalități cu repetiții, într-un univers cu rotații neîntrerupte.

Iertare... pentru această uvertură, doar o introducere, ca o motivație elogiului unui OM : Virgiliu Constantinescu, pentru darul său... Ne-a dăruit de curând *cărțile de învățatură...*, în colecția provocatoare cunoașterii generale de sub titlul: *Paradigme ale Cunoașterii Umane*. Am primit cărțile: „Tratat de sociologie a comunităților rurale”, 2 volume, apărute la Editura Fundației România de Măine, în 2023. Mi-au trecut pragul în luna mai, 2025, într-un moment special. Tocmai se punea de un nou guvern și mai multe oferte politice căutau consensul, ca un compromis al diversității, pentru a crea voința unor acțiuni imediate... condiționate extern. Se dorește o reechilibrare a balanței dintre câștigurile și costurile societății românești, constatându-se marele deficit, acea mare datorie publică, față de creditorii de dincolo de fruntarii... Am cercetat sumar structura cărților, imediat. Am luat act de aparatul critic, unul imens cu cele cca. 2300 trimiteri la surse. Structura prezentării îmi lămură limpede amprenta sociologiei, cu o trimitere specială către *sociologia ruralului* și utilitatea informației culese la sursă, pentru citirea realității din teren, una care își cerea un diagnostic calificat. Dinspre generalitatea unei lumi cu voință geo-politică și confruntări, către acasă proprie și ea copiind curente mai largimii, vedeam argumentele unor diagnoze, dar și istoria cu scriptura ei/cronică, necesare evaluării imediate. Parcursul societății românești de la constituirea statului ei modern, ne era clar sintetizat, iar etapele parcurse ne arătau oamenii mari, providențiali, care au pus împreună știința cuprinzătoare, cu voința politică. Trecem în revistă - evident simplist!-, cuplurile: Ion Ionescu de la Brad – Alexandru Ioan Cuza; Spiru Haret - „dinastia” Brătianu; Dumitru Drăghicescu – I.Gh. Duca; **Dimitrie Gusti**/Nicolae Iorga - Carol al II -lea, tocmai pentru a observa misiunea asumată de Virgiliu Constantinescu, tocmai la ceasul nevoii tuturor. În ceea ce ne privește, observasem imediat o sincronizare fericită cu o intenție a noastră. **Anul 2025**, în peisajul cultural vâlcean, în proiectul recuperator al *Academiei de sub Pământ*, îl dedicasem sociologiei și alesesem domeniul, constatând socialul românesc în căutări de soluții electorale, într-o societatea românească foarte divizată, aflată într-o lungă tranziție, cu inerția unui melc ce nu poate să se târască prin deșertul societății românești fără călăuze adevărate. Identificasem candidatul model, pentru *proiectul* nostru: **Dimitrie Gusti**. Un sociolog emblematic, întrunind cerințele momentului, pentru atragerea atenției asupra stării societății românești în căutarea cumpătului, în marea furtună planetară și cu mari tulburări în casa proprie. Mai observasem, ca o confirmare a etichetei analfabetismul funcțional și desconsiderarea spiritului Academiei Române, detronată din autoritatea ei legitimă, privind cunoașterea, prin acel 1948 nefericit ca schimbare de macaz între punctele cardinale, și azi în cruntă războire.

După oprirea unui tren în plină viteză, prin 1989, una bruscă cu un semnal de alarmă tras de unii, la comanda altora - căroră nu le distingem culoarea înnoitoare, ori înnămolirea societății cu actorii: *revoluționari* și *teroriști*, după încadrarea nu prea decantată, post eveniment!-, încă nu ne-am

dumirrit asupra cauzelor majore ale stării de fapt din societatea românească. Traiul pe datorie, exodul peste fruntarii, prăpastia rural-urban, deprofesionalizarea, declinul general al educației, lentoarea debirocratizării (în societatea cunoașterii cu aportul tehnologiei informatizate!), smintirea informației prin partizanatul politic, statalitate fără actualizare legislativă (inclusiv constituția!) și asincronă mersului lumii, cu justiție în litera legilor anacronice, clasă politică imatură... etc. Toate sunt azi, raportate imediatului de ieri, cu *vinovații* politici cârmuitori (nu i-am ales democratic ?!, noi înșine?, pe cei ce ne-au dus cu vorbele frumos coafate?) cam aceeași și alaltăieri... până cu decenii în urmă. Ba se aruncă vina și pe „epoca de aur”, oricum industrializată și fără datorii... pe umerii celor ce vor fi tras semnalul de alarmă! O analiză obiectivă, cu bune și rele, privind fenomenele în cauzalitatea lor obiectivă, trebuia făcută „fără ură și părtinire”. Este o adevărată cerință în datul creștin... să îți mărturisești, asumare explicită, greșelile dacă îți cauți mântuirea și să nu ascunzi sub preșul electoral nereușitele, ori să le pui în cărca altuia să le ispășească. Spiritul acesta al cercetării societății românești, în perspectiva devenirii ei în statalitatea de sine, cu recuperările modernității, dar și cu marile traume ale furtunii geo-politice l-am observat imediat în volumele profesorului cercetător, pedagog și sfătuitor celor cu puterea să-i valorifice ideile în scenarii și strategii viabile, privind dezvoltarea comunităților administrate.

Vorbim aici, evident și cu orgoliul unui patriotism local, despre vâlceanul nostru din Galicea, Virgiliu Constantinescu, care nu putea să observe baștina rurală cu mai mare vibrație dinspre urban. Apoi să descifreze între proxim și specific *ocupația de profesie* și să vadă procesul urbanizării, ca o trecere blagiană, dinspre întregul veșniciei, către specialul în/prizonat în celula din fagurele bloc, ca un stup cu altă constituție funcțională. Apoi pedagogul din sine, trebuia să argumenteze cu multe informații – de la lumea... *bună* adunate, în îndemnul lui Anton Pann (și el trecut prin Cultura română și prin Vâlcea!) să le dea învățătură... celor în mare nevoie (mă gândesc nu doar la studenții săi, ci chiar la autoritățile de putere locală, regională, care își pot găsi soluții în strategiile și planurile de acțiune proprii, citind despre atuul specificului local în căutarea propriei înfloriri!/ vezi doar reactualizare funcției *căminului cultural*, ca soluție oferită de Dimitrie Gusti, dincolo de deturnarea către o imagine idilică anume, de cântare angajată propagandistic și ruptă de întregul conținut al culturii... ca o altfel de respirație vitală!).

O carte de învățătură, cu oferta interioară a pedagogului spre mai ușoara asimilare, trebuie neapărat studiată, cu răbdare. Trebuie citită, citită și răs citită, ținută în preajmă pentru clarificările pe care le are... pentru diversitatea definirilor, din specificul atâtor domenii puse împreună. Cercetările din teren, acel pipăit al locului care încredințează raționalul (amintind și înaintașii!), descifrează particularitatea specifică ca amprentă a unicității și identifică conexiunea la legitatea generală, pot sincroniza fericit forma administrativă cu nevoile. Dualitatea rural-urban, național-internațional (vezi organisme internaționale, cu impunerea regulilor lor - membrilor proprii care au aderat prin propria voință!- în diverse acorduri și mai ales condiționările integrărilor, în societatea globală, fie ea chiar Uniune Europeană, Consiliu al Europei, Organizație a Națiunilor, NATO... etc.). Cum să se dumirească nespecialistul, care tot aude în zumzetul vremii... despre suveranism și globalism, dincolo de faptul că sufixul lor le vădește extreme ale unor părți ale binomului, care sugerează dreapta lor cumpănire într-o dialectică a dinamicii pendulului, și în care strângerea lor de mână este chiar pacea socială?

Cuvintele cheie de pe coperte lămuresc imediat conținutul, adresantul și scopul, iar data apariției? chiar nevoia de informare, imediată și... temeinică! Este evidentă destinația propusă mai multor iubitori ai cunoașterii. Pe scara propriei deveniri, cu largirea orizontului personal, sunt studenții... atâtor domenii ale științelor, nu doar spre sociologia invocată. Sugerăm aici nevoia de-a fi studiată de toți politicienii angajați partizani ai vreunui partid, să slujească interesul general al societății, constatând tocmai lipsa culturii politice, una imperios necesară! Cum poți accede pe o listă electorală, să fi investit cu o anume putere, fără a certifica habarul, privind o responsabilitate dorită? Patriotismul autorului, dorindu-și o altfel de Românie, mai înflorită și mai așezată într-o bunăstare... este explicit, și obiectiv în analiza diagnostic pe care o face, fără a cânta în strunele hulitorilor... care nu observă și lucrurile bune ale celor din trecut, constrânși de forțe dincolo de ei, căutând compromisul salvării și al progresului posibil. *Fără ură și părtinire*, cu răbdarea

decantărilor (finalizarea judecării unor *proces istorice!*), în ritmul vremurilor cu propriul tact, să învățăm din experiența umanității, să ne asumăm propriile năravuri (Vezi *Psihologia Poporului Român*, primită în dar de la vâlceanu Dumitru Drăghicescu, recuperat și el de *academia de sub pământ*, inclusiv de autorul nostru Virgiliu Constantinescu).

Mediul cultural vâlcean, preocupat și prin alți chemați de cercetarea fenomenelor istorice, sociale, politice etc., tocmai pentru „citirea” prezentului... prin scriptura la dispoziție și observația directă (vezi dezbaterile în asociațiile locale, media audio-video și scrisă, dar și cercetările publicate!) este beneficiarul acestui dar adăugat, primit de la unul dintre fiii Vâlcii. Acesta va fi urcat treptele unei scări mai cuprinzătoare spațio-temporalului și va fi văzut pentru noi emanciparea omenescului, cu ochii minții proprii și ai celor cercetați special din marea horă cu pași adăugați permanent, când năvalnici, când bătând pe loc, pe loc... Din perspectiva *Cercului de la Râmnic* (România-Grădină a Maicii Domnului!) suntem în situația să-l constatăm pe Prof. dr. Virgiliu Constantinescu (academician al... Academiei de știință), **membru marcant al Cercului**, căruia îi adaug alți contemporani (unii înveșniciți de curând!), care învățesc hora cercetării lămuritoare în acest domeniu special al trăirii. Profesorii (cu doctorate... pe bune!): Gheorghe Dumitrașcu/ vezi opera sa dedicată haretismului și unor personalități remarcabile; Gheorghe Diaconu/ etnologul... de serviciu; **Titu Georgescu**/istoricul cu... *Tot un fel de Istorie*; **Alexandru Popescu-Mihăești**; **Doru Moțoc**, bibliotecarii: **Petre Petria** și Fenia Driva (o viață slujitori cărții și autori de cărți/dicționare!), scriitorii: **Dinu Săraru**, **George Anca** (recuperatorul operei lui... Dumitru Drăghicescu...) și mulți alții, cărora le adaug aici, omul special, polivalentul Petre Simion Cichirdan, un cronicar competent pentru evenimentele artistice și scriitorul despre o anume urbanizare... „modernă”, prin cartea sa „Orașul de carton”! Am dat aceste exemple din cuprinderea celor acreditați, prin fapte, în numitul cerc, care își face anual un raport al trăirii ... Acestui *cerc informal* (ca atitudine civică!) l-am alăturat pe cel ce ni s-a dăruit, prin opera sa, acum sporită cu cărțile de învățătură ce trebuie studiate, neapărat și cu perseverență!

Mihai Sporiș/ lider cerc

„Seniorii...” vâlceni la LIRA LITORALULUI, Ediția a XXVI-a

Intrat în tradiție, Festivalul Național „LIRA LITORALULUI” organizat la debutul sezonului estival pe litoralul românesc, și-a ales locul de desfășurare în Mangalia (în stațiunile Cap Aurora și Venus!), în perioada 25-29 iunie 2025. Gazde primitoare: Direcția Județeană pentru Tineret și Sport-Constanța, Asociația Culturală a Coregrafilor, Scenografilor, Artiștilor Liber Profesioniști și Amatori-Constanța, Clubul Național de Turism Nautic și Montan „Petrochim” Constanța, ne adresaseră invitația cu luni în urmă, prin Clubul de Turism, partener : CTEM „LOTRU”-Voineasa. Tema *festivalului*, pentru ediția 2025, fusese aleasă ca o chemare anume la *unitate*. Societatea românească divizată, din motive electorale, printr-o comunicare media partizană și machiavelic agresivă, își continua confruntarea și după numita/trâmbițata democrație a votului. *Arta ne unește!* Putea să fie un mesaj cu adresă celor ce puteau urmări de la fața locului, dar și prin rețelele sociale, în direct, un festival... mai altfel! Ca să onorăm provocarea, pe tema propusă, Clubul „LOTRU” a apelat (cum face an de an... !) la membrii potriviți temei propuse! Pentru comunicare eficientă în spațiul public, prin limbajul științei și artei, prin experiența profesională de-o viață (care putea da credibilitatea necesară!), Asociația „Seniorilor” din Vâlcea, rol asumat public pentru „o școală altfel” a răspuns prezent prin oamenii ei remarcabili, pentru onorarea cerințelor... unei comunicări publice eficiente. Profesori, ingineri, medici și doi juniori speciali... au constituit prezența vâlceană la LIRĂ. În misiunea asumată au transmis din experiența lor, au prezentat cărțile, revistele, albumele foto, au exprimat atitudini față de starea de lucruri constatată la fața locului (au... transmis, prin mijloace proprii, foto, video în rețelele media... informațiile culese, ca autentici reporteri de

teren!). Salutăm aici prezența celor 11 vâlceni, veniți pe cheltuiala proprie (că tot se vorbește de austeritate, de sinecuri publice și evenimente locale pe mulți bani publici dintr-o pungă găurită/ se uită un lucru elementar: *important e ceea ce oferi tu societății/statului și nu ceea ce îți oferă... special, fără muncă eficientă... țara!*). Am fost acolo... pensionari și elevi în familii, generând o altfel de familie: Cichirdan, Rancea, Dragomirescu, Kiss, Sporiș, Oprescu...

Participant la mai multe ediții ale LIREI (cu alte teme... de rezolvat!) ne-am revăzut cu prietenii câștigați pentru... ecologie, tradiție folclorică, poezie, grafică, etc., veniți din spațiul național: Moldova, Muntenia, Oltenia, Ardeal și Dobrogea. În direct, prin mijloacele la dispoziție am fost permanent cu colegii seniori prezenți la alte evenimente simultane: de la Râmnic (vezi Ziua Tricolorului!), Târgu Jiu (vezi lansare de carte), Galicea (vezi eveniment dedicat lui Virgiliu Constantinescu și Tratatului de sociologie rurală!).

Directorul Festivalului, Ovidiu Roșca, alături de doamna Mariana Stroie – directorul hotelului Cristal și el... „Drag de România mea”!-, au fost grădinarii aleși ai ... grădinii Maicii Domnului, în care se mai petrec și multe lucruri frumoase. Vocile alese ale Dobrogei, Buzăului, Dâmboviței au colorat tricolor zilele senine și marea de turquoise a litoralului. Tărmlul chiar își pusese o iie nouă revărsată pe noul contur dobândit printr-o muncă uriașă în anii din urmă. Sunt semne bune că se poate... atunci când toți trag într-o unitate a muncii, una care să se observe! **M. Sp.**

Semne... din Ceruri, atenționează !

Soarele lui Iulie 2025, a privit mai cu foc, cu pârjolire, obrazul pământenilor, ieșiți dintr-o ordine a firescului de mai multă vreme. Nu doar pe la noi scena vieții așezate într-o ordine anume și cu oameni pricepuți, competenți puterilor de orice fel, fusese smintită de pseudo/revoluționările vremelnice ale celor veniți pe *căii putere*, anacronici, precum barbarii istoriei. Ce mai jaf! Ce mai pârjol! Cu entuziasm și... protocol! Ce mai democrație cu salvarea prin/pe pustie – curată demagogie!-, și tranziție prin deșert , cu hrana din lada de zestre și de împrumut, luată cu camătă și dobândă, până la țărmlul cu izbândă! Anul acesta, încă departe de împlinirea celor 40 de ani ai deșertului biblic, un bilanț ne vorbește despre o îndatorare istorică, de-o risipire omenească fără precedent și de o gâlceavă internă care dă în clocot...

Din cerurile, de tot felul, ale tuturor continentelor, luciditatea care vede aproapele și proprii apropiați, începe să dea semnale! *Dați la o parte barbarii puși pe jaf!*, de către călăreții politici, fără merite profesionale anume: prin economie, justiție și prin tot felul de invenții instituite, pentru tăiatul frunzelor la câinii! Strigă acum, cu alte cuvinte desigur, cu toată puterea primită, noul Premier al României. Dar să vezi lătrat dinspre presa cu jigodii dresate din solda supraviețuirii, pe toate canalele haznalelor urât mirositoare și... ce mai gâlceavă se iscă între cei cu ciolane legiuite și legături de scaune asigurate de puterile cu litere scrise și păzite strașnic! Mare diferență între ciococii cei noi, acum cu *bodiguarzi* (sigur moștenitorii celor vechi, prin salvarea lor națională!) și plângerile celor mulți, mai mereu truditorii care ispășesc cu credință și speranță dezmățul mai marilor! *Revedeți-vă Constituția și legile făcute, speciale, de numiții de voi „băieți deștepți!”*, *să nu vă poată prelungi deșertul și îndatorarea, bașca bejenia pe alte coclauri înstrăinate*, atenționează un duh prin deșert și invită profeții să dea alte table de legi! Să observăm aici, altfel de semnale venite din înalturile locului, ca o atenționare pentru cei ce le pot citi mai cu ochii minții.

Duhul din înalt coboară în toiul verii, pe crestele cele înalte, să adune lumea la nedei și să le spună celor ce au urcat mai în lumină ce au de făcut. Acolo pe vârfurile de tot felul lumina este mai puternică și soarele... dreptății mai aproape.

La sfârșitul lunii mai 2025 (30 mai), Universitatea Politehnică București, prin Facultatea de Energetică, a organizat un eveniment aniversar dedicat nașterii lui Dorin Pavel, părintele hidroenergeticii românești (la 125 de ani!). Generația absolvenților Universității Politehnica. ai

anului 2025 a fost numită... „Generația Dorin Pavel !”. În fața facultății, lângă statuile marilor profesori a fost dezvelit... un soare! Așa apare turbina Pelton realizată la începuturi, pentru Dobrești de profesorul omagiat. Mi-am amintit instantaneu de faptul că Uzina Lotru, care poartă numele ing. Dorin Pavel, dăduse cândva simbolul soarelui, pentru fosta stemă a județului Vâlcea- uzurpată în grabă că prea vorbea de hulita epocă de aur ! Să fi fost un semn peste vreme?, că un singur cal al *crivacului* (simbol al exploatării primitive a sării, cu trimitere spre viitorul ratat al chimiei românești, cum vorbesc ruinele Oltchimului, Sodei... de pe platforma locală?) din stema actuală, va uzurpa mii de cai putere ai soarelui din stemă? Apoi uitarea voită a acestei „perle a coroanei”, târâtă în insolvență alături de toată Hidroelectrică, prin priceperea *băieților deștepți* într-o ispravă prea succulentă sinecurilor politice, cu efecte imediate asupra procesului tehnic și chiar cu intervenții neinspirate asupra managementului operațional?! Cum a fost posibil să fie mutată inima funcțională a întregii Amenajări Lotru, care bătea pe un areal geografic de 8.000 km², ba chiar pentru întreg sistemul electroenergetic al României, prin subordonarea neintermediată, direct de Dispecerul Național ? Dispecerul Operativ al Amenajării LOTRU, a fost mutat la 70 de km., distanță (la Râmnicu Vâlcea), împotriva voinței specialiștilor în domeniu, pe motive de eficiență economică, ignorând eficacitatea sa în slujba siguranței de ansamblu, nu doar pentru Amenajarea Lotru, cât pentru Sistemul Electroenergetic Național! (vezi pornirile de la zero, în situația unor avarii de sistem!). Un nou semn din cerul planitar, care a făcut înconjurul pământului a atenționat Spania, Portugalia și sudul Franței că sistemele electroenergetice își au și ele necazurile lor și că o întrerupere a funcționării lor amplifică în câteva secunde pierderile câștigurilor economice dobândite în lungi perioade de timp! S-au convins și... pseudo-politicienii, puși administratori tehnici, care blocaseră deciziile celor în cunoștință de cauză și după cca., un deceniu vor fi readus acasă, începând cu 1 iulie 2025, Dispeceratul Lotru, în camera lui de comandă de la Ciunget/Malaia, jud. Vâlcea, acolo unde Dorin Pavel este un patron autentic, pentru hidroenergeticienii României, nu doar pentru *generația 2025* a Universității Politehnica, din București. Au mai înțeles prea entuziaștii energiei verzi că vântul bate când vrea El, că soarele noaptea se ascunde pe partea cealaltă a planetei și că o anume continuitate verde, nu poate fi asigurată decât de apele bine strunite și puse în cămarile marilor lacuri de acumulare! Oare de ce?, după 1989, se vor fi oprit și șantierele începute pentru gestionarea resurselor de apă, inclusiv pentru amenajările hidroenergetice? Se va fi întrebat cu ocazia evenimentului de la Universitatea Politehnică, un tânăr conferențiar, specialist calificat în energia verde, și un oficial al Ministerului Energiei, va fi dat asigurări că se reiau lucrările la cele amânate/sistate de decenii de băjbâieli. Să fie semnele acestea ... un înțeles altfel al Imnului Național?, acum în afara zodiei electorale... când se nasc și se aud Prometeii (neîncorsetați de ofertele electorale!) și adevărurile capătă glas? Să nutrim speranța care ne întărește răbdarea!

Energeticienii și aviatorii își aleseseră din mitologie și scriptura creștină personificarea misiunii proprii. Pentru darul făcut oamenilor la începutul lumii titanul Prometeu, va fi fost pedepsit de puternicul vremii, Zeus și legat de o stâncă! Focul dăruit oamenilor îi va fi emancipat pe aceștia și din rândul lor puterea omenească va fi ridicat pe... *muncitorul* Hercule, care îl va fi eliberat, cu prețul propriului său eroism. Fulgerele marelui Zeus... preluate de Prometeu în slujba oamenilor, chiar raze de soare fiind, strunite fiind de cunoașterea omenească au proiectat simbolul darului. De la tragicul *Prometeu înlănțuit* la... noul stăpân al fulgerelor, istoria și-a depănat emanciparea și a făcut azi din titanul vechimii... patronul Energeticienilor. În urmă cu trei milenii, ne spune scriptura, un Ilie (slujitor lui Iahve-monoteistul iudeilor!), observând puzderia de profeți și dezordinea societății prea împărțite, a pârjolit cu foc ceresc..., restabilind prin forță unitatea și credința într-un soare al dreptății. Reformator al stării de lucruri va fi rămas pentru vecie gardianul cerului și văzătorul din înalt. Ziua aleasă în sinaxar... în miez de Iulie, amintește pământenilor de lucrarea lui istorică în slujba omenirii și veghea lui neîntreruptă din lumea de dincolo! Iată așezarea în calendar a două repere care atrag atenția vieții pe cale și asupra mersului lumii dintotdeauna.

În comuna Văii Lotrului, Malaia, fulgere solare... ivite din adâncurile centralelor electrice, mai teluric ca oriunde, Prometeu a făcut oamenilor de pretutindeni, darul focului aprins în vetre de oameni mulți de pretutindeni, dar și de cei ai locului (Valea Lotrului). În locul acesta, unde se va fi ivit un ierarh să poarte numele Iosif Argeșul/ n. Socolescu (ca episcop prin 1793, la Curtea de Argeș!), lângă biserica ctitorită de el, la Malaia, vremurile noi au citit vocația energetică a locului, și Arhiepiscopia Râmnicului, a ridicat o capelă pentru oficierea trecerilor între tărâmurii, sub patronajul Proorocului Ilie! Lui Ilie îi înălțăm rugămințile să strunească fulgerele și tunetele, să slobozească din nori apa vieții. Nu departe spre Apus, domină din vecinătatea vârfului Ursu, și al Căpățânii, vârful Nedei, atestând altarul solar de pe culmi, iar deasupra Loviștei, muntele : Fața Sf. Ilie, aduna pe vremuri, la nedeie, oamenii din trei „țări” (Făgăraș, Argeș și Loviște). Cum să nu salutăm inspirația Arhiepiscopiei Râmnicului care în 2022 va fi sădit locului: *Capela/* vamă de treceri între timp și veșnicie, cu numele ales al simbolului unui profet, unul solar!

Sunt pline cimitirele văii Lotrului, dar și locurile multor treceri cu crucile păstrătoare numelor unor eroi... trudituri ai darului lui Prometeu. Marele anonim le știe mai amănuntele vieții lor. Dar la zilele cele mari, dedicate lor, prezenți fiind măcar cu numele, le datorăm rostirea de-o clipă. Să folosim momentul special al Zilei Energeticianului și în clipa când, numele invocând cerul iar prenumele neamul pământesc, cu ochii închiși, să le aducem chipurile din memorie- lumini să ne fie, izvorând din adâncuri!- știindu-i acum păsări duh printre stele.

O statistică, să ne fie de ajutor pomelnicului, ne spune că lotrenii, slujitorii de bază ai apelor energiei și... coloniștii stabiliți în preajmă, au asigurat altarele focului lui Prometeu, în vetrele locului. Mulțimea numelor, cu profesia lor, este îngrijorător de mare, să nu ne punem problema ștafetei celor ce vin. Pentru ca focul să rămână aprins- vorbim de energie durabilă!- nu ar trebui pregătiți ucenicii, meșterii din vecinătate, să preia ștafeta? După necesara Capelă, cu rosturile ei firești, să nu fie prin preajmă și școlirea noilor slujitori de sub chemarea lui Prometeu? Să nu se înlesnească vizitarea altarelor ascunse, mai lesne, fără multă birocrație și să se creeze în chip natural atracția pentru nobila meserie, din altarele hidroenergiei? Un responsabil al conducerii Hidroelectrica, prezent la omagierea lui Dorin Pavel, chiar invita studenții să cunoască cele realizate la fața locului..., iar un veteran dedat scripturilor lămuritoare (vezi *Istoria Hidroenergeticii și Argeșului* - lucrarea monografică dedicată Amenajării!), Paul Gheorghiescu, statornicit lângă altarul slujit al Argeșului, cu însemnul la vedere al momentului/monument Prometeu, va fi amplificat semnalul evenimentului, organizat de Universitatea Politehnică, pentru imediata nevoie a noilor absolvenți. Vedem în inspirația organizării evenimentului, unul sincronizat întâmplător cu jubileul unei generații de absolvenți un semnal venit din cerul cu... rațiune! Pentru asistarea durabilă a unor lucrări complexe, făcute cu eforturi imense este nevoie de o ucenicie temeinică și aceasta trebuie generată printr-un entuziasm, cultivat cu înțelepciune, chiar în vecinătatea... numitelor altare, singurele care pot ține focul nestins, primit în dar de la Prometeu și vegheat de Sf. Ilie.

La mulți ani tuturor energeticienilor, de ziua lor! Pomenire celor ce au slujit, în altarele energiei și s-au adăugat firmamentului înstelat! Mihai Sporiș/ Cercul de la Râmnic

Am sărbătorit... Ziua Imnului Național?

În Agora și în Forum, ca într-o piață publică se dezbăteau, în antichitatea greco-romană, problemele lui ACUM pentru ce va să fie de MĂINE încolo. Peste vreme am încercat să ne potrivim și noi chestiunii zilei, sub acoperirea de *forumiști*, de *seniori*, ce ne aflăm cu acte-n regulă și am pus, ori am participat, în contextul calendarului la sărbătoarea, instituită prin lege, a IMNULUI NAȚIONAL. Ne-am adunat, cândva, pe 28 iulie 2018, chiar la miezul zilei, la Primăria Râmnicului și în faptul serii la Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”, la două evenimente dedicate *zilei imnului*. (evenimentele anilor următori au repetat... *la indigo*, **scenariul pe care îl remarcăm aici, după șapte ani!**)

Trâmbițele Forumului și ale Seniorilor ne dăduseră adunarea pentru un **colocviu** cu temă dedicată IMNULUI, în sala Primăriei municipiului și la o lansare de carte, despre o anume istorie a județului Vâlcea, la biblioteca... județului. Imnul și data instituită în calendar, datora mult Râmnicului și vâlcenilor, iar Forumul vâlcean, adică noi, datoram recunoștință înaintașilor și aceasta trebuia arătată, prin noi, celor din preajmă, să nu uite lumea evenimentul și să se mândrească. Cartea, lansată la bibliotecă, era relizată în urma cercetărilor de o personalitate recunoscută a locului (fost primar, consilier județean, senator...) și acesta o dedica înaintașilor săi, Amos și Cornel Frâncu – bunic și tată!- participanți la Marea Adunare Națională, de la Alba Iulia, în acel an, 1918, de la care numărăm... centenarul.

În 2025 și el an centenar, amintind de ivirea Patriarhiei Române și fundarea... „Cuibului Liniștit” de la Balcic (un simbol al deșteptării... uitat abrupt de vremea potrivnică și chiar înstrăinat, odată cu uitarea nu doar a inimii, ci chiar a simbolului providențial deșteptării: Regina Maria!), invitația s-a făcut pentru... „Arenale Romane” și defilarea spre Zăvoiul, marcat cu însemnele adăugate consacrării unui eveniment. Superb spectacolul public, omagiind pe Anton Pann și clarificările științifice (mai altfel decât istoriile concurente ale propagandiștilor în soldă!) aduse de preotul și artistul autentic Codruț Scurtu, acompaniat de Eufonia și de Fanfara... Consiliului. Semnalăm aici evenimentul cu excepția fericită, că acum am ascultat nu doar Imnul consacrat de Constituția nouă, ci chiar izvorul lui ,din... *Sânul Maicii*, una bătrână și în așteptarea izbăvirii ei politico-sociale și care abia prin 1866 își va fi spus România, în Constituția lui Carol I. Cel venit principe prin plebiscit, să ne fie rege al dezrobirilor! Aceea da Deșteptare!..., după ce jucasem în prealabil o horă a unității și ne adunasem pe la Blaj, Islaz, Troianul...Râmnicului și chiar prin Zăvoi în acel început de trezire 1848!

Contextul și locul, prin 1918 (anul trezirii de-a binelea!) impuneau atitudinea Forumului și acesta a sunat adunarea! Ce a rezultat după, încercăm să arătăm aici, ca mărturie subiectivă, desigur...!

Primăria Râmnicului îmbrăcase o haină tricoloră de sărbătoare și anunța printr-un înscris lămuritor ce înseamnă ziua de 29 iulie, amintind de aceea din anul 1848. Se vădea de la distanță rolul Râmnicului nostru în starea de fapt a unui simbol național consacrat prin CONSTITUȚIE . (Aceasta în exercițiu, cu toată puterea și multa ei ambiguitate încă dezbină, prin citirea diferită a înțelesurilor ei, emanate de revoluție/non revoluție?!) În ceea ce privește ziua desemnată în *calendarul național* (al sărbătorilor laice- prin excelență!) trebuie spus aici că o contribuție au avut-o parlamentarii din Vâlcea, între care **Traian Sabău** fusese chiar primar al județului și apoi al municipiului (Mare păcat că nu i-am dedicat un moment de reculegere, el plecând dintre noi chiar în anul evenimentului la care facem trimitere : 2018!). Ne-am strâns, la timp, cei ce au organizat, cei ce și-au exprimat dorința transmiterii unui mesaj, iar un car al unui TV local (atunci Râmnicul avea trei televiziuni, foarte active!) se ivise și el acolo. În sala de întrunire a *consiliului municipal* totul era pregătit pentru Colocviul anunțat. O sală tricoloră ne aștepta, cu stemele aferente, cu mulțimea cetățenilor de onoare înrâmați acolo pe pereți și... peste toți și toate ocrotitorul, ales de vâlceni, Sfântul Antim Ivireanul, care patrona și el dinspre peretele răsăritului. Totul îndemna să ne însuflețim cu acel spirit național, neîntârziat...

S-a umplut timpul pentru începerea colocviului. În sală eram numai oamenii care nu puteau umple un ... prezidiu. În timpul programului fiind (vineri 28 iulie!), gazda ne-a întâmpinat la un nivel de reprezentare corespunzător, având condiții optime de desfășurare. În Primărie febra organizării zilei de mâine, în fapt sărbătoarea cea mare a Imnului, era în toi. Primarul, viceprimarii, consilierii locali fiind ... foarte prinși cu multele lucruri de pus la punct pentru marea sărbătoare. Nu am început programul, dar am stat cu ochii la ușă să ne adunăm, măcar atâția cât vor fi fost la acea *cină de taină* secretă. Iuda nu sosise, credea naivul din mine. *Hai să zicem un... Tatăl Nostru!*, dixit, cum face în bunul său obicei, părintele, aflat în prezidiu! Protestez, ca un Gică-contra. *Ăsta-i*

*Iuda?! , le va fi trecut multora prin cap, privind-mă cu suspiciune. Noroc că nu eram prea mulți acolo! **Azi, măcar azi, pentru ZIUA LUI, nu începem cu Imnul Național?** strecor întrebarea/ rugămintea (Felicitări Prefectului județului nostru că își începea reuniunile publice cu „Deșteaptă-te Române!”, cu ocazia consiliilor consultative, între timp abandonate!). În comentariile simultane nu s-au auzit celelalte argumente, fiecare auzindu-se pe sine. Am mai spus acolo: **Suntem într-un spațiu public, într-un loc consacrat laicității sub stema și însemnele tricolore. Nu ne este imnul, psalmul adecvat trăirii spiritului național?** Nu am convins! Cred că doar Antim Ivireanul m-ar fi susținut la o supunere la vot! (Deși am preferat dintotdeauna patronajul lui Mircea cel Bătrân/cel Mare... repudiat însă de Biserica pe care a ocrotit-o!). Am rostit cu pioșenie, eu și resmnat :Tatăl Nostru! Îl mai rostisem în intimitatea mea, zilnică, și azi!*

Acum, aici nu ne-am prea deșteptat, la ce venisem! Întru națiunea română, pentru spiritul căreia se organizase evenimentul, Imnul trebuia să fie armonica principală, mai ales că se potrivește ca o rugăciune valabilă. Eram acolo ca niște farisei (**doctori** în toate erau politicienii vechilor evrei!). Fariseu fusese și Iuda care va fi vândut cauza mântuirii. Să ne fie de bine! Poate că unii veniseră acolo pentru... *Doamne ajută!* Să lase acolo dovada slujirii, a bifării unei agende...? Bine că am fost puțini acolo și că în partea finală ne părăsise și... presa, venită doar să preia știrea ca atare și nu concluzile Colocviului (care nici nu s-au prea subliniat! Fiecare a plecat cu părerea lui de acolo! Ziua de mâine va fi precum a fost cea de alaltăieri!).

Părerea mea e că am sărbătorit Imnul, umilindu-l! L-am trădat, la el acasă, în favoarea Rugăciunii domnești, pe care fiecare trebuie să o folosească **în relație personală cu Dumnezeu Tatăl** și nu clamată, fariseic, prin piața publică. Imnul este din, și pentru lumea de aici, *res-publicae* (lucru public!), iar ruga se îndreaptă către lumea de dincolo de noi. Nu invocând public Tatăl Nostru, prin 1989, am instaurat, deși în speranța recuperării celor sfinte: anormalitatea, dezbinarea, imoralitatea, superpușii imbecili, domnia celor fără de Dumnezeu?

Deșteaptă-te române! Nu este un îndemn special la trăire adresat fariseilor politici, gata să se înregimenteze oriunde interesul lor poate fi satisfăcut, cu orice preț! Ei sunt robii lui Nicolo..., cel ce a constatat că... *scopul scuză mijloacele!* Îndemnul este pentru cei mulți, ținuti în somnolență de propagandele năimite să amâne trezirea, că doar întunericul este patria *tagmei jefuitoarelor*, sub toate chipurile nemerniciei! (Când oficial țara este îndatorată, și multe lefuri nemuncite sunt legiferate și păzite stajnic, să nu ți se năzare jaful și tagma protejată?) *Doamne ajută!*, o formulă din ce în ce mai uzitată public, ține mai mult de un fundamentalism religios, tocmai abolit de conceptualizarea națiunii, drepturilor omului etc. Cererea omului umil, cu mâna întinsă, privind înspre aproapele mai muncit, iar în proporție de masă, în spirit globalist pervertit, spre alte puncte cardinale, spre mecena strategic, într-un dispreț condamabil al averii proprii și mai ales al energiilor vitale proprii (resurse naturale, umane, capital propriu de cunoaștere și înțelepciune!) este o înjosire, adevărat blestem asupra națiunii, tocmai la vremea unui alt asalt al internaționalismului, de culoare albastră de data aceasta!

Era o zi consacrată trezirii elitei locale (vai și aici ce confuzie între notorietatea supraexpunerii și excelența autentică probată și de fapte!/vezi doar greutatea listei cu cetățenii de onoare... amintită!) să semnifice starea de fapt a națiunii, între națiuni, respirând împreună un nou timp, o nouă sincronizare între noi, cei împreună în diverse uniuni politice și militare, și lumea mare a planetei și ea împărțită în imperii ale confesionalului și mai ales în sfere geo-politice diferite.

Privim spre lumea mare și în contemplația imbecilă nu observăm ruina propriei grădini. Ridicăm mai multe biserici, decât spitale, iar pasul cu vârtelnița amețitoare a vremii nu-l mai potrivim. Analfabetismul funcțional, lipsa de calificare, exodul creierelor, abandonul experienței proprii , ne arată o națiune în derivă. Clopoțelul ar trebui sunat de către bruma elitelor responsabile, care mai există. Aceasta ar fi fost și așteptarea noastră de la Forumul nostru, care pentru o astfel de misiune s-a creat cu ani în urmă! Ce am discutat acolo, în fața cetățenilor de onoare de pe pereți și a martirului Antim, a rămas între noi. În limbajul străzii, iubitoare de sportul rege: *noi centram noi dam cu capul!* Ba parcă pereții intraseră în rezonanță, reproșând astfel că de ani buni reluăm

aceleași mesaje. E adevărat că scriptura se citește cuvânt cu cuvânt, dar să nu uităm că predica se adaptează contextului să fie lucrătoare în biserica luptătoare, adică în oameni, în cazul nostru în cetățenii Râmnicului și ai țării, Imnul, același, în descifrarea înțelesului este al întregii națiuni române. Facem aici remarcă, cu trimitere la ce s-a întâmplat ani de-a rândul, privind serbarea Imnului Național (Forumul ne aduna la Biblioteca Județeană să jucăm... *hora staccato*, adică tot pe loc, pe loc! A se vedea cronicile evenimentelor ...

*

În după amiaza aceluia an (2018) a plouat torențial, cu fulgere și trăznete. Biblioteca Județeană, în ciuda potrivniciei vremii de afară, a devenit neîncăpătoare. Față de însingurarea din sala consiliului municipal, forfota și diversitatea chipurilor de aici vorbeau despre un alt fel de mobilizare. O adunare de oameni frumoși (cineva vorbea de o *consistentă elită locală!*) cu vederi liberale (nu în sensul activismului politic!), venită din cuprinsul județului, dar și din țară (Horezu, Drăgășani, Călimănești, București, Craiova, Târgu Mureș) , urmărită de mai multe camere de luat vederi, o mulțime de aparate foto, fremăta așteptând deschiderea evenimentului. Lansarea de carte prilejuia o sărbătoare, sincronizată prin dedicație și prin ziua din calendar, cu anul centenar (al marii uniri!) și ziua Imnului Național. Deși părea o chestiune personală, a autorului și cărții sale, ea a întrunit caracteristicile unui eveniment de mare interes public. Emilian Valentin Frâncu își prezenta publicului vâlcean cartea sa „Istoria Catolicismului din Județul Vâlcea”, în fapt cercetarea sa în domeniul istoriei, pentru care a dobândit titlul științific de doctor în istorie. Darul său, făcut nouă vâlcenilor, dar și istoriografiei române, era și împlinirea unui gest de recunoștință pentru Amos și Cornel Frâncu-subliniat mai sus! Prezidiul manifestării, aici în fața atâtor oameni, era format numai din *doctori în istorie* – dând o mare greutate spiritului științific în dezbaterăa unei teme care se referea la instituția Bisericii Catolice, atâtea vreme în războire cu știința! Au fost acolo cu vorba, dar și cu un cuvânt scris în prefețe : prof. univ. dr. Ioan Opriș, prof. dr. Sorin Oane, prof. dr. **Ion Soare** (și cu rol de moderator!), prof. dr. Florin Epure, prof. dr. Gheorghe Dumitrașcu, prof. univ. dr. Dinică Ciobotea, prof. dr. **Veronica Tamaș**. Între ei, autorul Emilian Valentin Frâncu, din 2017, doctor în istorie în urma susținerii publice a cercetării sale, ilustrată de cartea lansată. Nu analizăm aici spusele oamenilor la o reuniune de întâmpinare și mulțumire adusă muncii autorului, nici consistența științifică a lucrării, validată de oameni cu atâtea greutate, dar remarcăm în cartea aceasta despre istoria noastră locală (pentru că sursele cercetate îmbrățișează toate aspectele fenomenului istoric cercetat – mult mai mult, decât cele legate de catolicismul vâlcean!), atâtea nume de cercetători vâlceni: istorici, oameni de cultură, scriitori. Ne facem o datorie civică să-i numim aici, citându-i din bibliografia lucrării: **Aurelian Sacerdoțeanu, Corneliu Tamaș, Petre Bardașu, Nicolae Bănică-Ologu, Ion Măldărescu, Claudiu Tulugea, Dumitru Garoafă, Nicolae Moga, Gheorghe Petre-Govora, Dumitru Bondoc, Veniamin Micle, Gherasim Cristea, Doru Căpătaru, Fenia Driva, Ilie Purcaru, Sergiu Purece, Ionela Dinescu, Horia Nestorescu-Bălcești, Gheorghe Simeanu, Gheorghe Mămularu, Eugen Petrescu, Nicu Angelescu, Costea Marinoiu, Gheorghe Efrim, Emilian Rouă, Constantin Mateescu, Bartolomeu Anania, Dumitru Bălașa**, ș.a. Acestora le adăugăm pe cei prezenți în ... prezidiu. (cei subliniați trecuți la cele veșnice, înainte de 2018!)

Sub patrafirul lui Antim Ivireanul (el fiind și patronul bibliotecii!) și aici evenimentul s-a deschis cu *Tatăl Nostru*, dar atmosfera fusese pregătită de o dedicație cu o surdină plăcută din *Ave Maria*. Atmosfera de catedrală gotică, slujind în latină, se potrivea temei. **Păcat că imnul național a lipsit și aici**. Apoi este un mare păcat că între atâtea lucruri frumoase, posibile, primite într-o supraabundență, nu toate ne sunt de folos și unele chiar de ar fi folositoare cumva, nu știm cum să le... consumăm! Voiam să exprim un punct de vedere, adăugând ceva, după ce studiasem cartea primită mai demult și după ce făcusem același lucru cu foarte multe surse pe care le voi fi regăsit și în lucrarea ce se lansa. Sala obosise deja, semn că avea alte așteptări. Voi fi scurtat intervenția la doar un scurt laudatio, amintind totuși acolo două argumente ale identificării neamului în marea geografie cu hotarele politice mereu mișcătoare. Pe linia Carpaților noștri, *un limes* trasat de istorie

prin trupul patriei noastre, ca o linie de front, Ocidentul apusean se hotăra cu Orientul - când bizantin, când în simfonia greco-turcească! Aici, prin compromisurile puterilor politice cu instituțiile confesiunilor supușilor, în continuu flux și reflux, cu intensități fluctuante, *starea de confruntare a fost continuă*. Pare un adevărat miracol, *cap de pod...* catolicismul, din enclavele principatelor de sub turco-crație, cum va fi fost și târgul Râmnicului, de când negustorii își vedeau de ale lor și nu intrau în dezbateri doctrinare.

Aș fi insistat pe conflictul dintre **contemplativul și non acțiunea Orientului** (capul plecat! Să nu-l taie sabia! și răstălmăcirea Apostolului Pavel cu: *Împărățiile sunt de la Dumnezeu*, peste timp confundat de Patriarhii Ortodoxiei Creștine, cu Allah!), confruntat aici, pe limes, cu **activismul și pragmatismul înăscut al Occidentului**. Importul iluminismului dinspre vest, ne-a venit și nouă (vorbeam de-o osmoză subtilă la zona de atingere!) la soroacele slăbirii închistării religioase a bisericii catolice. Starea de dezgheț a Vestului adia și spre starea socială, de înapoiat feudalism, a Răsăritului. Vom fi importat și revoluția de la 1848, și ne vom fi aclimatizat, specific, programele devenirii noastre naționale.

Un subiect sensibil și complex, cu tensiuni remanente și azi, în ciuda doritului ecumenism, nu se putea dezbate într-o adunare festivă. Dar contribuția pragmatismului și activismului social adus de profilul unor alte modele umane, se cerea remarcat în *procesul desăvârșirii unui destin național al românilor* (lucru remarcat de conducătorul tezei de doctorat, Ioan Oprea, în prefața sa) și credeam că la momentul dedicat unui simbol național, tocmai în anul centenar, consacrat actualizării redutelor naționale și întăririi lor ar fi fost nimerită canalizarea discuțiilor spre acestea, cu temeuri consistente în lucrarea lansată. Spunem aceste lucruri, amintind că moderatorul a fost un vicepreședinte al Forumului, iar în prezidiu a fost și secretarul general al acestei instituții de dezbatere publică, adică ceea ce ar trebui să fie un FORUM CULTURAL! Felicităm autorul și îi mulțumim pentru darul său - o scriptură lămuritoare!- atât de necesară deschiderii ochilor și noilor direcții de cercetare! Dar plutesc împrejur întrebările: Cât și cine mai citește... cele scrise prin lumea audio-vizuală și disipată în virtualitatea visurilor... niciodată aievea? **Deșteptați-vă... oamenii!**, ai tuturor națiilor din lumea asta ca un Babel, pendulând între zero și unu!/Dar mai grav, între marea diversitate și risipirea entropică a neantului, care își pierde atingerile! M. Sp/lider cerc

Remember... Balcic!

... sau despre... „școala altfel”, în vacanța de vară a anului *centenar 2025*, cu Seniorii vâlceni, s-ar putea numi, mai cu înțeleș, provocarea titlului ales.

În menirea Asociației „Seniorilor...” vâlceni, adică obiectivul asumat, ne-am propus ca din experiența de-o viață, din cunoașterea altfel descifrată, să împărtășim... *pro bono*, generației care primenește, val înnoitor fiind pentru lumea cea mare. Să ne onorăm datoria, ca o predare a ștafetei unei încolonări nesfârșite. De ce am ales Balcicul? De ce acum? Par întrebările care își cer lămurirea din mai multe perspective.

Vara, una însorită, fierbinte și înfierbântată de supra/încălzirea socială, politică și mai ales geo-politică ne solicita mai liniștea unui loc care își are în sine puterea regăsirii unui echilibru și soluțiile împăcării multor contrarii. Litoralul mării noastre - cu *valurile... vânturile* cadențate care ne puteau sugera ritmuri uitate și dorurile mai cuminecate acum!- împreunase hotarele, desființând opreliștile în disputata țară veche a lui Dobrotici, cu Cadrilaterul (otoman... veacuri de-a rândul!), într-o partajare geo-politică - după altfel de vânturi ale Superputerilor!-, noilor Regate (ale României și Bulgariei!). Acum, chiar din 2025, opreliștea Schengen desființase gardul de trecere între Republicile... emancipate de azi/ europene, din 2007, cândva „împrietenite” în același lagăr „frățesc”, de altă Uniune: cea a lui Stalin! Litoralul *nostru*? Acum cuprinde țărmul vestic al Mării Negre, din administrare României și Bulgariei și chiar ne vom fi convins de adevărul graiului

românesc, dominant sonor la tot pasul, de la Sulina, până pe la Burgas; de împăcarea la taraba negoțului a leilor noștri (*leul* lor își spune *leva!*) inclusiv cu mai titratul euro! Apoi... unde îți poți căuta, mai cu recomandare, liniștea, dacă nu într-un *cuib liniștit*? Aflasem mai demult că o minte strălucită, providențială, dăruise un ansamblu cu tâlcuri, altfel vorbitoare oamenilor, chiar pe țărmul mării la... Balcic. Observasem că vremurile tâlcuiseră după interes, mai mereu propagandistic, mesajele, dintr-un tezaur al cunoașterii, scris cu artă și dăruit cu inima (lăsată gaj la propriu!). Cum a supraviețuit în peisaj darul Reginei Maria, a României (1914-1927), prin zbuciumul unor valuri – adevărate tsunami geo-politice (1940, 1948, 1989... 2025)... se putea afla cercetând *scriptura*, dar realitatea momentului, aceea în care pipăitul surprinde viața din scenă, ne cerea prezența cu toate simțurile acolo.

Prin 2008, la Editura Fundației „Scrișul Românesc” Craiova (aici se semna și o Pace... dureroasă prin 1940!) apărea cartea „Țara Uitată/Cadrilaterul în timpul administrației Românești 1913-1940” . Autorul, Cătălin Negoită, își publica în fapt cercetările care l-au consacrat doctor în istorie. O lucrare amplă, cu un aparat critic cuprinzător, care surprinde documentat poziționarea istoriografiilor române și bulgare, partizane propriilor teze, pentru adevărurile relative și perisabile în care toate fenomenele își au durată legiuită de ... sus, de foarte de sus! Elaborată în perioada unui entuziasm politic sub eticheta „România Mare”, chiar cu grafica copertei ilustrând amintirea unei grădini istorice, cu Basarabia dezlipită în 1812, cu Dobrogea alipită în 1878, și Cadrilaterul administrat ca „țară uitată” în perioada analizată, surprinde și drama ascunsă sub preș încă, a fraților vlahi/ aromâni/ macedo-români (pentru atașamentul lor la mișcarea politică legionară, mai atentă la cauza lor : aceea de-a-și avea și ei *cuibul liniștit*, într-un colț de țară, lângă neamul cel mare ; vezi anexele Tratatului de la București... din 1913, semnate de Titu Maiorescu, ca prim/ministru!). Lucrarea citată, ca orice teză de doctorat cu acreditare științifică, ne-a atras atenția prin 2011, când am cercetat-o, tocmai înaintea unei excursii programate la Balcic (venind dinspre Mangalia!). M-a surprins constatarea omului preocupat de istorie, ca de un proces în care ... totul curge, pendulând adevărurile conform programatorului CRONOS. Spune Cătălin Negoită, la paragraful final, p.531, ca o concluzie amară: **„Doar castelul de la Balcic rămâne ca o pecete a unui timp trecut, de care nimeni aproape nu își mai amintește. Aproape nimeni...”**

Până la descrierea „lecției” de anul acesta/2025 (vorbeam de *școala altfel!*), am văzut Balcicul de două ori, provocat special, tocmai pentru dezvelirea unor adevăruri necesare și cinstirea eroilor ocultați de eclipsele și ele trecătoare (în ciclicitatea lor spiralată a... politicilor legitime, *corecte*, pe terenul și sorocul lor garantat!). Constatasem creșterea interesului pentru vizita Balcicului din partea multor semeni ai noștri, mai mulți la fiecare revenire. Ceea ce spunea istoricul, la o fotografiere a momentului anume, observând dezinteresul, tocmai când un zumzet naționalist exclusivist era cultivat insistent, acum părea diferit pe un sens inversat, al integrării în mai largime și al liberei circulații. Acel *aproape nimeni* nu mai corespunde! S-au înmulțit vizitatorii... nu doar în vecinătatea de aici, ci chiar peste mări și țări. Problema pe care o punem spre rezolvare este, cum ne regăsim pe noi înșine după cunoașterea mai largimii și al înțelesurilor mai adâncimii! Așa ne-am întrebat și în legătură cu ocultata Regină a noastră, Maria, o vreme (vezi etichetările regimului monarhic, până după 1990!) și ocolirea semnificațiilor Ansamblului Balcic, dăruit de Regină, sub sintagma... *Cuibului*. (cuvânt incomod... în legătură cu un curent, care își luase numele de la ... *legiunile Romei*, *vinovate* și astea pentru... cucerirea dacilor și latinitatea maternității noastre!). Ne-am impus o vizită specială anul acesta, post aderare deplină UE, cu Schengenul valabil, dar mai ales pentru faptele de la borna Centenarelor! În 1925, Regina României: Maria Alexandra Victoria va fi pus piatra de temelie **ansamblului de la Balcic**, iar Biserica Ortodoxă a României își va fi primit juridic, **Patriarhia**, intrând pe cont propriu (autocefalie...!) în rândul celor cu majoratul la ei, cu instituția supremă recunoscută de ceilalți frați/ cei întru ecumenicitatea mai largimii creștin ortodoxe... doar.

Două centenare, despre adunarea în același loc, ca o înfrățire a viitoarelor zboruri spre mai înalt, cum se împacă ele azi?

Viziunea profetică însemnată prin arta cu simboluri, și... *grădina botanică* a împăcării diversității, sunt ele și despre adevărul unui ctitor a/nume, trimis urmașilor? Ori doar o prezentare sumară cu povești înnoite, sincrone nevoii imediate, poate doar ofertă unui turism adaptat cererii generale? Trebuia revăzut Balcicul și dat un răspuns proaspăt, inclusiv despre poziționarea partizană, dar mai ales vădite descifrările... care nu pot cădea ușor în manipulările vanităților exclusiviste.

Iată-ne porniți spre Bulgaria, din Uniunea noastră și a lor, europeană... cu „Nisipuri de aur”. În programul *școlii* noastre de vară, *opționale* erau... Balcic și Nessebar, cărora la final li s-a adăugat și pelerinajul la Dimitrie Basarabov... /Sfântul Dimitrie, cu numele baștinei, va fi fost trecut Dunărea (lăsându-și locul nașteri, marcat de drapelul Republicii Bulgare, și cu informația *oficială*, privind viața pământească în vremea Țaratului al II-lea, neapărat doar bulgar, prin secolul al XIII-lea/poate că doar Dimitrie o fi fost vlah și a dorit să se sălășuiască peste Dunăre?!), să protejeze cu prezența lui fizică (moaștele!) capitala României, București?

Am invocat prioritatea Balcicului și un alt Cătălin (conducătorul *expediției* noastre, inclusiv auto!/ prin numele său... chiar ne căuta liniștea și se străduia să ne-o facă posibilă!) ne va fi condus **în 4 august 2025**, la Balcic, să luăm seamă cu simțurile toate și cu citirea altfel a scripturilor oferite... Realitatea clipelor, evident mult înnoite, unele cosmetizate să-și ofere chipul, am luat-o și temă pentru acasă... cu atâtea instrumente la dispoziție.

Am intrat în Dobrogea istorică, pe la podul lui Anghel Saligny, cel care ne amintea de Principele României/devenit Regele Carol I, și de legarea pământului dintre Dunăre și Mare, de România. Istorică alipire la grădina noastră, la 1878, după războirea din Balcani alături de ruși și pacea încheiată, în două etape/San Ștefano și Berlin, în 1878. Ne-am amintit imediat și de vremea lui Mircea cel Bătrân (1386-1418), tocmai noi locuitorii orașului său domnesc: Râmnicu Vâlcea. Simțeam imediat o vinovăție față de Mircea, că i s-a amânat canonizarea, tocmai de sinodul Bisericii Ortodoxe Române nedumerit privind *minunile* voievodului (sine die?). M-am întrebat, din motive de reprezentativitate istorică, de ce ne-am adus ocrotitor laic (emblemă culturală!) pe mult mai tinerelul Antim Ivireanul?, canonizat de biserica noastră și desemnat de un consiliu local marcă identitară? Aici, la puntea de legătură a punctelor cardinale, un împăciuitoar putea să fie simbolul potrivit și faptele lui îl recomandau! (Valea Oltului... unde este statornicit veșniciei, Mircea... la Cozia! De ce a fost ales cel trimis la poarta dinspre vest, un partizan al Răsăritului Ortodox și al orientării pro-țariste, cu Patriarhia în *Roma*... Rusiei?

Mircea chiar reprezintă, peste vremea, simbolul unificării celor ce se pot aduna când vor găsi cheile împăcării diversității. Când va mai fi fost Dobrogea... lui Dobrotici, împreună cu: Muntenia, Banatul de Severin, Amlașul, Făgărașul, Podunavia, Bugeacul..., după cum administrarea feudală avea alte împărțiri teritoriale și alte mari puteri prin vecinătate? Când se vor fi semnat „capitulațiile” pentru traiul convenit în „Casa Păcii”? Când se va fi putut trăi împreună ecumenismul post schismă, al ortodocșilor de tradiție bizantină, cu catolicii latini în cultură și spiritualitate și cu viitori pragmatici..., protestând împotriva excesului de contemplație în păgubirea lucrării? Pacea cu sultanii... și cu împăratul Europei? (și pe atunci... amintind de Luxemburg, cum își vor aminti și sibienii... de îngemănarea capitalei lor culturale...) Sunt multe faptele, experiențele istoriei, unele coborâte în mituri și legende, în inspiratele de muze, artefacte, cărora nu le găsim nodul comun, cultivând amănuntul care izolează și ne înstrăinează chiar de întregul vieții..., de Dumnezeuul suprem ! Insistăm asupra lui Mircea, că el își află propria Columnă, în Ansamblul de la Balcic, reînsemnat de Regina Maria. Fiul ei devine simbol pământului acesta (m.1916, când Bucureștiul era cucerit!) într-un parc viu. O carte ghid, editată în Bulgaria, cu scop turistic, pentru vizitarea Ansamblului Palatului și a Grădinii Botanice, tipărită multilingv (bulgară, română, engleză...), completată cu un album cu pozele reginei prin Balcicul amenajat... liniștii, semnifică în puiul de om de doar trei ani, de pe columnă, pe voievodul istoriei noastre: Mircea cel Bătrân. Inspirată descifrare care leagă la 5 veacuri distanță, prin numele ales al Păcii: **Mir... ce(e)a** ce pune armonie în curgere!

Vâlceeni fiind, Mircea ne-a atras special! Constatând Centenarul punerii pietrei de temelie a Grădinii Balcicului, ca un ansamblu cu multe componente..., nu aveam voie să absentăm de la marea întâlnire! Încifrarea dorințelor, pentru o iubire a dumnezeirii (indiferent de numele suprem care separă dogmatic!), care să exprime pacea între oameni și crezurile lor, așa cum în larga natură diversitatea își trăiește simfonia, ne obliga să trecem pe la Stela Maris, să aprindem lumânări și să mângâiem clopotul din preajmă! Mărturisim aici că am pomenit la fața locului, unde inima fusese martor și după ce se sălășluise în capelă, până prin 1940, și că am vibrat ușor clopotul de bronz din vecinătate, rămas fără limba... lui! Era un motiv special să fim aici, chiar înainte de ...Schimbarea la față! Trebuia să culegem și să ne reculegem în cele trasate prin labirint, să luăm seama la cele puse să povestească împreună, să identificăm mesajul..., ca mai apoi, cele adunate de Regină aici, să le dăm hrană simțurilor ca pe niște semințe măcinate la fața locului, frământate ca pâine de dar... să le oferim celor interesați de ... școala altfel! Fără a fi fost un pelerinaj, precum cele organizate de Biserică, conform procedurilor unei trăirii angajate canonic, vom fi improvizat, pentru propria fixare a impresiilor câteva momente de-a împreună: poze de grup, degustare din vinurile locului (să ne amintim că Dyonissos, cel care dădea numele vechi al locului /Dyonisopolis, era chiar zeul viței de vie, și se impregna în fiecare ca dumnezeire, adevăr, poftă de viață! Da, cu ocazia vizitei ne vom fi împărtășit cu vinul locului, în trecere pe Alea Vinului!

Cuibul liniștit, se potrivește cel mai bine identificării Ansamblului! Vila, ori Palatul de la Balcic, ar ascunde ideea aducerii împreună a celor legate prin ceva trainic. Locul ales, între pământ și întinderea marină a apelor, ca o margine de lumi, amintind de copilăria de pe malul Oceanului și adolescența din Malta, amintea și *singurul* dor al Eminescului, căutându-și eternitate înserării la marginea mării... să-i fie somnul lin, cerul senin... pe întinsele ape! În cuibul de-a împreună al familiei, ansamblul întreg, copiii/pui se vor fi înaripat cu toții să slujească cele înalte. Carol va deveni Regele României, Carol al II-lea (1930-1940); Elisabeta... regină a Greciei (1921-1922); Marioara (Mărie Mică/Mignon!), Regină a Serbiei (1922-1934), Nicolae (în regența lui Mihai... copil) 1927-1930, Ileana (arhiducesă de Austria, comandant licențiat de vapor, stareță de Mănăstire Ortodoxă în USA, după călugărie), iar Mircea, sălășluit columnă în locul înverzit al Balcicului. Fiecare își va fi avut locul rezervat în întinsul Cuibului, privit ca un ansamblu! Să amintim în trecere că Regina Maria era o adunare tocmită în altarele puterilor imperiale, indiferent de raportarea la un crez anume. S-a numit Maria Alexandra de la numele mamei sale, fiica Țarului rus Alexandru al II-lea: Maria Alexandrova Romanov, și Victoria de la numele mamei tatălui ei Alfred, Regina Victoria. Căsătoria ei cu Ferdinand, nepotul german, dorită de Carol I (regele României, prin 1892!) a fost negociată cu Wilhelm al II-lea și Bismark, conducătorii imperiului German. Cum să reziste un *Cuib liniștit*, când puterile monarhice se impun oamenilor prin Dumnezeu, ca argumente juridice ale Constituțiilor, impuse societăților omenești, când revoluționările republicane, schimbă macazul? Uneori, invocând cantitatea (vezi suma voturilor unor majorități care nu au clarificată direcția și au mersul turmei îndrumat de câinii de pază!), care uzurpă credințele statornice, se alungă pentru o vreme... rânduiala celor îndelung muncite și așezate, inclusiv o anumită ierarhie a valorilor cultural-spirituale, abrogate abrupt pentru noile înscăunări.

Cum să se mai accepte... noii *dușmani ai poporului*, tocmai Regii de ieri, cu palatele lor? De către puterile cele mari, ce te-au luat în pază, care și-au schimbat și la ele ierarhiile? Dar toate fiind *până la o vreme*: cea a limpezirii apelor, a deșteptării din somnolența indusă, redeschiderea arhivelor, la trezirea din boală ca însănătoșire a lumii mai cuprinzătoare, apele pot reveni în matca unor curgeri mai liniștite. Așa s-a întâmplat și cu Palatul Reginei Maria, după cedarea Bulgariei și României, de zăvozii lumii, sub „ocrotirea lagărului” sovietic, până la ruperea „cortinei de fier” de la sfârșitul mileniului II (vezi... 1989 și anii următori ai tatonării reșezării în alte sfere de putere /2004 NATO, 2007 UE, 2025 Schengen).

În ciuda furtunilor din Oceanul Politic, mesajul operei de artă, al miturilor cu tâlcuri, pot păstra mesajul pus de inspirația vizionară și spiritul profetic. Accesul la cele ascunse cere însă o inițiere prealabilă și puterea de-a face posibilă taina celor neinițiați. Citirea celor văzute la Balcic, și

îndemnul de-a le vedea într-un anume fel, pot fi acel imbold al *școlii altfel*. Să-i rugăm pe cei ce văd cu alți ochi ceea ce par hieroglife, să le citească și celor ce vor să cunoască, pentru propria lor redescoperire! Cu gândul acesta „Seniorii...” au vrut să cinstească Centenarul... Balcicului, și să povestească cele văzute, cele citite, gustate, pipăite, mirosite și auzite, uneori în simultaneitatea lor cuceritoare.

Am ajuns la porțile... palatului cu grădină, când ghidul locului cu lecția lui turistică și accent doar pentru istoria angajată, își terminase programul. Îl ascultasem cu alte ocazii! Semne bune! Vom culege singuri cu îngerii noștri ocrotitori (numitele simțuri, mai în conclav și ghidate de unificatorul lor), mai cu ochii în patru, să nu scape cele de interes, pentru fiecare dintre noi, cu softul personal instalat anume ochilor interiori, și instrumentului personal din marea orchestră a grupului. Am plătit vama intrării în leva, pentru Castel/Vilă/Palat prin labirintul... cu anexele lui și, separat, pentru Grădina Botanică, din administrarea Universității din Sofia. Materialele de prezentare ale celor două obiective sunt atașate de biletele de intrare. Grădina Botanică: în bulgară și engleză, iar Ansamblul Palatului Balcic își are schița traseelor prin... labirint, cu obiectivele numerotate și numite în patru limbi, cu semnul drapelului atașat: Bulgară, Română, Engleză, Rusă. Grupul nostru se ... împarte după atracția specială a unor obiective, și se reunește la punctele de intersecție. Culegători harnici de imagini, filmulețe, pliante și impresii la cald... schimbate operativ, atrageri de atenție speciale dinspre cei ce au observat undeva anume ceea ce căutau apriori. Este dificil să redai cromatica întregului, fără observarea spectrului în care lumina își colorase petalele, ori să dai coerența simfonică a atâtor voci pe armonica principală când marea își bătea tactul, vântul foșnea ramurile diversității vegetale, cascadele își accentuau căderile limpezi și dulci spre întinderea albastră, cu dantelă neapărat albă și ea accentuând, sacadat, du-te vino-ul unui balans, ca un dans legănat, amintind de valsurile din palatele lumii!

O atenție specială vom fi acordat Vilei/Palat... numitul Cuib, reședință regală, amenajată după cercetarea țărmlui Mării Negre de către **Maria** (hărăzită născătoare de regine); **Alexandra** (cu trimitere la anticul Alexandru... întemeietor de imperiu multicultural, cu marea lui minune: un Far... prin Alexandria, să ocrotească cele marinărești; **Victoria** (să aleagă tabăra potrivită în marea furtună mondială și să poată aduce în același cuib, într-o Românie *dodoloață*, după Trianon, copiii unei grădini care respirau... românește. Vorbeam de darul providenței al acestei uriașe personalități... pentru devenirea României, țară nouă, una a credinței tolerante, adevărată Grădină a Maicii Domnului. Regina Maria va fi fost o Mamă autentică, pentru toți puii cuibului, nu doar pentru fiii ei de sânge, ci pentru toți cei hărăziți culturii și artei... altfel cuvântătoare și mai durabile în peisaj.

În fața construcției, înrădăcinată între mare și uscat o cruce de piatră sugerând adunarea stihiiilor, așezată lângă un tron cu însemnul soarelui și lunii, par a da povețe... oamenilor păstori – regi, prinți, sultani, califi, patriarhi..., președinți, lideri informali, artiști inspirați etc., să se supună legilor universului din autoritatea deplină a Dumnezeuului unic, indiferent cum este El perceput de timpul curgător și de *cetele* de oameni trecători... Am luat și noi la pas aleile cu flori roșii, spre locul unde moara și teascul zdrobiseră creșterile tezaurizate în semințe să ne dea pâinea și combustibilul vieții, primite împărtășanie..., spre dobândirea propriilor noastre creșterii și desprinderea mai apoi în zborul altei lumi, poate chiar spre Stelele de deasupra apelor... liniștite de curgeri! Da, vom fi fost și la Stela Maris, capela unde își va fi dorit Maria să-și odihnească întru veșnicie... inima. Lumânările aprinse, un clopot mut și un altar interior... tănuiau povestea acelui 1938, când Bricul Mircea, va fi adus în plutire inima Reginei... să-și ostoiască vremelnica liniște a grădinii României, până prin 1940, când se va fi mutat (tot vremelnic!) la o capelă la Bran... Aici la castelul primit în dar, prin 1920, de la brașoveni, va fi deranjată de ... *strigoi din neam*, prin 1968..., că tocmai se schimbaseră macazul... cu Dumnezeu exilat, adică interzis ideologic... de prea libera cugetare, dresată special de noile autorități. Lumânările, multe lumânări ardeau, la Capela ctitorită de Regina Românilor. Cei ce le-au aprins, poate... știau pătimirea inimii, uriașa inimă a unei Maicii de țară românească, care va fi urmat soarta grădinii, rămasă fără grădinarii ei aleși. Noi ne informasem apriori și i-am rostit numele întreg spre urechile celor prezenți și am avut în acel moment senzația că este acolo și ne îmboldește la mai atenta cercetare... a grădinii întregi, cu pașii ei povestiți și în scriptura lăsată, ori

Încredințați meșterilor iscusiți să-i împlinească gândurile. Pe la ... *Fântâna de argint*, ivită imediat în cale, un mozaic superb îmi sugera altceva decât informația turistică și îndemnul unui ocol tămăduitor, cu împlinirea dorințelor din gândul fiecăruia. Sigur o maică, care s-a vrut cu inima zidită la Balcic, precum Ana unui Manole legendar, ne sugera să rămânem curați ca aghiasma din cristelnița de argint... a puilor botezați, să o facem acum și noi, cu ocazia *schimbării la față* de peste nopțile următoare, acum lămurii și spălați de multele... mizerii, inoculate fără voie. Am legat acest gând de dorința testamentului său, din 1933, de-a fi dusă la Curtea de la Argeș, acolo unde și Manole..., zburând cu *aripile* sale, se va fi făcut... fântână. Ne-am supus unui ritual improvizat, să-i cinstim ... fântâna, fiecare cu dorința ascunsă! Femeile grupului, fără excepție, vor fi ocolit de trei ori fântâna, urmărite din mozaic..., iconic, de geniul artistului oglindind femeia mamă, ocrotitoare. Cuibul... ridicat să provoace mirare și minunare pare o ciudată construcție ce nu poate fi confundată cu altele asemenea. Chiar este ceva special în sinteza ei întrebătoare. Trei nivele, continuate cu un turn rotund și zvelt, ce seamănă cu un minaret de moschee, vorbitor cu o elice în vânt să sonorizeze freamătul locului..., completează vecinătatea cu amintita cruce de piatră din preajma întinderii marine, cu propria sa legănare sonoră. Parterul, ca bază de susținere, este dedicat regelui Ferdinand, soțul legiuit al Mariei... după cununia în altarele... protestante, catolice și convertirea în spiritul datinii ortodoxe... pe care, matern, o moștenise genetic. Regele... răposat în 1927 își va fi avut, în *cuibul*... finalizat mai târziu, mărturia paternității puilor regali și marea contribuție la izbânda împlinirii României Mari. O Maica a Domnului, albă ca spuma mării, purtând coroană ca Regina Maria, privea spre lărgimea marină cu o b(arcă) albă, ocrotită ca un prunc, de la nivelul superior. O Ileana, principesă, conducătoare de vas putea personifica ocrotirea marinarilor, și sugestia Mariei pentru materializarea gândului. Pe această fiică iubită... special, o vom fi văzut în destinul ei, colindând oceanele și continentele, ca apoi să se ofere slujitoare credinței ortodoxe, stareță la o mănăstire din USA. Să fi avut regina Maria viziunea Profetului, cu atâtea afluențe în sine, venite raze stelare dinspre duhul nevăzut al întregului? Să fi înțeles rolul clopotniței, al minaretului, al farului- luminând în nopte depărtările marine? Să fi deslușit freamătul codrului, respirația pământului, parfumul culorilor, clipocitul ori mugetul valurilor, vibrația omenescului sincronă iubirii care apropie, ori răbufnirea urilor care despart? Faptul alegerii grădinarilor iscusiți pentru coloritul grădinii (vezi Julien Janin, elvețianul care împodobise grădinile Sankt Petersburgului, țarului Nicolae al II-lea!), artefactele cele vechi aduse din lumea întreagă să vibreze cele durabile, alături de cele găsite la fața locului, cu mitologia povestită, să împrietenească sfinții cei noi cu zeii și eroii și ei, slujind Puterea din scaunul cel înalt, cu soare și lună... ne arătau cuprinderea cultural-spirituală, enciclopedică a Reginei noastre. Arhitectura florară pusă în operă, începând cu 1926 și îngrijită până în 1936 (când peisagistul se dă veșniciei chiar la Balcic)... va fi fost începutul viitoarei grădini botanice, în care regele... *botanist* al Regatului Bulgar (Boris al III-lea/1918- 1943) o va pune, între/pătrunsă cu labirintul etajat al Ansamblului Palatului... Mariei în peisajul vechiului port antic Dionisopolis.

Am aflat imediat, la intrarea spre Grădina Botanică și Ansamblul ... Cuibului Reginei Maria, într-un afiș ostentativ, despre triumful lui Boris, din 1940, când... Bulgaria își adaugă Cadrilaterul, dar nu aflăm nimic explicit, de repatrierea inimii Mariei, ori despre minunea din vecinătatea imediată... Un Panou color, cu multe informații, prezenta Grădina Botanică (cu istoric, și implicarea Universității din Sofia în administrarea ei...). Informațiile în engleză și bulgară... Noroc cu planul de situație al Ansamblului, atașat de biletul de intrare... și faptul că știam apriori ce căutam.

La poarta de intrare în ... perimetrul *ansamblului* și vecinătatea sediului administrativ, nu departe de coloana lui Mircea, facem o primă oprire a ... grupului să ne organizăm vizita. Suntem aici trei generații... pe urmele Mariei, în principal femei. Cei întârziați cercetau... afișajul suveranist... local.

La *Fântâna de argint*, cea cu mozaicul, la sugestia Roxanei (ca o REX...Ana, unei emblematice zidiri a lui Manole, meșterul cel mare, ziditor de sanctuare!) punem de ritualul amintit. Tocmai văzusem columna lui Mircea, înșămânțat monument, prin verdeța locului (în numita *Grădină a lui Mircea*, cum este localizată pe planul ansamblului!), cu istoria stră/unchiului său de la Cozia, uitată chiar de slujitorii altarelor, cu menirea pomenirii faptelor mărețe. Le-am sugerat celor ce au înconjurat *fântâna* să-și pună și dorința împlinirii canonizării voievodului, chiar în anul centenarului legitimării Patriarhiei Române, că nu este complet **panteonul mântuirii neamului** fără Mircea cel Bătrân/Mare, voievod și om deschis mai comuniunii credincioșilor.

Am intrat prin labirintul etajat, coborând către țărm, pe lângă cascade, reședințele destinate „puilor” din cuibul reginei, numitele Vile, cu multiple roluri funcționale (Vila-cramă, Vila-Moara, Vila-Suita, Vila Izbânda, Vila – Apus de soare , Vila – Gutman/ cea a viitorului administrator după moartea din 1936 a arhitectului peisagist!) și peste toate acestea cea care dă numele ansamblului: *Vila Cuibul liniștit*, care ne-a reținut mai mult atenția. Documentarea ne-a fost ușurată prin prezentarea pe panourile din vecinătatea componentelor ansamblului, inclusiv în limba română, alături de bulgară, engleză și rusă: texte lămuritoare însoțite de o grafică și imagini inspirate.

În trecerea noastră pe cărările pline cu leandrii ne-a atras atenția un afiș-invitație, provocator prin intenție și mai ales prin discreția lui, între altele de prin preajmă. Afișul, în sine o mare subtilitate, care să nu lezeze vreun partizanat, anticipa mesajul unei expoziții vremelnice găzduită chiar de etajul superior al ... numitului cuib spre care ne purtau pașii.

Afișul „citit” de noi vorbea despre 100... de clipe/ani, acel centenar care ne adusese aici, să contrazicem istoricul că... românii sunt dezinteresați de Balcicul „uitat”. Apoi faptul că un artist plastic, din România, cu numele vibrând duhul locului: **Mihaela Vieru** (Cultural & Artistic Manager cf. Carte de vizită), dăruise o expoziție, în perioada 30 iulie- 12 August, 2025 și cuprindea chiar pe cumpăna intervalului... „schimbarea la față”, sincronă apusului unui *liber cugetător*, care va fi întârziat cândva reabilitarea... celor bune, ale regimurilor monarhice, în cazul nostru cel românesc cu umbrele așezate și peste...Balcicul regal. Titlul expoziției, „Ad Infinitum” se expunea și grafic prin: Turnul/Minaret/Coloană/Far... Antenă/Releu, cu o spiralare de furtună marină care se proiecta spre nesfârșirea bolții... cu planete tot albastre. Cum să nu te ducă gândul la celelalte coloane, între care cea a lui Brâncuși – care se va fi ridicat în aceeași perioadă? Iată-ne cercetând mai altfel această verigă dintre mare-pământ-cer, reprezentată de cuibul pământ, plutind ca o arcă pe ape, cu catargele în vânt și o pasăre duh, gata să își ia zborul? Cum să nu te încerce gândul că între durată și veșnicia - neapărat orizontală!, se trec vămile și se plătesc cu împovărarea cea grea mai ușorul zborului și lumina sfințirii? Cercetând, mai altfel, imaginile ne-au propus niște chei, urme ale trecerii pe orizontala cu monumente, din vremea când erau clipe cu bătaia inimii lor.

Coroana... unei Maici ocrotitoare, ce pare născută din spuma mării, cu arca salvată în propriile-i brațe, să nu ne trimită la antichitatea cu zei; la salvarea lumii din acel potop al... scripturii; aici, la o actualizare concretă în providențială... Maria Alexandra Victoria, Regina României, cu... marea ei *ispravă* : adunarea neamului risipit într-o singură grădină, ocrotită de cer? Generalitatea, vădită în concretul persoanei, aici Maria... mamă pământească a Ilenei, privește întinsul mării și nădăjduiește că marinarul din fiica sa va atinge cu bine limanurile de departe.

Rugăciunile, să ajungă în înaltul Cerului, poate chiar... *soarelui dreptății*, trebuiau slobozite în înalt cu toată vibrația pământului preluată cu tălpile și îngenuncherea smerită. În noapte, sora Lună intermedia chiar ea, pe El, purtătorul de lumină , să fie călăuză prin deșert! Pentru mai largimea cuprinderi se cerea mai înaltul privirii, mai ascuțirea sunetului și insistența ritmului precum pulsul mării, fluxul și refluxul inimilor de tot felul..., repetiția care adâncește urma, recitirea care ... înțelege...

Am căutat numitorul comun al chipurilor „antelor”, adică ale Ansamblului „Calea Eroilor” de la Tg. Jiu și al „Cuibului liniștit” de la Balcic, solicitate artiștilor vremii de două femei: Arethia Tătărescu și Regina Maria a României. Mihaela Vieru ne dăduse firul călăuzitor al labirintului. Cuvântul „infini” și imaginea turnului vilei, ne ofereau intersecția, punctul de întâlnire. Limbajul artei ne cumineca asupra intențiilor comanditarilor. Locurile să povestească, peste timp, ceea ce prin poveștile zilnice, răstălmăcirile ignoranței, noile adevăruri... *corecte politic* (!?) nu o pot face! Tocmai observasem, pregnant ieri, mai voalat azi, că suveranismul politic... local, se contrapune

adevărurilor mai largimii, uneori prin desacralizare se contestă sâmburele de adevăr al legendelor și se pun în conflict dogmele, se redefinesc principii, se impun noi morale. Se pun sub preș, în arhive, bine păzite, cele incomode.

Pe turnul, ca un balcon de minaret, se observă o încercuire de romboedre, ca un rozariu care își numără... zilele! Sunt pe orizontala duratei, a momentului rugăciunii, spre deosebire de verticala brâncușiană care numără generațiile de eroi. Cuibul aici ne vorbește de puii reginei noastre, din momentul rugăciunilor ei!

Partea superioară pare o clopotniță de biserică ortodoxă, vorbitoare prin clopot și toacă

Elicea din vârf, în bătaia vântului, sonorizează un fâlfâit de pasăre, precum în tradiția sacralității

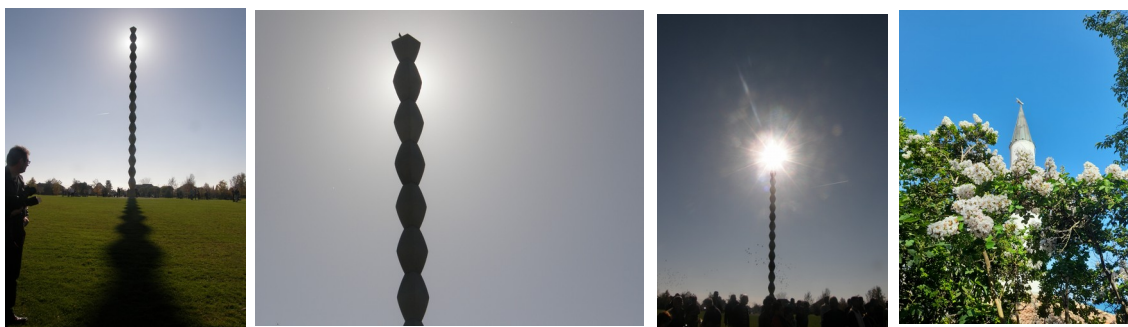

populare o pasăre duh era așezată pe crucea celor răposați Aici... încolonarea între mare, pământ și cer își are oamenii vii, verigi între tărâmurii, iar elicea din vârf chiar pare o pasăre vie, încă pe cuib, exersând zborul. Totu-i viu prin preajmă, în momentul numărării clipei! Orizontala roșie, la răsărit și apus, ca soroace ale vieții: pe alea vinului strivit în teascuri, ori a semințelor măcinate să înroșească pâine în cuptoare, la amiaza mare cu înflorire albă, ori la miez de noapte cu semilună, devine arcuire ruptă din marele soare

Elementele Ansamblului Balcic, prezentate de administratorii bulgari, au și slova românească, utilă scopului turistic pentru care trebuie să mulțumim. Restituirea poveștii... *ansamblului trebuie* făcută cu înțelegerea vremii de azi, cu necesarul îndemn la pace socială și observând mesajul profetic al unei Marii, tocmai o Regină a României. Să intrăm într-o rezonanță cu duhul ei prezent prin preajmă, sincron inimii sale - de dinainte de adormirea și... sigur ridicarea ei la Cerul cu

rațiunea păcii! Să-i aprindem aici o altfel de lumânare într-o zi dedicată înălțării la cer a tuturor Mărilor Mari, cum va fi fost inegalabila noastră Regină!

Mihai Sporiș/ 15 August, 2025, amintindu-ne de centenarul... Cuiului Liniștit

Monument.../ Regina Maria, în Moldova/copie##

Discurs la monumentul Reginei Maria; Chișinău, 27 martie 2025 /Iulian RUSANOVSKI

„ Prea cucernici părinți, onorată asistență, distinși oaspeți! Au trecut peste 85 de ani din momentul în care bunicii noștri și-au propus să edifice un monument Reginei Maria în centrul urbei Chișinău, însă acea idee nu a fost dusă la bun sfârșit din cauza celui de-Al Doilea Război Mondial și a ocupării Basarabiei de către Imperiul Sovietic. **Tot sovieticii au fost cei care au distrus busturile și statuile ridicate în amintirea Regelui Ferdinand*** și a altor personalități care au stat la baza făuririi statului român modern, pentru a dezrădăcina complet identitatea românilor basarabeni. În 2010, la îndemnul părintelui Mircea Bejenaru, **ne-am propus să reanimăm memoria sfinților și eroilor români prin edificarea și restabilirea monumentelor de for public.** Pas cu pas, **au fost refăcute 9 busturi închinat Regelui Ferdinand****, troițe, obeliscuri, cimitire ale eroilor români, iar în pragul Centenarului Marii Uniri, am venit cu **ideea edificării monumentului Reginei Maria** – un monument simbol al unității naționale, un monument de care vor fi legate de-a pururi mii de inimi românești de aici, din estul României***. Am avut nevoie de 7 ani pentru a reuși în realizarea acestui monument, 7 ani de lupte și eforturi în care am învățat că nimic nu este pierdut, niciodată. De asemenea, am învățat să nu ne plecăm genunchii niciodată, în fața nimănui. Astăzi, monumentul

a fost sfințit de preoți români din Bucovina, Sudul Basarabiei (Ismail), Serbia, Iași și Chișinău, cu alte cuvinte, din toate zonele istorice ale poporului român, în semn de unitate spirituală și națională. Avem alături de noi intelectuali români, oameni de cultură, tineri extra ordinari din toate regiunile istorice. Acum, la Chișinău se reafirmă idealul nostru de refacere a unității naționale, întruchipat în acest simbol Monumentul Reginei Maria Mă închin recunoscător în fața Comitetului de inițiativă, fără de care nu s-ar fi realizat această lucrare monumentală, dar și în fața tuturor persoanelor care au subscris pentru edificarea monumentului și ne-au fost alături în acest proces. Sincere aprecieri pentru arhitectul Mihail Andrieș, sculptorul Veaceslav Jiglicchi cu echipa sa, dar și pentru meșterul popular Marin Lozan, pentru Primăria Chișinău și Consiliul Județean Buzău. M-am întrebat în repetate rânduri: de ce Regina Maria și Regele Ferdinand nu au părăsit România în 1917, atunci când armatele germane ocupaseră Bucureștiul, austriecii invadaseră județul Suceava, iar aliații ruși intraseră într-un proces ireversibil de bolșevizare, dedându-se la jafuri și violuri pe teritoriul țării noastre? Familia regală era retrasă la Mănăstirea Durău, iar regina deseori mergea în spitale și pe linia frontului, pentru a acorda asistență medicală soldaților. Oare de ce au rămas pe aceste meleaguri, cu riscul de a-și pierde viața? Fiindcă nu s-au temut de moarte și au iubit poporul român din tot sufletul. Ei cunoșteau că după răstignire urmează moartea, iar după moarte– învierea. Poporul român a fost răstignit de zeci de ori în istorie, dar în mod hristic a înviat în chip minunat de fiecare dată. Am înviat prin cruce în 1918, când lupta părea definitiv pierdută, am reînviat în 1990 și vom reînvia de fiecare dată când străinii vor încerca să ne subjuge. Avem astăzi, mai mult ca oricând, datoria morală și istorică de a vorbi tinerei generații despre marii eroi ai neamului nostru românesc. Despre Petru Rareș, Mihai Viteazul, Horea, Cloșca și Crișan, Avram Iancu, Constantin Brâncoveanu, Tudor Vladimirescu, Vlad Țepeș, Sfântul Ștefan cel Mare, generația unirii și martirii din închisorile comuniste, despre Doina și Ion Aldea Teodorovici, care au luptat pentru libertate și identitate națională, pentru dezrobirea poporului roman de pretutindeni. Eroii luptă pentru libertatea țării, iar martirii pentru Dumnezeu. Noi însă, avem eroi martiri, fiindcă ei au luptat concomitent pentru libertatea țării și păstrarea credinței ortodoxe. Frați creștini, știți ce vedea Hristos în momentul agoniei? Două lucruri care păreau indestructibile: **templul iudaic și fortăreața romană**. Și, după ce a trecut „dincolo”, praful și pulberea s-au ales de ele. Această privire a eternității în istorie au avut-o înaintașii noștri. Nu poți să răstorni un imperiu cu 12 desculți: asta au făcut apostolii! Nu poți să ții în șah imperii cu două căruțe de țărani – asta a făcut poporul român, deoarece a crezut în dăinuirea acestui neam. Este foarte important să nu ne fie frică de furtunile care se abat asupra noastră. Atunci când apostolii naufragiau pe mare, au văzut pe cerul înnegurat Fața lui Iisus. Crezând că este o amăgire, I-au zis: Doamne, dacă tu ești, cheamă-ne! Vino, Petre, că Eu sunt! Și Apostolul Petru a mers pe apă, atâta timp cât a privit la El. În clipa în care nu a mai privit la El, se scufunda. Într-un final, Iisus i-a întins mâna, iar apostolii nu s-au scufundat. Dar nu s-au scufundat deoarece au avut privirea ațintită spre Hristos. Poporul român a dăinuit doar datorită faptului că a avut în istorie privirea ținută spre Hristos. **Orice privire colaterală la ispitele de astăzi ar însemna o robie cumplită.** Ce e rău în robie nu-i atât robia sau subjugarea fizică, răul constă în faptul că dacă trece prea multă vreme, omul se deprinde cu ea – cu robia, cu frica, cu supunerea, să fie batjocorit și să nu-i mai pese, se învață ca pasărea cea proastă cu colivia, uitând că știa a zbura cândva sau temându-se să nu afle stăpânul că n-a uitat să zboare. Doar că noi, am învățat că se poate. Libertatea este cel mai de preț dar pe care l-a dat Dumnezeu omului și pe care suntem datori să îl păstrăm ca atare. Prin această libertate, să luptăm pentru păstrarea credinței creștine și pentru unitatea națională de acum și pururea. O viață avem, români, și o cinste. Deșteptați-vă, că am dormit destul! ”

##

Podul de reviste „Curtea de la Argeș” Anul XVI Nr. 6 (175) , Iunie 2025

După un sfert de veac...

Septembrie 2025. Tocmai plecasem de la Arhiepiscopia Râmnicului, unde fusese programat un eveniment organizat în cadrul programului româno-georgian, din oficiala agendă culturală locală (în legătură cu ocrotitorul canonizat al Râmnicului: Antim Ivireanul!), când mă întâlnesc, întâmplător (?!), cu doamna Jivan, soția prietenului meu, Nicolae Jivan, trecut prea grăbit la cele veșnice. Cu doar un ceas în urmă la evenimentul cu lansarea de carte despre... „Râmnicul medieval”, Mihai Moldoveanu mă anunțase că ...*mâine* – sâmbătă 6 septembrie 2025!- *îi pomenim pe Nicolae Jivan și pe Jean Decuseară la... Toți Sfinții*. Cum să mă împart și să fiu și eu solidar pomenirii unor prieteni buni? Tocmai asta mă frământa când am întâlnit-o pe soția lui Nicu. Impresia evenimentului, cu dedicația ostentativă pentru Antim Ivireanul, ca o abatere de la prezentarea unei cărți, de parcă era ceva foarte important și trebuie neapărat spus, mă iscodea de asemenea! Trăisem împreună cu Nicolae Jivan, într-o misiune prin Ucraina, prin anul 2000, o experiență tănuțită de amândoi, că în multe chestiuni... tăcerea e de aur. Iată un motiv de-a-l pomeni pe Nicu în legătură cu o faptă, după un sfert de veac, mai ales că aceasta a fost o filă adăugată unui proces împlinit, privind impunerea printr-o Constituție, a Limbii Române (vezi Republica Moldova) și cu zi anume în calendar pentru cinstirea ei. Evenimentul organizat la Arhiepiscopie, întâmplător doar simultan campaniei electorale din Moldova (?!), aducea în prim plan Georgia (acum captivă sferei Rusiei!) și pe omul de cultură Antim Ivireanul (încă o taină nedescifrată suficient a șahului geopolitic al vremii/ tipograful iscusit, devenit ierarh al bisericii, supus Patriarhiei Moscovei și acum foarte prezentă, electoral și în bisericile din Basarabia!).

În seara din urmă știrile TV ne informau despre un potop de foc săgetat, din dronele iadului moscovit, asupra Odesei; soarele, pământul și luna se aliniaseră în cumpăna nopții. Din amestecul atâtor afluențe ciudate, un gând, ca o scânteiere a eterului, ca o umbră care venea din noaptea cu reflexele roșii, mă convinge. Să mă întorc cu Nicolae Jivan la Odesa și să povestesc isprava noastră din vremea aceea în care, deși eram încă pe pace, lupte multe se duceau pe fronturi nevăzute și tocmai de aceea strașnic tănuțite.

Prin Mai 2000, Adunarea Regiunilor Europei (ARE) în care Județul Vâlcea, reprezentat de Consiliul Județean, avea calitatea de regiune/membru, organizase în „Regiunea Odesa” o reuniune de lucru dedicată... tineretului. Participam acolo în calitatea de Președinte al Comisiei de Cultură, Învățământ, Tineret, a Consiliului Județean, iar Nicolae Jivan era Vicepreședintele Consiliului Județean. Ne-am propus, pe lângă cerințele onorării ordinii de zi a reuniunii, să contactăm reprezentanții comunității românești din Regiunea Odesa, care include și fostele raioane românești de la gurile Dunării. Harta lumii, din răsăritul hotarelor noastre, cunoscuse, după ruperea cortinei europene din 1989, schimbări importante. În 1991 din marea URSS s-au desprins 15 state noi, autonome, care își doreau consolidarea... suveranității. Tranzițiile acestor noi administrații ale Statelor ivite nu erau fără dificultăți de tot felul și aceste manifestări internaționale își propuneau să sprijine aceste procese de transformare ale societății, pe principiile unei democrații neîngrădite și împărțind metodele de lucru proprii, care s-au dovedit eficiente. Ruperea abruptă a unei realități geopolitice, va fi fost imediat regretată de *statul* fostului centru de comandă: Federația Rusă, care în 1992, provoacă războiul transnistrean și își face din Transnistria un fel de *Raia* (ca pe vremea evului mediu... otoman!). Refacerea fostului imperiu este reluată prin războiul secret al limbajului, unul care trebuia promovat și ideologic, prin marea masă inertială a celor contaminați și încă în terenul iradiat... La vedere în Moldova era lupta pentru Limba Română (care s-a eliberat, cu scriptură validă- vezi Constituția!- abia în 2023!!!). Ce se întâmpla atunci, în 2000, în Ucraina?, cum am perceput starea de lucruri?, le-am scris atunci ca pe niște amintiri, pentru că cele oficiale se vor fi consemnat în raportul de activitate... din Arhiva Consiliului Județean.

Consemnam prin 2000!

„... Kiev. Ora 19.15. Ne imbarcăm într-un IAC-40, plin cu oameni veseli și cu bagaje la purtători. Ne luăm zborul spre locul ales de ARE, în „Regiunea Odesa”, chiar în orașul Odesa, capitala

regiunii. În apropierea Mării Negre, odată cu pasărea noastră de fier, coboară și soarele care se oglindește cu sângele apusului în ferestrele blocurilor turn. Când atingem pista nu îl mai vedem dar îl bănuim în ascunderea lui spre vestul îndepărtat. Pământul era udat de vreo ploaie recentă că bălțile dădeau mărturie. Semne bune se anunțau după spălarea la față. Bucuria salcâmlor și castanilor acestui mai înflorit și răcoarea lor parfumată, ne spuneau ... bun venit! Marea o survolasem într-un ocol, ca o îmbrățișare a orașului, să se potrivească atingerea pistei, de pasărea noastră cu numele de bour tibetan.

Ne scoborâm cu bagajele în mână, apoi pe roți și ne îndreptăm spre gara aeroportului din vecinătate. Pe o pancartă pe care scria V.I.P. ne vedem numele scrise. „Ei... Doamne! Ne-am ajuns!” Îmi exclamă Nicu la ureche, apoi adaugă: „vezi tu ce fată de fată ne-au trimis să ne întâmpine?” Suntem conduși spre ieșirea din aeroport, unde ne întâmpină... „în moldovenește” Gheorghe Babaian. El, român născut în Reni, ca reprezentant al Administrației Regiunii Odesa, ne-a fost desemnat translator din ... ucraineană și... „înger păzitor”, pentru întreaga ședere la Odesa. În microbuzul Toyota aflăm programul serii întârziate, de după aterizarea noastră și rostogolirea soarelui în propria chindie, dar și despre cele ale dimineții de mâine. În drum spre hotel căutăm un numitor comun și punțile de comunicare. Vorbim de fetele frumoase din Odesa, ca un compliment celei ce ne-a făcut primirea, iar ca răspuns Gheorghe Babaian ne vorbește de cele de la Brăila, pe care le vezi și cu ochii închiși (cu trimitere la ... *a văzut și orbul Brăila!*). Vorbim de Opera din Viena, despre cea din Odesa, dar și de Teatrul din Iași (ne atenționase Gheorghe... că vom merge și la Operă... într-o seară!). Suntem ispitiți despre ... Ceașescu, cu o intervenție a șoferului, și el... tot pe „moldovenește”. Îi răspundem cu o tâlcuire în dodi: „nu îl mai plângem, dar rememorând evenimentele din urmă cu un deceniu, creștini fiind, nu suntem împăcați cu sfârșitul lui de câine împușcat în plin Crăciun și după o judecată... nejudecată”.

Drumul serii, de la aeroport la hotel, și cel al dimineții primei zile de dezbateri, spre locul Adunării, ne-a familiarizat locului și ne-a inspirat mai multe acțiuni, în completarea celor oficiale ale delegației. Salcâmi împrăștia parfum și zumzet de albine. În vitrine, ca pe la noi, Coca-Cola și alte oferte West. Mc. Donalds și-a adus și el provocările. Castanii pe străzile largi cu lumânările lor înflorite, par coloane înverzite pe verticale suitoare în cer. Întâlnim un câine uriaș, cu botniță, care ne dă senzația că el își ține în lesă stăpânul. Îi urmărim mișcările și recunoaștem ceea ce fabulistul iscusit ne dăduse sentința asupra raportului de putere între dulăi și cățeluși. Așa o fi și în lumea oamenilor mari? Stai atunci și te întrebi: de ce să te însoțești cu cei mari? Să te apere? De cine? Împotriva propriului interes? Mai poate mușca după voința lui, cu botniță? Ca să faci poftele celui mic?- care oricum ți se supune? Cei mici, adunați mai mulți pot conta însă, dacă își pun împreună și voințele și acțiunile. Așa credem că s-au născut uniunile cu puterea lor, numai când diferențele nu s-au pus în conflict. Este dificil de împăcat interesele contrare între două părți și mult mai greu între mai mulți. Compromisurile acceptate ca soluții ale înțelegerii nu rezolvă pe de-a întregul interesul părților, în așteptările lor cele mari. Dar pacea, ca armonizare a diversității este soluția optimă ce trebuie permanent cultivată, acceptând chiar anumite sacrificări ale interesului. În tihna dimineții printr-un oraș regal (fostă reședință de vară a țarilor!), care respira o pace cât imensa întindere marină din vecinătate, îmi treceau prin minte tot felul de gânduri și așteptări de răspunsuri, de la dezbaterile care urma.

Câștigurile adunărilor cu mulți participanți - aceea sinergie a întregului!- nu se obțin, dacă nu se cade la pace privind: principii, valori comune, reguli universal valabile, interesul general valabil etc. Neexprimate, nedezbătute problemele diversității, fără schimbul de experiență împărtășită, nu pot naște liantul, consensul. Fără actualizările impuse de curgerea timpului, redefinirea urgențelor, acceptarea unei morale, indiferent de religie, tradiții, acordurilor prealabile subsidiare întregului..., lumea nu își poate găsi liniștea, acea pace posibilă. Aici, la această *adunarea a regiunilor*, vom fi primit multe răspunsuri la întrebările noastre, vom fi constatat diferențe de poziționări, abordări specifice regiunilor, cu personalitatea lor. Eram însă interesați, în mod special de ... neamurile noastre din Regiunea Odesa. În dimineața primei zile am cunoscut pe Consulul general al României la Odesa, Gheorghe Staicu, care ne-a invitat la Consulat și ne-a prilejuit o întâlnire cu Vadim Bacinski, redactorul șef al revistei de limba română... care apărea la Cernăuți. Prima constatare, care

vădea o stare de conflict indusă, a fost să aflăm că în toată regiunea Odesa erau înregistrați doar câteva sute de români și... câteva zeci de mii de moldoveni. Două *etnii*, cu atestat juridic, ne împărțeau nu doar neamul în tabere, ci chiar limba română.

În anul 2000, după ce Marea Adunare de la Chișinău, cu deceniu în urmă, ceruse grafia latină și... *limba noastră cea română*, dulăul cel mare ...avea deja inventată *limba moldovenească* și o impusese în scriptura locului. Aici ne-am convins că Ucraina recunoaște *limba moldovenească*, pentru că în dorința ei de suveranitate, cultivarea *limbii ucrainiene*, era un temei al separării de Moscova. Biserica Ortodoxă a Ucrainei în 2000 își are Patriarhia la Moscova, iar Biserica Ortodoxă a Moldovei își are cele două curente cu patriarhii la Moscova, dar și la București. Am observat din dezbaterile gazdelor și din cele spuse înainte de Babaian și de Consulul nostru, că se dădea o adevărată bătălie și pentru impunerea limbii ucrainene, în rândul tuturor etniilor (chiar cu restrângerile unor drepturi ale minorităților, inclusiv prin estul republicii, vorbitoare de limba rusă!). Despre obstrucțiile, privind promovarea limbii române, ne-a spus mai multe Vadim Bacinski, asupra cărora voi reveni.

Spre seară comentăm cele aflate. „Băi...Mihai!” Începe Nicu. „Cum ne-am pricopsit noi cu o nouă limbă în dotare! Vezi cum sonorizezi „ă”-ul! Zi-l cu „a” !..., iar „ș”-ul, mai prelung, să se moldovenească bine! Hai să propunem și o dobrogeană cu ritm de geampara; o oltenească numai cu perfectul simplu; o bănațeană rudărească cu: ce, ci, ge, gi, să fie... mai ea; o ardelenescă cu: *n-o fost, s-o dus, amu...* și câte altele. Nici nu bănuiam cât de poligloți suntem în regiunile României, cu *limbile* proprii, precum puii de găină sub cloșca lor, neapărat de aur!” „Ai dreptate Nicule! Ai ridicat graiurile la ranguri mai înalte, cum au făcut prin Rai și îngerii cei mari damnați... infernului de Cel atot știutor/să-l numim aici Adevărul Științei! Dar, nu cumva vrei să faci din fiecare țară românească... un stat propriu, cu orgoliu și suveranitate? Ști bine că avem și *țări*, multe țări, în țara cea mare! Cum rămâne cu mama lor, țara cea mare, cu marele ei cuib? Ea, cu grădina ei cea mare, ce limbă le-a pus în ciripit? Ce creștere le-a dat?” Am pus și eu niște „probleme”... provocatoare, că tocmai ne făcusem o părere despre cele aflate în prima zi. Comentasem și cele aflate din discuțiile zilei, privind creșterea tineretului pentru ziua de mâine a omenirii și constatasem esențială limba maternă și învățământul de toate gradele.

Sloganul reuniunii, în fapt chiar deviză a Uniunii Europenei: *Unitate în diversitate!*, ne dădea o soluție a împăcării divergențelor. Dar constatasem că drumul către numitorul comun, cerea durate diferite părților. Între dorința unora și puterea conformării acelorași reguli este un deșert de traversat cu suferințe multe. În 2000, iată!, ne aflăm în afara alianțelor de protecție militară, după ce anul trecut la Madrid, ne-a fost amânată aderarea la NATO. În 1995 am făcut cererea de integrare în Uniunea Europeană, dar suntem departe de conformare la cerințele angajate în prealabil și încă nu se vede luminița tunelului. Ba se observă și multe cârteli, chiar denunțări ale sensului, uneori opriri, chiar întoarceri din drum, un vădit euro/scepticism - cu purtătorii de mesaj ai remanentei propagande, cu notorietate publică printr-o expunerea media istorică, profesionalizată în dresaj ideologic. (am luat atitudine publică, cultivând un *spirit civic*, vezi volumul editat în 1999, și am fost etichetat de un fost „dresor” de prin penitenciare, drept: „gică contra”/recompensat omul nostru de la arhive, pentru pro/slavismul său, cetățean de onoare al orașului, sic!). Entuziasmul, cu pod de flori la Prut, cu unitatea Moldovei în întregul dorit în 1991, prin plebiscitul cunoscut, s-a topit, după aderarea la ONU și divorțul... Transnistriei, al cârtelilor Bugeacului/Găgăuz și al răstălmăcirilor ideologice (ale geo-politicii din scenă, cu adevărurile *corecte*, ale influențelor și puterilor de lovire!).

Pe străzile Odesei, aidoma alor noastre de acasă, mondializarea își pusese etichete peste tot. În arena în care intrasem ucraineana se confrunta cu rusa. Avea chiar translator, dar noi cu moldovenii noștri, nu! În relaționarea lor oamenii cu pașapoarte erau obligați să se comporte conform legilor persoanei juridice pe care o reprezentau și care își avea Constituția proprie... literă de evanghelie. Ne-am lămurit mai bine, privind regulile diplomatice, după revederea convenită cu consulul nostru. El ne-a întregit, dincolo de programul oficial al evenimentului, o mai bună percepție asupra vieții oamenilor în această perioadă cu transformări abrupte și defazate între ele, de mai lentă inerție a masei sociale... polarizată și ea, inevitabil, de fracturile geo-politice. Cu o grijă specială a gazdelor

(observată în prezența unor..., „paznici” permanenți! / erau vehiculate zvonurile unor demonstrații... anti eveniment... ARE!) am vizitat niște locuri cu o anumită simbolistică, privind istoria locului, cu impact în lumea largă a momentului. Gara maritimă, coborând treptele lui Potemkin (cel dorit... de Ecaterina cea Mare, să fie administratorul unei Dacia Mare, viitor tampon între trei imperii, dar și în brațele... Rusiei, prin secolul cu... fanarioții prin principate!), Mausoleul Marinarilor (cu o gardă a copiilor... că despre educația tineretului se făcea vorbire!), Palatul Țarilor cu statuia lui Pușkin și tunul/monument, amintind de prima salvă trasă în „războiul Crimeei” (în care Imperiul Rus / Țarat este învins de forțele europene aliate; principatele dunărene scapă de „protecție rusească și intră în grațiile Europei” / au prilejul unirii lor, pe care îl vor valorifica, ca premiză a dobândirii independenței față de puterea suzerană a Imperiului Otoman.). Seara, în palatul Teatrului/Operă, ni s-a oferit un spectacol cu titlul... provocator: „Căsătoria secretă”. O operă comică de secol XVIII, a compozitorului italian Domenico Cimarosa, care putea sugera în limbajul artei și un plan ascuns, altfel povestitor. (am comentat rebusistic cu Nicu: „O ciumă roșie să facă de râsul lumii o căsătorie... tănuită, din motive de securitate?”). Am luat în discuție conotația... *căsătoriei*, prin „logodna” în cadrul ARE, tocmai a regiunii Odesa, cum spre exemplu în Georgia (și ea desprinsă în 1991 din fosta uniune, cu Moscova Federației Ruse, dulăul cel mare!), Adjaria... se logodise și ea cu ARE! Dar până la integrare, adică *căsătoria* propriu zisă, totul trebuie să evolueze spre iubirea deplină, ca o taină a perioadei tranzitorii, în care obții... majoratul! Speculam desigur în spiritul comediei cu prietenul Nicu, un mare iubitor al artei teatrului, ba chiar actor la un moment dat. Spectacolul a continuat cu o petrecere cu vinuri roșii, albe și vodcă să se dezlege impresiile delegaților într-un cîrîpît cosmopolit în care engleza părea dominantă. Am trecut apoi prin fața trăsorii Cibelei / același monument celebru cu leii lui, aidoma celei de la Madrid din fața Palatului Telecomunicațiilor. Și aici mitologia ne provoca cu cele bine ascunse, dar într-o logică a implacabilului mers al lumii. Și iar ne-am amintit de Madrid, cel care doar an ne va fi amânat *căsătoria* cu NATO. Nu aveam încă loc în trăsura purtată de leii cei puternici. *Ne puteam îmbăta în seara asta, îi spun lui Nicu și... să visăm frumos, dar... după trezire? Puteam visa cu ochii deschiși? De ce... nu?!* Îmi dă replica imediat: *dacă vrei poți!, dacă poți faci posibile punțile care te despart de realitatea dorită! Iar când nu totul depinde de tine, speranța că va fi un anume prilej, rămâne întreagă!*

Am prelungit seara de operă cu o plimbare pe străzile cu parfumul celor înflorite, depănând impresii, descifrând gesturi, verificând-ne înțelesurile și punând la cale întâlnirea cu Vadim Bacinski, omul de cultură recunoscut, rezident în Odesa și redactorul revistei, în limba română, care apărea la Cernăuți. O lună rotundă, ne privea printre ramurile castanilor și salcâmlor în floare, dând siluetei mai noi, ori mai vechi ale orașului, alte dimensiuni. Pe trotuarele largi, cu pavaj înnoit și cu posibilități de circulație a celor cu dizabilități, clar marcate, fetele cele frumoase, de-a împreună cu tinerii, nici ei mai prejos, parcă indiferenți la primăvară, dar cu totul ai ei prin simțirea și freamătul lor, ciripesc dezinvolt, ori doar murmurat după cum sunt în stol, ori doar perechi.

Văzusem, în completarea programului oficial, și locurile pe unde trecuse Eminescu, prin 1884, în căutarea leacurilor, pe la Cuianca (un lac asemenea celui de la Tekirghiol!), acum cu utilitățile moderne. Aflasem despre vandalizarea monumentelor lui Eminescu (pentru „recoltarea” bronzului!) și al lui Pușkin (cărui îi amputaseră un braț!), dar faptul că limba română, minoritatea română erau concurate cu asupra de măsură de graiul, oricum subsidiar limbii: graiul moldovenesc și că la recensământ se declaraseră moldoveni majoritate, nu români, își căuta explicația. Cel mai în măsură să ne lămurească această stare de lucruri din Ucraina, era românul, asumat fără rezerve, Vadim Bacinski. La prima oră a dimineții, împreună cu consulul nostru, care ne-a facilitat întâlnirea, ne revedem în holul hotelului care ne găzduise. Programul oficial ne va fi scurtat discuția, obligându-ne la „scurt și cuprinzător”! Dascălii și alți oameni de cultură din fostele raioane românești, acum ale regiunii Odesa, realizaseră cu un scop aniversar, o carte cu poezii scrise de ei în limba română. Ca să o poată publica se adresaseră lui Vadim, redactorul cunoscut al unei reviste românești din Ucraina, care nu a putut să o publice aici și atunci s-a adresat celor de la Chișinău (chiar locuise aici, până prin 1987, născut fiind în Moldova... unională!). Trecuseră, din 1997, trei ani și cartea nu se mai tipărea (motivele fiind similare celor din Ucraina...: „dulăul cel mare” ținea în lesa

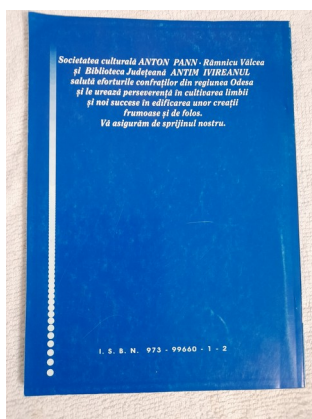
lui/hățurile secrete...). *Rugăminte - în numele dascălilor care iubesc limba română!- tipăriți dvs. Cartea și trimiteți-o, prin Consulatul din Odesa... la noi, să poată ajunge !* Am privit către Nicu. Eu fusesem imediat de acord, pentru că editasem cărțile proprii și le lansasem public (chiar aminteam mai sus de ... Spiritul Civic/editat 1999!). Prietenul mi-a confirmat discret, și mai târziu mi-a zis : *o facem chiar de-ar fi să o suportăm noi, pentru că are utilitatea publică evidentă, și chiar o aură de patriotism!* Am dat asigurări că o vom tipări și în câteva luni va ajunge la Odesa. Consulul Gheorghe Staicu mi-a sugerat să le duc la Ministerul de Externe de la București, de unde le va duce personal la destinație. Eu având drumuri multe la Hidroelectrica, peste stradă de Minister, după trei luni am transportat coletele pe care Consulatul le-a primit în timp util, evenimentului ocazionat. Am primit confirmarea și mulțumirile celor doi, aproape imediat... I-am spus și lui Nicu, cu care am convenit să nu facem publică acțiunea în Consiliul Județean, iar asumarea faptei să rămână ca o acțiune civică ce nu implica autoritatea Statului Român, dată fiind perioada tranziției unui deșert cu atâtea spulberări de prafuri nocive în ochii oamenilor... imediat lângă noile tranșee de demarcație ale diferențelor majore! Societatea Culturală „Anton Pann”, Editura ADRIANSO, Tipografia CONPHIS și Biblioteca Județeană, toate vâlcene, s-au pus la treabă, imediat, într-o solidaritate exemplară cu rudele noastre în mare nevoie de scriptură în graiul maternității profunde....”

Au trecut 25 de ani împliniți, în acest septembrie 2025! Prietenul Nicolae Jivan, a plecat în eternitate cu taina noastră. În ceea ce mă privește, cu ocazia sărbătoririi zilei Limbii Române, la sfârșitul lui August, voi fi mărturisit public la Călimănești, isprava noastră, unde am prezentat cartea: „Ieșirea din anonim” (editată cu ajutorul Bibliotecii Județene, la Rm. Vâlcea, cu prefața semnată de Vadim Bacinschi!/ vezi coperte) și corespondența cu mulțumirile de la Odesa (vezi anexe!). Vremea de afară, încă în furtună geo-politică, arăta Limba Română, eliberată de călușul pus vremelnice, iar nouă ne dădea posibilitatea să rostim fără teama de... *dulăul cel mare*, pus paznic gurilor noastre. Aici am imboldul... scripturii, că are altă putere să reziste valurilor cu flux și reflux, dar și al rostului pomelnicului... readucând în lumină duhul celui plecat, să-i revedem cu ochii interiori chipul ascuns.

Mihai Sporiș/14.Sept 2025

Anexe:

Încoronările românilor! / Să ne amintim de centenarul Patriarhiei noastre / autocefală din 1925! / salutăm astfel... Noua Catedrală a BOR-ului!

Încoronarea este încununarea unui proces care a închis un cerc. O cauză asumată, după o luptă îndelungată, sub toate formele posibile, își produce la un anume soroc efectul scontat, ca o biruință așteptată. Din faptul sărbătorii scrutăm cele făptuite și observăm, precum Dumnezeu în ziua contemplației, dacă toate cele dobândite sunt frumoase și prielnice vieții. Adică facem un soi de bilanț, să ne putem potrivi pasul următor, într-un nou cerc de cuprindere. Din perspectiva procesului istoric al emancipării unui neam, pe un teritoriu anume și al izbânzilor sale, cronicile scrise (în adevărul omenesc posibil, mai mereu partizan puterilor din scena vieții!) ne propun scripturile trecutului, iar prezentul: noile instrumente pentru actualizarea necesară, conforme cu noua situație într-un mental înnoit. Este suficient să spunem aici, pentru validarea afirmației, că ne-am potrivit mersul cu *locomotiva* momentului, sub autoritatea Cerului/Olimpului, prin impunerea poruncilor revelate, adică cele ale rațiunii omenești, aflate sub obroc secole multe, apoi după revoluționarea cu schimbarea raporturilor de putere, între sacralitate și laic (vezi revoluționarea iluministă), *Ființa supremă* /decretată de *revoluția franceză*, a impus extrema cealaltă, a prea secularizării, în care știința dădea sentința finală a noilor porunci. Credem că în societatea oamenilor de azi există un echilibru între cele două puteri aflate în scenă și putem evalua cu echidistanță faptul încoronărilor de-a lungul timpului, pentru un neam, cel venind de departe, dar cu actele de identitate târzii, ca neam al românilor, într-o țară cu numele de România.

Din istoria veche a spațiului carpato-danubiano-pontic, botezat generic ca Dacie, aflăm din tradiția românească, privind... rădăcinile, despre doi părinți întemeietori (invocați în imnul național, consacrat prin ... *constituție*!): Decebal *cel harnic* (regele încoronat al Regatului Dacia!), Traian *cel drept* (Împăratul Imperiului Roman, care va fi supus Dacia!). Prin procedeul negării celor incomode, ca o *damnatio memoriae*, ori martelare a înscrisurilor de pe marile monumente, aflăm în perioada ateistă, prin vocea lui dr. Petru Groza, că pe teritoriul României, până după 1944, nu se recunoaște decât încoronarea lui Decebal! Este și aici o temă inoculată, a dacismului absolutist, care neagă influența civilizatoare a Romei! (*Cui prodest?* Că românilor... nu prea!, prin anularea unor argumente care i-au ajutat la emanciparea lor și recunoașterea juridică a marilor tratate! Vezi Trianon!). Putem fi de acord că statul modern, România, va fi apărut pe scena lumii târziu, cum au apărut toate statele naționale și că doar nostalgia neamului, după vatra strămoșilor nu era suficientă, pentru o izbândă mare în condițiile unui ev mediu întârziat pe plaiurile noastre și a unui mental inoculat pentru supunere, ca o normă a smereniei, abil manipulată și întreținută instituțional, inclusiv de biserica cu ierarhia supremă în *casa păcii*... sultanului. După retragerea aureliană o putere statală cuprinzătoare, în lărgimea întregului spațiu, trăit de moșii noștri, nu se remarcă. Regate, Imperii – în tradiția evului mediu!- ne arată în vasalitate față de ele. Credința creștină este

păstorită... prin instituții formale de departe. Ba apare prin Peninsula Balcanică, un *imperiul latin* cu numele de... *Romania* (după cruciada din 1204). În Europa de apus, Papa de la Roma va încorona regii catolici și împărații Europei! Vezi încoronarea lui Carol cel Mare în anul 800, în ziua de crăciun (25 dec.). Timp de o mie de an, Biserica Apusului va avea în binomul sacerdotiu-regnum dreptul divin. Vezi marea Catedrală de la Reims, cu funcția încoronării regilor Franței și mărturia prezentului, despre ceremonialul din vreme! În Răsăritul ortodox, care nega *infallibilitatea* papală, Patriarhia Fanarului (ecumenică) participa la încoronări, doar după ce sultanul dădea firmanul noului Domn/gospodar. Să reamintim aici că *țările române*, vasale Imperiului Otoman, prin efectul , *capitulațiilor* din 1393, vor fi fost, cu episodice excepții, sub suzeranitatea imperiului otoman, până la Congresul de la Berlin, din 1878. Ardealul/Transilvania (la începuturile consolidării formulelor de statalitate, în aceeași situație fiind Muntenia și Moldova!), în vasalitatea Regatului Ungar, stat apostolic (până în 1541!), apoi principat vasal Imperiului Otoman, până pe la 1700, apoi în Imperiul Habsburgic până la 1868 și Imperiului austro-ungar până în 1918. Neamul românesc supus, în virtutea credinței sale tuturor împăraților, că doar *de la Dumnezeu sunt toate împărățiile*, până la recuperarea de sine a voinței de-a-și avea propria decizie, adică puterea suverană, nu își putea permite încoronările, cu recunoaștere juridică internațională. Privind spre cele două laturi ale puterii (formale și informale!) vom constata că, geopolitic (să analizăm din perspectiva modernă decizia... legendarului Olimp, centralizat apoi ca instanță ultimă a garantării dreptului suprem/divin!) stam la mâna *Înaltelor Porți Imperiale*, de departe, iar religios, **autocefalia bisericii naționale române se va consacra, etapizat, abia în 1925**. Să-i dăm doar în parte dreptate lui Petru Groza, cel aflat în tabăra cuceritorului sovietic, în adevărul noului stăpân fiind, și așa acum de la Leviathan... revendicat. Dumnezeu fusese și el exilat împreună cu *țarii* , prin abolirea *dreptului divin* la coroana imperiului-uniune a sovietelor, iar a vorbi despre Monarhia României și despre interzisul Dumnezeu?, acestea călcau peste... *corectitudinea politică* a învingătorului, în filosofia neabolită a dreptului forței, adică a celui învingător în marile războaie. Despre încoronările făcute de românii, recunoscuți cu numele acesta de lumea întreagă, nu putem vorbi decât de la 1881, încoace. Încercările, mai vechi pentru afirmare a unei năzuințe, n-au făcut decât să țină viul tăciunilor sub spuză, în așteptarea sorocului prielnic. Au fost *domnitori*, consemnați de istorie, care au vrut să-și slujească neamul: fie tranzacțional cu puterea de deasupra, fie într-o răzvrătire -iute amendată de inegalitatea forțelor de lovire!-, să se vădească în vreme mersul lumii și depărtarea de liman. Și aceștia: voievozi, conducători de oști viteze, purtau coroane, dar puterea lor era doar o delegare de competențe, scump, uneori înrobitor plătit. Biruri, danii, închinări ale moșiei, în regula feudalismului cu o elită nobiliară și ecleziastică, cu un popor chinuit și ținut într-o mizerie și o ignoranță comparabilă sclaviei. Să observăm doar plebiscitul impus de „Olimpul” vremii, pentru aducerea, în 1866, a unui principe străin, să preia conducerea Principatelor Dunărene . Din cei cca. 4.400.000 de locuitori, doar 16% aveau drept de vot, majoritatea celorlalți fiind sub o condiție socială și cumva în afara istoriei, cu drepturi minime ale *omului*, totuși fiul lui Dumnezeu și el. Procesul de modernizare al statului, de emancipare națională și ridicarea standardelor de viață, se cerea cu insistență împlinit.

Să constatăm că dorința primului Rege, al statului român, modern (nu... Dacia lui Petru Groza, cu singurul rege recunoscut!), adică cel încoronat în 1881: Carol I, a fost să se ridice o mare Catedrală, care în fața lui Dumnezeu, să fie casă mântuitoare românilor! Dacă pentru România întregită și recunoscută internațional, monarhii s-au încoronat acum 100 de ani la Alba Iulia, să salutăm împlinirea dorinței primului rege al României moderne, prin ridicarea Catedralei Neamului și sfințirea ei la sorocul veacului unei încoronări regale!

redacția

Vămile vremurilor noastre...

Toamna lui 2025 se pregătea de prăznuirea... Arhanghelilor. O ploaie mocănească- neapărat... *venită de la Cluj*, în spusa celor ai locului de pe Valea Oltului!- imediat după vecernia pentru Sf. Voievozi încețoșase culmile înconjurătoare. Agenda telefonului ... cu de toate, adunase propria ploaie de mesaje. Aleg din multele, într-o obișnuință exersată, apelul lui Petre, *tartorul* Intol Press-ului, care mai mereu în crizele de timp ale multelor chemări, sigur îmi semnală o urgență. După binețea cu... la mulți anii zilei din calendar, îmi dă vestea: „Mi-a sosit de la Cluj, de la Titel Zărnescu o carte cu dedicație pentru tine. Cartea, editată la NAPOCA STAR, în 2025, poartă, cu data 26. Oct. (Sf. Dumitru.), salutul și cred că pentru Sf. Mihai, patronul numelui tău, este darul potrivit...”. Curiozitatea, la aflarea titlului: „Românul Găgăuz din Vama Veche” și obligația să dau un răspuns pentru darul primit, îmi va fi grăbit citirea, cu recitare și reveniri la fapte mai vechi, consemnate în agende.

Darul primit, „răvaș istoric și reportaj istoric cu personaje care au trăit sub comunism”, l-am înțeles ca pe o cerere de ecou, din partea-mi, ca de la un fel de *gică contra*, în etichetarea multora, adică un *nudist* și eu, care nu poate să se ascundă sub torentul fățarnic al aprobărilor de formă, precum atâția aplaudaci, yesmeni, da!da!/iști. Da, prietene, încerc să mă fac ecou, un altfel de ecou decât cel al prefațatorului cărții, Eugen Cojocar (prietenui tău clujean, care se declară produs al *mentorului* care i-ai fost la *boema literară* a Clujului!). Acesta reamintește cititorilor opera ta, într-o adăugare continuă, neobosită prin vremea noastră cu vămi schimbătoare. După cum valurile, vânturile și-au potrivit sensurile în alternanțele pendulului, perioadele cu nopțile și zilele tale, (în)duratele cu răsărit și apus, le-ai trăit contrariile cu ochii mai atenți, să suplinească atenuarea zgomotelor ciudate. Nu mai repet constatările documentate de omul de litere. Rețin din finalul prefeței vorbe citate, care sugerează menirea cuvântului scris, să devină inspirație peste timp, după ce va fi fost suflare articulată de viață cu sens. Cuvintele tale scrise: *nu sunt de ... adio, ci de revedere înaintea lui Dumnezeu!* Am aflat despre ele sonor (voce sosită prin eter, apoi le-am văzut scriptură !). Pot ele? , oare? să își dea înțelesul dacă nu te găsesc acasă, adică în cunoștință de cauză? Aceea pe care doar cu ochii minții proprii și cu propria bază de date, de fapte, cu referințe creditate apriori, poate vedea prin cețurile inerente?

Da, prietene Constantin Zărnescu, cartea ca o epistolă venită de la Cluj, de ziua mea *m-a găsit acasă!* Prin *acasa* dobrogeană, de câțiva ani, îmi făcusem un obicei să trec cu misiuni asumate, mai mereu în căutare de mai limpede, uneori ca evadare din corsetul prea multelor poveri – numește-le veșminte ca podoabe care să te ascundă, uneori să te ia de minți. La liturgia Arhanghelilor, din cauza fumului de prea luminări toxice, și vorbe aranjate unor supuneri pământene, îmi venise de un leșin adormitor să nu le fiu martor! Este nevoie, mi-am zis imediat, de adevărul limpede și dus în mințile aerisite prin știința aceea specială a omului care, pe ocolite, știe să spună cele incomode... bine rău! Rămăsesem cu datoria unui răspuns la scriptura ta... trimisă în dar, așa că mi-am grăbit respirația de mai curat, să pot da ecoul tot prin scriptură. Spunem aici, dintr-un început că ne-a plăcut prefața cărții, rezonanți constatările de acolo, dar că acordul cu tine, prietene Titel, are alte reglaje, pe care baștina și generația noastră aproape comune, impun acel altceva, cred aici, necesar a fi cunoscut. Editasem mai demult, în colaborare cu fratele mai mare, ori strigând singur (acel *gică contra* amintit!): „Spiritul Civic” (4 volume) și „Strigăte din pustiu”, care în societatea în disoluție entropică, venind după Revoluția unora și Contrarevoluția altora (așa ca la alba-neagra a punctelor de vedere, față-n față, negociind *adevărul!*), nu se preocupa decât de prăpastia care se adâncea și risipea centrifugal... păreriile – toate, dar toate mari *adevăruri*, unele chiar trecute în monitoarele oficiale, ba și în constituția cu ceața ei, precum vâlul lui Isis! Cine să mai asculte?, să mai citească?, să se dumirească și din cele aflate de la martorii oculari?, că albele erau negre, că unii eroi erau negativi, iar condamnații fără judecăți valabile puteau fi chiar oameni de bine? Cine se aseamănă se adună... însă! Mulți dintre oltenii Olteniei de sub munte, vor fi urcat pe Calea lui Traian, dinspre

Vâlcea la Cluj-Napoca și vor fi înțeles repede instituționalizarea, pe bune, a romanității noastre, în ciuda unui dacism anacronic local (impus și religios, nu doar ideologic de răsăritul pravoslavnic al Romei... muscale!) și foarte agresiv și azi în culoarea lui... suveranistă. Între ambasadorii vâlceni, pe lângă: Valeriu Anania (ajuns Mitropolit al Ardealului... de nord, la Cluj), fam. Al. Florin Țene /în întregul ei! Președinte al Ligii Scriitorilor, Tudor Traian Savu (scriitor/Călimănești), Prof. Univ. Alexandru Stănescu, scriitor Petre Petria (Loviște), cu Constantin Zărnescu, prietenul nostru, mă observasem pe aceeași lungime de undă a ideilor despre devenirea neamului, a importanței simbolurilor din slujba identității (vezi ... lupa capitolină, *ziua zilelor*/1.Dec. 1918), a documentării la fața locului, departe de baștină, pentru identificarea esențelor întemeietoare, etc. Să ne amintim, în trecere, că prin 1999, o subversivă întâmpinare a Papei Ioan Paul al II-lea, la București, se „întâmpla” chiar la Cluj Napoca, unde se lansa cartea ca un protest: „Marele Atentat al Apusului...” ca o insistență în creditarea Romei vechi... moscovite, la concurență, cu Roma nouă/romano-catolică. În prim plan... alți vâlceni de-ai noștri, prea daciști și duși de minți... mai ascunse! Câtă înverșunare nu adusesse Uniația/vezi ramura greco-catolică și neîmpăcarea, vădită și azi în societatea românească, inclusiv în asincronul dintre instituțiile publice (ale binomului Stat-Biserica națională!). De ce privesc, oare?, diferit ... *răsăritul* și *apusul* geo-politic și confesional... statul și biserica lui cea mare? (BOR...ul?). Se adeverește și meteo că ploile care vin de la Cluj, pot fi roditoare, mai mereu, dar și cu grindină distrugătoare când strigoii, mereu din neam, încurajează crivățul și respirația ideologică siberiană, ori cu virusurile cernobălului, greu vindecabile (vezi evenimentul, chiar cel cu... *Atentatul*, venit torențial și întâmplător (!!!) chiar înaintea marelui eveniment care aducea la o liturghie comună pe Papă și un Patriarh al Bisericii Ortodoxe, din fericire cel al României, să i se netezească țării, drumurile proiectelor de țară: NATO și Uniunea Europeană! Am trecut, imediat, în opoziție acestor... strigoi, când m-am dumirit că fusesem supus unei iradiere ciudate, de cei ce îl răstălmăceau pe Dumitru Bălașa și îl foloseau pe contrasens. Tu, Titele, tot la NAPOCA STAR, Cluj, chiar în anul centenar, 2018, dăruiai: „ROMA sorgintei noastre”, căreia, tot printr-o scriere („Roma milenară, o problemă astăzi?” Ed. INTOL PRESS, Rm. Vâlcea, 2021) îți confirmam eficiența cercetare a ta, cu 7(șapte) drumuri la Roma, și neostoita atitudine publică, pentru promovarea Lupei Capitoline, atât de nepopulară în „regat”, în comparație cu Transilvania. Remarcam pe atunci, valabil și pentru cartea primită acum în dar: „Scriitorul Constantin Zărnescu antrenat în disputa istoricilor, în plină desfășurare pe câmpul de bătălie daco-roman, încearcă să dea credit științific celor canonice, adică acreditării oficiale/apelând și la romanul care are valoarea lui adăugată în liantul ficțiunii și face din arida poveste a specialiștilor, una mai inteligibilă celor mulți și prea divizați de *avocații* cauzelor, și ei specialiști în divergență.” Mai spunea scriitorul, despre romanul din 2018: „roman non/convențional... oral (audio) vizual...”.

Imaginile albumului personal, din cartea de dar, comentate de parcă am fi de față, fac din scriptură clipă vie, trăire a momentului care întregește gol-goluțul nud, care nu poate ascunde nimic. Când am citit cartea primită, aveam în mine felul de-a vedea și a povesti ale lui Titel, iar chipul lui, și al alor săi, amplificau mesajul... Despre eroii cărții/ca interlocutori ai unor reportaje- cunoscuți biografic și de prefațator, voi fi constatat că își joacă rolul unor personaje generice, adevărați purtători de straie, *textiliști*, vremilor cu vămile lor. Locul ales este scena, ca un portativ al semnelor... la capătul pământului, cu hotarele schimbătoare, cu du-te vino-ul valurilor de tot felul. Exodul elitei... ne/spovedite ideologic, afirmată prin hulitul occident, dar cu dorul acasă... la vremea înserării, pe malul mării își primește eroul unei realități incontestabile. Apoi pe cea convertită întru latinătate, departe, o face eroină unui proces contaminant cum este românitatea latiniei extrem orientale, pe țărmul cel mai estic. Le-a dat numele eroilor, unele care aieveau rămân, spirite veșnice, dincolo de... Apus: Paul Miron și Elsa Luder. În cartea cu viață fiind scrise, povestea le coboră în legendă, mit să le salveze duhurile... Pentru memoria însuflețirilor de după vor fi lăsat simțurilor vremelnicele urme: precum: *casa cu olane*, biserica creștină, iar acolo departe de baștină, pe unde au viețuit exilul, vor fi fondat... biblioteca la Freiburg ca un cuib viu, unde se adună și azi semințe românești puse-n așteptarea germinărilor cu folos. Reluăm aici prezentarea eroului principal, făcută de autor: „... savant romanist german de origine română, PAUL MIRON, care publicase la Freiburg, o monumentală revistă științifică periodică: „DACO-ROMANIA”, apoi... „se vorbea despre Paul

Miron, parcă pe șoptite, cu ușile închise, fiindcă se afla în exil... din iulie 1944, mereu fugărit de ocupantul rus, urmărit pentru antisovietismul și anticomunismul său”. Scoaterea din ascunderea nefericitului index al exilului, a personalității germanului-român, Paul Miron, cu toate serviciile lui în slujba culturii neamului și ale statului în căutările de sine, este un gest de mare onoare și o dovadă că orientarea proeuropeană, încă înainte de ruperea cortinei, s-a făcut cu mari eforturi în așteptarea sorocului.

Lămuritoare mărturia nemțoaicei... Elsa Luder Miron - devenită prin căsătorie și prin simțire româncă – privind cețurile de dinaintea ruperii cortinei și funcționarea sub ascundere a îngerului păzitor, prin labirintul Minotaurului... roșu. Spune Elsa, acum interlocutor reportajului... mult după ruperea cortinei: „Eu m-am educat (fiind sub vizorul... securității s.n) să nu judec lucrurile, nici doar în alb, nici doar în negru”. În ceea ce privește „Monumenta Linguae Dacoromanorum” în 25 de volume, realizată de Paul Miron, ca editor și Elsa ca redactor șef (lucrare *impunătoare* și *monumentală* în zisa autorului... reporter!), doamna Elsa spune: „Povestea acestor trude e teribilă, pentru că e începută de Sextil Pușcariu la Cluj, în România Mare și interzisă la Moscova, prin legea comunistă a învățământului din 1948 (...)/ tipărint-o și gândind-o, pe mai departe, în folosul civilizației românești, originar latină pe mai departe. Unde? În Germania!” Aflăm aici și despre întrebările pe care prin 1988, chiar biserica noastră națională și le pune, dar și despre ajutorul acordat de ierarhii înalți ai vremii (vezi Iustin Moisescu!/oamenii din prejmă se întrebau: „De ce nu facem noi toate reeditările astea?”/cu trimitere la autorii ocultați, precum și Sextil Pușcariu s.n): „De ce o fac în Germania transfugii?” La jubileul, celor trei veacuri al Bibliei de la București (1688), prin medierea internațională societățile biblice de la Geneva și Stuttgart, vor fi căpătat dreptul să tipărească și retipărească Biblia în România, chiar la București. Aflăm că în 1993, *DacoRomania*, interzisă în 1948, intra oficial, în patrimoniu în arhivele Universității din Cluj-Napoca. Prin aceste actualizări... romanul propus este și document, la îndemâna celor în căutare de modele, prin diplomație, ba chiar și pe la ICR-ul aservit... prea politicianului și unor interese secundare. Amintesc aici că în lunile din urmă, prietenul Petre (cel cu grija Intol Pressului) mă informa că articolele noastre de atitudine, din revistele vâlcene, sunt sosite și ele în amintitul... *cuib* de la Freiburg! Folosim cuvântul *cuib*, trecut la indexul unor viziuni, aici ca omagiu adus Reginei Maria, care cu o sută de ani în urmă începuse zidirea Balcicului, cu acel *cuib liniștit* -sinteză a sacralității și mesaj al ecumenismului fără frontiere, etnice, religioase, tocmai într-un loc al unui amestec istoric de cultură și spiritualitate, într-un mozaic omenesc... special. Mi-am amintit de *Cuibul* Mariei, regina românilor, devenită prin adopție româncă adevărată, constatând-o pe Elsa Luder Miron, în... *casa cu olane*, din Vamă o altă inimă românească ce pulsează încă, cele tainice ale limbii române studenților lumii, cu atâtea griuri.

Spuneam aici că mesajul, sosit de ziua numelui, m-a găsit acasă! Cu câteva luni în urmă fusesem pentru întâlnirea anuală a Lirei Litoralului, la „Cap Aurora/Mangalia”, unde un Ovidiu, contemporanul Roșca, slujitorul trăirilor tradițiilor profunde ale românilor, ține hangul ritmicității ascunse... venind din străfunduri, cu revărsări acum în largimea lumii fără bariere (să le numim vămuri geo-politice!). Fără bariere ! Îi mărturisim aici lui Ovidiu Roșca că i-am descifrat proiectul cu... *Caravana Folclorică*, pusă-n mișcare prin țară, apoi purtată și pe la Roma, să amintească Columnei lui Traian, de Trofeul de la Adamclisi și de mărturia cronicarilor că... *de la Râm ne tragem*. La marginea lumii exilul aceluși Publius Naso, încă își numește fiii locului Ovidiu - căroră le-a dat în grijă, Ponticele și tainele atâtor Metamorfoze... necesare! *Oamenii recenți*, între care reporterul Titel (autorul cărții cu multe rosturi, nu doar a unui jurnal personal!) și animatorul cultural Ovidiu, la milenii distanță dau viață ritmurilor, descifrează miturile cu noua așezare (tainică, *eternă reîntoarcere*, i-ar fi spus Mircea Eliade!). Schimbarea la față a meduzelor de beton, refacerea hotarului dintre țarm și mare, în plină primenire la Cap Aurora și pe întreg țărmul cu numele zeilor olimpieni, îmi sugera o grijă sporită pentru vindecarea de năravuri... cu o altă promisiune a schimbării la față, a unei treceri printr-un deșert fără cărări și prea învolburări de pulbere. Amintim aici că Ovidiu din Pontul tomitan de azi, în serviciul lui Public fiind, tocmai își va purta Caravana Folclorică și prin Grecia să povestească zeilor Olimpului de casele lor estivale de pe litoralul nostru, de când neamurile își pusese hotare între ele, păzite și vămuite, în regula

negotului cu orice! Să fie semnul izbăvirii de cețuri, ridicarea vizelor Schengen (1 ianuarie 2025!) și trecere fără vămuire a hotarelor de mai ieri?

Eram... acasă nu doar trăind mitologia cu legendele, torcând firele de aur ale mioarelor, dar și vremea de azi. La concursurile prilejuite de Lirele Litoralului, istoria Dobrogei era o probă obligatorie. Cum să nu ai habar de Țara Uitată? (așa se pronunța un istoric, în teza sa de doctorat, despre Cadrilater!). Prin august, 2025, vom fi mers special cu seniorii vâlceni, trecând podul de la Cernavodă, să vizităm Balciul, ca omagiu adus Reginei Maria la 150 de ani de la naștere și a împlinirii centenarului punerii temeliei, a numitului cuib, cu Stela Maris lângă, ce trebuia să-i găzduiască întru veșnicie inima. Cum să nu privești altfel povestea ivirii *casei cu olane*, a bisericii ortodoxe, și reportajul printre crucile care adevereau inimile sălășluite, apoi întoarcerea din exil, acasă, aici, a eroului Paul Miron spre veșnicire, cu scriptura vieții... mărturie vie.

Da, cu adevărat la primirea cărții despre Vama Veche și Găgăuzul... travestit (devenit eroul urmuzian, din titlul cărții/ interlocutorul unui dialog lămuritor, parcă în spiritul celor platoniene să vădească sinele socratic, ca un *daimon* erudit!), eram acasă și dumirit asupra lui Titel, ca un Urmuz, exersat printr-o scriere recentă. În spatele cuvintelor cheie, ca niște dodii altfel povestitoare, numitele reportaje impun recitirea cu schimbarea sensurilor. Să observăm, în trecere posibilele citiri ale celor sugerate: vamă=cenzură, vechi=ieri, stuf= ascundere cu șerpărie și muncă silnică, găgăuz=păcălit, constrâns, manipulat, nudist=libertate asumată, olane=semne ale continuității greco-romane.

Românul găgăuz... ca o voce din întuneric, care își refuză revenirea la costumația inițială a botezului din certificatul nașterii, un Ion Dumitru, cu atâtea vânturi, valuri, adevărate sunami, este vopsit Ion Hagimof să ateste voința mozaicului etnic, prin mușchii propagandei și dresații paznici ai întunericului. La întâlnirea exilului de departe, cu exilații din interior, intermediarii, scriitorii veniți special găsesc în... găgău(z)/(ț)ul Hagimof, veriga lipsă a parcurgerii deșertului, Prin memoria sa, durata ascunsă își capătă dreptul la istorie.

Roman... reportaj oral și vizual despre oameni care au trăit sub comunism... Sentința autorului, prin cele vizuale se arată imediat. Pentru ghesul oralității, care cere întotdeauna prezența interlocutorului voi fi citit cu întreruperi și la vreun semnal interior mă opream! Stai! Ce vrea să spună?, ce vrea să însemne?, unde ne-am mai întâlnit... că doar vorbeam de aceeași lungime de undă?! Căutam cu voce tare, depănam în gând istorii și din nou vorbeam cu daimonul meu interior, pe post de altcineva, dar cu toată baza mea de date și fapte în posesie, dar zgârcit să o ofere fără o rugă specială. Când am văzut stâlpul din poze, ca simbol al continuității... mi-au trecut prin față și le-am salutat cu bucurie pe toate cele multe pe care le-am numărat prin lumea largă. La Vancouver un stâlp totemic al băștinașilor; obeliscurile locului în acasa Egiptului, ori strămutate prin marile orașe ale lumii (Paris, Roma, Istanbul...); Columne istorice, precum cea de la Roma, apoi cea lângă care ne-am pozat Titele!: Coloana fără sfârșit de la Târgu Jiu! Cum să nu stai de vorbă cu pietrele de hotar, ori să nu citești epitaful, cu voce tare, într-un dialog cu spiritul, sigur pasăre măiastră, nevăzută? Mi-am amintit de brâncușofilul din tine, de munca ta pentru oralitatea din proverbele românilor, însușită ca naturalitate... rostirii dintr-o bucată/tăiere directă. Apoi, în legătură cu du-te vino-ul, neconținut urdiniș al duratelor/vieți, cu răsărituri, treceri și petreceri, și alte, mereu alte răsărituri ale fără sfârșirilor, cum să fi uitat ilustrarea cărțicelilor de buzunar, pentru culegerile de proverbe ale lui Iuliu Zane? Nu puseși pe coperte Cocosul dimineții?... recoltat din decorația ulcelelor de Horezu? Cum să nu mă fi oprit să nu mă întreb cu voce tare, de ce Cocosul își are spre înserare Huhurezul? (voi fi aflat taman prin Cappadocia, și asta cu stâlpi columnari ai naturii, că în limba turcă *horezu*... este corespondentul semantic al... cocosului!). Într-o discuție îți reaminteam, spusa/îndemn a lui Socrate, înainte de-a fi sorbit, cucuta: să i se dea pentru Asclepios, peste groapă... un Cocos!

Cum să nu îți treacă prin minte cărțile nescrise ale românilor, duse oral prin proverbe, vorbe de duh uneori prin dodiile însoțite de-un chip altfel vorbitor? Să nu fi descifrat tradiția trecerilor spre alte lumi, numai cuminecat în oralitatea fără sfârșit, freamăt existențial autentic, mărturisit vocal... de limba maternității noastre? Prin minte îmi este prezent scriitorul atâtor faceri, inspirate de acest

dar al oralității, trăire vie. Îmi umbla elevul din tine, adolescentul pe la Liceul din Horezu, apoi chiar *cetățeanul de onoare*, al orașului olarilor *Olteniei de sub munte*, Horezu, mândru de ambasadorul lui trimis în misiune la Cluj-Napoca, Paris, Roma și iată chiar prin Vama Veche. M-a bucurat revederea chipurilor tale, ale alor tăi, aici nu doar familia, ci pe cea a colegilor scriitori, oameni de cultură, în diversitate lor... de șanse, la schimbarea macazului - după cum i-a aflat *revoluția* unora și *contrarevoluția* celorlalți. Alți acari, impiegați, nu doar pe la uniuni de tot felul, ba chiar și în grădina cea mare, se vor fi salvat și ei la... *marea salvare națională*, prin marele deșert spre izbăvirea prin suferințe. Chiar îmi amintesc de ... hei-rupul mineriadelor și de cei care îți doreau... dispariția (nici până astăzi... cunoscuți!), dar nu pot să nu observ *feții frumoși*, din foștii, care au dobândit *cetăți*, șefia *Uniunilor...*, neschimbate la față. Proverbele și spusese în dodii ar fi spus-o pe șleau: *pentru unii mumă, pentru alții ciumă!* Cum să treci deșertul cât ai bate din palme? Este nevoie de călăuze care să nu tacă, să spună direct (vorbeam de *gică contra*), ori în subînțelesul care nu poate fi atacat de legile strâmbe / și astea se fac... că servesc dreptatea, cu literele în voia lelii, cu balanța neverificată metrologic, să fie sincronă spiritului!). În ecoul din intenția acestor rânduri, atitudinea ta mi-o impune. După mărturia Elsei trebuie să vedem realitatea cu alb și negru, cu bune și rele, altfel orice partizanat, ca o aservire propagandistică, orice judecată (fără probatoriul și instanța legitimă) devine un păcat greu de mântuit. Darul tău este și atitudine, după o spovedanie făcută cu inima deschisă. Este dovadă de prețuire, iubire autentică, pentru niște oameni semeni ai noștri, cum au fost eroii reali ai cărții, numită de tine (întru totul de acord!) *reportaj, roman istoric*.

Vine o vreme... Vine o vază... Vine o clipă să dăm samă! O samă de cuvinte-sfinte, ivite în altar de minte, sunt date în potir... citirii, în legea tainic-a iubirii! Le-am sorbit și m-am pătruns de adevărul cel ascuns..., cum să te rostesc, din nou? Întru totul? Prin ecou! Primește, dragă prietene vestea că am stat de vorbă cu cartea trimisă, în care te-ai spovedit pe tine și misiunea ta, asumată de scriitorul cel vrednic, să fie purtător de cuvânt, sieși, dar și vremurilor cu semeni într-o complicată furtună cu societatea românească în frământare. Apoi să-ți mulțumesc Titele, și să-ți urez viață lungă, că mare nevoie are lumea de călăuze vizionare, care știu încotro mergem, cunoscând de unde am venit!

Mihai Sporiș

Festivalul Muntelui la VOINEASA – Ediția a XXVII-a/14-16 Noiembrie, 2025

În marea austeritate provocată de „priceperea” administrării averii publice și a resurselor adunate prin legiuitele contracte sociale (vezi ruina vechilor stațiuni sindicalizate, precum Voineasa și Vidra, ale Văii Lotrului și marele deficit bugetar actual, al întregului de țară!), Dumnezeu Grădinii Maicii Domnului, a pus împreună, într-o minunată simfonie alte priceperi și resurse... *de la lumea bună adunate să fie marelui festival date*. Lumea bună iubitoare, de Munte, de Soare, de ... generația viitoare, au pus mână de la mână, de zână bună și împreună au împletit cunune numite trofee (diplome, medalii, cupe și darurile întreținerii eforturilor fizice!). Apoi acestea au fost date pentru bună creștere... tocmai pepinierii care are nevoie de resursele vitale... să numim astfel școlarii Văii Lotrului.

Într-o tradiție născută în vremea unei Voineasa cu o înfloritoare stațiune turistică, acum 4 decenii, se impuneau în agenda turismului de masă național și în dezbaterile științifice pe teme ecologice, evenimentele: Trofeul „LOTRU” (în organizarea Clubului de Turism Ecologic Montan „LOTRU”/CTEM „LOTRU”) Voineasa, organizat în perioada toamnei, cu participarea cluburilor de turism din țară; Simpozionul Internațional „OMUL și MUNTELE” în organizarea dascălului, om de știință și neobosit militant pentru reglementărilor în domeniul mediului, în principal montan:

Gheorghe Ploaie.

Festivalul Muntelui, ediția anului 2025, a găsit Valea Lotrului și Voineasa gătite... Noiembrie însoțit, cu pastelul obișnuit. Un cer senin cu argintat covor brumat pe încă otava vie, chema soarele să aprindă mestecenii, iar brazilor cei mari să le lustruiească smaraldul. Zilele de 14-16 noiembrie nu au făcut excepție, iar organizatorii Festivalului, asociațiile (ONG) : CTEM „Lotru”, „Descoperă Voineasa” „Wildsport” și partenerii lor: Asociația Agricolă „Țara Loviștei”, Primăria Voineasa parcă aruncară bobii, anticipând vremea bună. Au antrenat din vreme Școlile Gimnaziale din Voineasa, Malaia, Brezoi; primiseră acordul de participare al Salvamontului, al Jandarmilor montani și asiguraseră disponibilitatea pentru ... centrul de comandă (Căminul Cultural). Au organizat o superbă expoziție foto cu imagini ale întregului Văii, cu natură și infrastructură economico-socială reprezentativă; convocaseră presa... prietenă, de la Intol Press și UZP-ul vâlceană și se asiguraseră, prin atragerea unor sponsori generoși (mereu... săritori la evenimentele cu rol formativ-educativ cum se vădiseră ultimele ediții!): Boromir, Dexy Park, Cascada Scoruș, Transalpina (cu obârșii ... loviștene), Anabella, Diana, Dedeman, dar și membrii ai asociațiilor... pro bono, cu dorința anonimatului.

Într-o armonie a dorințelor... mai înseninării vremurilor, această LIRĂ (imn/festival... muntelui!), ca un susur al toamnei cu zbenguiala tinerilor spre vârfuri, să vadă frumusețea mai cuprinderii, va fi primit dinspre litoralul dobrogean, printr-un Ovidiu... recent, care înstrunează permanent Lira Litoralului (festival dedicat altei întinderi albastre!), o specială Caravană Folclorică. Aceasta va fi dat semnalul de începere și gongul final al Festivalului, prin două concerte-omagi adus muntelui din Grădina Maicii Domnului, pe numele ei de demult: România. Caravana... venea dinspre *Roma... sorgintei noastre* (cum ne-o spune scriitorul Constantin Zărnescu) și după bucuria oferită Muntelui, acolo unde i se oficiază anual liturghia (pentru care mulțumim tuturor artiștilor!), va pleca spre înțeleapta Atena, nu întâmplător prin Grecia cu zeii ei montani..., locuind înaltul Olimpului.

Să semnalăm aici, că în turneul național de folclor, al Caravanei, includerea Voinesei a reprezentat premiul cel mare oferit Muntelui, la el acasă, prin cântecul și dansul unor ambasadori, nu numai pentru românii înstrăinați pe alte plaiuri, dar și leacuri pentru propria noastră înstrăinare, pe propriile plaiuri, dacă nu ducem spre cei tineri ștafeta necesară, prin permanenta lor angajare, asistată de îndrumările noastre. Caravana, un proiect cultural, agreat UNESCO ne-a onorat evenimentul, costumată de sărbătoare, cu artiști reprezentând zonele folclorice: prin port, cânt, dans și vârste. Dobrogea, Moldova, Muntenia, Oltenia... cu repertoriu bănațean, ardelean în repertoriul cuprinzător au adăugat Văii Lotrului, compensatoriu luminilor sale izvorâte din adâncuri, vibrațiile trăirii cu iubire a întregului românesc, dincolo de suferințele trecătoare ale atâtor risipiri ale furtunilor geo-politice. Vocea și expresia chipului ei, trăind cuvintele, ale Daryei Andreea Rus, de doar zece ani, au în ele întregimea... speranței. Să mai amintim aici și grupurile folclorice de la Buzău („Grupul de tradiții Macoveiu” Com. Padina, jud. Buzău) și din Argeș („Cununa Domneștiului” din loc. Domnești, jud. Argeș), alături de soliștii din: Constanța, Dâmbovița, Vâlcea, Dolj, între care tânăra amintită, cu numele darului... speranță.

Miezul zilei de 15 noiembrie, a însemnat competiția sportivă a echipajelor constituite, pe localitate, școală și vârstă. Între cele 14 echipaje, trei erau formate din copii/turiști bucureșteni, aflați în pensiunile din Voineasa (cu cca. 85 de elevi/concurenți de pe Valea Lotrului). Concurenții, bine instruiți la plecare, trebuiau să parcurgă un traseu cu o vedere panoramică, cu 10 puncte de control asistate de organizatori, unde răspundeau testelor culturale pregătite și unde primeau lămuriri, răspunsuri la întrebările proprii..., toate într-o evaluare necesară departajărilor. În acest timp, în sala Căminului Cultural, unde erau expuse și panourile expoziției foto, se evaluau standurile propuse prin regulamentul cunoscut apriori, de juriul organizatorilor. La sosire se mai completa un test de cultură generală, se susținea un program artistic din patru probe... cu tematică montană (poezie, cântec, umor, teatru... maxim 5 minute!). Toți participanții au fost declarați câștigători, primind diplome și medalii, dar trofee „LOTRU” și „Gheorghe Ploaie” au fost câștigate pe baza punctajelor obținute. Voioșia tuturor, în ciuda oboselii acumulate, vădea reușita unei „școli altfel”, cu altfel de dascăli. Averele de fotografii și filmulețe, de trăiri speciale, într-o zi de sărbătoare a Muntelui, va povesti peste vreme un eveniment pentru care aducem mulțumire

organizatorilor și tuturor celor ce au contribuit la realizarea lui, ori l-au onorat prin prezența lor alături de concurenți, ori au trăit emoția artiștilor care ni s-au dăruit, venind de departe... să ne onoreze! Câteva imagini pot vorbi doar superficial despre cele întâmplare... Ansamblul miilor de imagini recoltate cu eroii în peisaj, duse în eter, uneori însoțite de comentarii, vor povesti altfel de Festivalul Muntelui, această sărbătoare ocazionată anual de Voineasa, pe care ne-o dorim mai înfloritoare și vindecată de trecutele traumatisme... ale unor *chirurgi* naționali anacronici! **M. Sp.**

1 Decembrie 2025, la Alba Iulia, *strigături de ziua zilelor românilor*

În tradiția ultimilor ani am pornit, pe Via Carolina, o Cale a lui Traian (împărat al Romei... și temeiul romanității românești!) pe Valea Oltului, spre Alba Carolina... Am pornit spre Alba Iulia, cândva habsburgică, amintind de Ginta Iulia... romană, ba chiar de cetatea de întâmpinare lui Mihai Bravul - acest simbol peste vreme, unirii românilor!-, pe când Ardealul se afla, precum Moldova și Țara Românească sub suzeranitate otomană/turcească. Spre această albă cetate, în numele mai vechi: Bălgrad, am pornit și acum la drum într-o dimineață cețoasă care anticipa și încețoșarea vremelnică, după cum ultimul timp ne întunecase... tik-tok/ul, punând (B)/(V)otul, netotul pe fenta înghițită pe nemestecate.

Cu un an în urmă trecusem pe la vot, dis de dimineață (vot anulat... constituțional, imediat, de *duhul păzitor*... angajat Constituției!), înainte de-a lua drumul spre locul împlinirii Marelui Vot, plebiscitar, de la Alba Iulia, tot într-o zi de întâi decembrie. Cronica zilei va fi fost consemnată în nr. din decembrie 2024, al revistei *Cultura Vâlceană* (vezi arhiva culturaarsmundi.ro a INTOL PRESS).

Nu uităm!, nu avem voie!, că locul acesta adăpostește veșniciei pe Iancu de Hunedoara, cel ce va fi dat Regatului Ungar- stăpân și el locului, până pe la 1541 (când a ieșit din istorie!) - pe un Matei *Corvin*, rege din stirpea basarabă (vezi Corbii din stemele valahe, înainte de combinația cu cele imperiale bizantine!). Chiar Iancu de Hunedoara se va fi pus stavilă istorică, într-un loc cu nume similar pe Dunăre... la Belgrad, valului otoman în drumul spre centrul Europei. Credem că numele lui - unul fondator prin scripturi /vezi Avram Iancu!, devenit ocrotire românilor prin anii deșteptărilor naționale europene!-, nume moștenit atribut românului viteaz, (*Iancule mare, Iancule tare!*), precum erau toți moșii apusenilor, este unul predestinat izbânzilor pe marile câmpuri de luptă. Chiar ridicarea din robia feudală, ca nevoie vitală de emancipare românească, într-o vatră a Transilvaniei înstrăinată vremelnic, chemase pe Mihai, ridicase lancia lui Horia în fruntea moșilor, să biruie nedreptatea vremii. Alte structurări sociale, cu națiuni sus puse și recomandate ca mai nobile de puterile vremii, altă orientare religioasă în dihonie dintre creștini.../ deși frați întru Hristos, separau prin legile și canoanele pământești (cu Bisericele-instituții în slujba puterilor politice!), pe băștinașii locului, tocmai pe neamul nostru, rob de *națiunile recepte* recunoscute de dumnezeul politic al împărăției pămâtenene.

La Alba Iulia istoria asta își are, prin monumentele mai vechi, ori mai noi, cronica cu altă crezare a zbuciumului cu martiri, eroi, oameni vizionari, pentru lupta cea mare dar și izbânda cea mare a românilor, de acum un veac și șapte ani. Cum să-i uiți pe cei trași pe roată pe dealul furcilor?; pe cei veniți cu miile din întregul românesc să aclame voința de unire, ori pe delegații, cei 1228, care se vor fi legat și juridic de marea hotărâre de unire?; legiunile de moși ale lui Amos Frâncu, mobilizate să apere hotărârea populară, în acel decembrie 1918? Apoi, pe acei oameni providențiali, vizionari, cum au fost Iuliu Maniu, Vasile Goldiș, Iuliu Hossu, Miron Cristea (și pe toți cei cu monumentele-horă în jurul sălii unirii!)? Apoi, să uiți că fără Monarhia Constituțională a *principatelor unite* în 1859, devenite *Regat* al românilor, în 1881, proiectul unui stat modern, independent și întregit cu cei de-o simțire, nu ar fi fost posibil? Da, la Alba Iulia, pe lângă urmele legiunilor romane; a Catedralei cu Iancu de Hunedoara pus temei; a statuii ecvestre a lui Mihai Viteazul și a bisericii din lemn în amintirea lui; a Cetății lui Carol al VI-lea de Habsburg; a Monumentul martiriului dedicat moșilor: Horia Cloșca și Crișan; a Sălii Unirii, pe lângă acestea și a multor altele încifrând istoria, o Catedrală a Reîntregirii, cu statuile de la intrare ale Regelui Ferdinand și Reginei Maria, atestă marea ispravă, încoronarea și acreditarea mondială a împlinirii unui stat! Da!, aici la Alba

Iulia bate inima întregului românesc, începând cu aceea *zi a zilelor*, 1 Decembrie 1918! Întregirea istoriei, cu altfel de scriere se poate citi aici, mai cu ochii minții, prin întrebările, mirările provocate și șansa vreunui ghid mai în temă, să deslușească semnificațiile cu duhul adevărului, nepărtinitor cuiva. Întregirea cu noi monumente, vezi doar Woodrow Wilson (Președintele SUA și *părintele* principiului autodeterminării națiunilor!), Iuliu Hossu (episcopul greco-catolic, oculat și cu crezul scos în afara legii de regimul ateu... prin 1948, concomitent cu denunțarea monarhiei!), alături de alte mari personalități ale culturii și spiritualității, completează fericit cele ascunse voit o vreme, ori neștiute. Semnalăm apariția recentă a monumentului columnar, cu tâlcul artei care cheamă subtil la o reconciliere a creștinilor, ba chiar a tuturor credincioșilor monoteiști...

Sugestivă vizita, zilele acestea, a Papei Leon al XIV lea, păstorul bisericii catolice cu miliarde de creștini. Cu adevărat istorică vizita în Turcia, în Liban a suveranului pontif. Imboldul unei împăcări confesionale, ca un pas mare pentru pacea lumii, este sincron și cu obiectivul nostru, al serbării *unității* românești (unitate în mare suferință, vădită la ... alegerea păstorului credibil!). Vizita Pontifului și întâlnirea cu Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului, Bartolomeu I , tocmai într-o perioadă în care Sinaxarul cu *Sf. Andrei* și calendarul laic cu *Serbarea Națională a României*, conform Constituției și-au sincronizat chemarea, par, aceste evenimente, o minunată atragere a atenției... venită de undeva. Revederea, după 1700 de ani, de la Niceea (locul unde se institua *Crezul* creștinismului incipient, nedespărțit!), împreună cu Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I al Constantinopolului (al Ortodocșilor cu legitimarea... apostolului Andrei, tocmai sfântul ocrotitor al românilor creștinați!), apoi cu Patriarhul Bisericii Armene, ba chiar și cu Președintele Erdogan al Turciei, de-a împreună cu autoritățile, slujind pe Allah..., aveau menirea să caute pacea lumii! Toate întâlnirile acestea, făcute în slujba păcii mondiale și credinței într-un Dumnezeu... cu toată diversitatea înțelesului celor ascunse și revelate, pe puterea fiecăruia de-a le pricepe, s-au întâmplat anterior sărbătorii noastre naționale, trăită peste tot, dar cu mare vizibilitate la București și Alba Iulia. Toate, invocând nevoia unității credinței într-un spirit atotcuprinzător... care promovează iubirea ca lege supremă și împăcarea diversității, vindecarea antagonismelor... Să nu ne fie și nouă un îndemn la împăcarea divergențelor, unele induse artificial, pline de ură și neînțelese în cele ce au ele ascuns?, în folos străin cu totul de pacea socială și credința asumată ca reper moral?

Avem dintotdeauna chemări speciale/datorii de împlinit, să mergem la Alba Iulia! În anii din urmă fiecare trecere prin acest loc special, adevărată capitală a românismului, sfințită cu jertfe multe, luam pulsul unei simțiri publice, cu lumini și umbre. Faptul unei serbări speciale, a unei trăiri conștiente și responsabile a adunat, de fiecare dată, oamenii gătiți special, în portul tradițional al baștinei și cu bucuria ușor de remarcat . Chipuri senine, vesele și cu o smerenie specială în trecerea lor pe lângă monumente, poze de grup cu înaintașii... onorați cu coroane, toate trăiau pentru neuitare locul cu istoria lui.

Mulți veniți întotdeauna dar... nu toți aleși! Alte interese, cocoțate pe fățărnicia teatrului ieftin, coboară ceața în peisaj, amplifică zgomotul imbecil, alteori doar chemarea stomacului la ciolan, etalarea imaginii publice pentru investiția în scara suită cu coatele. Un adevărat furnicar omenesc printr-un bazar ocazionat special pentru petrecere... Hore stârnite intempestiv de grupurile venite cu muzica la ... pachet. Geto-dacii costumați special, cu mentoratul dacopatiei, în jocul anacronic al daciadei și hulirea calificată a latinității limbii, a lui Traian (cel din Imnul național... *jefuitorul!*), negarea regilor, de după Decebal (conform cu zisa lui dr. Petru Groza, la schimbarea unui macaz al istoriei!) toate acestea își jucau scenariile... unor remanente ideologice care încă nu își consumaseră otrăvirea contaminantă. Acestea toate se repetă de la an la an și cu anumite excepții pot ilustra climatul societății și pulsul invocatei unități naționale, reflectat secvențial în organismele componente și cu propriul rol.

Ce a particularizat serbarea de la 1 decembrie 2025, de la Alba Iulia, ca o dorită atragere a atenției, regizată anume cu cheltuieli pe măsură, în jocul de-a puterea cea mare a României? Anul trecut un ... *cal troian* (unii îl consideră *muscal!*), descoperit chiar în faptul turului II al alegerilor prezidențiale, Călin Georgescu, va fi amânat alegerile pentru șefia României pentru 2025. La alegerile din 2025, un alt pretendent George Simion, șeful AUR (*alianța pentru unitatea*

românilor?) ratează la mustață tronul prezidențial, după ce turul I îl credita ca favorit. Preluase masa electorală a simpatizanților aceluși Călin (acum... *filă de poveste!*), pe care îl proclama, evident ipocrit, ca președinte autentic ales, și viitor prim/ministru în socotelile de scontat președinte de republică, el George Simion. Dar nu a fost să fie! Unitatea de cuget și simțire a interesului (pe cel ascuns nu îl cunoaștem!) acestui binom s-a spulberat! În 30 Noiembrie, 2025, de Sf. Andrei la Alba Iulia, Partidul AUR și-a desemnat, pentru 4 ani (?!), președintele partidului, în persoana lui George Simion, iar filialele județene participante, au rămas cu pancarte cu tot pentru serbarea marii uniri, de a doua zi. Alegerea Congresului în aceste zile, cu un simbolism al unității românilor, tocmai la Alba Iulia, locul celei mai mari vizibilități, își avea regia unei investiții emoționale și prilejul unui câștig garantat. Nu toate însă se potrivesc atunci când alianțele de altă dată și-au pierdut valabilitatea.

Acesta era prilejul și motivul special, de mare interes, al plecării noastre la Alba Iulia, în 2025. Dimineața o ceață joasă, zdrențuită de o ploaie acoperea versanții Văii Oltului, pe numita cândva Via Carolina. Peste Olt de șoseaua supraaglomerată se lucrează în trei schimburi la tronsonul sectorului de autostradă Boița-Cornet. Depășim *Genunea Căinenilor* /după zisa lui Mircea cel Bătrân-, acolo unde românii treceau râul Olt pe Pons Vetus și drumul îl vor fi păzit cu castrele trans/alutanului). Pe aici trecuseră, prin 1599 și Frații Buzești să-l ajute pe Mihai, să convingă la Șelimbăr Ardealul, să se unească cu Țara Românească, sigur că atunci, cu sprijinul imperiului european, al Împăratului Rudolf, cu rezidența la... Praga (Ardealul fiind sub autoritate juridică, vasa, cu protecția otomană!). La Ganga/Căineni, alt împărat de Habsburg, chiar Carol al Vienei, pune inscripția prin 1718, că a construit drumul și ia în stăpânire Oltenia. Vedem placa prinsă de stâncă, cu textul salvat în multe cărți... să poată fi citit! Austria, de fapt întinsul Imperiu Habsburgic, alungase pentru o vreme Imperiul Otoman din Oltenia și își revendica continuitatea Romei lui Traian. Placa în discuție, pusă pe stâncă este bornă incontestabilă. Peste Olt, în dreptul acestui marcaj multă vreme drumul roman... trasat de Hadrian, și-a păstrat urma și o utilitate secundară. Depășim spre Balta Verde... o organizare de șantier, cu drapelul cu semilună al turcilor care construiesc tronsonul de autostradă! Ce ți-e și cu istoria asta! Acum trei veacuri austriecii imperiali construiau Via Carolina și Strassburgul (cetatea Arxavia de la Căineni), tot ei, cu „telenii” , supușii lor din nordul Italiei, și tot ei vor fi lucrat, acum 130 de ani, pe vremea lui Carol I al nostru și a lui Frantz Iosif, al lor, la calea ferată de pe Valea Oltului (chiar se vor fi întâlnit pe la Căineni/Râul Vadului, la o punere de acord!). Ceața ne urmărește până după Boița, în sensul de mers spre Sibiu. Intrarea pe autostradă în zona șantierului pentru racordul acesteia cu Valea Oltului, dar și Țara Făgărașului, dă alt avânt cailor putere motorizați. În dreptul Șelimbărului, cu monumentul dedicat lui Mihai Viteazul, îi amintesc celui de lângă mine, că pe aici cu vreo lună în urmă, pentru marcarea victoriei voievodului unirii din 1599, un eveniment cu călăreți costumați... special, au combătut suveranist mitul unirii, în toată autenticitatea lui istorică, și consolidarea unei mitologii exclusiviste, rupte de contextul unui proces istoric, cu legile lui incontestabile și descifrabile în simfonia mai multor discipline ale cunoașterii, puse de acord. Acesta este și motivul informațiilor de amănunt istoric, inserate aici pentru cronica unei zile speciale și cele ce s-au petrecut!

Ocolim Hermanstadt (*orașul fratelui*, în traducere din săseasca... veche a burgului Sibiu, fără să fi uitat că granița veche, de pe Valea Oltului era pe la ...Valea Fratelui), acum oraș european declarat, *capitală culturală*, prin 2007 (adică în anul aderării noastre la Uniunea Europeană!). Autostrada cea nouă ne grăbește întâlnirea, mai ales că ceața peste Cindrel, peste satele Mărginimii Sibiului nu ne permite decât privirea în față și asupra indicatoarelor care ne spun ele pe unde suntem. La Sebeș... renunțăm la ramificația spre Cluj Napoca a autostrăzii și alegem drumul vechi să salutăm veșnicia care se va fi născut și prin satul Lancrăm, cu semințele alese: Lucian Blaga poetul-filosof și Dorin Pavel, inginerul, părintele hidroenergeticii românești. Valea Mureșului și-a risipit ceața și chiar ne arată chipul prelungirii în dealuri, al Apusenilor. Numărul mașinilor, după afluența drumului care venea dinspre Hațeg, Deva... ne obligă la mersul coloanei. Stegulețele... deconspiră ținta. Găsim greu un loc de parcare din multele știute și folosite ani în șir. Iată-ne la poarta principală a cetății, cea cu Carol... împăratul. O barieră cu o atenționare este fermă: accesul interzis! Intrarea în cetate se va face printr-o cale ocolitoare... prin dreapta, ori prin stânga prin șanțul dintre zidurile cetății

(câțiva km. de ocol!). Aici pe locul supliciuului, marcat de monument, o mulțime cu steaguri luase cu asalt, venind dinspre gara CFR și locul parării multelor autocare, venite să cucerească cetatea! Totul nepus de acord părea chiar activarea răscoalei lui Horia Cloșca și Crișan. Sunt nedumerit de mulțimea cu pancarte și de strigările din portavoce, urmate de glasurile de toate vârstele, inclusiv ale copiilor! „Trăiască!, trăiască: Moldova, Ardealul și Țara Românească!”... să fie oștenii lui Mihai? Nu sunt ei! Mă lămuresc imediat când observ pancarta cu „Călin Georgescu... Președinte!”, alta cu „Jos Guvernul!”. Ceea ce mă contrariază sunt vocile copiilor prezenți și ei, strigând în cor! Mă conving imediat că mulțimea aceea pestriță, bulucită toată prin șanțul cetății, parte era o scurgere remanentă de ieri (pancartele cu numele filialelor județene și unele costumații tradiționale vedeau melegurile atinse de suveranismul acesta contaminant!), parte din oameni cu alt motiv al venirii aici, după cum se amuzau de carnavalul acesta ciudat, cu geto-daci, echipați special să înfrunte romanii cuceritori. Țasta să fi fost motivul intrării subite în reparație a porții principale? Mă lămuresc imediat că protestatarii sunt de două feluri: kongresmenii lui *Simion*, tocmai ales președintele partidului, fără contracandidat, chiar ieri! A(I?)uriști majoritari, cu puterea lor autentică în instituțiile puterii, chiar dacă în opoziție parlamentară. Pe George Simion să-l numesc *stâlpnicul*... cocoțat ditai președintele de partid, nu de țară, deși pe un vot popular imens - însă insuficient, chiar dacă aurit, prin deturnarea caratelor/ „cară-te Călin...” ar fi spus-o, în dodii românul! Cară-te!... să fi doar o filă de poveste. Al doilea... curent, la fel de vocal pare al nemulțumirilor cu votul lor anulat în favoarea lui Călin ... și ăsta un fel de George... mai escu (de Mușatescu... care ruga poporul să nu-l voteze!). Inteligența artificială, rețelele de intoxicare a bunei credințe, vor fi deturnat bunele credințe în buna tradiție a ascultării și smereniei statornicită pe la noi, tot prin evul mediu, acela timpuriu, când alții ne vor fi robii, chiar sub alte imperii, ca rumâni/iobagi/robii ca mâini de lucru, care munceau și nu aveau voie să gândească! Marșul acesta ca o scurgere prin șanțul de apărare... mi-a sugerat o tactică posibilă pentru disiparea energiilor negative înainte de-a fi intrat în cetate. Erupția din cetate spre orele prânzului, va fi existat, însă multe strigări, amestecate în vacarmul atent monitorizat de sistemul securitar de anticorpi, păreau atenuate. Ora 12.00! Peste întregul vacarmul clopotele Catedralei Reîntregirii, vor fi marcat solemn clipa, ca un ecou din întreg Ardealul cu ortodocși și catolici, al anului 1918, când miezul zilei, una specială, va fi bătut clopotul unui destin istoric dinspre Dumnezeuul tuturor, nu doar al diversității care prin ură dezbină! Credeți că s-a făcut liniște? și smerenia, poate o închinăciune de Doamne ajută!, se va fi văzut în grupurile colindătorilor cu strigături impuse? Ferit-a sfântul! Aveau alte sarcini! Mulțimea își manifesta prezența conform cu ceea ce o adusese aici. Unii își cereau votul anulat, alții să-și facă loruși un nou guvern, unii învârteau hore ad-hoc, își făceau poze cu... monumentele, alții negociau cocarde, steaguri, stegulețe pentru marcarea evenimentului și participării. Numărul celor prezenți în cetate și de-a lungul bulevardului pregătit pentru o mare paradă militară, prin apropierea momentului fixat a crescut aproape din senin, deși norii și ceața nu a permis și zborul înaripatelor de forță ale armatei. Înspre locul defilării, unde sosise de la București... premierul României, se întetesc ... „urările de bine” cele cu „jos...!”, „huo...!”, ale pașnicilor luptători pentru... *unitate*. La monumentul cu sugestia unității religioase, ca o columnă cu brațele crucii cunună, o expoziție cu pancarte suveraniste în care toate aveau, ostentativ, cu majuscule, marca ortodoxă, iar la monumentul dedicat Reginei Maria a României, un buchet stingher și încă nostalgia pentru singurii regi recunoscuți, cei ai Daciei!

Marea mulțime venită aici din propria simțire, dublată de înțelegerea procesului istoric, cu credința statornică cultivată în valorile autentice, a trăit solemnitatea momentului și s-a bucurat în nota bunei cuviințe și a respectului pe care ni-l datorăm unii altora... frați fiind în casa comună: România noastră, dar și în lumea largă, ce ne-a avut, în libertatea de noi înșine, după cum am avut-o și ne-am trăit-o! Strigătele partizane, ca o larmă ascunsă în calul troian, care își are dresorul cu interesul lui, voiau cu orice preț, deschiderea porților principale ale Cetății. Dar acestea, constatând răscoala fără temei și fără o mântuire legitimă, au cerut ocolul mai lămuririi de sine al pornirilor intempestive, cum va fi fost și scenariul cu alegerile unui partid, taman la concurență cu întregul Marii Sărbători, de la 1 Decembrie 2025.

Am cumpărat cocarde și drapele tricolore, sfințite la Alba Iulia și ne-am adăugat o filă diagnostic asupra liantului unității naționale și a ecumenismului religios, invocat, dar încă într-o ceață și o înnorare greu de explicat, chiar de instituția Bisericii Naționale. Să luăm act de evenimentul, privind alinierea invocată, cu Papa de la Roma și cu Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului, puși de acord cu câteva ore înainte de serbările Sf. Andrei și a Marii Adunări de la Albă Iulia, de la 1 Decembrie 2025! Și să urăm la mulți ani !, României, grădină sfințită în Dacia străbună, recunoscută stat întregit cu numele altoiului latin, al unei mărețe Rome. Iar românilor de acasă și de pretutindeni, cu cetățenie atestată/ adică respectând Constituția, acel *dura lex/sed lex!*, indiferent de crez, rasă, culoare etnică: să se respecte, asumându-și datoria iubirii, în respectul diferențelor pentru pacea din sine și armonia lumii!

Mihai Sporiș/ 1.Decembrie 2025

ALBUM: Evenimentele anului 2025

Mănăstirea Cozia... 31 ianuarie, 2025, Parastas anual ptr. Mircea cel Bătrân

Mănăstirea Lainici... Martie 2025, Parastas anual lui Constantin Brâncuși

Mircea... în orașul domniei sale..., „ocrotit” de mai canonizatul Antim Ivireanul

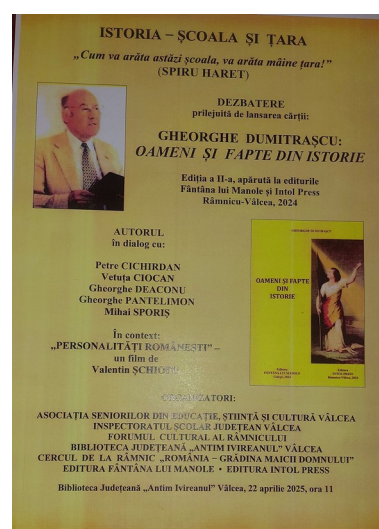
În 20 Mai, 2025, din nou la Mănăstirea Cozia, cinștim „nașul” , pe Voievodului Mircea cel Bătrân pentru Râmnic, Călimănești și alte localități de pe cursul Oltului,

In memoriam: Aureliu Goci, Sorana Georgescu, Ștefan Stăiculescu...

Prof.univ.dr. Eugen Isbășoiu, ne-a onorat jubileul, apoi s-a dăruit veșniciei...în 2025

Lansări de carte, dezbateri cu Seniorii, în cursul anului 2025

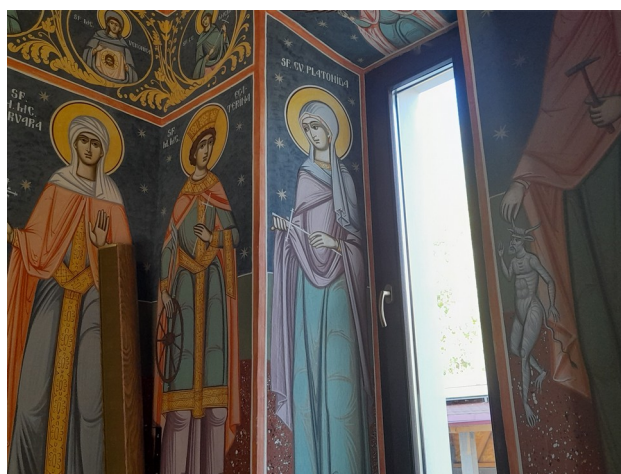

Ziua tricolorului, a Iiei, au fost sărbătorite la „Lira Litoralului”, în Iunie 2025

Pe hidroenergeticienii, de ziua lor, i-am sărbătorit și pomenit , la Voineasa și Malaia.../iulie 2025

În Ostrov/Călimănești, am văzut chipul Platonidei/ canonizata Elena Despina Basarab, în noua ctitorie dedicată lui Neagoe Basarab/apoi la Simpozion, la AE Baconschi vom fi dezbătut pe larg...

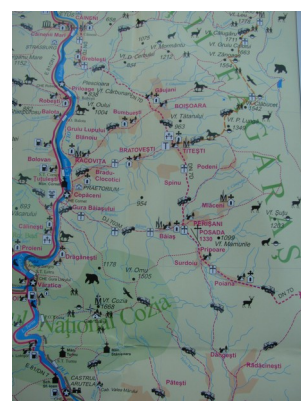
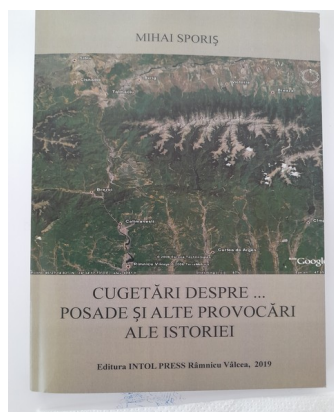

Absolvenții din 1975 (Energeticieni!) își serbează Jubileul la Sâmbăta de sus/Făgăraș și pentru comemorarea celor... plecați, dintre colegi și dascălii lor ! (sept 2025)

Perişani/2025, de ziua localităţii, ceremonial dedicat eroilor Posadei1330/ şi primului război mondial.. Eveniment naţional cu... lansare de carte (Dinică Ciobotea)

Cărţi, hărţi şi ipoteze pentru localizarea locului marii bătălii de la Posada 1330

Festivalul Muntelui: afiş, trofee, învingători şi... organizatori

Expoziții foto...

.... o caravană folclorică darul cel mare oferit Festivalului Muntelui de la Voineasa

Festivalul, cu Trofeu „Gh. Ploaie” inclus și elevii Văii Lotrului... concurenți

Albă Iulia, pe 1 decembrie 2025, chiar și Horia era chemat la o nouă răscăleală cu strigăte de... „jos, jos Guvernul!” vrem un fost „vienez” președinte! Poarta principală... interzisă!

